

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ชื่อวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่ส่งผลถึงสังคมไทยในปัจจุบัน รัฐบาลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการพิจารณาหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ กระบวนการเรียนรู้เหตุและผลและกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง ประเด็นทางสมัยสุโขทัย และพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ เห็นความสำคัญของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อสืบสอบเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ เข้าถึงความรู้สึทางประวัติศาสตร์ตามประเด็นทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา สามารถนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาประวัติศาสตร์ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย เห็นคุณค่าและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๔.๑ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

มาตรฐาน ส ๔.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒

มาตรฐาน ส ๔.๓ ม.๑/๑ ม.๑/๒ ม.๑/๓

รวมทั้งหมด ๖ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๒๐ ชั่วโมง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถ
ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

- ส ๔.๑ ม ๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์
- ส ๔.๑ ม ๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่างๆที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์
- ส ๔.๑ ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และ
การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบ
ที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด

- ส ๔.๒ ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ส ๔.๒ ม ๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความ
ภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

- ส ๔.๓ ม ๑/๑ อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป
- ส ๔.๓ ม ๑/๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ
- ส ๔.๓ ม ๑/๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จัก สุโขทัยผ่านฐานการ อ่าน	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถวิเคราะห์ แสดง ความคิดเห็น และสรุป สาระสำคัญจากการอ่าน เนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับ สมาชิกในกลุ่ม ด้วยความ รับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีความกระตือรือร้นใน การร่วมกิจกรรม (๑. ๓.๑,๒.๑.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๒)	อาณาจักรสุโขทัยถือเป็น ราชอาณาจักรแรกของไทย ที่ วางรากฐานด้านการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และ แนวคิดแบบไทย ซึ่งส่ง อิทธิพลต่อความเป็นไทยใน ปัจจุบัน	อาณาจักรสุโขทัยถือเป็น ราชอาณาจักรแรกของไทย ที่วางรากฐานด้านการ ปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และ แนวคิดแบบไทย ซึ่งส่ง อิทธิพลต่อความเป็นไทยใน ปัจจุบัน	๑	๕
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓	สามารถตั้งคำถามเพื่อการ สืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็น	การกำหนดประเด็นปัญหาใน การศึกษา ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็น	การกำหนดปัญหาหรือการ ตั้งประเด็นปัญหาทาง ประวัติศาสตร์ มักจะ	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ ด้วยตนเอง	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	ความสำคัญของการตั้ง คำถามและการศึกษาด้วย ตนเอง เพื่อเข้าใจ ประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑. ๓.๒,๒.๒,๓.๑.๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๑)	การกำหนดทิศทางใน การศึกษาหัวข้อใน ประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียน อาจตั้งคำถาม ในประเด็นที่ สนใจว่า ต้องการศึกษาอะไร ช่วงเวลาไหน สถานที่ใด หรือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็น ต้น	เริ่มต้น การตั้งคำถามหลัก ๕ คำถาม คือ ๑) เกิด เหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต ๒) เหตุการณ์เกิดขึ้น เมื่อไหร่ ๓) เหตุการณ์ เกิดขึ้นที่ไหน ๔) ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้น ขึ้น ๕) เหตุการณ์นั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร เพื่อเป็น แนวทางในการค้นคว้า รวบรวมหลักฐาน ซึ่งมีอยู่ มากมายและการจัด กระจายอยู่ในที่ต่างๆ เข้าไว้ ด้วยกัน		
	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม จากแหล่งน่าเชื่อถือ	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๑ ม ๑/๒ ม ๑/๓	สามารถสืบค้นและเลือกใช้ ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนา และเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่ม ของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น	ขั้นตอนที่ ๒ คือ การ ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวม หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจ เริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วย		๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ ด้วยตนเอง และเคารพความ คิดเห็นของผู้อื่นในการ ทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓, ๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ได้งาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	การสอบถามผู้รู้ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะ ศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐาน ต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้ รวบรวมไว้ ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็น ระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ ตีความ การจับกระทบ ข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับ เหตุการณ์ให้เป็นระบบตาม ประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูล ออกไปตาม ลักษณะสาระ ข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					การเมือง ศาสนา และ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอ ตามต้องการ และจะได้เป็น ระบบแล้วจึงนำหลักฐาน หรือข้อมูลนั้นมาศึกษา อย่างละเอียดถี่ถ้วน และ พิจารณาความเชื่อถือของ ข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งใน ขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้อง พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มา นั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ ไหนโดยปกติข้อมูลขั้นต้น จะมีความน่าเชื่อถือ มากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับ เงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริง		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					ให้สามารถปรับประเด็น ปัญหาหรือครอบคลุม หัวข้อในการศึกษาได้โดย ปราศจากอคติและมีความ ซื่อสัตย์ในการตีความ หลักฐาน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อพัฒนา งานเขียนทาง ประวัติศาสตร์	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่าง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ เพื่อน และใช้ความคิดเห็น จากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนา ผลงานของตนเอง ด้วย ทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความ คิดเห็นจากผู้อื่น เคารพ ผลงานของเพื่อน และเห็น คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓, ๓.๑.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓)	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ได้งาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	ขั้นตอนที่ ๒ คือ การ ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวม หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจ เริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วย การสอบถามผู้รู้ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะ ศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐาน ต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้ รวบรวมไว้ ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของ		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					ข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งใน ขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้อง พิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มา นั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหน โดยปกติข้อมูลขั้นต้น จะมีความน่าเชื่อถือ มากกว่าข้อมูลขั้นรอง แต่ก็ ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับ เงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริง ให้สามารถปรับประเด็น ปัญหาหรือครอบคลุม หัวข้อในการศึกษาได้โดย ปราศจากอคติและมีความ ซื่อสัตย์ในการตีความ หลักฐาน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม. ๑/๓		เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม	ขั้นตอนที่ ๒ คือ การ ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวม	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	ฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกัน อย่างเป็นระบบ ด้วยเห็น คุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของ ผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะ สื่อสารผลงานของตนเองต่อ สาธารณะอย่างมั่นใจ (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ได้งาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจ เริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วย การสอบถามผู้รู้ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะ ศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐาน ต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้ รวบรวมไว้ ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็น ระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ ตีความ การจับกระทบ ข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับ เหตุการณ์ให้เป็นระบบตาม ประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูล ออกไปตาม ลักษณะสาระ		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					ข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลขั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลขั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้น		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริง ให้สามารถปรับประเด็น ปัญหาหรือครอบคลุม หัวข้อในการศึกษาได้โดย ปราศจากอคติและมีความ ซื่อสัตย์ในการตีความ หลักฐาน		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอผลงานกลุ่ม	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถสื่อสารข้อมูลผ่าน รูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝน การนำเสนอร่วมกันอย่างมี ระบบ และบริหารเวลาใน การนำเสนอได้ ด้วยความ มั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของ กลุ่ม และมีความรับผิดชอบ ต่อการนำเสนอผลงานต่อ เพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ได้งาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย	ขั้นตอนที่ ๒ คือ การ ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวม หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจ เริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วย การสอบถามผู้รู้ผู้ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะ ศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐาน ต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้ รวบรวมไว้	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็น ระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ ตีความ การจับกระทบ ข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับ เหตุการณ์ให้เป็นระบบตาม ประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูล ออกไปตาม ลักษณะสาระ ข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอ ตามต้องการ และจะได้เป็น ระบบแล้วจึงนำหลักฐาน หรือข้อมูลนั้นมาศึกษา		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
					อย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลขั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และ จดบันทึกสาระสำคัญจากการ นำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่า ในผลงานของเพื่อน เคารพ การแสดงออกของผู้อื่น และ เปิดใจกับความคิดเห็น หลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ เรื่องที่เราศึกษา และยินยอม ให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ ศึกษาหากถูกต้องต้องมี เหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความ ก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึง เผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิด สอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษา ตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหาก ถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับ การยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการ จำลองภาพบุคคลหรือ เหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถฟัง วิเคราะห์ และ บันทึกสาระสำคัญได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงาน ของผู้อื่น และตระหนักถึง คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓, ๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ เรื่องที่เราศึกษา และยินยอม ให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ ศึกษาหากถูกต้องต้องมี เหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความ ก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึง เผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิด สอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษา ตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหาก ถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับ การยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการ จำลองภาพบุคคลหรือ เหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่อง อาณาจักรสุโขทัย	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๓ ม ๑/ ๒ ม ๑/ ๓	สามารถฟัง วิเคราะห์ และ บันทึกสาระสำคัญได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงาน ของผู้อื่น และตระหนักถึง คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓, ๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	อาณาจักรสุโขทัยถือเป็น ราชอาณาจักรแรกของไทย ที่ วางรากฐานด้านการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และ แนวคิดแบบไทย ซึ่งส่ง อิทธิพลต่อความเป็นไทยใน ปัจจุบัน	อาณาจักรสุโขทัยถือเป็น ราชอาณาจักรแรกของไทย ที่วางรากฐานด้านการ ปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และ แนวคิดแบบไทย ซึ่งส่ง อิทธิพลต่อความเป็นไทยใน ปัจจุบัน		
หน่วยการ เรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการ ภูมิภาค เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	มาตรฐาน ส ๔.๒ ม ๑/๑	สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐ โบราณกับผลต่อพัฒนาการ ด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความ ตระหนักถึงความสำคัญของ การตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผล ต่อปัจจุบัน (๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๒.๓, ๓.๑.๔,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ประวัติความเป็นมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และ พัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณ ต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็น ภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักร ฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักร นามเวียด อาณาจักรศรี เกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ประวัติความเป็นมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และพัฒนาการมาเป็นรัฐ โบราณต่าง ๆ ทั้งในบริเวณ พื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรพุกาม	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				บริเวณคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะหะรัม อาณาจักรมัมซัมปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์อารยธรรมเป็นของตนเอง พร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย	อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่บริเวณคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะหะรัม อาณาจักรมัมซัมปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเองพร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลก	มาตรฐาน ส ๔.๒ ม ๑/๑	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลสั้นจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยง	การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติ	การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	ตะวันตกเข้ามาในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้		กับสาระสำคัญของบทเรียน ได้ และแสดงความเห็นอย่าง มีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลง ในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม (๑.๓.๒,๒.๒.๑.๓,๓.๑.๔, ๓.๒.๒,๔.๒.๓)	เป็นที่ต้องการของชาติ ตะวันตกในขณะนั้น พร้อมกับ ชาติตะวันตกเองก็พยายามขยาย อำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้หลาย ประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การ ปกครองของชาติตะวันตก ซึ่ง การเข้ามาของชาติตะวันตกใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกัน ไปในแต่ละประเทศ	ทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ ต้องการของชาติตะวันตก ในขณะนั้น พร้อมกับชาติ ตะวันตกเองก็พยายามขยาย อำนาจเข้ามาในดินแดน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออก เฉียงใต้หลายประเทศต้อง ตกอยู่ภายใต้การปกครอง ของชาติตะวันตก ซึ่งการ เข้ามาของชาติตะวันตกใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละ ประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แตกต่างกันไปในแต่ละ ประเทศ		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารย	มาตรฐาน ส ๔.๒ ม ๑/๒	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและ จำแนกแหล่งอารยธรรมตาม	ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมี	ภูมิภาคเอเชียตะวันออก เฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	ธรรมในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้		ประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้วยเกิดความภาคภูมิใจใน มรดกทางวัฒนธรรมของ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ (๑.๓.๒,๒.๑.๑.๓,๓.๑.๔, ๓.๒.๒,๔.๒.๓)	ความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกัน มานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลาย สถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้น ทะเบียนจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติหรือ เรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก	และมีความเจริญรุ่งเรือง ต่อเนื่องกันมานาน เป็นผล ให้ มีแหล่ง อารยธรรม เก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียน จากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็น แหล่งมรดกโลก		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวน ประวัติศาสตร์เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	มาตรฐาน ส ๔.๒ ม ๑/๒	วิเคราะห์ข้อมูลจาก ฐานความรู้หลายด้าน ด้วย ตระหนักถึงคุณค่าของมรดก วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ในภูมิภาค (๑.๓.๒,๒.๑.๒,๓.๑.๔, ๓.๒.๒,๔.๒.๓)	ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมี ความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกัน มานาน เป็นผลให้มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลาย สถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้น ทะเบียนจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติหรือ	ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้เป็นดินแดนเก่าแก่ และมีความเจริญรุ่งเรือง ต่อเนื่องกันมานาน เป็นผล ให้มีแหล่ง อารยธรรม เก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียน จากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และ	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				เรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก	วัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็น แหล่งมรดกโลก		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่ สนใจ	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	สามารถตั้งคำถามเพื่อการ สืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็น ความสำคัญของการตั้ง คำถามและการศึกษาด้วย ตนเอง เพื่อเข้าใจ ประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑. ๓.๒,๒.๒,๓.๑.๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๑)	การกำหนดประเด็นปัญหาใน การศึกษา ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็น การกำหนดทิศทางใน การศึกษาหัวข้อใน ประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียน อาจตั้งคำถาม ในประเด็นที่ สนใจว่า ต้องการศึกษาอะไร ช่วงเวลาไหน สถานที่ใด หรือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็น ต้น	การกำหนดปัญหาหรือการ ตั้งประเด็นปัญหาทาง ประวัติศาสตร์ มักจะ เริ่มต้น การตั้งคำถามหลัก ๕ คำถาม คือ ๑) เกิด เหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต ๒) เหตุการณ์เกิดขึ้น เมื่อไหร่ ๓) เหตุการณ์ เกิดขึ้นที่ไหน ๔) ทำไมจึง เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ๕) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทาง ในการค้นคว้ารวบรวม หลักฐาน ซึ่งมีอยู่มากมาย และการจัดกระจายอยู่ในที่ ต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล จากแหล่งน่าเชื่อถือ	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	สามารถสืบค้นและเลือกใช้ ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนา และเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่ม ของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ ด้วยตนเอง และเคารพความ คิดเห็นของผู้อื่นในการ ทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓, ๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ได้งาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือ รวบรวมข้อมูลจาก หลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษา ประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะ ศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจาก หลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษา เข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐาน ทางโบราณคดี และบันทึก ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งหลายหรือการสอบถาม จากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็น ต้น	๑	๕
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อพัฒนา งาน	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓	สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่าง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ เพื่อน และใช้ความคิดเห็น จากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนา	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวม ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้	เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือ หัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือ รวบรวมข้อมูลจาก	๑	๕

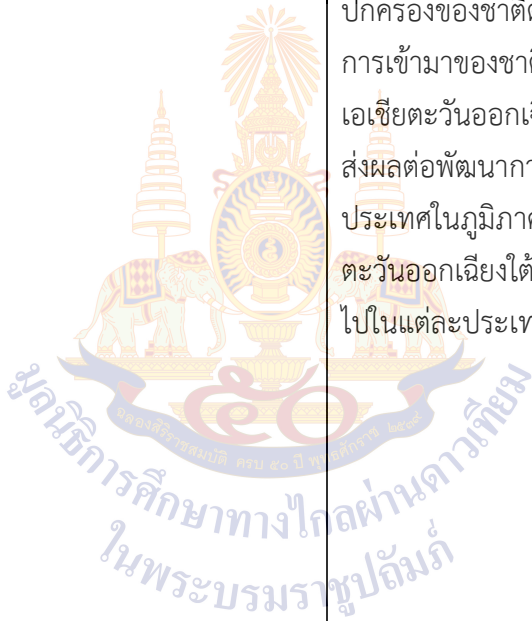
หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	ผลงานของตนเอง ด้วย ทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความ คิดเห็นจากผู้อื่น เคารพ ผลงานของเพื่อน และเห็น คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓, ๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจากหลักฐาน อื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจ ความหมายได้ เช่น ใตงาน การศึกษาหลักฐานทาง โบราณคดี และบันทึกที่เป็น ลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็น เหตุการณ์เป็นต้น	หลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษา ประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะ ศึกษาหลักฐานที่เป็น ตัวหนังสือหรือจาก หลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษา เข้าใจความหมายได้ เช่น ใตงานการศึกษาหลักฐาน ทางโบราณคดี และบันทึก ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งหลายหรือการสอบถาม จากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็น ต้น		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอผลงานกลุ่ม	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	สามารถสื่อสารข้อมูลผ่าน รูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝน การนำเสนอร่วมกันอย่างมี ระบบ และบริหารเวลาใน การนำเสนอได้ ด้วยความ มั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของ กลุ่ม และมีความรับผิดชอบ	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ เรื่องที่เราศึกษา และยินยอม ให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึง เผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิด สอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษา	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ต่อการนำเสนอผลงานต่อ เพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ ศึกษาหากถูกต้องต้องมี เหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความ ก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์	ตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหาก ถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับ การยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการ จำลองภาพบุคคลหรือ เหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และ จดบันทึกสาระสำคัญจากการ นำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่า ในผลงานของเพื่อน เคารพ การแสดงออกของผู้อื่น และ เปิดใจกับความคิดเห็น หลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓, ๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและ อธิบาย สิ่งที่คุณได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ เรื่องที่เราศึกษา และยินยอม ให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและ อธิบาย สิ่งที่คุณได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึง เผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิด สอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษา ตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็น	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				ศึกษาหากถูกต้องต้องมี เหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความ ก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์	ขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหาก ถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับ การยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการ จำลองภาพบุคคลหรือ เหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอ ผลงาน (๒)	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	สามารถฟัง วิเคราะห์ และ บันทึกสาระสำคัญได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงาน ของผู้อื่น และตระหนักถึง คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจ เรื่องที่เราศึกษา และยินยอม ให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอน ที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ ศึกษาหากถูกต้องต้องมี เหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความ	การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและ อธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้ง ประเด็นไว้ จากนั้นจึง เผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบ และเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิด สอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษา ตีความนั้นเชื่อถือได้ เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหาก	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				ก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์	ถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับ การยอมรับว่าเป็น ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการ จำลองภาพบุคคลหรือ เหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่		
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิด เรื่องพัฒนาการใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๑ ม ๑/๓ มาตรฐานการ เรียนรู้ ส ๔.๒ ม ๑/ ๑	เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึกร และความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการนภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วย เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมือง อย่างมีเหตุผล (๑.๑.๓,๑. ๑.๔,๒.๑.๓,๒.๒.๒, ๓.๒.๒,๔.๑.๑,๔.๕.๒,๕.๒.๔)	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ประวัติความเป็นมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และ พัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณ ต่าง ๆทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็น ภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักร พุนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักร นามเวียด อาณาจักรศรี เกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่ บริเวณคาบสมุทรมาเลย์และ หมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะ	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ประวัติความเป็นมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และพัฒนาการมาเป็นรัฐ โบราณต่าง ๆทั้งในบริเวณ พื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรพุนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่	๑	๕

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				ทะรัม อาณาจักรมัชฌปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึง พัฒนาการในสมัยโบราณของ คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเอง พร้อมกับการผสมผสานกับ วัฒนธรรมอินเดีย จีน และ อิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย การที่ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้มี ทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ ต้องการของชาติตะวันตกใน ขณะนั้น พร้อมกับชาติ ตะวันตกเองก็พยายามขยาย อำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย	อยู่บริเวณคาบสมุทรมาลายู และหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะหะรัม อาณาจักรมัชฌปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็น ถึง พัฒนาการในสมัย โบราณของคนในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ ได้มีการสร้างสรรค์ อารย ธรรมเป็นของตนเองพร้อม กับการผสมผสานกับ วัฒนธรรมอินเดีย จีน และ อิสลาม ซึ่งมีผลต่อ พัฒนาการในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึง ปัจจุบันด้วย การที่ภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี ทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ ต้องการของชาติตะวันตก		

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ที่	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				ตะวันออกเฉียงใต้หลาย ประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การ ปกครองของชาติตะวันตก ซึ่ง การเข้ามาของชาติตะวันตก ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ ส่งผลต่อการพัฒนาการของแต่ละ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกัน ไปในแต่ละประเทศ	ในขณะนั้น พร้อมกับชาติ ตะวันตกเองก็พยายามขยาย อำนาจเข้ามาในดินแดน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ใต้หลายประเทศต้อง ตกอยู่ภายใต้การปกครอง ของชาติตะวันตก ซึ่งการ เข้ามาของชาติตะวันตก ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ ส่งผลต่อการพัฒนาการของแต่ละ ประเทศในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แตกต่างกันไปในแต่ละ ประเทศ		
รวมตลอดภาคเรียน						๒๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง สมัยสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑		
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สมัยสุโขทัย		
รหัสวิชา ส๒๑๐๐๔	รายวิชาประวัติศาสตร์	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
		ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒	เวลา ๙ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม ๑/๑	วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์
ส ๔.๑ ม ๑/๒	เทียบศักราชตามระบบต่างๆที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์
ส ๔.๑ ม ๑/๓	นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส ๔.๓ ม ๑/๑	อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทยโดยสังเขป
ส ๔.๓ ม ๑/๒	วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ
ส ๔.๓ ม ๑/๓	วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาณาจักรสุโขทัยถือเป็นราชอาณาจักรแรกของไทย ที่วางรากฐานด้านการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และแนวคิดแบบไทย ซึ่งส่งอิทธิพลต่อความเป็นไทยในปัจจุบัน

การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นการกำหนดทิศทางการศึกษาหัวข้อในประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียนอาจต้องคำถาม ในประเด็นที่สนใจว่า ต้องการศึกษาอะไร ช่วงเวลาไหน สถานที่ใด หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็นต้น

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์ เป็นต้น

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์ เป็นต้น

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษา

เข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ๑) อธิบายเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยใน ๖ ด้านได้อย่างถูกต้องและเชื่อมโยงกัน
- ๒) อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยจากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้
- ๓) ระบุมแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์
- ๔) วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้
- ๕) ปรับปรุงข้อเขียนของกลุ่มตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอ้างอิงจากข้อเสนอแนะของเพื่อนและครูได้
- ๖) จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ
- ๗) สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม
- ๘) สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม
- ๙) สรุปองค์ความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัยจากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ๑) วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม
- ๒) ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้
- ๓) สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว
- ๔) ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง
- ๕) วางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ
- ๖) สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้
- ๗) รับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๘) ฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ
- ๙) เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ๑) มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม
- ๒) เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง
- ๓) มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม
- ๔) มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน
- ๕) เห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสารผลงานของตนเองต่อสาธารณะอย่างมั่นใจ
- ๖) มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน
- ๗) เห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย
- ๘) แสดงความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน
- ๙) เห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ด้วยความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม

สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง

สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม

สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยเห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสารผลงานของตนเองต่อสาธารณะอย่างมั่นใจ

สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน

สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย

สามารถฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

สามารถเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย ด้วยเห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ ใฝ่เรียนรู้

๕.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุขุขทัยผ่านฐานการอ่าน
- ๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง
- ๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ
- ๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
- ๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
- ๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ
- ๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
สามารถสะท้อน ความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็น ชาติไทย	สะท้อนความคิด ความรู้สึก และความ เข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นชาติไทยได้อย่าง ลึกซึ้ง มีเหตุผล ชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความ ตระหนักในคุณค่าและ ความภาคภูมิใจใน ความเป็นคนไทย	สะท้อนความคิดและ ความรู้สึกเกี่ยวกับความ เป็นชาติไทยได้พอสมควร แม้ยังไม่ลึกซึ้งหรือยังขาด เหตุผลบางประการ แต่ แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจ พื้นฐาน	สะท้อนความคิด ความรู้สึก หรือความเข้าใจได้อย่างไม่ ชัดเจน ขาดความเชื่อมโยงกับ คุณค่าความเป็นชาติไทย หรือ ยังไม่แสดงให้เห็นถึงความ เข้าใจในเรื่อง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๓	คะแนน หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๒	คะแนน หมายถึง	ดี
คะแนน ๑	คะแนน หมายถึง	พอใช้

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ ดี ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
 มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาณาจักรสุโขทัยถือเป็นราชอาณาจักรแรกของไทย ที่วางรากฐานด้านการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และแนวคิดแบบไทย ซึ่งส่งอิทธิพลต่อความเป็นไทยในปัจจุบัน

๓. สาระการเรียนรู้

ด้านการเมืองการปกครอง ระบบการปกครองในสมัยช่วงต้นจะเป็นการปกครอง แบบพ่อปกครองลูก หรือปิตุราชา มีคำนำหน้าว่าพ่อขุน จนมาถึงสมัยพระยาเลิไทหรือพระมหาธรรมราชาที่ ๑ ได้รับ แนวคิดตาม ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เกิดการปกครอง แบบธรรมราชา

ด้านเศรษฐกิจ อาชีพที่สำคัญของคนไทยในสมัยสุโขทัยคือ การค้าขาย มี ตลาดปสาน ใช้เบี้ย ใช้เงิน พดด้วง ไม่มีการเก็บ จกอบหรือจังกอบ คือ ค่าผ่านทาง อาณาจักรสุโขทัยมีการจัดระบบชลประทานที่ดี ทำ ให้น้ำไหลเพาะปลูกในช่วงหน้าแล้ง การสร้าง ฝาย คู ตระพัง และทำนบกั้นน้ำหรือ สรีดภงส์ ด้านหัตถกรรม ส่วนใหญ่เป็นเครื่องปั้นดินเผาหรือเครื่องสังคโลก พบซากเตาเผาที่เรียกว่าเตาทุเรียง พบมากบริเวณเมือง ศรีสัชนาลัย

ด้านสังคมวัฒนธรรม สภาพสังคมสมัยสุโขทัย ประชาชนยึดมั่นในพระพุทธศาสนา สามารถแบ่งกลุ่ม คนในสังคมได้ ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มคนที่เป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์, ขุนนาง, พระสงฆ์ กลุ่ม คนที่เป็นชนชั้นใต้การปกครอง ได้แก่ไพร่และทาส สังคมสุโขทัยยึดมั่นในพระพุทธศาสนา ประชาชนได้รับ การ ชัดเกลากิจใจให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนิน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยใน ๖ ด้านได้อย่างถูกต้องและเชื่อมโยงกัน

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับ สมาชิกในกลุ่ม

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มได้อย่างชัดเจน

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐาน ร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ด้วยความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม (๑.๓.๑, ๒.๑.๒, ๔.๓.๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๒)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ด้วยความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม (๑.๓.๑,๒.๑.๒, ๔.๓.๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๒) ด้านความรู้ อธิบายเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที) ๑. ครูฉายภาพคำว่า “สุโขทัย” ขึ้นบนจอ และถามนักเรียนว่า “เมื่อได้ยินคำนี้นึกถึงอะไร” โดยครูให้เวลาคิดคนละ ๒ นาทีแล้วเขียนคำตอบลงบนกระดาษ A๔ และคนที่ได้มากที่สุดนำเสนอ ๒. ครูขยายความว่า “วันนี้เราจะเดินทางย้อนอดีตไปรู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก ผ่าน ๖ มุมมองสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเราในวันนี้ด้วย” ๓. แบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน ๔. อธิบายกติกาการเวียนฐาน และการทำกิจกรรม	นักเรียนตอบ....พระมหาธาตุ,พ่อขุนรามคำแหง,ลายสือไทย,ศิลปะไทย,ความเป็นไทย,ความเจริญรุ่งเรือง, ราชอาณาจักรแรก,งานประเพณีลอยกระทง	๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน ๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัย	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. ครูจัด ๖ ฐานการอ่าน พร้อมชุดใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัย แบ่งออกเป็น ๖ หัวข้อ ได้แก่ ๑.๑ เรื่องทั่วไปของสุโขทัย ๑.๒ การปกครอง ๑.๓ เศรษฐกิจ				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ใน ๖ ด้านได้อย่างถูกต้องและเชื่อมโยงกัน ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มได้อย่างชัดเจน ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมี	๑.๔ สังคม ๑.๕ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ๑.๖ ความสัมพันธ์ของสุโขทัยกับประเทศไทยปัจจุบัน ๒. แต่ละกลุ่มเริ่มต้นที่ฐานของตน ใช้เวลาอ่านและสรุปเนื้อหา ๕ นาที ๓. ในแต่ละฐาน นักเรียนช่วยกัน เขียนความคิดเห็น/ข้อคิดที่ได้ ประมาณ ๓-๔ บรรทัดลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน ๔. เมื่อครบเวลา ครูให้สัญญาณเวียนฐาน จนครบทั้ง ๖ ฐาน ๕.เนื้อหา ใน แต่ละฐาน หัวข้อที่ ๑: เรื่องทั่วไปของสุโขทัย หัวข้อที่ ๒: การปกครองสมัยสุโขทัย หัวข้อที่ ๓: เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย หัวข้อที่ ๔: สภาพสังคมในสมัยสุโขทัย หัวข้อที่ ๕: ศิลปวัฒนธรรมและศาสนาในสมัยสุโขทัย หัวข้อที่ ๖: มรดกจากสุโขทัยสู่ความเป็นไทยในปัจจุบัน	นักเรียนช่วยกัน เขียนความคิดเห็น/ข้อคิดที่ได้ ประมาณ ๓-๔ บรรทัดลงในใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ความกระตือรือร้นในการ ร่วมกิจกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ครูจับฉลากฐานของแต่ละกลุ่ม ว่ากลุ่มใดจะได้ นำเสนอเนื้อหาและความคิดเห็นจากฐานใด ๒. กลุ่มที่ถูกเลือกจะต้องขึ้นหน้าชั้นและนำเสนอ สาระสำคัญและความคิดเห็นของกลุ่มจากฐานนั้น ๆ ๓. หลังการนำเสนอแต่ละกลุ่ม ครูใช้คำถามกระตุ้น เพื่อเชื่อมโยง และเปิดประเด็นความสงสัยสำหรับการ การเรียนรู้ต่อยอดในช่วงถัดไป ดังนี้ ตัวอย่างคำถามกระตุ้น หลังกลุ่มนักเรียนนำเสนอแต่ละ ฐาน ฐานที่ ๑ เรื่องทั่วไปของสุโขทัย - ถ้าเราได้ย้อนกลับไปอยู่ในสุโขทัยยุคแรกเริ่ม นักเรียนคิดว่าเราจะรู้สึกอย่างไรบ้างที่ไม่มีโทรศัพท์ หรืออินเทอร์เน็ต แต่มีอิสระแบบ บ้านเมืองเป็นของ ใครของมันจริงๆ - อะไรในวิถีชีวิตของสุโขทัยที่ยังหลงเหลืออยู่ใน หมู่บ้านของพวกเราทุกวันนี้ ฐานที่ ๒ การปกครองสมัยสุโขทัย - นักเรียนคิดว่าถ้าเรายังใช้การปกครองแบบ ‘พ่อ	นักเรียนนำเสนอเนื้อหาและความคิดเห็นจากฐาน ใด			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ปกครองลูก' อยู่ในวันนี้ จะเกิดข้อดีหรือข้อเสียอะไรขึ้นบ้าง - ความไว้วางใจระหว่างพ่อขุนกับชาวบ้านมีผลต่อความสงบในสมัยนั้น นักเรียนคิดว่าในสังคมเราทุกวันนี้เรายังมีความไว้วางใจกันแบบนั้นอยู่ไหม ฐานที่ ๓ เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย - ถ้าไม่มีเงินหรือธนาคาร นักเรียนจะวางแผนแลกเปลี่ยนสินค้าในสมัยสุโขทัยอย่างไร - การค้าขายโดยไม่ใช้เงินสอนอะไรให้เราในยุคปัจจุบันที่มีเศรษฐกิจซับซ้อน ฐานที่ ๔ สภาพสังคมในสมัยสุโขทัย - นักเรียนคิดว่าอะไรทำให้คนในสุโขทัยมีความสามัคคีกันมากกว่าบางชุมชนในปัจจุบัน - ถ้าเราจะสร้างสังคมให้เหมือนสุโขทัย เราควรเริ่มจากตรงไหน ฐานที่ ๕ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม - นักเรียนคิดว่าทำไมคนสุโขทัยถึงผูกพันกับศาสนาพุทธอย่างลึกซึ้ง - รูปแบบศิลปกรรมของสุโขทัยยังมีให้เห็นในปัจจุบัน นักเรียนเคยเห็นที่ไหนบ้าง? ทำไมเราจึงยัง				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	อนุรักษ์ไว้ ฐานที่ ๖ ความเชื่อมโยงกับประเทศไทยปัจจุบัน - ถ้าไม่มีอาณาจักรสุโขทัยมาก่อน ประเทศไทยของเราทุกวันนี้จะเป็นอย่างไร - สิ่งไหนในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีรากเหง้ามาจากสุโขทัย แล้วเรารู้ตัวหรือเปล่า				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. ครูสรุปภาพรวมของทั้ง ๖ หัวข้ออย่างกระชับ โดยเชื่อมโยงให้เห็นว่าอาณาจักรสุโขทัยไม่ใช่แค่เรื่องอดีต แต่ยังมีอิทธิพลต่อความเป็นไทยในปัจจุบัน ๒. จากนั้นครูเสนอคำถามหรือประเด็นที่ให้นักเรียนเลือก ไปหาคำตอบต่อในชั่วโมงถัดไป ประเด็นชวนสงสัยกระตุ้นให้ใครรู้ (๑๐ ประเด็น) ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง ๒. ระบบ “พ่อปกครองลูก” ต่างจากระบบการปกครองแบบปัจจุบันอย่างไร ๓. สุโขทัยไม่มีเงินตราใช้ แล้วคนในสมัยนั้นค้าขายกันยังไง				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน					
หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์					
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่๑ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ชาวสุโขทัยเรียนรู้ศาสนาได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน ๕. ทำไมศิลปะสุโขทัยถึงงดงามจนยังถูกนำมาใช้ถึงวันนี้ ๖. ภาษาไทยสมัยสุโขทัยต่างจากภาษาไทยปัจจุบันอย่างไรบ้าง ๗. “สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย” ข้อนี้จริงไหม? แล้วทำไม ๘. ทำไมชาวสุโขทัยถึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสามัคคี ๙. วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยคล้ายกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไหม ๑๐. ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น เราจะมีความเป็นไทยแบบทุกวันนี้หรือไม่				

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน
- ๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยใน ๖ ด้านได้อย่างถูกต้องและเชื่อมโยงกัน	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม	- ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน - สังเกตการทำกิจกรรม รู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก	- ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน - กิจกรรม รู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาในแต่ละฐานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ด้วยความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม (๑.๓.๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๗,๑๘,๑๙,๒๐,๒๑,๒๒,๒๓,๒๔,๒๕,๒๖,๒๗,๒๘,๒๙,๓๐,๓๑,๓๒,๓๓,๓๔,๓๕,๓๖,๓๗,๓๘,๓๙,๔๐,๔๑,๔๒,๔๓,๔๔,๔๕,๔๖,๔๗,๔๘,๔๙,๕๐,๕๑,๕๒,๕๓,๕๔,๕๕,๕๖,๕๗,๕๘,๕๙,๖๐,๖๑,๖๒,๖๓,๖๔,๖๕,๖๖,๖๗,๖๘,๖๙,๗๐,๗๑,๗๒,๗๓,๗๔,๗๕,๗๖,๗๗,๗๘,๗๙,๘๐,๘๑,๘๒,๘๓,๘๔,๘๕,๘๖,๘๗,๘๘,๘๙,๙๐,๙๑,๙๒,๙๓,๙๔,๙๕,๙๖,๙๗,๙๘,๙๙,๑๐๐)	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	สังเกตการทำกิจกรรม รู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก	กิจกรรม รู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๕.๒.๒)			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
กิจกรรม รู้จักสุโขทัยแบบเจาะลึก	อธิบายได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละด้านได้ดี	อธิบายได้ถูกต้องในประเด็นหลัก แต่ยังไม่ครบทุกด้านหรือยังเชื่อมโยงไม่ชัดเจน	อธิบายคลาดเคลื่อนหรือยังไม่เข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญ	อธิบายได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละด้านได้ดี
	ร่วมวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน และมีส่วนร่วมตลอดกิจกรรม	วิเคราะห์และสรุปเนื้อหาได้ บางช่วง อธิบายพอเข้าใจ มีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง	วิเคราะห์ไม่ชัดเจน ไม่สามารถสรุปหรือแลกเปลี่ยนความคิดกับกลุ่มได้	ร่วมวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน และมีส่วนร่วมตลอดกิจกรรม
	นำเสนอชัดเจน มีโครงสร้าง สื่อความเข้าใจได้ดี	นำเสนอพอเข้าใจ มีความไม่ชัดเจนในบางจุด	นำเสนอไม่ชัดเจนหรือไม่สามารถอธิบายความคิดเห็นของกลุ่มได้	นำเสนอชัดเจน มีโครงสร้าง สื่อความเข้าใจได้ดี
แบบสังเกตการทำงาน	๑. มีการวางแผนในการ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ร่วมกับเพื่อน	ทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่าง และรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หัวข้อที่ ๑ เรื่องทั่วไปของสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัยถือเป็นราชอาณาจักรไทยแห่งแรกในประวัติศาสตร์ไทย ก่อตั้งขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๘ โดยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ หลังจากชนะขอมและรวบรวมดินแดนเป็นอิสระ สุโขทัยมีทำเลที่ตั้งดีอยู่บริเวณลุ่มน้ำยม ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูกและติดต่อค้าขาย จึงทำให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว จุดสูงสุดของอาณาจักรอยู่ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่มีอำนาจปกครองแผ่ไพศาลไปยังเมืองต่างๆ ทั้งทางเหนือ กลาง และใต้ พ่อขุนรามคำแหงยังได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้เป็นครั้งแรก สุโขทัยจึงเป็นยุคเริ่มต้นของความ เป็นไทย ทั้งในด้านภาษา วัฒนธรรม การปกครอง และจิตวิญญาณแห่งความเมตตา

หัวข้อที่ ๒ การปกครองสมัยสุโขทัย

การปกครองของสุโขทัยมีลักษณะเป็นธรรมาธิปไตย คือกษัตริย์ปกครองโดยยึดหลักธรรมะ และมีความใกล้ชิดกับประชาชน กษัตริย์เรียกตัวเองว่า “พ่อขุน” ส่วนประชาชนเรียกตัวเองว่า “ลูกขุน” เปรียบเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ตั้งกระดานไว้น้ำไว้เพื่อให้ประชาชนร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือได้โดยตรง ระบบนี้แสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมและความห่วงใยที่ผู้ปกครองมีต่อราษฎร เมืองต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การปกครองของสุโขทัย เรียกว่า “เมืองลูกหลวง” และ “เมืองประเทศราช” โดยกษัตริย์แต่งตั้งเจ้าเมืองหรือขุนนางไปดูแลท้องถิ่นเหล่านั้นให้มั่นคง

หัวข้อที่ ๓ เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

เศรษฐกิจของสุโขทัยเน้นการพึ่งพาตนเองและการเกษตรเป็นหลัก ชาวบ้านปลูกข้าวเป็นพืชหลัก มีระบบชลประทาน เช่น สระน้ำหรืออ่างเก็บน้ำเพื่อใช้ในฤดูแล้ง ทำให้การเพาะปลูกได้ผลดี รัฐไม่เก็บภาษีจากประชาชนมากนัก และส่งเสริมให้ค้าขายเสรี ไม่มีการผูกขาดหรือบังคับซื้อขายจากรัฐ สุโขทัยยังมีการค้าขายกับต่างประเทศ เช่น จีน อินเดีย และเพื่อนบ้าน ทำให้สินค้าไทย เช่น เครื่องถ้วย ภาชนะดินเผา และของป่าได้รับความนิยม ในเมืองมีตลาดกลางที่ใช้แลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างชาวบ้าน ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดี มีอิสระในการทำมาหากิน

หัวข้อที่ ๔ สภาพสังคมในสมัยสุโขทัย

สังคมสุโขทัยมีลักษณะเป็นสังคมที่สงบเรียบร้อยและอบอุ่น คนไทยในยุคนี้มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือกันอย่างดี ผู้คนอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ มีการให้ความเคารพกันระหว่างคนในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับประชาชนก็ใกล้ชิด มีความไว้วางใจและรักใคร่กัน ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นในพุทธศาสนา ทำ

ให้มีความเมตตาและยึดมั่นในคุณธรรม สังคมไม่มีการแบ่งแยกชนชั้นมากนัก ทุกคนมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการดูแลโดยรัฐ ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในครอบครัวและสามารถทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างอิสระ เช่น การค้าขาย

หัวข้อที่ ๕ ศิลปวัฒนธรรมและศาสนาในสมัยสุโขทัย

สมัยสุโขทัยเป็นยุคที่ศิลปวัฒนธรรมไทยเริ่มเจริญรุ่งเรือง โดยเฉพาะในด้านศาสนา ศิลปกรรม และภาษากษัตริย์ให้การส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างมาก โดยนับถือนิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ มีการสร้างวัด วิหาร พระพุทธรูป และเจดีย์อย่างแพร่หลาย พระพุทธรูปในสมัยนี้มีลักษณะงดงาม เช่น พระพุทธรูปปางลีลา พระยืน สะท้อนความอ่อนช้อยของศิลปะไทย นอกจากนี้ พ่อขุนรามคำแหงยังได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้ ทำให้สามารถบันทึกความรู้ต่างๆ และเริ่มมีวรรณกรรมไทยในรูปแบบจารึก เช่น หลักศิลาจารึก ซึ่งเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของชาติไทย

หัวข้อที่ ๖ มรดกจากสุโขทัยสู่ความเป็นไทยในปัจจุบัน

อาณาจักรสุโขทัยได้วางรากฐานสำคัญหลายประการที่ยังคงส่งอิทธิพลต่อสังคมไทยมาจนถึงปัจจุบัน อย่างแรกคือ ภาษาไทย ที่พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น ซึ่งพัฒนาเป็นภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ ต่อมาคือ วิถีคิดแบบธรรมราชาที่เน้นผู้นำต้องมีคุณธรรม เอื้อเฟื้อประชาชน และยึดหลักธรรมะ สิ่งนี้ยังคงฝังอยู่ในการปกครองและความคาดหวังต่อผู้นำในสังคมไทย

ในด้านศิลปวัฒนธรรม สุโขทัยได้พัฒนา ศิลปะพุทธศาสนา ทั้งงดงาม เช่น พระพุทธรูปสุโขทัยซึ่งกลายเป็นแบบอย่างสำคัญของศิลปกรรมไทย พระพุทธรูปชินราชที่พิษณุโลกก็มีต้นแบบจากยุคสุโขทัย ประเพณีและความเชื่อหลายอย่าง เช่น วันพ่อ วันภาษาไทย หรือแม้แต่ความเคารพในพระพุทธศาสนา ก็ล้วนมีจุดเริ่มต้นหรือได้รับแรงบันดาลใจจากยุคนี้

สุโขทัยยังปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่อง ความเป็นปึกแผ่นของชาติและความรักบ้านเกิดเมืองนอน ซึ่งส่งต่อถึงวิถีชีวิตไทยในปัจจุบัน เช่น ความรักในท้องถิ่น วัฒนธรรมประจำถิ่น และความสามัคคีในชุมชน สรุปได้ว่า สุโขทัยไม่ใช่แค่อดีตรุ่งเรือง แต่ยังเป็น “ต้นไม้ใหญ่” ที่หยั่งรากลึกในตัวตนของคนไทยทุกคนจนถึงวันนี้

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการอ่าน
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลจากฐานทั้ง ๖ ฐาน

ฐาน	ข้อมูลที่ได้
หัวข้อที่ ๑ เรื่องทั่วไปของสุโขทัย	....
หัวข้อที่ ๒ การปกครองสมัยสุโขทัย	....
หัวข้อที่ ๓ เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย	....
หัวข้อที่ ๔ สภาพสังคมในสมัยสุโขทัย	....
หัวข้อที่ ๕ ศิลปวัฒนธรรมและศาสนาในสมัยสุโขทัย	....
หัวข้อที่ ๖ มรดกจากสุโขทัยสู่ความเป็นไทยในปัจจุบัน	....

เฉลย...ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักสุโขทัยผ่านฐานการเรียนรู้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลจากฐานทั้ง ๖ ฐาน

ฐาน	ข้อมูลที่ได้
หัวข้อที่ ๑ เรื่องทั่วไปของสุโขทัย	อาณาจักรสุโขทัยถือเป็นราชอาณาจักรไทยแห่งแรกในประวัติศาสตร์ไทย และสุโขทัยจึงเป็นยุคเริ่มต้นของความเป็นไทย ทั้งในด้านภาษา วัฒนธรรม การปกครอง และจิตวิญญาณแห่งความเมตตา
หัวข้อที่ ๒ การปกครองสมัยสุโขทัย	การปกครองของสุโขทัยมีลักษณะเป็นธรรมาธิปไตย คือกษัตริย์ปกครองโดยยึดหลักธรรมะ และมีความใกล้ชิดกับประชาชน กษัตริย์เรียกตัวเองว่า “พ่อขุน” ส่วนประชาชนเรียกตัวเองว่า “ลูกขุน” เปรียบเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน
หัวข้อที่ ๓ เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย	เศรษฐกิจของสุโขทัยเน้นการพึ่งพาตนเองและการเกษตรเป็นหลัก ชาวบ้านปลูกข้าวเป็นพืชหลัก มีระบบชลประทาน เช่น สระน้ำหรืออ่างเก็บน้ำเพื่อใช้ในฤดูแล้ง ทำให้การเพาะปลูกได้ผลดี รัฐไม่เก็บภาษีจากประชาชนมากนัก และส่งเสริมให้ค้าขายเสรี ไม่มีการผูกขาดหรือบังคับซื้อขายจากรัฐ
หัวข้อที่ ๔ สภาพสังคมในสมัยสุโขทัย	สังคมสุโขทัยมีลักษณะเป็นสังคมที่สงบเรียบร้อยและอบอุ่น คนไทยในยุคนั้นมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือกันอย่างดี ผู้คนอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ มีการให้ความเคารพกันระหว่างคนในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างกษัตริย์กับประชาชนก็ใกล้ชิด มีความไว้วางใจและรักใคร่กัน ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นในพุทธศาสนา
หัวข้อที่ ๕ ศิลปวัฒนธรรมและศาสนาในสมัยสุโขทัย	สมัยสุโขทัยเป็นยุคที่ศิลปวัฒนธรรมไทยเริ่มเจริญรุ่งเรือง โดยเฉพาะในด้านศาสนา ศิลปกรรม และภาษา กษัตริย์ให้การส่งเสริมพระพุทธรูปอย่างมาก โดยนับถือนิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ มีการสร้างวัด วิหาร พระพุทธรูป และเจดีย์อย่างแพร่หลาย พระพุทธรูปในสมัยนี้มีลักษณะงดงาม
หัวข้อที่ ๖ มรดกจากสุโขทัยสู่ความเป็นไทยในปัจจุบัน	อาณาจักรสุโขทัยได้วางรากฐานสำคัญหลายประการที่ยังคงส่งอิทธิพลต่อสังคมไทยมาจนถึงปัจจุบัน อย่างแรกคือ ภาษาไทย ที่พ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น ซึ่งพัฒนาเป็นภาษาไทยที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ และในด้านศิลปวัฒนธรรม สุโขทัยได้พัฒนา ศิลปะพุทธศาสนา ที่งดงาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการกำหนดทิศทางการศึกษาหัวข้อในประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียนอาจต้องคำถาม ในประเด็นที่สนใจว่า ต้องการศึกษาระยะเวลาไหน สถานที่ใด หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

การกำหนดปัญหาหรือการตั้งประเด็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ มักจะเริ่มต้น การตั้งคำถามหลัก ๕ คำถาม คือ ๑) เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต ๒) เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ๓) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน ๔) ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ๕) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้ารวบรวมหลักฐาน ซึ่งมีอยู่มากมายและการจัดกระจายอยู่ในที่ต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยจากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒, ๒.๒, ๓.๑.๑, ๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๑)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

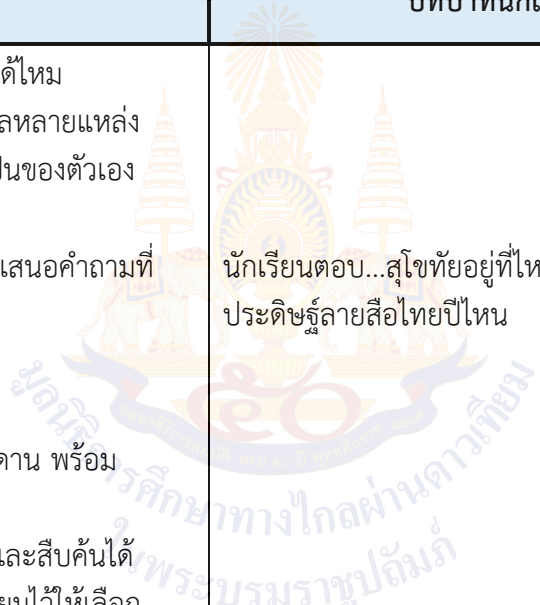
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒,๒.๒,๓.๑.๑,๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๑) ด้านความรู้ อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย จากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้ ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูถามทบทวน เนื้อหาจาก ๖ ฐานความรู้ โดยใช้คำถามชัดเจน ตรงประเด็น ดังนี้ ๑) สุโขทัยเกิดขึ้นได้อย่างไร ๒. ทำไมสุโขทัยถึงเจริญในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ๓. การปกครองแบบพ่อปกครองลูก เป็นอย่างไร ๔. คนในสมัยสุโขทัยหาเลี้ยงชีพอย่างไรบ้าง ๕. วิถีชีวิตของผู้คนในสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร	นักเรียนตอบ....ผู้นำไทยสองคน คือ พ่อขุนศรีนาวนำถม และ พ่อขุนผาเมือง ได้ร่วมมือกันขับไล่อำนาจของเขมรออกไปจากดินแดนบริเวณสุโขทัย และตั้งเมืองสุโขทัยขึ้นเป็นอิสระ โดยมี พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นปฐมกษัตริย์ของอาณาจักรสุโขทัย นักเรียนตอบ....เพราะมีอักษรไทย การปกครองดี และค้าขายสะดวก นักเรียนตอบ.... การปกครองที่กษัตริย์ทรงดูแลราษฎรเสมือนบิดาดูแลบุตร เน้นความใกล้ชิดเมตตา และความเอื้ออาทร โดยราษฎรสามารถเข้าเฝ้าและร้องทุกข์ได้โดยตรง นักเรียนตอบ....คนในสมัยสุโขทัยหาเลี้ยงชีพโดยการทำนา ทำสวน จับปลา ค้าขาย และทำเครื่องปั้นดินเผา นักเรียนตอบ....วิถีชีวิตของผู้คนในสมัยสุโขทัยเรียบง่าย พึ่งพาธรรมชาติ มีน้ำใจ ช่วยเหลือกัน	๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย ๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้น ข้อมูล และสรุปข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของการ ตั้งคำถามและการศึกษา ด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจ ประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๖. พระพุทธศาสนามีบทบาทอย่างไรต่อสังคมในสมัย สุโขทัย ๗. มรดกใดของสุโขทัยที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน	นับถือพุทธศาสนา และอยู่ภายใต้การปกครอง แบบพ่อปกครองลูก นักเรียนตอบ....พระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัยมี บทบาทสำคัญในการหล่อหลอมจิตใจผู้คน เป็น หลักในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมคุณธรรม และเป็น แนวทางในการปกครองบ้านเมือง นักเรียนตอบ....มรดกของสุโขทัยที่สืบทอดมา จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ ลายสือไทย (ตัวอักษรไทย), พระพุทธศาสนาแบบเถรวาท, ศิลปะสุโขทัย เช่น พระพุทธรูป และ แนวคิดการปกครองแบบพ่อ ปกครองลูก			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. กิจกรรม ใช้ เกม “เรียงลำดับให้ถูก” โดยให้แต่ละกลุ่มได้รับบัตรคำ ที่แสดงขั้นตอนของ “วิถีทางประวัติศาสตร์” ๕ ขั้น ให้กลุ่มนักเรียนช่วยกันเรียงขั้นตอนให้ถูกต้อง พร้อมให้ตัวอย่างประกอบ ๑. กำหนดหัวข้อ ตั้งคำถาม เช่น ระบบพ่อปกครองลูกคืออะไร ๒. รวบรวมข้อมูล จากเว็บ หนังสือ คลิป				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. วิพากษ์หลักฐาน ข้อมูลเชื่อถือได้ไหม ๔. วิเคราะห์ตีความ เชื่อมโยงข้อมูลหลายแหล่ง ๕. เรียบเรียงนำเสนอ เขียนสรุปเป็นของตนเอง ๕. ให้นักเรียน ๔-๕ คน ออกมานำเสนอคำถามที่ สงสัยเกี่ยวกับสุโขทัย ๕. ครูเขียนคำถามเหล่านั้นบนกระดาน พร้อม สนทนาว่าคำถามแบบไหนน่าสนใจ และคำถามควรมีประเด็นให้คิดต่อและสืบค้นได้ ๖. ครูแนะนำคำถาม ๑๐ ข้อที่เตรียมไว้ให้เลือก ดังนี้ ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทย ขึ้นมาเอง ๒. ระบบ “พ่อปกครองลูก” ต่างจากระบบการ ปกครองแบบปัจจุบันอย่างไร ๓. สุโขทัยไม่มีเงินตราใช้ แล้วคนในสมัยนั้นค้าขาย กันยังไง	นักเรียนตอบ...สุโขทัยอยู่ที่ไหน พ่อขุนรามคำแหง ประดิษฐ์ลายสือไทยปีไหน 			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. ชาวสุโขทัยเรียนรู้ศาสนาได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน ๕. ทำไมศิลปะสุโขทัยถึงงดงามจนยังถูกนำมาใช้ถึงวันนี้ ๖. ภาษาไทยสมัยสุโขทัยต่างจากภาษาไทยปัจจุบันอย่างไรบ้าง ๗. “สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย” ข้อนี้จริงไหม แล้วทำไม ๘. ทำไมชาวสุโขทัยถึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสามัคคี ๙. วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยคล้ายกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไหม ๑๐. ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น เราจะยังมีความเป็นไทยแบบทุกวันนี้หรือไม่				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำถามที่สนใจจาก ๑๐ ข้อ หรือคำถามของเพื่อนบนกระดาน ๒. ให้นักเรียน ในกลุ่มประชุมวางแผนการทำงานว่าจะแบ่งงานกันอย่างไรมีข้อมูลให้อ่านสามข้อมูลและ	นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำถามที่สนใจจาก ๑๐ ข้อ หรือคำถามของเพื่อนบนกระดาน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ต้องร่วมกันเรียบเรียง เช่น อ่านข้อมูลละสองคน อ่านอย่างน้อยสองรอบ แล้วเล่าให้เพื่อนฟังว่าข้อมูลของตัวเองมีว่าอย่างไร จากนั้นช่วยกันเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาของตนเอง ๓. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง โดยให้ เขียนคำถามที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง ไม่ใช่ลอกทั้งหมดแต่ให้อ่านข้อมูลจากสามแหล่ง ให้เข้าใจแล้วแล้วเรียบเรียงใหม่ พร้อมระบุแหล่งอ้างอิงที่ใช้	นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง โดยให้ เขียนคำถามที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง ไม่ใช่ลอกทั้งหมดแต่ให้อ่านข้อมูลจากสามแหล่ง ให้เข้าใจแล้วแล้วเรียบเรียงใหม่ พร้อมระบุแหล่งอ้างอิงที่ใช้			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เล่าว่า กลุ่มตนเองทำงาน อย่างไร ๒. ครูบอกว่าชั่วโมงต่อไปจะให้นักเรียนหา ข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	นักเรียนเล่าว่า กลุ่มตนเอง ทำงาน อย่างไร			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย
- ๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ๔) บัตรภาพ/บัตรคำ/เกม ฯลฯ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยจากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒, ๒.๒, ๓.๑.๑.๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๑)	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง	อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยจากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้	อธิบายได้ครบถ้วน ถูกต้อง และเชื่อมโยงหัวข้อทั้ง ๖ อย่างเป็นระบบ	อธิบายได้ถูกต้องในบางหัวข้อ แต่ยังไม่ครบหรือยังเชื่อมโยงไม่ดี	อธิบายคลาดเคลื่อนหรือยังไม่เข้าใจหัวข้อสำคัญอย่างชัดเจน
	ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้	ตั้งคำถามได้ชัดเจน เหมาะสมกับการสืบค้น และสามารถสรุปข้อมูลจากหลายแหล่งได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล	ตั้งคำถามได้บ้าง แต่ยังไม่ชัดเจน และสรุปข้อมูลได้บางส่วนหรือยังไม่ลึก	ไม่สามารถตั้งคำถามหรือสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
	เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง	สนใจใฝ่รู้ ตั้งใจเรียน แสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการตั้งคำถามและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	สนใจพอประมาณ ตั้งคำถามหรือค้นคว้าบ้าง แต่ยังไม่สม่ำเสมอ	ขาดความสนใจ ไม่ตั้งคำถามและไม่แสดงพฤติกรรมของการศึกษด้วยตนเอง
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำถามข้อที่ ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความตั้งใจของพ่อขุนรามคำแหงในการสร้างเอกลักษณ์ของบ้านเมือง

ในสมัยสุโขทัย การติดต่อสื่อสารยังคงใช้ตัวอักษรจากอินเดีย เช่น อักษรมอญ-เขมร ซึ่งใช้เขียนคำไทยได้ไม่ชัดเจน และมีความซับซ้อนในการเรียนรู้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งเป็นกษัตริย์นักคิด นักพัฒนา จึงมีแนวคิดว่าจะต้องมี “อักษรไทย” ของตนเอง เพื่อให้คนในบ้านเมืองสามารถเขียนอ่านได้ง่ายขึ้น ใช้อย่างทอดความรู้ ศาสนา และประวัติศาสตร์ของตนเองได้ชัดเจน ไม่ต้องพึ่งภาษาหรืออักษรของอาณาจักรอื่นอีกต่อไป พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงรวบรวมอักษรเดิมที่มีอยู่ เช่น อักษรมอญและเขมร แล้วดัดแปลงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมเสียงของภาษาไทยในยุคนั้น จนกลายเป็น “อักษรไทยสุโขทัย” ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของ “อักษรไทย” ที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน ความตั้งใจของพระองค์ไม่ใช่แค่เรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ของอาณาจักร และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติของตนเองด้วย พระองค์ยังทรงนำอักษรไทยมาใช้จารึกข้อความลงบนศิลาจารึก เช่น “ศิลาจารึกหลักที่ ๑” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อ การปกครอง และความคิดของผู้คนในสมัยสุโขทัยได้อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง ไม่ใช่เพียงเพราะต้องการให้คนอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการสร้าง “รากฐานทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

แหล่งอ้างอิง:

- วัฒนธรรมไทยกับอักษรไทย, กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๒).
- ศิลาจารึกหลักที่ ๑, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร.
- สมเด็จพระปรมัยยิกานุภาพ. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาในสมัยกรุงสุโขทัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจดบันทึกประวัติศาสตร์และการปกครองของเมืองไทยอย่างเป็นระบบ อักษรไทยที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นนั้นมีพื้นฐานมาจากอักษรขอมและอักษรมอญ แต่มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับเสียงและโครงสร้างของภาษาไทย การประดิษฐ์อักษรนี้ยังเป็นการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความเป็นอิสระทางภาษาไทยจากอิทธิพลของอาณาจักรอื่น ๆ ในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงทรงระบุว่า ทรงประดิษฐ์อักษรขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถจดบันทึกกฎหมายและคำสั่งสอนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง นอกจากนี้ การมีอักษรไทยยังช่วยให้การบริหารราชการและการสื่อสารในราชสำนักมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประดิษฐ์อักษรไทยจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาภาษาและวรรณกรรมไทยที่มีความสมบูรณ์และเป็นอิสระจากภาษาอื่น อักษรไทยที่พ่อขุนรามคำแหงทรงสร้างขึ้นจึงไม่ใช่เพียงแค่ตัวอักษร แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติและความภาคภูมิใจของคนไทยในยุคนั้น

แหล่งอ้างอิง

๑. กรมศิลปากร. (๒๕๔๗). ศิลปจารึกสมัยสุโขทัย. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
๒. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๕). ประวัติศาสตร์ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
๓. จารุวัฒน์ สุวรรณโณ. (๒๕๕๙). รากฐานภาษาและวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาเพื่อใช้ในการจดบันทึกกฎหมายและคำสั่งสอนที่สำคัญของเมืองสุโขทัยอย่างถาวรและเป็นระบบ ก่อนหน้านั้น ภาษาไทยยังไม่มีตัวอักษรที่เหมาะสมสำหรับการเขียน ทำให้การถ่ายทอดความรู้และประวัติศาสตร์เป็นไปอย่างจำกัด อักษรไทยที่ทรงสร้างขึ้นมีลักษณะเฉพาะที่สามารถแสดงเสียงวรรณยุกต์และสระได้ครบถ้วน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภาษาไทยที่มีลักษณะเสียงซับซ้อน การประดิษฐ์อักษรนี้จึงช่วยให้ภาษาไทยมีความสมบูรณ์และสามารถใช้ในการงานเขียนได้อย่างหลากหลาย ทั้งในด้านศาสนา การปกครอง และวรรณกรรม

นอกจากนี้ การสร้างอักษรไทยยังเป็นการแสดงถึงความเป็นเอกราชของสุโขทัยจากอาณาจักรข้างเคียง และเป็นการสร้างรากฐานของอารยธรรมไทยที่มีเอกลักษณ์ อักษรไทยจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความภูมิใจและความเป็นชาติของคนไทยในยุคนั้น การประดิษฐ์อักษรไทยโดยพ่อขุนรามคำแหงจึงถือเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเจริญรุ่งเรืองต่อมาอย่างมั่นคงและยาวนาน

แหล่งอ้างอิง

๑. วิชัย สังข์วิเศษ. (๒๕๕๐). ประวัติศาสตร์สุโขทัยและภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
๒. สถาบันราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๙). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
๓. พรชัย สุขสวัสดิ์. (๒๕๕๓). ภาษาไทยและอักษรไทยในประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามข้อที่ ๒. ระบบพ่อปกครองลูกต่างจากระบบการปกครองแบบปัจจุบันอย่างไร

ข้อมูลชุดที่ ๑: การปกครองแบบพ่อปกครองลูก คืออะไร?

ในสมัยสุโขทัย การปกครองมีลักษณะใกล้ชิดและเป็นกันเองระหว่างกษัตริย์กับราษฎร เรียกแบบนี้ว่า “พ่อปกครองลูก” หมายความว่ากษัตริย์เปรียบเสมือน “พ่อ” ของประชาชน ดูแล เอาใจใส่ และให้ความยุติธรรมเหมือนลูกของตนเอง มีการเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าถึงผู้นำ เช่น เรื่องเล่าจากศิลาจารึกว่าประชาชนสามารถ “เรียกกระดิ่ง” ที่แขวนไว้หน้าวัง เพื่อร้องทุกข์ถึงพ่อขุนรามคำแหงได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านขุนนางหลายชั้น เหมือนระบบราชการในยุคหลัง แนวคิดนี้เน้นความผูกพัน ความไว้วางใจ และความใกล้ชิดมากกว่ากฎหมายตายตัว ระบบไม่มีการแบ่งฝ่ายบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติอย่างชัดเจน แต่ใช้อำนาจรวมศูนย์ที่กษัตริย์ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำที่ดี มีธรรมะ และเมตตา

แหล่งอ้างอิง:

- วิเชียร เกษประทุม. (๒๕๕๗). ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพื้นฐาน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑
- สมเด็จพระมหาธีรราชูปถัมภ์. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย

ข้อมูลชุดที่ ๒: ความแตกต่างกับการปกครองในปัจจุบัน

ระบบการปกครองในปัจจุบันของประเทศไทยใช้หลัก ประชาธิปไตย ที่มีการแบ่งอำนาจและมีการตรวจสอบถ่วงดุล เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา), บริหาร (รัฐบาล), และตุลาการ (ศาล) การบริหารประเทศต้องเป็นไปตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยตัวแทนของประชาชน การแก้ไขปัญหาหรือร้องเรียนต้องผ่านกระบวนการที่เป็นขั้นตอน เช่น แจ้งผ่านระบบราชการ ร้องเรียนผ่านสื่อ หรือกลไกรัฐที่จัดไว้

ต่างจากสุโขทัยที่กษัตริย์เป็นศูนย์กลางของอำนาจ และใช้ความเมตตาในการปกครองโดยตรง แม้เป็นระบบที่ดูอบอุ่นและมีมนุษยธรรม แต่ก็ขาดระบบตรวจสอบหรือรับฟังเสียงของคนหมู่มากแบบสมัยใหม่ ที่ประชาชนมีสิทธิเลือกผู้นำ และสามารถเรียกร้องสิทธิของตนเองผ่านระบบรัฐธรรมนูญ

แหล่งอ้างอิง:

- ราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๖๐). รัฐศาสตร์เบื้องต้น.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง. (๒๕๖๒). คู่มือประชาธิปไตยไทย
- วิเชียร เกษประทุม. (๒๕๕๗). ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพื้นฐาน

ข้อมูลชุดที่ ๓: ผลกระทบของระบบ “พ่อปกครองลูก” ที่ยังเห็นในปัจจุบัน

แม้ระบบ “พ่อปกครองลูก” จะไม่ใช่ในการปกครองอย่างเป็นทางการแล้ว แต่ แนวคิดของความใกล้ชิดระหว่างผู้นำกับประชาชน ยังคงมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการเมืองไทย เช่น การเรียกผู้นำท้องถิ่นว่า “พ่อเมือง” หรือการคาดหวังให้ผู้นำมีความเมตตา ใส่ใจดูแลทุกข์สุขของประชาชนเหมือนคนในครอบครัว การที่ผู้นำลงพื้นที่ พบปะประชาชนโดยตรง ยังเป็นภาพที่คนไทยรู้สึกชื่นชอบ เพราะสืบทอดแนวคิดการปกครองแบบสุโขทัย อย่างไรก็ตาม ในโลกยุคใหม่ การมีระบบกฎหมายที่ชัดเจน และองค์กรอิสระเป็นสิ่งสำคัญ การพึ่งพาเพียงคุณธรรมของผู้นำเหมือนในอดีตไม่เพียงพออีกต่อไป เราจึงต้องเข้าใจรากเหง้าของระบบเก่า และพัฒนาให้เข้ากับการเมืองในยุคประชาธิปไตย

แหล่งอ้างอิง:

- พวงทอง ภาวิครพันธุ์. (๒๕๖๓). การเมืองไทยในบริบทสังคมไทย.
- ราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๖๐). รัฐศาสตร์เบื้องต้น.
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑

ถามข้อที่ ๓. สุโขทัยไม่มีเงินตราใช้ แล้วคนในสมัยนั้นค้าขายกันอย่างไร

ข้อมูลชุดที่ ๑: การแลกเปลี่ยนสิ่งของ – ระบบเศรษฐกิจพื้นฐานของสุโขทัย

ในสมัยสุโขทัยยังไม่มีการผลิตหรือใช้ “เหรียญเงินเหรียญทอง” แบบปัจจุบัน ชาวบ้านและพ่อค้าจึงใช้วิธี “แลกเปลี่ยนสิ่งของ” หรือที่เรียกว่า “ระบบแลกเปลี่ยน” เช่น ขาวนาเอาข้าวสารไปแลกกับปลาจาก ชาวประมง หรือแลกผักกับผ้าจากช่างทอ การค้าขายในยุคนี้จึงเน้น “ความจำเป็น” มากกว่าความฟุ่มเฟือย และไม่จำเป็นต้องใช้ตัวกลางอย่างเงินตรา ความไว้วางใจระหว่างผู้คนในชุมชนมีบทบาทสำคัญ เช่น พ่อค้ารู้ว่า ขาวนาจะนำของดีมาแลกโดยไม่ต้องมีสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร นี่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อยู่ร่วมกันแบบ พึ่งพา ช่วยเหลือกัน ไม่มีการแข่งขันหรือแสวงหากำไรเกินควร ระบบนี้แม้จะดูเรียบง่าย แต่ก็ช่วยให้สังคมดำรง อยู่ได้อย่างมั่นคงและเป็นธรรม เพราะเน้นความพอเพียงและเห็นอกเห็นใจกันมากกว่าการค้าขายเพื่อ ผลประโยชน์

แหล่งอ้างอิง:

- วรชาติ มีชูบท. (๒๕๖๐). เศรษฐกิจไทยสมัยโบราณ. สำนักพิมพ์เมืองโบราณ
- เอกสารนิทรรศการ “สุโขทัย: ราชอาณาจักรแรกของไทย”, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุโขทัย
- พิสิฐ เจริญสุข. (๒๕๕๕). การค้าขายก่อนมีเงินตรา. สารวิชาสังคม ม.๑

ข้อมูลชุดที่ ๒: การค้าข้ามเมือง – การแลกเปลี่ยนกับกลุ่มต่างถิ่น

แม้สุโขทัยจะไม่มีเงินตราใช้ แต่ก็มีการค้าขายกับเมืองอื่น เช่น เมืองใต้ เช่น นครศรีธรรมราช หรือรัฐมอญ พม่า ลาว โดยสินค้าสำคัญของสุโขทัย เช่น ข้าว น้ำตาล น้ำมันงา เครื่องปั้นดินเผา ถูกนำไปแลกกับผ้าฝ้าย ผ้าไหม เกือบ หรือลวดลายจากต่างถิ่น การเดินทางใช้ช้างหรือเรือผ่านแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน การค้าขายลักษณะนี้ไม่ได้มีตลาดแบบถาวรเหมือนในปัจจุบัน แต่ใช้ลานกลางหมู่บ้านหรือวัดเป็นที่นัดพบ เป็น จุดรวมคนมาทำกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมพร้อมกัน

จุดแข็งของการค้าระบบนี้คือเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไปพร้อมกัน เช่น การแต่งกาย อาหาร ภาษา หรือ แม้แต่ศาสนา ซึ่งช่วยให้สุโขทัยเปิดกว้างและพัฒนา

แหล่งอ้างอิง:

- ธงชัย ลิขิตพรสวรรค์. (๒๕๖๑). การค้าโบราณในไทย. สำนักพิมพ์มติชน
- คลังความรู้สุโขทัยศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุโขทัย
- นवलจันทร์ สายสุวรรณ. (๒๕๖๓). ตลาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์. วารสารประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: ตลาดแบบ “วัด-ชุมชน” และบทบาทของศาสนาในการค้า

ในสมัยสุโขทัย วัดไม่ได้เป็นเพียงสถานที่ประกอบศาสนกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนและ “ตลาดนัด” ขนาดเล็กด้วย ผู้คนมักนำของมาวางขายหรือแลกเปลี่ยนกันหลังทำบุญหรือในวันพระ วัดจึงเป็นแหล่ง รวมพ่อค้าแม่ค้า ทั้งของกินของใช้ รวมถึงของจากหมู่บ้านใกล้เคียง

พระภิกษุยังมีบทบาทเป็น “ผู้ไกล่เกลี่ย” หรือ “ผู้ให้คำแนะนำ” หากเกิดปัญหาในการแลกของ เช่น ความไม่ เท่าเทียม หรือการโกงตาชั่ง ทำให้การค้าขายดำเนินไปด้วยความเป็นธรรมและสงบเรียบร้อย

การรวมตัวของคนในชุมชน ณ จุดเดียวกันทั้งทำบุญ เรียนรู้ และค้าขาย ทำให้ระบบเศรษฐกิจของสุโขทัยผูก โยงกับวัฒนธรรมและศาสนาอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่เรื่องแยกขาดจากกันเหมือนปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง:

- อเนก นาวิกมูล. (๒๕๕๔). วัดกับวิถีชีวิตคนไทย. สำนักพิมพ์สารคดี
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุโขทัย. ข้อมูลพื้นฐานการค้าสมัยโบราณ

• จิตร์ตัน โสสุวรรณจินดา. (๒๕๖๒). วัด ตลาด และชุมชนในอดีต. วารสารวิถีไทยศึกษา

คำถามข้อที่ ๔ ชาวสุโขทัยเรียนรู้อาณาได้อะไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน

ข้อมูลชุดที่ ๑: วัด = โรงเรียนของชุมชนในสุโขทัย

แม้ในยุคสุโขทัยจะยังไม่มี “โรงเรียน” ที่เป็นอาคารและมีครูสอนเป็นทางการแบบปัจจุบัน แต่ “วัด” คือสถานที่ที่มีบทบาทคล้ายโรงเรียน โดยเฉพาะในการให้ความรู้ด้านศาสนา เด็กชายจำนวนมากจะเข้ารับการเรียนรู้ผ่าน “การบวชเณร” หรือเข้าไปอยู่กับพระสงฆ์ช่วงหนึ่ง เพื่อฝึกวินัย เรียนรู้คำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงการสวดมนต์ การทำสมาธิ และการเรียนอักขระไทยพื้นฐาน

วัดในสุโขทัยยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ศาสนาผ่านกิจกรรมในวันพระ เช่น การฟังเทศน์ การเวียนเทียน และการเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา พระสงฆ์ซึ่งได้รับการบวชเรียนมาแล้วมักเป็นผู้มีความรู้ ไม่เพียงในด้านศาสนาแต่รวมถึงศิลปะ การแพทย์ และการปกครอง พระจึงทำหน้าที่คล้าย “ครูของชุมชน” ที่ทุกคนเคารพ

แม้ไม่มีหนังสือแบบเรียน ผู้คนก็สามารถเรียนรู้ศาสนาได้ด้วยการฟัง ซักถาม และฝึกฝนตามคำสอน ทำให้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิต และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำวันของชาวสุโขทัย

แหล่งอ้างอิง:

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๑). พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์สยาม
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุโขทัย. บรรยายประกอบนิทรรศการ: ศาสนาในสุโขทัย
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (๒๕๖๐). พุทธศาสนากับการศึกษาชุมชนในอดีต

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะครูแห่งศรัทธา

พระสงฆ์ในสมัยสุโขทัยถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้คน พระมิใช่เพียงผู้ประกอบพิธีกรรม แต่ยังเป็นผู้นำทางปัญญา ถ่ายทอดศีลธรรมและความรู้ให้แก่ชาวบ้าน พระจะเทศนาในภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างจากชีวิตจริง เช่น เรื่องของผลบุญ ผลกรรม ความเสียสละ และเมตตา การเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ชาวบ้านไม่เพียงเข้าใจศาสนาในแง่ทฤษฎี แต่ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในชุมชน ชาวบ้านจะพูดถึงพระว่า “เป็นผู้รู้” และมักจะปรึกษาปัญหาชีวิตกับพระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาครอบครัว หรือเรื่องศีลธรรม การพูดคุยกับพระจึงกลายเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ไม่ต้องมีหนังสือหรือห้องเรียน แต่อาศัยปัญญา ความเคารพ และการเปิดใจ

เด็ก ๆ เองก็จะได้มีการสอนเรื่องศีล ๕ เรื่องความกตัญญู การรู้จักหน้าที่ และการเสียสละตั้งแต่ยังเล็กผ่านกิจกรรมทางศาสนา ทำให้ศาสนาในสุโขทัยไม่ใช่แค่ศรัทธาในใจ แต่คือ “แนวทางชีวิต” ที่ทุกคนยึดถือ

แหล่งอ้างอิง:

- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (๒๕๕๙). พระกับสังคมไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๑๒. วัดกับสังคม
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ม.มหิดล. (๒๕๖๒). พุทธศาสนากับชุมชนในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: พิธีกรรม นิทานธรรมะ และชีวิตที่แทรกศาสนา

การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในวัดหรือระหว่างพระกับชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังซึมซับผ่าน

“ประเพณี พิธีกรรม” และ “นิทานธรรมะ” ที่สอดแทรกคุณธรรมในทุกช่วงชีวิต พิธีกรรมสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา หรือประเพณีเข้าพรรษา กลายเป็น “เวทีการเรียนรู้ร่วม” ที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ได้เห็นแบบอย่างการปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชน

นอกจากนี้ ในครอบครัวเอง ผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ก็จะถ่ายทอด “นิทานชาดก” หรือ “นิทานธรรมะ” ให้เด็กฟัง เช่น เรื่องพระเวสสันดรชาดก เรื่องพระเตมีย์ใบ้ หรือเรื่องช้างปาลิไลยกะ ซึ่งล้วนแฝงหลักธรรมเรื่อง

ความอดทน ความเสียสละ และเมตตา นิทานเหล่านี้เล่าด้วยภาษาธรรมดา แต่เต็มไปด้วยข้อคิด ทำให้ได้รู้
ศาสนาในแบบที่เข้าใจง่ายและน่าจดจำ

ดังนั้น การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยจึงเป็นเรื่อง “ธรรมดาแต่ลึกซึ้ง” เพราะมันอยู่ในทุกส่วนของชีวิต เป็นการ
เรียนรู้ด้วยหัวใจ ไม่ใช่เพียงท่องจำตามตำรา

แหล่งอ้างอิง:

- สุขชาติ เกื้อนนาคี. (๒๕๖๓). พิธีกรรมกับความรู้ศาสนาในอดีต. วารสารไทยศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๘). นิทรรศการเรื่องชาดกและนิทานธรรมะ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ประเพณีกับคุณธรรมไทย

คำถามข้อที่ ๔. ชาวสุโขทัยเรียนรู้ศาสนาได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน

ข้อมูลชุดที่ ๑: วัด = โรงเรียนของชุมชนในสุโขทัย

แม้ในยุคสุโขทัยจะยังไม่มี “โรงเรียน” ที่เป็นอาคารและมีครูสอนเป็นทางการแบบปัจจุบัน แต่ “วัด” คือ สถานที่ที่มีบทบาทคล้ายโรงเรียน โดยเฉพาะในการให้ความรู้ด้านศาสนา เด็กชายจำนวนมากจะเข้ารับการเรียนรู้ผ่าน “การบวชเณร” หรือเข้าไปอยู่กับพระสงฆ์ช่วงหนึ่ง เพื่อฝึกวินัย เรียนรู้คำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงการสวดมนต์ การทำสมาธิ และการเรียนอักขระไทยพื้นฐาน

วัดในสุโขทัยยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ศาสนาผ่านกิจกรรมในวันพระ เช่น การฟังเทศน์ การเวียนเทียน และการเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา พระสงฆ์ซึ่งได้รับการบวชเรียนมาแล้ว มักเป็นผู้มีความรู้ ไม่เพียงในด้านศาสนาแต่รวมถึงศิลปะ การแพทย์ และการปกครอง พระจึงทำหน้าที่คล้าย “ครูของชุมชน” ที่ทุกคนเคารพ แม้ไม่มีหนังสือแบบเรียน ผู้คนก็สามารถเรียนรู้ศาสนาได้ด้วยการฟัง ชักถาม และฝึกฝนตามคำสอน ทำให้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิต และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำวันของชาวสุโขทัย

แหล่งอ้างอิง:

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๑). พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์สยาม
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุโขทัย. บรรยายประกอบนิทรรศการ: ศาสนาในสุโขทัย
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (๒๕๖๐). พุทธศาสนากับการศึกษาชุมชนในอดีต

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะครูแห่งศรัทธา

พระสงฆ์ในสมัยสุโขทัยถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้คน พระมิใช่เพียงผู้ประกอบพิธีกรรม แต่ยังเป็นผู้นำทางปัญญา ถ่ายทอดศีลธรรมและความรู้ให้แก่ชาวบ้าน พระจะเทศนาในภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างจากชีวิตจริง เช่น เรื่องของผลบุญ ผลกรรม ความเสียสละ และเมตตา การเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ชาวบ้านไม่เพียงเข้าใจศาสนาในแง่ทฤษฎี แต่ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในชุมชน ชาวบ้านจะพูดถึงพระว่า “เป็นผู้รู้” และมักจะปรึกษาปัญหาชีวิตกับพระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาครอบครัว หรือเรื่องศีลธรรม การพูดคุยกับพระจึงกลายเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ไม่ต้องมีหนังสือหรือห้องเรียน แต่อาศัยปัญญา ความเคารพ และการเปิดใจ

เด็ก ๆ เองก็จะได้รับการสอนเรื่องศีล ๕ เรื่องความกตัญญู การรู้จักหน้าที่ และการเสียสละตั้งแต่ยังเล็กผ่านกิจกรรมทางศาสนา ทำให้ศาสนาในสุโขทัยไม่ใช่แค่ศรัทธาในใจ แต่คือ “แนวทางชีวิต” ที่ทุกคนยึดถือ

แหล่งอ้างอิง:

- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (๒๕๕๙). พระกับสังคมไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๑๒. วัดกับสังคม
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ม.มหิดล. (๒๕๖๒). พุทธศาสนากับชุมชนในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: พิธีกรรม นิทานธรรมะ และชีวิตที่แทรกศาสนา

การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในวัดหรือระหว่างพระกับชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังซึมซับผ่าน “ประเพณี พิธีกรรม” และ “นิทานธรรมะ” ที่สอดแทรกคุณธรรมในทุกช่วงชีวิต พิธีกรรมสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา หรือประเพณีเข้าพรรษา กลายเป็น “เวทีการเรียนรู้ร่วม” ที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ได้เห็นแบบอย่างการปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชน

นอกจากนี้ ในครอบครัวเอง ผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ถ่ายทอด “นิทานชาดก” หรือ “นิทานธรรมะ” ให้เด็กฟัง เช่น เรื่องพระเวสสันดรชาดก เรื่องพระเทมียไข้ หรือเรื่องช้างปาลิไลยกะ ซึ่งล้วนแฝงหลักธรรมเรื่อง ความอดทน ความเสียสละ และเมตตา นิทานเหล่านี้เล่าด้วยภาษาธรรมดา แต่เต็มไปด้วยข้อคิด ทำให้เด็กรับรู้ ศาสนาในแบบที่เข้าใจง่ายและน่าจดจำ

ดังนั้น การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยจึงเป็นเรื่อง “ธรรมดาแต่ลึกซึ้ง” เพราะมันอยู่ในทุกส่วนของชีวิต เป็นการ เรียนรู้ด้วยหัวใจ ไม่ใช่เพียงท่องจำตามตำรา

แหล่งอ้างอิง:

- สุชาติ เกื่อนนาดี. (๒๕๖๓). พิธีกรรมกับความรู้ศาสนาในอดีต. วารสารไทยศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๘). นิทรรศการเรื่องชาดกและนิทานธรรมะ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ประเพณีกับคุณธรรมไทย

คำถามข้อที่ ๕. ทำไมศิลปะสุโขทัยถึงยังคงงามจนยังถูกนำมาใช้ถึงวันนี้

ข้อมูลชุดที่ ๑: เอกลักษณะศิลปะสุโขทัยที่กลมกลืนกับธรรมชาติและจิตวิญญาณ

ศิลปะสุโขทัยมีความโดดเด่นด้วย “ความกลมกลืนระหว่างความงามทางสายตาและความลึกซึ้งทางจิตใจ”

โดยเฉพาะในงานพุทธศิลป์ เช่น พระพุทธรูป พระเจดีย์ และจิตรกรรมฝาผนัง พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยเป็นที่รู้จักในชื่อว่า “พระพุทธรูปแบบสุโขทัย” ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ พระพักตร์รูปไข่ ดวงตาวาวเรียว พระขนงโก่ง พระนาสิกโด่ง ริมพระโอษฐ์ยิ้มเล็กน้อย เป็นลักษณะ “ยิ้มแบบเมตตา” ที่เรียกกันว่า “ยิ้มแบบศิลปะสุโขทัย” หรือ “ยิ้มแห่งสยาม”

พระพุทธรูปเหล่านี้มักแสดงท่าทางที่สง่างาม เช่น ปางมารวิชัย ปางลีลา และปางสมาธิ ซึ่งไม่เพียงแสดงท่วงท่าที่สวยงามแต่ยังสื่อถึงหลักธรรมและจิตใจสงบของพระพุทธเจ้า งานปั้นและหล่อสำริดของสุโขทัยมีความประณีต ใช้เทคนิคขั้นสูง ทำให้ผลงานทนทาน มีรายละเอียดที่อ่อนช้อย และแสดงถึงฝีมือช่างที่มีความเข้าใจในทั้งศาสนาและศิลปะ

ศิลปะสุโขทัยไม่เน้นความหรูหราใหญ่โตแบบขอม หรือความซับซ้อนแบบจีน แต่เน้นความเรียบง่าย อ่อนโยน ลึกซึ้ง และแสดงออกถึง “ธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธ” ซึ่งกลายเป็นแบบแผนที่ศิลปินรุ่นหลังนำไปใช้ต่อยอดในหลายยุคสมัย เช่น อยุธยา รัตนโกสินทร์ และแม้แต่ในงานศิลปะร่วมสมัย

แหล่งอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๒). พระพุทธรูปแบบสุโขทัย. สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง. คำบรรยายประกอบโบราณวัตถุสุโขทัย
- ศ. ดร. สุชาติ เกื่อนนาดี. (๒๕๖๐). ศิลปะไทยในบริบทวัฒนธรรมพุทธ

ข้อมูลชุดที่ ๒: การหลอมรวมระหว่างศาสนา ความเชื่อ และช่างฝีมือ

หนึ่งในเหตุผลสำคัญที่ทำให้ศิลปะสุโขทัยยังคงงดงามและน่าทึ่งจนถึงทุกวันนี้คือ “การหลอมรวมระหว่างศิลปะและศรัทธา” ช่างในสมัยสุโขทัยไม่ได้ทำงานศิลปะเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่พวกเขามองว่างานของตนคือ “การบูชา” หรือ “การสื่อสารหลักธรรมผ่านศิลปะ” จึงใส่ใจในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกวัสดุ การออกแบบ ไปจนถึงการลงรายละเอียดบนใบหน้า เส้นผม ลายจีวรของพระพุทธรูป

อีกทั้งช่างฝีมือในสุโขทัยยังได้รับอิทธิพลจากหลายวัฒนธรรม เช่น พุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ (จากศรีลังกา) และสถาปัตยกรรมแบบเขมร จีน และอินเดีย แต่พวกเขานำมาดัดแปลงให้กลมกลืนกับภูมิประเทศไทยและวิถีชีวิตของผู้คนในลุ่มน้ำยม-น่าน ทำให้เกิดศิลปะแบบใหม่ที่เป็น “ของไทยแท้” แต่ยังคงความสากล

เจดีย์ทรงดอกบัวตูม (หรือทรงพุ่มข้าวบิณฑ์) ก็เป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมเด่นของสุโขทัยที่ยังพบได้ในหลายวัดจนถึงปัจจุบัน เช่น วัดมหาธาตุ สุโขทัย หรือวัดเจดีย์เจ็ดแถว สิ่งเหล่านี้กลายเป็นต้นแบบที่งานศิลปะและสถาปัตยกรรมยุคหลังยึดถือ ไม่ใช่เพียงเพราะสวยงาม แต่เพราะมีรากเหง้าจากความศรัทธาอันมั่นคง

แหล่งอ้างอิง

- อัสฎากค์ ปาณิกบุตร. (๒๕๕๘). ศิลปะสุโขทัย: พลังแห่งศรัทธา. สำนักพิมพ์มติชน
- ภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุโขทัย. การบรรยายศิลปะในอาณาจักรสุโขทัย
- UNESCO Thailand. (๒๕๖๓). Sukhothai and Associated Historic Towns

ข้อมูลชุดที่ ๓: การส่งต่อความงามแบบสุโขทัยสู่ศิลปะไทยยุคใหม่

ศิลปะสุโขทัยไม่เพียงมีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็น “แรงบันดาลใจ” สำคัญในงานออกแบบสมัยใหม่ เช่น รูปแบบพระพุทธรูปที่นำมาเป็นต้นแบบในการสร้างพระพุทธรูปชินราช พระศรีศากยมุนี พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) รวมถึงพระพุทธรูปในพระอุโบสถวัดใหญ่ๆ ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อศิลปะร่วมสมัย เช่น ภาพวาด งานประติมากรรม และการออกแบบวัดใหม่ ๆ ที่ยังคงรักษาสัดส่วนแบบสุโขทัย การใช้เส้นโค้งที่อ่อนช้อย และองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ เช่น ลายกลีบบัว เส้นลายประณีต รวมไปถึงความสมมาตรแบบพุทธศิลป์ นักออกแบบรุ่นใหม่ เช่น เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ก็เคยกล่าวว่า “ศิลปะสุโขทัยคือต้นแบบของความงามแบบไทยที่ไม่มีวันตาย”

แม้แต่ในการออกแบบเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร หรือสัญลักษณ์ของชาติ ก็ยังเห็นการใช้พระพักตร์แบบสุโขทัย หรือลายเส้นที่ได้แรงบันดาลใจจากยุคนี้อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ศิลปะสุโขทัยยังคงมีชีวิตและคุณค่าแม้เวลาจะผ่านไปกว่า ๗๐๐ ปี

แหล่งอ้างอิง

- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. (๒๕๖๑). แรงบันดาลใจจากสุโขทัยสู่ศิลปะสมัยใหม่
- นิทรรศการ “รากเหง้าแห่งสยาม”. (๒๕๖๕). หอศิลป์กรุงเทพฯ
- มูลนิธิพิพิธภัณฑสถานพระพุทธรูปไทย. พุทธศิลป์จากสุโขทัยสู่ปัจจุบัน

คำถามข้อที่ ๖ ภาษาไทยสมัยสุโขทัยต่างจากภาษาไทยปัจจุบันอย่างไรบ้าง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความแตกต่างด้านคำศัพท์และการออกเสียง

ภาษาไทยในสมัยสุโขทัยนั้นเป็นภาษาไทยยุคต้นที่ยังไม่มีแบบแผนตายตัว ทำให้การเขียนคำมีความยืดหยุ่นสูง และมีลักษณะเฉพาะ เช่น คำที่เราใช้ในปัจจุบันอาจมีการสะกดหรือเขียนแตกต่างกันไปในสมัยนั้น เช่น คำว่า “เมือง” ในศิลาจารึกมักเขียนว่า “เมอง” หรือ “เนือง” ขึ้นอยู่กับสำเนียงท้องถิ่นและวิธีการสะกดของช่างจารึกในยุคนั้น

อีกลักษณะหนึ่งคือไม่มีวรรณยุกต์ เช่น ไม่เอก ไม่โท ฯลฯ จึงต้องอาศัยบริบทและความเข้าใจร่วมของผู้ฟังหรือผู้อ่านในการตีความ ความไม่มีวรรณยุกต์ยังทำให้เกิดความหลากหลายในเสียงอ่าน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเสียงในภาษาไทยยุคต่อมา

ภาษาไทยสุโขทัยยังมีคำที่เรานิยมเรียกว่า “คำไทยแท้” อยู่มาก เช่น คำว่า “ข้าว น้ำ ใจ ดี ชอบ” ฯลฯ ซึ่งสะท้อนความเรียบง่ายของวิถีชีวิตในยุคนั้น และยังไม่รับคำจากภาษาต่างประเทศมากนัก ต่างจากปัจจุบันที่มีคำยืมจำนวนมากจากอังกฤษ จีน หรือบาลี-สันสกฤต

แหล่งอ้างอิง

- ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๖๑). ภาษาไทยในประวัติศาสตร์. สำนักพิมพ์มติชน
- วิเชียร ณ กลาง. (๒๕๔๙). พัฒนาการของภาษาไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศิลาจารึกหลักที่ ๑. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ข้อมูลชุดที่ ๒: รูปแบบการเขียนและไวยากรณ์ที่แตกต่าง

ในยุคสุโขทัย ภาษาเขียนยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ไม่มีการเว้นวรรคตอนระหว่างคำ ใช้การเขียนเรียงต่อเนื่องกันไปตลอดบรรทัด ทำให้ผู้อ่านต้องตีความจากบริบทด้วยตัวเอง เช่น ในศิลาจารึกจะเห็นข้อความที่เขียนติดกันเป็นพืด เช่น “เมองสุโขทัยมีความสุข” แทนที่จะเว้นวรรคเป็น “เมอง สุโขทัย มี สุข” อย่างที่เราเขียนในปัจจุบัน

ไวยากรณ์หรือรูปแบบประโยคก็มีลักษณะเป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ไม่มีความซับซ้อนในการใช้กริยาวิลี หรือคำเชื่อมเหมือนภาษาไทยปัจจุบัน เช่น “เขาไปนา” อาจเขียนเป็น “เขาไปนา” โดยไม่มีการใช้คำว่า “ได้” “กำลัง” หรือ “แล้ว” เข้ามาเสริมเพิ่มเติม

อีกทั้งยังใช้ภาษาที่มีน้ำเสียงไพเราะและลึกซึ้งในด้านอารมณ์ เช่น การกล่าวถึงกษัตริย์หรือบ้านเมืองมักใช้ถ้อยคำเชิงชื่นชมและสื่อถึงความดีงาม เช่น “พระรามคำแหงเจ้าเมตตาแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน” แสดงให้เห็นว่าแม้ไม่มีคำราชาศัพท์เฉพาะแบบสมัยหลัง แต่ก็ใช้ภาษายกย่องได้อย่างไพเราะ

แหล่งอ้างอิง

- ผศ.ดร.บุญมา ช่วยชู. (๒๕๕๖). วิเคราะห์ภาษาในจารึกสมัยสุโขทัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พิริยะ ไกรฤกษ์. (๒๕๖๐). การอ่านศิลาจารึก. สำนักพิมพ์สารคดี
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๒). การแปลและวิเคราะห์ศิลาจารึกหลักที่ ๑

ข้อมูลชุดที่ ๓: ภาษาไทยสุโขทัยในฐานะรากเหง้าของภาษาไทยปัจจุบัน

ภาษาไทยสมัยสุโขทัยถือเป็นรากเหง้าที่สำคัญของภาษาไทยปัจจุบัน เพราะเป็นยุคแรกที่มีการบันทึกภาษาพูดลงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยใช้ “อักษรไทยสุโขทัย” ที่ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยได้อย่างมีหลักฐาน

แม้ภาษาไทยจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น คำศัพท์ที่เพิ่มขึ้นจากภาษาต่างชาติ โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น หรือการใช้สำนวนโวหารที่หลากหลายมากขึ้น แต่หลักของ “ไวยากรณ์ไทยพื้นฐาน” เช่น การเรียงประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม ก็ยังคงอยู่ตั้งแต่สุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ความไพเราะของภาษาไทยสุโขทัยยังเป็นแรงบันดาลใจให้นักเขียน กวี และนักภาษาในยุคหลังนำมาใช้แต่งวรรณคดี เช่น นิราศ หรือกลอนที่ยึดถ้อยคำเดิมมาดัดแปลง โดยเฉพาะแนวทางการใช้คำที่สื่ออารมณ์แบบเรียบง่ายแต่กินใจ เช่น “เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ซึ่งยังถูกใช้เป็นวาทกรรมสอนคนไทยถึงความอุดมสมบูรณ์และความสุขแบบไทย ๆ มาจนถึงวันนี้

แหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- ดร. ชัชชัย โกมลมาลย์. (๒๕๕๙). วรรณคดีภาษาไทยจากสุโขทัยถึงปัจจุบัน
- คลังจารึกไทย. (๒๕๖๕). โครงการอนุรักษ์ศิลปจารึกมรดกโลก. กรมศิลปากร

คำถามข้อที่ ๗. สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย” ข้อนี้จริงไหม แล้วทำไม

ข้อมูลชุดที่ ๑: สุโขทัยในฐานะราชธานีแรกที่เป็น “ของคนไทย” โดยคนไทย

ก่อนหน้าที่จะมีอาณาจักรสุโขทัย พื้นที่ในดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอื่น เช่น เจนละ (เขมรโบราณ) และละโว้หรือมอญ โดยชนชาติเหล่านี้ใช้ภาษา วัฒนธรรม และระบบการปกครองที่แตกต่างจากไทย เมื่อเข้าสู่พุทธศตวรรษที่ ๑๘ ชุมชนไทยที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำยมและแม่น้ำน่านเริ่มรวมตัวกัน และผู้นำที่มีบทบาทคือพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ได้ขับไล่อำนาจเขมรออกจากเมืองสุโขทัย และตั้งตนเป็นกษัตริย์

นี่เป็นจุดเริ่มต้นที่นักประวัติศาสตร์จำนวนมากเรียกว่า “ราชธานีแห่งแรกของไทย” เพราะเป็นครั้งแรกที่ชาวไทยมีอำนาจอธิปไตยในการปกครองตนเอง ไม่ได้อยู่ภายใต้การครอบงำของอาณาจักรต่างชาติ และสามารถกำหนดแนวทางของบ้านเมืองด้วยภาษา วัฒนธรรม และวิถีของตนเอง

ราชธานีสุโขทัยยังเป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันกษัตริย์ไทย ระบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูก และการประดิษฐ์อักษรไทย ซึ่งล้วนเป็นรากฐานที่ส่งผลต่อความเป็น “ไทย” อย่างลึกซึ้ง ถึงแม้ว่าจะมีอาณาจักรโบราณก่อนหน้า เช่น ทวารวดี หรือศรีวิชัย แต่ไม่มีอาณาจักรใดที่สามารถถือว่าเป็น “ไทยแท้” ได้เท่ากับสุโขทัย แหล่งอ้างอิง

- ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๖๑). ความเป็นมาของประเทศไทย. สำนักพิมพ์มติชน
- สุวิทย์ อธิราช. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเข้าใจง่าย. มูลนิธิธรรมศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน

ข้อมูลชุดที่ ๒: ข้อโต้แย้ง – สุโขทัยอาจไม่ใช่ “ราชธานีแห่งแรก” ถ้าดูจากเวลาเพียงอย่างเดียว

แม้จะมีการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าสุโขทัยเป็นราชธานีแรกของไทย แต่ก็มีนักประวัติศาสตร์บางกลุ่มที่ตั้งข้อสังเกตว่า อาจมีเมืองหรืออาณาจักรไทยที่เกิดขึ้นก่อนสุโขทัย เช่น นครศรีธรรมราช หรือเมืองในอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งบางแห่งมีการปกครองโดยชนชาวไทยและพูดภาษาไทยกลุ่มน้ำตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๖

เช่น อาณาจักรศรีวิชัย (พ.ศ. ๑๓๐๐–๑๘๐๐) มีศูนย์กลางอยู่ในแถบคาบสมุทรมลายู และมีอิทธิพลไปถึงภาคใต้ของไทย นักโบราณคดีบางคนเชื่อว่าในบางช่วงของอาณาจักรนี้ คนไทยมีบทบาทสูงในการบริหารจัดการ แต่เนื่องจากไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเหมือนสุโขทัย ข้อมูลจึงยังอยู่ในขั้นการสันนิษฐาน

นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึง “อาณาจักรหริภุญชัย” (พ.ศ. ๑๒๐๐–๑๘๐๐) ที่เคยรุ่งเรืองในแถบลำพูน โดยมีชนชาติไทย-ลาวเข้ามาตั้งรกราก แม้จะไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นทางการ แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าชาวไทยมีอารยธรรมก่อนสุโขทัย อย่างไรก็ตาม อาณาจักรเหล่านี้นั้นยังไม่มีการปกครองโดย “คนไทย” เพื่อ “คนไทย” แบบที่สุโขทัยทำได้อย่างชัดเจน

แหล่งอ้างอิง

- ดร.ภูธร ภูมะธน. (๒๕๖๐). ก่อนสุโขทัย: อารยธรรมไทยก่อนยุคกษัตริย์. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- พริยะ ไกรฤกษ์. (๒๕๕๗). ความลับของอาณาจักรศรีวิชัย. สำนักพิมพ์มติชน
- จิตร ภูมิศักดิ์. (๒๕๐๙). ความเป็นมาของชนชาติไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: สุโขทัยคือราชธานีแรกที่เราสร้าง “รากวัฒนธรรมไทย”

สิ่งที่ทำให้สุโขทัยมีความสำคัญไม่ใช่แค่ “ความเป็นราชธานีแรก” ในเชิงเวลา แต่คือ “ความเป็นราชธานีที่ทำให้กำเนิดรากวัฒนธรรมไทย” อย่างแท้จริง เพราะในยุคของพ่อขุนรามคำแหง สุโขทัยไม่เพียงปกครองตนเองได้ แต่ยังประดิษฐ์ อักษรไทย, สร้างระบบปกครองที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง, ส่งเสริมพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากลังกา และจัดการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ เช่น การขุดสระน้ำ การเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง ฯลฯ

นอกจากนี้ วรรณกรรมในศิลาจารึกยังแสดงให้เห็นว่า ผู้คนในสุโขทัยมีความสุข มีเสรีภาพในการค้าขาย มีธรรมาภิบาล และมีกษัตริย์ที่รับฟังเสียงราษฎร ซึ่งสะท้อนค่านิยมไทยแบบดั้งเดิมที่ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน เช่น ความมีเมตตา ความพอเพียง ความยึดมั่นในศาสนา และการเคารพผู้อาวุโส แม้จะมีอาณาจักรอื่นก่อนสุโขทัย แต่ก็ไม่มีอาณาจักรใดที่สร้าง “ระบบคิดแบบไทย” และ “อัตลักษณ์แบบไทย” ได้ชัดเจนเท่ากับสุโขทัย ดังนั้น สุโขทัยจึงไม่เพียงแต่เป็นราชธานีแห่งแรกของไทยในแง่การเมือง แต่ยังเป็น “ต้นธารของความเป็นไทย” ที่สืบทอดมาในวิถีชีวิตของเราจนถึงปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑: มรดกแห่งชาติไทย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย

คำถามข้อที่ ๘. ทำไมชาวสุโขทัยถึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสามัคคี

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความสัมพันธ์ทางสังคมและค่านิยมแบบไทยในสุโขทัย

ชาวสุโขทัยในยุคโบราณมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นโดยอาศัยค่านิยมและธรรมเนียมประเพณีที่ส่งเสริมความสงบและสามัคคีในชุมชน ค่านิยมที่เด่นชัดคือ “ความเมตตา” และ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” ผู้คนถือว่าการช่วยเหลือกันเป็นหน้าที่สำคัญ การรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ระบบ “พ่อปกครองลูก” ที่ใช้ในสุโขทัย มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามัคคี เพราะกษัตริย์เปรียบเสมือนพ่อของประชาชนและประชาชนเปรียบเสมือนลูกที่ต้องเคารพและเชื่อฟัง การปกครองด้วยความเมตตา และการรับฟังเสียงของประชาชน ทำให้เกิดความไว้วางใจและความสมัครสมานสามัคคีระหว่างกษัตริย์กับประชาชน

การยึดมั่นในพุทธศาสนาเถรวาทยังช่วยสร้างกรอบความคิดทางศีลธรรม ที่สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เช่น ความไม่เบียดเบียนผู้อื่น ความมีเมตตากรุณา และการให้อภัย ชาวสุโขทัยยังยึดมั่นในความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคม ซึ่งทำให้ลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

การมีวัฒนธรรมการเจรจาและการใช้ความคิดสร้างสรรค์แก้ไขปัญหาก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยให้ชาวสุโขทัยอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี ความขัดแย้งมักได้รับการจัดการด้วยการพูดคุยและข้อตกลงมากกว่าการใช้ความรุนแรงแหล่งอ้างอิง

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพุทธศาสนาและศีลธรรมในการรักษาความสงบ

พุทธศาสนาเถรวาทเป็นแกนกลางสำคัญที่ชาวสุโขทัยยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด พระพุทธศาสนาไม่เพียงแต่เป็นศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักธรรมที่ชี้นำการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม การปฏิบัติตามศีล ๕ และหลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น ความเมตตา กรุณา ความอดทน และความไม่เบียดเบียนกัน ทำให้ชุมชนสุโขทัยมีความสงบสุข การนับถือพระสงฆ์และการเข้าวัดฟังธรรมเป็นกิจกรรมที่ทุกคนให้ความสำคัญ และวัดเองก็เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และกิจกรรมสังคม ทำให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างชาวบ้าน

พระมหากษัตริย์ในสุโขทัยยังทรงส่งเสริมพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การสร้างวัดและสนับสนุนพระสงฆ์ ซึ่งช่วยให้ศีลธรรมและหลักธรรมของพุทธศาสนาฝังลึกในจิตใจของประชาชน นอกจากนี้ การแสดงความเมตตาและความยุติธรรมของกษัตริย์ยังเป็นตัวอย่างที่ทำให้ชาวบ้านรักและเคารพผู้นำ ส่งผลให้เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน

แหล่งอ้างอิง

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (๒๕๖๐). พุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย. สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๓: ระบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการจัดการชุมชนที่เป็นธรรม

ระบบการปกครองแบบ “พ่อปกครองลูก” คือกษัตริย์หรือผู้นำเปรียบเสมือน “พ่อ” ของประชาชน เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ประชาชนเหมือนลูกที่ต้องคอยปกป้อง ให้ความยุติธรรมและความรักใคร่ ระบบนี้แตกต่างจากการปกครองแบบเผด็จการที่เน้นอำนาจเข้มงวด

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนำระบบนี้มาปรับใช้กับการบริหารราชการและการจัดการชุมชน โดยยึดหลักความเมตตาและยุติธรรมในการตัดสินปัญหา ทรงรับฟังเสียงประชาชนและแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็ว ระบบนี้ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในผู้นำ

ชุมชนสุโขทัยยังจัดตั้งระบบการเกษตรและชลประทานที่ช่วยลดความขัดแย้งเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การขุดสระน้ำและระบบคลองชลประทาน ซึ่งช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำใช้เพียงพอในฤดูแล้ง การบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันแบบนี้ทำให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

การใช้กฎหมายและประเพณีในสุโขทัย เช่น กฎหมายเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการไม่เบียดเบียนผู้อื่น ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยป้องกันความขัดแย้งและส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนแหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

คำถามข้อที่ ๙. วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยคล้ายกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไหม

ข้อมูลชุดที่ ๑: วิถีชีวิตแบบพอเพียงในสุโขทัยกับรากฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยในสมัยก่อนมีลักษณะที่เน้นความพอประมาณและความสมดุลกับธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นรากฐานของแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้รับการส่งเสริมในยุคปัจจุบันโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ชาวสุโขทัยมักทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยปลูกข้าว ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกันในชุมชนเพื่อสร้างระบบชลประทานและแบ่งปันน้ำทำให้ทุกคนมีชีวิตที่มั่นคงโดยไม่ต้องพึ่งพาสิ่งของจากภายนอกมากนัก

ความพอประมาณในวิถีชีวิตนี้แสดงให้เห็นในวิธีการใช้ทรัพยากร เช่น ไม่ใช้ที่ดินเกินกำลังผลิต และมีการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้สำหรับเพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ

การยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการมีน้ำใจต่อเพื่อนบ้าน ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และสามารถช่วยเหลือกันในยามวิกฤต ความร่วมมือเหล่านี้สอดคล้องกับหลักของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของชุมชน

ดังนั้น วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยจึงเป็นต้นแบบที่แสดงให้เห็นว่าความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล เป็นแนวทางที่เหมาะสมและยั่งยืน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๒: การจัดการทรัพยากรและความร่วมมือในชุมชนสุโขทัย

ชาวสุโขทัยในอดีตมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีระบบและมีความรับผิดชอบสูง เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินและน้ำสำหรับการเกษตรและการดำรงชีวิต การขุดสระน้ำและระบบคลองชลประทานช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ตลอดปี โดยลดความเสี่ยงจากภัยแล้งและน้ำท่วม

ความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตแบบพอเพียง ชาวบ้านจะช่วยกันทำงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เช่น การสร้างเขื่อน การซ่อมแซมคลอง และการดูแลพื้นที่เกษตรกรรมอย่างสม่ำเสมอ

แนวคิดนี้สะท้อนความพอประมาณที่ไม่ใช่แค่เรื่องการบริโภคแต่รวมถึงการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ชาวสุโขทัยไม่มุ่งเน้นการสะสมทรัพย์สินหรือการบริโภคเกินตัว แต่เน้นการรักษาคุณภาพชีวิตและความสุขในชุมชน

นอกจากนี้ ชุมชนยังมีระบบการแบ่งปันผลผลิตและช่วยเหลือกันในยามยากลำบาก เช่น การให้ยืมเมล็ดพันธุ์หรือการช่วยงานเก็บเกี่ยว สิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความมั่นคงและความเข้มแข็งของชุมชนเป็นหลัก

แหล่งอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๔). แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง. กระทรวงมหาดไทย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา

ข้อมูลชุดที่ ๓: ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตสุโขทัยกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในยุคปัจจุบัน

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เน้นการดำเนินชีวิตโดยใช้ทรัพยากรอย่างพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีเหตุผล ซึ่งตรงกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวสุโขทัยที่เน้นความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย

ในสุโขทัย ผู้คนทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน มีการปลูกพืชหลายชนิดเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางอาหารและเศรษฐกิจ อีกทั้งยังรักษาระบบนิเวศน์อย่างรอบคอบ การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน เช่น ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ช่วยให้คนอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

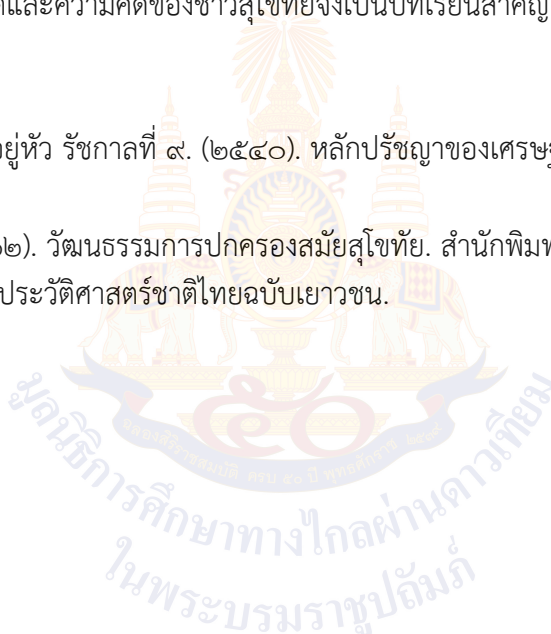
วิถีชีวิตนี้สะท้อนให้เห็นถึงความยั่งยืนและการจัดการทรัพยากรอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นหัวใจของเศรษฐกิจพอเพียงในยุคใหม่ การนำหลักการเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในยุคปัจจุบันช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร และสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิถีชีวิตและความคิดของชาวสุโขทัยจึงเป็นบทเรียนสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืนในยุคปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

คำถามข้อที่ ๑๐:

“ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น เราจะยังมีความเป็นไทยแบบทุกวันนี้หรือไม่?”

ข้อมูลชุดที่ ๑: บทบาทของสุโขทัยในฐานะต้นแบบของอัตลักษณ์ความเป็นไทย

สุโขทัยถือเป็นอาณาจักรแรกที่รวมเอาความเป็นชาติไทยเข้าด้วยกันในหลายมิติ เช่น ภาษา ศิลปะ ศาสนา และระบบการปกครอง ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยวางรากฐานสำคัญของความเป็นไทยในยุคต่อมา แม้ว่าสุโขทัยจะเป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่การที่อาณาจักรนี้มีบทบาทสำคัญทำให้วัฒนธรรมไทยมีจุดรวมตัวและความมั่นคงในตัวเอง ในยุคสุโขทัย พระมหากษัตริย์อย่างพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้าง “อักษรไทย” ขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และทำให้ภาษาไทยแตกต่างจากภาษาอื่นๆ ในภูมิภาค การสร้างอักษรนี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้คนไทยสามารถจดบันทึกประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมของตนเองได้

ถ้าหากไม่มีสุโขทัย การรวมตัวของคนไทยในรูปแบบของชาติและวัฒนธรรมที่เรารู้จักในปัจจุบันอาจไม่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในรูปแบบที่แตกต่างออกไปอย่างมาก ความเป็นไทยที่เรามีในวันนี้อาจขาดรากฐานทางภาษา และวัฒนธรรมที่มั่นคง รวมถึงระบบการปกครองแบบพระมหากษัตริย์ที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชาติ แหล่งอ้างอิง

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.
- สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.

ข้อมูลชุดที่ ๒: ผลกระทบทางวัฒนธรรมและการเมืองหากสุโขทัยไม่เคยมีอยู่

สุโขทัยเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการปกครองแบบไทยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลาง รวมถึงแนวคิด “ธรรมราชา” ซึ่งเน้นความยุติธรรมและความรับผิดชอบของผู้ปกครองต่อประชาชน แนวคิดเหล่านี้มีอิทธิพลต่อระบบการปกครองไทยในยุคต่อมา

หากสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น ไทยอาจถูกปกครองโดยอาณาจักรอื่น เช่น ขอม หรือลาว ที่มีวัฒนธรรมและระบบการปกครองที่แตกต่างออกไป ซึ่งอาจทำให้ลักษณะความเป็นชาติไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงหรือไม่เกิดขึ้นเลย

นอกจากนี้ ศิลปะ วรรณกรรม และประเพณีไทยที่ได้รับการพัฒนาในสมัยสุโขทัยจะไม่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมา หรืออาจมีรูปแบบที่แตกต่างไป การขาดอัตลักษณ์เหล่านี้อาจทำให้คนไทยในยุคปัจจุบันไม่สามารถเชื่อมโยงกับอดีตอย่างเข้มแข็งได้

แหล่งอ้างอิง

- พระยาโบราณราชธานินทร์ (สีบ นาคะเสถียร). (๒๕๓๘). ประวัติศาสตร์ไทย. สำนักพิมพ์บรรณกิจ
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๓: การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยจากสุโขทัยถึงปัจจุบัน

สุโขทัยเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการสร้างอัตลักษณ์ชาติไทย ผ่านการสร้างอักษรไทย การเผยแพร่พุทธศาสนา ในรูปแบบที่เหมาะสมกับคนไทย และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้นและประติมากรรม ที่ยังคงมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมไทยในยุคหลัง

การมีสุโขทัยในประวัติศาสตร์ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของชาติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในอัตลักษณ์และความสามัคคีของคนไทย แม้ว่าประวัติศาสตร์ไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการต่อเนื่องมา แต่รากฐานจากสุโขทัยยังคงมีบทบาทสำคัญในความเข้าใจถึง “ความเป็นไทย”

ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น การพัฒนาวัฒนธรรมไทยอาจเกิดความล่าช้าหรือแตกต่างกันไปมาก และความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นไทยอาจไม่แข็งแรงเท่าปัจจุบัน การมีสุโขทัยจึงเหมือนการวางรากฐานที่มั่นคงของชาติที่ช่วยให้คนไทยวันนี้ยังคงมีความรู้สึกร่วมและรักในชาติบ้านเมืองของตน

แหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

[illegible]

เฉลย...ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปด้วยคำพูดของตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำถามที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

คำถามที่เลือก ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง

สรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองความตั้งใจของพ่อขุนรามคำแหงในการสร้างเอกลักษณ์ของบ้านเมือง

ในสมัยสุโขทัย การติดต่อสื่อสารยังคงใช้ตัวอักษรจากอินเดีย เช่น อักษรมอญ-เขมร ซึ่งใช้เขียนคำไทยได้ไม่ชัดเจน และมีความซับซ้อนในการเรียนรู้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งเป็นกษัตริย์นักคิด นักพัฒนา จึงมีแนวคิดว่าจะต้องมี “อักษรไทย” ของตนเอง เพื่อให้คนในบ้านเมืองสามารถเขียนอ่านได้ง่ายขึ้น ใช้ถ่ายทอดความรู้ ศาสนา และประวัติศาสตร์ของตนเองได้ชัดเจน ไม่ต้องพึ่งภาษาหรืออักษรของอาณาจักรอื่นอีกต่อไป

พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงรวบรวมอักษรเดิมที่มีอยู่ เช่น อักษรมอญและเขมร แล้วดัดแปลงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมเสียงของภาษาไทยในยุคนั้น จนกลายเป็น “อักษรไทยสุโขทัย” ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของ “อักษรไทย” ที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน ความตั้งใจของพระองค์ไม่ใช่แค่เรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ของอาณาจักร และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติของตนเองด้วย

พระองค์ยังทรงนำอักษรไทยมาใช้จารึกข้อความลงบนศิลาจารึก เช่น “ศิลาจารึกหลักที่ ๑” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อ การปกครอง และความคิดของผู้คนในสมัยสุโขทัยได้อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง ไม่ใช่เพียงเพราะต้องการให้คนอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการสร้าง “รากฐานทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

แหล่งอ้างอิง:

- วัฒนธรรมไทยกับอักษรไทย, กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๒).
- ศิลาจารึกหลักที่ ๑, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร.
- สมเด็จพระปรมัยยิกานุสรณ์, กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์

ตัวชี้วัด ม ๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่างๆที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๒ คือ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจเริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามผู้รู้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐานต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้รวบรวมไว้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามความสำคัญจะได้เป็นดังนี้

หลักฐานชั้นต้น คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและผู้ร่วมสมัยกับเหตุการณ์รวมทั้งหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นผลผลิตของผู้คนในแต่ละยุค ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหลักฐานที่เป็นตัวเขียนประเภทจารึกเอกสารต้นฉบับเอกสารการปกครอง

หนังสือพิมพ์รายวันหลักฐานเหล่านี้มักจะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์ในฐานะที่ได้มาจากผู้ที่มีส่วนร่วมในใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงในอดีต

หลักฐานชั้นรอง คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่ได้รับทราบเหตุการณ์จากบุคคลอื่นอีกต่อหนึ่งอันได้แก่หนังสือที่เขียนขึ้นภายหลังจากที่เหตุการณ์ล่วงเลยมานานแล้วซึ่งได้อาศัยข้อมูลจากประธานชั้นต้นถึงแม้ว่าหลักฐานประเภทนี้จะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้นแต่ก็มีประโยชน์ในการสืบทราบประวัติศาสตร์คือช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่จะทำการค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องและขอบเขตปัญหาที่จะศึกษา

ส่วนจำแนกตามลักษณะจะได้เป็น

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีคำจารึกไว้ในแผ่นศิลา โลหะ ใบลานตลอดจนตัวหรือตัวพิมพ์ในแผ่นกระดาษ หลักฐานนี้ถือว่าเป็นฐานสมัยประวัติศาสตร์โดยนับจากการประดิษฐ์ตัวอักษรที่นำไปใช้ในการแบ่งระหว่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งย่อยออกเป็น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ เอกสารการปกครอง บันทึกส่วนบุคคล จดหมายเหตุชีวิตประวัติ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม และงานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่งนักประวัติศาสตร์อาจศึกษาได้ด้วยตนเองหรือต้องอาศัยการตีความจากนักวิชาการสาขาอื่นๆ อาทิ นักโบราณคดี นักธรณีวิทยา หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปกรรม หลักฐานประเภทโสตทัศน นาฏศิลป์ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน และหลักฐานประเภทบอกเล่า

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลชั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษทางประวัติศาสตร์

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ๑.ครูเริ่มต้นชั่วโมงด้วยการชวนให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และทำไปในชั่วโมงก่อน โดยใช้คำถามกระตุ้นให้แต่ละกลุ่มรื้อฟื้นบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงคำถามที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานก่อนจะเริ่มกิจกรรมค้นคว้าเพิ่มเติมในวันนี้ ครูให้ทุกกลุ่มรายงานสั้น ๆ จนครบ	นักเรียน....ตัวอย่าง... กลุ่ม ๑กลุ่มของเราศึกษาเรื่องความเป็นมาของอาณาจักรสุโขทัย แล้วตั้งคำถามว่า ทำไมสุโขทัยถึงเป็นราชธานีแรกของไทย กับ ทำเลของสุโขทัยมีผลต่อความเจริญยังง กลุ่ม ๒ กลุ่มเราทำเรื่องการปกครอง คำถามคือระบบพ่อปกครองลูกต่างจากสมัยนี้อย่างไร แล้วก็การตั้งกระดานร้องทุกข์แปลว่าประชาชนมีเสรีภาพหรือเปล่า	๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย ๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่ง ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่ง	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
	ด้านความรู้ ระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะ	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑.ครูอธิบายเป้าหมายของชั่วโมงนี้ว่าจะเป็นการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมผ่านอินเทอร์เน็ต จากนั้นชักชวนให้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกแหล่งข้อมูล			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้	นำเชื่อถือ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความเห็นเปรียบเทียบลักษณะเว็บไซต์ต่าง ๆ และตั้งข้อสังเกตของตนเอง เพื่อฝึกทักษะการประเมินข้อมูลก่อนใช้ในการเรียนรู้ “วันนี้ครูอยากให้พวกเราช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตนะครับ แต่ก่อนจะเริ่ม ครูอยากถามว่า... ถ้าเราจะเลือกใช้ข้อมูลสักแหล่งหนึ่ง เราจะรู้ได้อย่างไรว่าข้อมูลนั้น น่าเชื่อถือ” ๒.ครูให้พิจารณาสองเว็บไซต์ ดังนี้ เว็บ A เป็นของสำนักพิมพ์ทางวิชาการ มีชื่อผู้เขียนและอ้างอิงชัดเจน เว็บ B เป็นบล็อกส่วนตัว ไม่บอกแหล่งอ้างอิง จากนั้นสนทนากับนักเรียนพวกเราเราจะเลือกเว็บไหนเอามาใช้ดี	นักเรียน “ถ้าเป็นเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ หรือมหาวิทยาลัยก็น่าเชื่อถือ” “มีชื่อผู้เขียน ระบุวันเวลาไว้ชัดเจน” “เว็บไซต์ที่ไม่มีโฆษณาป๊อปอัพเยอะ ๆ ก็ดูน่าเชื่อถือ” นักเรียนตอบ... “เว็บ A เพราะมีแหล่งอ้างอิงชัดเจน”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๓.ครูสรุป หลักการพิจารณาเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือควรมี ๓ อย่าง ดังนี้ ๑. ผู้เขียนหรือหน่วยงานที่เชื่อถือได้ ๒. อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ๓. อัปเดตข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีเจตนาแฝงขาย ของหรือชักนำผิด ๆ ๔.ครูแสดงตัวอย่าง และอธิบายหลักฐานความสำคัญ ของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ และการเทียบ ศักราชตามระบบต่างๆที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์	“เว็บ B ไม่ได้บอกว่าเขาเอาข้อมูลมาจากไหน ดูไม่ น่าไว้วางใจ”			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ให้นักเรียนทำงานกลุ่มเพื่ออ่านทบทวนข้อมูลเดิม ที่ได้เรียบเรียงไว้เมื่อชั่วโมงก่อน จากนั้นลงมือค้นคว้า ข้อมูลเพิ่มเติมผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเลือกใช้ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อนำมาเสริมข้อมูลเดิม พร้อมบันทึกแหล่งอ้างอิงใหม่ไว้ในชิ้นงานด้วย	นักเรียนทำงานกลุ่ม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มเปิดอุปกรณ์ (แท็บเล็ต/โทรศัพท์) ๓. สมาชิกกลุ่มแบ่งหน้าที่กันค้นหา ประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ แล้วเรียบเรียงเพิ่มลงใน ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ ๔. ครูเดินตรวจ ช่วยสะท้อนความคิด และแนะนำการตรวจสอบแหล่งข้อมูล				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑.ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานความคืบหน้าว่าวันนี้กลุ่มตนค้นคว้าอะไรเพิ่มเติมจากชั่วโมงก่อน ใช้แหล่งข้อมูลใด และเพราะเหตุใดจึงเลือกแหล่งนั้น โดยให้นักเรียนฝึกการพูดนำเสนออย่างมั่นใจ มีเหตุผลประกอบ พร้อมฝึกการให้ข้อมูลแบบมีแหล่งอ้างอิง	ตัวอย่างคำพูดของนักเรียน: “กลุ่มของเราเพิ่มเติมเรื่องการค้าขายสมัยสุโขทัย โดยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์สุโขทัย เพราะ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ครูสรุปบทเรียน “การเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อเสริมความเข้าใจของเราให้ลึกยิ่งขึ้น การเรียนประวัติศาสตร์ไม่ใช่แค่ท่องจำ แต่คือการตั้งคำถามและรู้จักค้นคว้าให้ลึกลงไป”		เป็นเว็บไซต์ทางราชการ มีข้อมูลตรงกับคำถามที่เราศึกษาไว้” “กลุ่มเราหาข้อมูลจากเว็บของมหาวิทยาลัยศิลปากร เกี่ยวกับพระพุทธรูปปางลีลาในศิลปะสุโขทัยครับ แล้วก็เพิ่มเข้าไปในหัวข้อศิลปวัฒนธรรม” “กลุ่มเราสืบค้นเรื่องระบบปกครองเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ ThaiPBS ที่มีคลิปและบทความครับ มีผู้เชี่ยวชาญและบอกแหล่งอ้างอิงไว้ชัดเจน”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย
- ๒) ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
- ๔) บัตรภาพ/บัตรคำ/เกม ฯลฯ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของ แหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการ ศึกษาทางประวัติศาสตร์	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจาก แหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ต มาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่ม ของตนสรุปไว้แล้ว	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วย ตนเอง และเคารพความคิดเห็น ของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับ ผู้เรียน (KSA) สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูล จากแหล่งที่น่าเชื่อถือทาง อินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติม เนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการ เรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ ด้วยตนเอง และเคารพความ คิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓. ๗,๕.๒.๒)	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูล เพิ่มเติมจากแหล่ง นำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้หลายแหล่ง และนำมาพัฒนาเนื้อหาในกลุ่มได้เหมาะสมและชัดเจน	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้บางส่วน และนำมาใช้พัฒนาเนื้อหาได้พอประมาณ	ไม่สามารถสืบค้นหรือนำข้อมูลมาใช้พัฒนาเนื้อหาในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยสมัยสุโขทัย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เลือกคำถามที่อยากรู้ แล้วเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำถามข้อที่ ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความตั้งใจของพ่อขุนรามคำแหงในการสร้างเอกลักษณ์ของบ้านเมือง

ในสมัยสุโขทัย การติดต่อสื่อสารยังคงใช้ตัวอักษรจากอินเดีย เช่น อักษรมอญ-เขมร ซึ่งใช้เขียนคำไทยได้ไม่ชัดเจน และมีความซับซ้อนในการเรียนรู้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งเป็นกษัตริย์นักคิด นักพัฒนา จึงมีแนวคิดว่าจะต้องมี “อักษรไทย” ของตนเอง เพื่อให้คนในบ้านเมืองสามารถเขียนอ่านได้ง่ายขึ้น ใช้ถ่ายทอดความรู้ ศาสนา และประวัติศาสตร์ของตนเองได้ชัดเจน ไม่ต้องพึ่งภาษาหรืออักษรของอาณาจักรอื่นอีกต่อไป พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงรวบรวมอักษรเดิมที่มีอยู่ เช่น อักษรมอญและเขมร แล้วดัดแปลงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมเสียงของภาษาไทยในยุคนั้น จนกลายเป็น “อักษรไทยสุโขทัย” ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของ “อักษรไทย” ที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน ความตั้งใจของพระองค์ไม่ใช่แค่เรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ของอาณาจักร และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติของตนเองด้วย พระองค์ยังทรงนำอักษรไทยมาใช้จารึกข้อความลงบนศิลาจารึก เช่น “ศิลาจารึกหลักที่ ๑” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อ การปกครอง และความคิดของผู้คนในสมัยสุโขทัยได้อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง ไม่ใช่เพียงเพราะต้องการให้คนอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการสร้าง “รากฐานทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

แหล่งอ้างอิง:

- วัฒนธรรมไทยกับอักษรไทย, กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๒).
- ศิลาจารึกหลักที่ ๑, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร.
- สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาในสมัยกรุงสุโขทัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจดบันทึกประวัติศาสตร์และการปกครองของเมืองไทยอย่างเป็นระบบ อักษรไทยที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นนั้นมีพื้นฐานมาจากอักษรขอมและอักษรมอญ แต่มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับเสียงและโครงสร้างของภาษาไทย การประดิษฐ์อักษรนี้ยังเป็นการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความเป็นอิสระทางภาษาไทยจากอิทธิพลของอาณาจักรอื่น ๆ ในศิลาจารึกหลักที่ ๑ ของสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงทรงระบุว่า ทรงประดิษฐ์อักษรขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถจดบันทึกกฎหมายและคำสั่งสอนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง นอกจากนี้ การมีอักษรไทยยังช่วยให้การบริหารราชการและการสื่อสารในราชสำนักมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การประดิษฐ์อักษรไทยจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาภาษาและวรรณกรรมไทยที่มีความสมบูรณ์และเป็นอิสระจากภาษาอื่น อักษรไทยที่พ่อขุนรามคำแหงทรงสร้างขึ้นจึงไม่ใช่เพียงแค่ตัวอักษร แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติและความภาคภูมิใจของคนไทยในยุคนั้น

แหล่งอ้างอิง

๑. กรมศิลปากร. (๒๕๔๗). ศิลาจารึกสมัยสุโขทัย. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

๒. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๕๕). ประวัติศาสตร์ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

๓. จารุวัฒน์ สุวรรณโณ. (๒๕๕๙). รากฐานภาษาและวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาเพื่อใช้ในการจดบันทึกกฎหมายและคำสั่งสอนที่สำคัญของเมืองสุโขทัยอย่างถาวรและเป็นระบบ ก่อนหน้านั้น ภาษาไทยยังไม่มีตัวอักษรที่เหมาะสมสำหรับการเขียน ทำให้การถ่ายทอดความรู้และประวัติศาสตร์เป็นไปอย่างจำกัด อักษรไทยที่ทรงสร้างขึ้นมีลักษณะเฉพาะที่สามารถแสดงเสียงวรรณยุกต์และสระได้ครบถ้วน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภาษาไทยที่มีลักษณะเสียงซับซ้อน การประดิษฐ์อักษรนี้จึงช่วยให้ภาษาไทยมีความสมบูรณ์และสามารถใช้ในงานเขียนได้อย่างหลากหลาย ทั้งในด้านศาสนา การปกครอง และวรรณกรรม

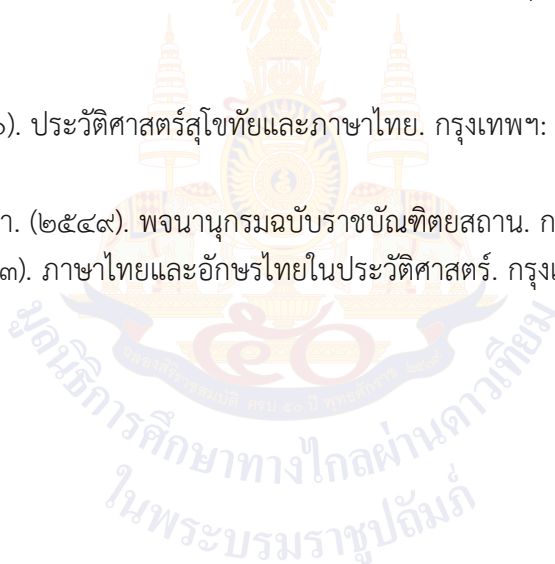
นอกจากนี้ การสร้างอักษรไทยยังเป็นการแสดงถึงความเป็นเอกราชของสุโขทัยจากอาณาจักรข้างเคียง และเป็นการสร้างรากฐานของอารยธรรมไทยที่มีเอกลักษณ์ อักษรไทยจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความภูมิใจและความเป็นชาติของคนไทยในยุคนั้น การประดิษฐ์อักษรไทยโดยพ่อขุนรามคำแหงจึงถือเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้ภาษาและวัฒนธรรมไทยเจริญรุ่งเรืองต่อมาอย่างมั่นคงและยาวนาน

แหล่งอ้างอิง

๑. วิชัย สังข์วิเศษ. (๒๕๕๐). ประวัติศาสตร์สุโขทัยและภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

๒. สถาบันราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๙). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

๓. พรชัย สุขสวัสดิ์. (๒๕๕๓). ภาษาไทยและอักษรไทยในประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามข้อที่ ๒. ระบบพ่อบปกครองลูกต่างจากระบบการปกครองแบบปัจจุบันอย่างไร

ข้อมูลชุดที่ ๑: การปกครองแบบพ่อบปกครองลูก คืออะไร?

ในสมัยสุโขทัย การปกครองมีลักษณะใกล้ชิดและเป็นกันเองระหว่างกษัตริย์กับราษฎร เรียกแบบนี้ว่า “พ่อบปกครองลูก” หมายความว่ากษัตริย์เปรียบเสมือน “พ่อ” ของประชาชน ดูแล เอาใจใส่ และให้ความยุติธรรมเหมือนลูกของตนเอง มีการเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าถึงผู้นำ เช่น เรื่องเล่าจากศิลาจารึกว่าประชาชนสามารถ “เรียกกระดิ่ง” ที่แขวนไว้หน้าวัง เพื่อร้องทุกข์ถึงพ่อขุนรามคำแหงได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านขุนนางหลายชั้น เหมือนระบบราชการในยุคหลัง แนวคิดนี้เน้นความผูกพัน ความไว้วางใจ และความใกล้ชิดมากกว่ากฎหมายตายตัว ระบบไม่มีการแบ่งฝ่ายบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติอย่างชัดเจน แต่ใช้อำนาจรวมศูนย์ที่กษัตริย์ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำที่ดี มีธรรมะ และเมตตา

แหล่งอ้างอิง:

- วิเชียร เกษประทุม. (๒๕๕๗). ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพื้นฐาน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑
- สมเด็จพระมหาธีรราชูปถัมภ์. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย

ข้อมูลชุดที่ ๒: ความแตกต่างกับการปกครองในปัจจุบัน

ระบบการปกครองในปัจจุบันของประเทศไทยใช้หลัก ประชาธิปไตย ที่มีการแบ่งอำนาจและมีการตรวจสอบถ่วงดุล เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา), บริหาร (รัฐบาล), และตุลาการ (ศาล) การบริหารประเทศต้องเป็นไปตามกฎหมายที่ตราขึ้นโดยตัวแทนของประชาชน การแก้ไขปัญหาหรือร้องเรียนต้องผ่านกระบวนการที่เป็นขั้นตอน เช่น แจ้งผ่านระบบราชการ ร้องเรียนผ่านสื่อ หรือกลไกรัฐที่จัดไว้

ต่างจากสุโขทัยที่กษัตริย์เป็นศูนย์กลางของอำนาจ และใช้ความเมตตาในการปกครองโดยตรง แม้เป็นระบบที่ดูอบอุ่นและมีมนุษยธรรม แต่ก็ขาดระบบตรวจสอบหรือรับฟังเสียงของคนหมู่มากแบบสมัยใหม่ ที่ประชาชนมีสิทธิเลือกผู้นำ และสามารถเรียกร้องสิทธิของตนเองผ่านระบบรัฐธรรมนูญ

แหล่งอ้างอิง:

- ราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๖๐). รัฐศาสตร์เบื้องต้น.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง. (๒๕๖๒). คู่มือประชาธิปไตยไทย
- วิเชียร เกษประทุม. (๒๕๕๗). ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพื้นฐาน

ข้อมูลชุดที่ ๓: ผลกระทบของระบบ “พ่อบปกครองลูก” ที่ยังเห็นในปัจจุบัน

แม้ระบบ “พ่อบปกครองลูก” จะไม่ใช้ในการปกครองอย่างเป็นทางการแล้ว แต่แนวคิดของความใกล้ชิดระหว่างผู้นำกับประชาชน ยังคงมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการเมืองไทย เช่น การเรียกผู้นำท้องถิ่นว่า “พ่อเมือง” หรือการคาดหวังให้ผู้นำมีความเมตตา ใส่ใจดูแลทุกข์สุขของประชาชนเหมือนคนในครอบครัว การที่ผู้นำลงพื้นที่ พบปะประชาชนโดยตรง ยังเป็นภาพที่คนไทยรู้สึกชื่นชอบ เพราะสืบทอดแนวคิดการปกครองแบบสุโขทัย อย่างไรก็ตาม ในโลกยุคใหม่ การมีระบบกฎหมายที่ชัดเจน และองค์กรอิสระเป็นสิ่งสำคัญ การพึ่งพาเพียงคุณธรรมของผู้นำเหมือนในอดีตไม่เพียงพออีกต่อไป เราจึงต้องเข้าใจรากเหง้าของระบบเก่า และพัฒนาให้เข้ากับการเมืองในยุคประชาธิปไตย

แหล่งอ้างอิง:

- พวงทอง ภาวิครพันธุ์. (๒๕๖๓). การเมืองไทยในบริบทสังคมไทย.
- ราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๖๐). รัฐศาสตร์เบื้องต้น.
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑

ถามข้อที่ ๓. สุโขทัยไม่มีเงินตราใช้ แล้วคนในสมัยนั้นค้าขายกันอย่างไร

ข้อมูลชุดที่ ๑: การแลกเปลี่ยนสิ่งของ – ระบบเศรษฐกิจพื้นฐานของสุโขทัย

ในสมัยสุโขทัยยังไม่มีการผลิตหรือใช้ “เหรียญเงินเหรียญทอง” แบบปัจจุบัน ชาวบ้านและพ่อค้าจึงใช้วิธี “แลกเปลี่ยนสิ่งของ” หรือที่เรียกว่า “ระบบแลกเปลี่ยน” เช่น ขาวนาเอาข้าวสารไปแลกกับปลาจาก ชาวประมง หรือแลกผักกับผ้าจากช่างทอ การค้าขายในยุคนี้จึงเน้น “ความจำเป็น” มากกว่าความฟุ่มเฟือย และไม่จำเป็นต้องใช้ตัวกลางอย่างเงินตรา ความไว้วางใจระหว่างผู้คนในชุมชนมีบทบาทสำคัญ เช่น พ่อค้ารู้ว่า ขาวนาจะนำของดีมาแลกโดยไม่ต้องมีสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร นี่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อยู่ร่วมกันแบบพึ่งพา ช่วยเหลือกัน ไม่มีการแข่งขันหรือแสวงหากำไรเกินควร ระบบนี้แม้จะดูเรียบง่าย แต่ก็ช่วยให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและเป็นธรรม เพราะเน้นความพอเพียงและเห็นอกเห็นใจกันมากกว่าการค้าขายเพื่อผลประโยชน์

แหล่งอ้างอิง:

- วรชาติ มีชูบท. (๒๕๖๐). เศรษฐกิจไทยสมัยโบราณ. สำนักพิมพ์เมืองโบราณ
- เอกสารนิทรรศการ “สุโขทัย: ราชอาณาจักรแรกของไทย”, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุโขทัย
- พิสิฐ เจริญสุข. (๒๕๕๕). การค้าขายก่อนมีเงินตรา. สารวิชาสังคม ม.๑

ข้อมูลชุดที่ ๒: การค้าข้ามเมือง – การแลกเปลี่ยนกับกลุ่มต่างถิ่น

แม้สุโขทัยจะไม่มีเงินตราใช้ แต่ก็มีการค้าขายกับเมืองอื่น เช่น เมืองใต้ เช่น นครศรีธรรมราช หรือรัฐมอญ พม่า ลาว โดยสินค้าสำคัญของสุโขทัย เช่น ข้าว น้ำตาล น้ำมันงา เครื่องปั้นดินเผา ถูกนำไปแลกกับผ้าฝ้าย ผ้าไหมเกลือ หรือลวดลายจากต่างถิ่น การเดินทางใช้ช้างหรือเรือผ่านแม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน การค้าขายลักษณะนี้ไม่ได้มีตลาดแบบถาวรเหมือนในปัจจุบัน แต่ใช้ลานกลางหมู่บ้านหรือวัดเป็นที่นัดพบ เป็นจุดรวมคนมาทำกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมพร้อมกัน จุดแข็งของการค้าระบบนี้คือเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไปพร้อมกัน เช่น การแต่งกาย อาหาร ภาษา หรือแม้แต่ศาสนา ซึ่งช่วยให้สุโขทัยเปิดกว้างและพัฒนา

แหล่งอ้างอิง:

- ธงชัย ลิขิตพรสวรรค์. (๒๕๖๑). การค้าโบราณในไทย. สำนักพิมพ์มติชน
- คลังความรู้สุโขทัยศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุโขทัย
- นवलจันทร์ สายสุวรรณ. (๒๕๖๓). ตลาดสมัยก่อนประวัติศาสตร์. วารสารประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: ตลาดแบบ “วัด-ชุมชน” และบทบาทของศาสนาในการค้า

ในสมัยสุโขทัย วัดไม่ได้เป็นเพียงสถานที่ประกอบศาสนกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนและ “ตลาดนัด” ขนาดเล็กด้วย ผู้คนมักนำของมาวางขายหรือแลกเปลี่ยนกันหลังทำบุญหรือในวันพระ วัดจึงเป็นแหล่งรวมพ่อค้าแม่ค้า ทั้งของกินของใช้ รวมถึงของจากหมู่บ้านใกล้เคียง

พระภิกษุยังมีบทบาทเป็น “ผู้ไกล่เกลี่ย” หรือ “ผู้ให้คำแนะนำ” หากเกิดปัญหาในการแลกเปลี่ยน เช่น ความไม่เท่าเทียม หรือการโกงตาชั่ง ทำให้การค้าขายดำเนินไปด้วยความเป็นธรรมและสงบเรียบร้อย

การรวมตัวของคนในชุมชน ณ จุดเดียวกันทั้งทำบุญ เรียนรู้ และค้าขาย ทำให้ระบบเศรษฐกิจของสุโขทัยผูกโยงกับวัฒนธรรมและศาสนาอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่เรื่องแยกขาดจากกันเหมือนปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง:

- อเนก นาวิกมูล. (๒๕๕๔). วัดกับวิถีชีวิตคนไทย. สำนักพิมพ์สารคดี
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สุโขทัย. ข้อมูลพื้นฐานการค้าสมัยโบราณ
- ฐิติรัตน์ โกสุวรรณจินดา. (๒๕๖๒). วัด ตลาด และชุมชนในอดีต. วารสารวิถีไทยศึกษา

คำถามข้อที่ ๔ ชาวสุโขทัยเรียนรู้ศาสนาได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน

ข้อมูลชุดที่ ๑: วัด = โรงเรียนของชุมชนในสุโขทัย

แม้ในยุคสุโขทัยจะยังไม่มี “โรงเรียน” ที่เป็นอาคารและมีครูสอนเป็นทางการแบบปัจจุบัน แต่ “วัด” คือสถานที่ที่มีบทบาทคล้ายโรงเรียน โดยเฉพาะในการให้ความรู้ด้านศาสนา เด็กชายจำนวนมากจะเข้าสู่การเรียนรู้ผ่าน “การบวชเณร” หรือเข้าไปอยู่กับพระสงฆ์ช่วงหนึ่ง เพื่อฝึกวินัย เรียนรู้คำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงการสวดมนต์ การทำสมาธิ และการเรียนอักขระไทยพื้นฐาน

วัดในสุโขทัยยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ศาสนาผ่านกิจกรรมในวันพระ เช่น การฟังเทศน์ การเวียนเทียน และการเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา พระสงฆ์ซึ่งได้รับการบวชเรียนมาแล้วมักเป็นผู้มีความรู้ ไม่เพียงในด้านศาสนาแต่รวมถึงศิลปะ การแพทย์ และการปกครอง พระจึงทำหน้าที่คล้าย “ครูของชุมชน” ที่ทุกคนเคารพ

แม้ไม่มีหนังสือแบบเรียน ผู้คนก็สามารถเรียนรู้ศาสนาได้ด้วยการฟัง ชักถาม และฝึกฝนตามคำสอน ทำให้การเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิต และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำวันของชาวสุโขทัย

แหล่งอ้างอิง:

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๑). พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์สยาม
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุโขทัย. บรรยายประกอบนิทรรศการ: ศาสนาในสุโขทัย
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (๒๕๖๐). พุทธศาสนากับการศึกษาชุมชนในอดีต

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะครูแห่งศรัทธา

พระสงฆ์ในสมัยสุโขทัยถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้คน พระมิใช่เพียงผู้ประกอบพิธีกรรม แต่ยังเป็นผู้นำทางปัญญา ถ่ายทอดศีลธรรมและความรู้ให้แก่ชาวบ้าน พระจะเทศนาในภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างจากชีวิตจริง เช่น เรื่องของผลบุญ ผลกรรม ความเสียสละ และเมตตา การเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ชาวบ้านไม่เพียงเข้าใจศาสนาในแง่ทฤษฎี แต่ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในชุมชน ชาวบ้านจะพูดถึงพระว่า “เป็นผู้รู้” และมักจะปรึกษาปัญหาชีวิตกับพระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาครอบครัว หรือเรื่องศีลธรรม การพูดคุยกับพระจึงกลายเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ไม่ต้องมีหนังสือหรือห้องเรียน แต่อาศัยปัญญา ความเคารพ และการเปิดใจ เด็ก ๆ เองก็จะได้รับการสอนเรื่องศีล ๕ เรื่องความกตัญญู การรู้จักหน้าที่ และการเสียสละตั้งแต่ยังเล็กผ่านกิจกรรมทางศาสนา ทำให้ศาสนาในสุโขทัยไม่ใช่แค่ศรัทธาในใจ แต่คือ “แนวทางชีวิต” ที่ทุกคนยึดถือ

แหล่งอ้างอิง:

- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (๒๕๕๙). พระกับสังคมไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๑๒. วัดกับสังคม
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ม.มหิดล. (๒๕๖๒). พุทธศาสนากับชุมชนในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: พิธีกรรม นิทานธรรมะ และชีวิตที่แทรกศาสนา

การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในวัดหรือระหว่างพระกับชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังซึมซับผ่าน “ประเพณี พิธีกรรม” และ “นิทานธรรมะ” ที่สอดแทรกคุณธรรมในทุกช่วงชีวิต พิธีกรรมสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา หรือประเพณีเข้าพรรษา กลายเป็น “เวทีการเรียนรู้ร่วม” ที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ได้เห็นแบบอย่างการปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชน

นอกจากนี้ ในครอบครัวเอง ผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ก็จะทำหน้าที่ถ่ายทอด “นิทานชาดก” หรือ “นิทานธรรมะ” ให้เด็กฟัง เช่น เรื่องพระเวสสันดรชาดก เรื่องพระเตมีย์ใบ้ หรือเรื่องช้างปาลิไลยกะ ซึ่งล้วนแฝงหลักธรรมเรื่อง

ความอดทน ความเสียสละ และเมตตา นิทานเหล่านี้เล่าด้วยภาษาธรรมดา แต่เต็มไปด้วยข้อคิด ทำให้ได้รู้
ศาสนาในแบบที่เข้าใจง่ายและน่าจดจำ

ดังนั้น การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยจึงเป็นเรื่อง “ธรรมดาแต่ลึกซึ้ง” เพราะมันอยู่ในทุกส่วนของชีวิต เป็นการ
เรียนรู้ด้วยหัวใจ ไม่ใช่เพียงท่องจำตามตำรา

แหล่งอ้างอิง:

- สุชาติ เกื่อนนาดี. (๒๕๖๓). พิธีกรรมกับความรู้ศาสนาในอดีต. วารสารไทยศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๘). นิทรรศการเรื่องชาดกและนิทานธรรมะ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ประเพณีกับคุณธรรมไทย

คำถามข้อที่ ๔. ชาวสุโขทัยเรียนรู้ศาสนาได้อย่างไรทั้งที่ไม่มีโรงเรียน

ข้อมูลชุดที่ ๑: วัด = โรงเรียนของชุมชนในสุโขทัย

แม้ในยุคสุโขทัยจะยังไม่มี “โรงเรียน” ที่เป็นอาคารและมีครูสอนเป็นทางการแบบปัจจุบัน แต่ “วัด” คือ สถานที่ที่มีบทบาทคล้ายโรงเรียน โดยเฉพาะในการให้ความรู้ด้านศาสนา เด็กชายจำนวนมากจะเข้ารับการเรียนรู้ผ่าน “การบวชเณร” หรือเข้าไปอยู่กับพระสงฆ์ช่วงหนึ่ง เพื่อฝึกวินัย เรียนรู้คำสอนของพระพุทธศาสนา รวมถึงการสวดมนต์ การทำสมาธิ และการเรียนอักขระไทยพื้นฐาน

วัดในสุโขทัยยังเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ศาสนาผ่านกิจกรรมในวันพระ เช่น การฟังเทศน์ การเวียนเทียน และการเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา พระสงฆ์ซึ่งได้รับการบวชเรียนมาแล้ว มักเป็นผู้มีความรู้ ไม่เพียงในด้านศาสนาแต่รวมถึงศิลปะ การแพทย์ และการปกครอง พระจึงทำหน้าที่คล้าย “ครูของชุมชน” ที่ทุกคนเคารพ แม้ไม่มีหนังสือแบบเรียน ผู้คนก็สามารถเรียนรู้ศาสนาได้ด้วยการฟัง ชักถาม และฝึกฝนตามคำสอน ทำให้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิต และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำวันของชาวสุโขทัย

แหล่งอ้างอิง:

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๑). พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. สำนักพิมพ์สยาม
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุโขทัย. บรรยายประกอบนิทรรศการ: ศาสนาในสุโขทัย
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (๒๕๖๐). พุทธศาสนากับการศึกษาชุมชนในอดีต

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะครูแห่งศรัทธา

พระสงฆ์ในสมัยสุโขทัยถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้คน พระมิใช่เพียงผู้ประกอบพิธีกรรม แต่ยังเป็นผู้นำทางปัญญา ถ่ายทอดศีลธรรมและความรู้ให้แก่ชาวบ้าน พระจะเทศนาในภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมยกตัวอย่างจากชีวิตจริง เช่น เรื่องของผลบุญ ผลกรรม ความเสียสละ และเมตตา การเรียนรู้เช่นนี้ทำให้ชาวบ้านไม่เพียงเข้าใจศาสนาในแง่ทฤษฎี แต่ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในชุมชน ชาวบ้านจะพูดถึงพระว่า “เป็นผู้รู้” และมักจะปรึกษาปัญหาชีวิตกับพระ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาครอบครัว หรือเรื่องศีลธรรม การพูดคุยกับพระจึงกลายเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ที่ไม่ต้องมีหนังสือหรือห้องเรียน แต่อาศัยปัญญา ความเคารพ และการเปิดใจ

เด็ก ๆ เองก็จะได้มีการสอนเรื่องศีล ๕ เรื่องความกตัญญู การรู้จักหน้าที่ และการเสียสละตั้งแต่ยังเล็กผ่านกิจกรรมทางศาสนา ทำให้ศาสนาในสุโขทัยไม่ใช่แค่ศรัทธาในใจ แต่คือ “แนวทางชีวิต” ที่ทุกคนยึดถือ

แหล่งอ้างอิง:

- ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช. (๒๕๕๙). พระกับสังคมไทย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๑๒. วัดกับสังคม
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย ม.มหิดล. (๒๕๖๒). พุทธศาสนากับชุมชนในประวัติศาสตร์ไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: พิธีกรรม นิทานธรรมะ และชีวิตที่แทรกศาสนา

การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในวัดหรือระหว่างพระกับชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังซึมซับผ่าน “ประเพณี พิธีกรรม” และ “นิทานธรรมะ” ที่สอดแทรกคุณธรรมในทุกช่วงชีวิต พิธีกรรมสำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา หรือประเพณีเข้าพรรษา กลายเป็น “เวทีการเรียนรู้ร่วม” ที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ได้เห็นแบบอย่างการปฏิบัติ และร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในชุมชน

นอกจากนี้ ในครอบครัวเอง ผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ถ่ายทอด “นิทานชาดก” หรือ “นิทานธรรมะ” ให้เด็กฟัง เช่น เรื่องพระเวสสันดรชาดก เรื่องพระเทมียีไบ้ หรือเรื่องช้างปาลิไลยกะ ซึ่งล้วนแฝงหลักธรรมเรื่อง ความอดทน ความเสียสละ และเมตตา นิทานเหล่านี้เล่าด้วยภาษาธรรมดา แต่เต็มไปด้วยข้อคิด ทำให้เด็กรับรู้ ศาสนาในแบบที่เข้าใจง่ายและน่าจดจำ

ดังนั้น การเรียนรู้ศาสนาในสุโขทัยจึงเป็นเรื่อง “ธรรมดาแต่ลึกซึ้ง” เพราะมันอยู่ในทุกส่วนของชีวิต เป็นการ เรียนรู้ด้วยหัวใจ ไม่ใช่เพียงท่องจำตามตำรา

แหล่งอ้างอิง:

- สุชาติ เกื่อนนาดี. (๒๕๖๓). พิธีกรรมกับความรู้ศาสนาในอดีต. วารสารไทยศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๘). นิทรรศการเรื่องชาดกและนิทานธรรมะ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ประเพณีกับคุณธรรมไทย

คำถามข้อที่ ๕. ทำไมศิลปะสุโขทัยถึงยังคงงามจนยังถูกนำมาใช้ถึงวันนี้

ข้อมูลชุดที่ ๑: เอกลักษณะศิลปะสุโขทัยที่กลมกลืนกับธรรมชาติและจิตวิญญาณ

ศิลปะสุโขทัยมีความโดดเด่นด้วย “ความกลมกลืนระหว่างความงามทางสายตาและความลึกซึ้งทางจิตใจ”

โดยเฉพาะในงานพุทธศิลป์ เช่น พระพุทธรูป พระเจดีย์ และจิตรกรรมฝาผนัง พระพุทธรูปสมัยสุโขทัยเป็นที่รู้จักในชื่อว่า “พระพุทธรูปแบบสุโขทัย” ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ พระพักตร์รูปไข่ ดวงตาวาวเรียว พระขนงโก่ง พระนาสิกโด่ง ริมพระโอษฐ์ยิ้มเล็กน้อย เป็นลักษณะ “ยิ้มแบบเมตตา” ที่เรียกกันว่า “ยิ้มแบบศิลปะสุโขทัย” หรือ “ยิ้มแห่งสยาม”

พระพุทธรูปเหล่านี้มักแสดงท่าทางที่สง่างาม เช่น ปางมารวิชัย ปางลีลา และปางสมาธิ ซึ่งไม่เพียงแสดงท่วงท่าที่สวยงามแต่ยังสื่อถึงหลักธรรมและจิตใจสงบของพระพุทธเจ้า งานปั้นและหล่อสำริดของสุโขทัยมีความประณีต ใช้เทคนิคขั้นสูง ทำให้ผลงานทนทาน มีรายละเอียดที่อ่อนช้อย และแสดงถึงฝีมือช่างที่มีความเข้าใจในทั้งศาสนาและศิลปะ

ศิลปะสุโขทัยไม่เน้นความหรูหราใหญ่โตแบบขอม หรือความซับซ้อนแบบจีน แต่เน้นความเรียบง่าย อ่อนโยน ลึกซึ้ง และแสดงออกถึง “ธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธ” ซึ่งกลายเป็นแบบแผนที่ศิลปินรุ่นหลังนำไปใช้ต่อยอดในหลายยุคสมัย เช่น อยุธยา รัตนโกสินทร์ และแม้แต่ในงานศิลปะร่วมสมัย

แหล่งอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๒). พระพุทธรูปแบบสุโขทัย. สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง. คำบรรยายประกอบโบราณวัตถุสุโขทัย
- ศ. ดร. สุชาติ เกื่อนนาดี. (๒๕๖๐). ศิลปะไทยในบริบทวัฒนธรรมพุทธ

ข้อมูลชุดที่ ๒: การหลอมรวมระหว่างศาสนา ความเชื่อ และช่างฝีมือ

หนึ่งในเหตุผลสำคัญที่ทำให้ศิลปะสุโขทัยยังคงงดงามและน่าทึ่งจนถึงทุกวันนี้คือ “การหลอมรวมระหว่างศิลปะและศรัทธา” ช่างในสมัยสุโขทัยไม่ได้ทำงานศิลปะเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่พวกเขามองว่างานของตนคือ “การบูชา” หรือ “การสื่อสารหลักธรรมผ่านศิลปะ” จึงใส่ใจในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกวัสดุ การออกแบบ ไปจนถึงการลงรายละเอียดบนใบหน้า เส้นผม ลายจีวรของพระพุทธรูป

อีกทั้งช่างฝีมือในสุโขทัยยังได้รับอิทธิพลจากหลายวัฒนธรรม เช่น พุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ (จากศรีลังกา) และสถาปัตยกรรมแบบเขมร จีน และอินเดีย แต่พวกเขานำมาดัดแปลงให้กลมกลืนกับภูมิประเทศไทยและวิถีชีวิตของผู้คนในลุ่มน้ำยม-น่าน ทำให้เกิดศิลปะแบบใหม่ที่เป็น “ของไทยแท้” แต่ยังคงความสากล

เจดีย์ทรงดอกบัวตูม (หรือทรงพุ่มข้าวบิณฑ์) ก็เป็นหนึ่งในสถาปัตยกรรมเด่นของสุโขทัยที่ยังพบได้ในหลายวัดจนถึงปัจจุบัน เช่น วัดมหาธาตุ สุโขทัย หรือวัดเจดีย์เจ็ดแถว สิ่งเหล่านี้กลายเป็นต้นแบบที่งานศิลปะและสถาปัตยกรรมยุคหลังยึดถือ ไม่ใช่เพียงเพราะสวยงาม แต่เพราะมีรากเหง้าจากความศรัทธาอันมั่นคง

แหล่งอ้างอิง

- อัสถุรักษ์ ปาณิกบุตร. (๒๕๕๘). ศิลปะสุโขทัย: พลัแห่งศรัทธา. สำนักพิมพ์มติชน
- ภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุโขทัย. การบรรยายศิลปะในอาณาจักรสุโขทัย
- UNESCO Thailand. (๒๕๖๓). Sukhothai and Associated Historic Towns

ข้อมูลชุดที่ ๓: การส่งต่อความงามแบบสุโขทัยสู่ศิลปะไทยยุคใหม่

ศิลปะสุโขทัยไม่เพียงมีคุณค่าในเชิงประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็น “แรงบันดาลใจ” สำคัญในงานออกแบบสมัยใหม่ เช่น รูปแบบพระพุทธรูปที่นำมาเป็นต้นแบบในการสร้างพระพุทธรูปชินราช พระศรีศากยมุนี พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) รวมถึงพระพุทธรูปในพระอุโบสถวัดใหญ่ๆ ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อศิลปะร่วมสมัย เช่น ภาพวาด งานประติมากรรม และการออกแบบวัดใหม่ ๆ ที่ยังคงรักษาสัดส่วนแบบสุโขทัย การใช้เส้นโค้งที่อ่อนช้อย และองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ เช่น ลายกลีบบัว เส้นลายประณีต รวมไปถึงความสมมาตรแบบพุทธศิลป์ นักออกแบบรุ่นใหม่ เช่น เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ก็เคยกล่าวว่า “ศิลปะสุโขทัยคือต้นแบบของความงามแบบไทยที่ไม่มีวันตาย”

แม้แต่ในการออกแบบเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร หรือสัญลักษณ์ของชาติ ก็ยังเห็นการใช้พระพักตร์แบบสุโขทัย หรือลายเส้นที่ได้แรงบันดาลใจจากยุคนี้อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ศิลปะสุโขทัยยังคงมีชีวิตและคุณค่าแม้เวลาจะผ่านไปกว่า ๗๐๐ ปี

แหล่งอ้างอิง

- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. (๒๕๖๑). แรงบันดาลใจจากสุโขทัยสู่ศิลปะสมัยใหม่
- นิทรรศการ “รากเหง้าแห่งสยาม”. (๒๕๖๕). หอศิลป์กรุงเทพฯ
- มูลนิธิพิพิธภัณฑสถานพระพุทธรูปไทย. พุทธศิลป์จากสุโขทัยสู่ปัจจุบัน

คำถามข้อที่ ๖ ภาษาไทยสมัยสุโขทัยต่างจากภาษาไทยปัจจุบันอย่างไรบ้าง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความแตกต่างด้านคำศัพท์และการออกเสียง

ภาษาไทยในสมัยสุโขทัยนั้นเป็นภาษาไทยยุคต้นที่ยังไม่มีแบบแผนตายตัว ทำให้การเขียนคำมีความยืดหยุ่นสูง และมีลักษณะเฉพาะ เช่น คำที่เราใช้ในปัจจุบันอาจมีการสะกดหรือเขียนแตกต่างกันไปในสมัยนั้น เช่น คำว่า “เมือง” ในศิลาจารึกมักเขียนว่า “เมอง” หรือ “เนือง” ขึ้นอยู่กับสำเนียงท้องถิ่นและวิธีการสะกดของช่างจารึกในยุคนั้น

อีกลักษณะหนึ่งคือไม่มีวรรณยุกต์ เช่น ไม่เอก ไม่โท ฯลฯ จึงต้องอาศัยบริบทและความเข้าใจร่วมของผู้ฟังหรือผู้อ่านในการตีความ ความไม่มีวรรณยุกต์ยังทำให้เกิดความหลากหลายในเสียงอ่าน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเสียงในภาษาไทยยุคต่อมา

ภาษาไทยสุโขทัยยังมีคำที่เรานิยมเรียกว่า “คำไทยแท้” อยู่มาก เช่น คำว่า “ข้าว น้ำ ใจ ดี ชอบ” ฯลฯ ซึ่งสะท้อนความเรียบง่ายของวิถีชีวิตในยุคนั้น และยังไม่รับคำจากภาษาต่างประเทศมากนัก ต่างจากปัจจุบันที่มีคำยืมจำนวนมากจากอังกฤษ จีน หรือบาลี-สันสกฤต

แหล่งอ้างอิง

- ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๖๑). ภาษาไทยในประวัติศาสตร์. สำนักพิมพ์มติชน
- วิเชียร ณ กลาง. (๒๕๔๙). พัฒนาการของภาษาไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศิลาจารึกหลักที่ ๑. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ข้อมูลชุดที่ ๒: รูปแบบการเขียนและไวยากรณ์ที่แตกต่าง

ในยุคสุโขทัย ภาษาเขียนยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ไม่มีการเว้นวรรคตอนระหว่างคำ ใช้การเขียนเรียงต่อเนื่องกันไปตลอดบรรทัด ทำให้ผู้อ่านต้องตีความจากบริบทด้วยตัวเอง เช่น ในศิลาจารึกจะเห็นข้อความที่เขียนติดกันเป็นพืด เช่น “เมองสุโขทัยมีความสุข” แทนที่จะเว้นวรรคเป็น “เมอง สุโขทัย มี สุข” อย่างที่เราเขียนในปัจจุบัน

ไวยากรณ์หรือรูปแบบประโยคก็มีลักษณะเป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน ไม่มีความซับซ้อนในการใช้กริยาวิลี หรือคำเชื่อมเหมือนภาษาไทยปัจจุบัน เช่น “เขาไปนา” อาจเขียนเป็น “เขาไปนา” โดยไม่มีการใช้คำว่า “ได้” “กำลัง” หรือ “แล้ว” เข้ามาเสริมเพิ่มเติม

อีกทั้งยังใช้ภาษาที่มีน้ำเสียงไพเราะและลึกซึ้งในด้านอารมณ์ เช่น การกล่าวถึงกษัตริย์หรือบ้านเมืองมักใช้ถ้อยคำเชิงชื่นชมและสื่อถึงความดีงาม เช่น “พระรามคำแหงเจ้าเมตตาแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน” แสดงให้เห็นว่าแม้ไม่มีคำราชาศัพท์เฉพาะแบบสมัยหลัง แต่ก็ใช้ภาษายกย่องได้อย่างไพเราะ

แหล่งอ้างอิง

- ผศ.ดร.บุญมา ช่วยชู. (๒๕๕๖). วิเคราะห์ภาษาในจารึกสมัยสุโขทัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พิริยะ ไกรฤกษ์. (๒๕๖๐). การอ่านศิลาจารึก. สำนักพิมพ์สารคดี
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๒). การแปลและวิเคราะห์ศิลาจารึกหลักที่ ๑

ข้อมูลชุดที่ ๓: ภาษาไทยสุโขทัยในฐานะรากเหง้าของภาษาไทยปัจจุบัน

ภาษาไทยสมัยสุโขทัยถือเป็นรากเหง้าที่สำคัญของภาษาไทยปัจจุบัน เพราะเป็นยุคแรกที่มีการบันทึกภาษาพูดลงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยใช้ “อักษรไทยสุโขทัย” ที่ประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งช่วยให้คนรุ่นหลังสามารถศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยได้อย่างมีหลักฐาน

แม้ภาษาไทยจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น คำศัพท์ที่เพิ่มขึ้นจากภาษาต่างชาติ โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น หรือการใช้สำนวนโวหารที่หลากหลายมากขึ้น แต่หลักของ “ไวยากรณ์ไทยพื้นฐาน” เช่น การเรียงประโยคแบบ ประธาน-กริยา-กรรม ก็ยังคงอยู่ตั้งแต่สุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ความไพเราะของภาษาไทยสุโขทัยยังเป็นแรงบันดาลใจให้นักเขียน กวี และนักภาษาในยุคหลังนำมาใช้แต่งวรรณคดี เช่น นิราศ หรือกลอนที่ยึดถ้อยคำเดิมมาดัดแปลง โดยเฉพาะแนวทางการใช้คำที่สื่ออารมณ์แบบเรียบง่ายแต่กินใจ เช่น “เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ซึ่งยังถูกใช้เป็นวาทกรรมสอนคนไทยถึงความอุดมสมบูรณ์และความสุขแบบไทย ๆ มาจนถึงวันนี้

แหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- ดร. ชัชชัย โกมลมาลย์. (๒๕๕๙). วรรณคดีภาษาไทยจากสุโขทัยถึงปัจจุบัน
- คลังจารึกไทย. (๒๕๖๕). โครงการอนุรักษ์ศิลปจารึกมรดกโลก. กรมศิลปากร

คำถามข้อที่ ๗. สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย” ข้อนี้จริงไหม แล้วทำไม

ข้อมูลชุดที่ ๑: สุโขทัยในฐานะราชธานีแรกที่เป็น “ของคนไทย” โดยคนไทย

ก่อนหน้าที่จะมีอาณาจักรสุโขทัย พื้นที่ในดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันเคยอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอื่น เช่น เจนละ (เขมรโบราณ) และละโว้หรือมอญ โดยชนชาติเหล่านี้ใช้ภาษา วัฒนธรรม และระบบการปกครองที่แตกต่างจากไทย เมื่อเข้าสู่พุทธศตวรรษที่ ๑๘ ชุมชนไทยที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำยมและแม่น้ำน่านเริ่มรวมตัวกัน และผู้นำที่มีบทบาทคือพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ได้ขับไล่อำนาจเขมรออกจากเมืองสุโขทัย และตั้งตนเป็นกษัตริย์

นี่เป็นจุดเริ่มต้นที่นักประวัติศาสตร์จำนวนมากเรียกว่า “ราชธานีแห่งแรกของไทย” เพราะเป็นครั้งแรกที่ชาวไทยมีอำนาจอธิปไตยในการปกครองตนเอง ไม่ได้อยู่ภายใต้การครอบงำของอาณาจักรต่างชาติ และสามารถกำหนดแนวทางของบ้านเมืองด้วยภาษา วัฒนธรรม และวิถีของตนเอง

ราชธานีสุโขทัยยังเป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันกษัตริย์ไทย ระบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูก และการประดิษฐ์อักษรไทย ซึ่งล้วนเป็นรากฐานที่ส่งผลต่อความเป็น “ไทย” อย่างลึกซึ้ง ถึงแม้ว่าจะมีอาณาจักรโบราณก่อนหน้า เช่น ทวารวดี หรือศรีวิชัย แต่ไม่มีอาณาจักรใดที่สามารถถือว่าเป็น “ไทยแท้” ได้เท่ากับสุโขทัย แหล่งอ้างอิง

- ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๖๑). ความเป็นมาของประเทศไทย. สำนักพิมพ์มติชน
- สุวิทย์ อธิราช. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเข้าใจง่าย. มูลนิธิธรรมศึกษา
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน

ข้อมูลชุดที่ ๒: ข้อโต้แย้ง – สุโขทัยอาจไม่ใช่ “ราชธานีแห่งแรก” ถ้าดูจากเวลาเพียงอย่างเดียว

แม้จะมีการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าสุโขทัยเป็นราชธานีแรกของไทย แต่ก็มีนักประวัติศาสตร์บางกลุ่มที่ตั้งข้อสังเกตว่า อาจมีเมืองหรืออาณาจักรไทยที่เกิดขึ้นก่อนสุโขทัย เช่น นครศรีธรรมราช หรือเมืองในอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งบางแห่งมีการปกครองโดยชนชาวไทยและพูดภาษาไทยกลุ่มน้ำตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๖

เช่น อาณาจักรศรีวิชัย (พ.ศ. ๑๓๐๐–๑๘๐๐) มีศูนย์กลางอยู่ในแถบคาบสมุทรมลายู และมีอิทธิพลไปถึงภาคใต้ของไทย นักโบราณคดีบางคนเชื่อว่าในบางช่วงของอาณาจักรนี้ คนไทยมีบทบาทสูงในการบริหารจัดการ แต่เนื่องจากไม่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนเหมือนสุโขทัย ข้อมูลจึงยังอยู่ในขั้นการสันนิษฐาน

นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึง “อาณาจักรหริภุญชัย” (พ.ศ. ๑๒๐๐–๑๘๐๐) ที่เคยรุ่งเรืองในแถบลำพูน โดยมีชนชาติไทย-ลาวเข้ามาตั้งรกราก แม้จะไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นทางการ แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าชาวไทยมีอารยธรรมก่อนสุโขทัย อย่างไรก็ตาม อาณาจักรเหล่านี้นั้นยังไม่มีการปกครองโดย “คนไทย” เพื่อ “คนไทย” แบบที่สุโขทัยทำได้อย่างชัดเจน

แหล่งอ้างอิง

- ดร.ภูธร ภูมะธน. (๒๕๖๐). ก่อนสุโขทัย: อารยธรรมไทยก่อนยุคกษัตริย์. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- พริยะ ไกรฤกษ์. (๒๕๕๗). ความลับของอาณาจักรศรีวิชัย. สำนักพิมพ์มติชน
- จิตร ภูมิศักดิ์. (๒๕๐๙). ความเป็นมาของชนชาติไทย

ข้อมูลชุดที่ ๓: สุโขทัยคือราชธานีแรกที่เราสร้าง “รากวัฒนธรรมไทย”

สิ่งที่ทำให้สุโขทัยมีความสำคัญไม่ใช่แค่ “ความเป็นราชธานีแรก” ในเชิงเวลา แต่คือ “ความเป็นราชธานีที่ทำให้กำเนิดรากวัฒนธรรมไทย” อย่างแท้จริง เพราะในยุคของพ่อขุนรามคำแหง สุโขทัยไม่เพียงปกครองตนเองได้ แต่ยังประดิษฐ์ อักษรไทย, สร้างระบบปกครองที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง, ส่งเสริมพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากลังกา และจัดการสาธารณสุขอย่างมีระบบ เช่น การขุดสระน้ำ การเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง ฯลฯ

นอกจากนี้ วรรณกรรมในศิลาจารึกยังแสดงให้เห็นว่า ผู้คนในสุโขทัยมีความสุข มีเสรีภาพในการค้าขาย มีธรรมาภิบาล และมีกษัตริย์ที่รับฟังเสียงราษฎร ซึ่งสะท้อนค่านิยมไทยแบบดั้งเดิมที่ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน เช่น ความมีเมตตา ความพอเพียง ความยึดมั่นในศาสนา และการเคารพผู้อาวุโส แม้จะมีอาณาจักรอื่นก่อนสุโขทัย แต่ก็ไม่มีอาณาจักรใดที่สร้าง “ระบบคิดแบบไทย” และ “อัตลักษณ์แบบไทย” ได้ชัดเจนเท่ากับสุโขทัย ดังนั้น สุโขทัยจึงไม่เพียงแต่เป็นราชธานีแห่งแรกของไทยในแง่การเมือง แต่ยังเป็น “ต้นธารของความเป็นไทย” ที่สืบทอดมาในวิถีชีวิตของเราจนถึงปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). ศิลาจารึกหลักที่ ๑: มรดกแห่งชาติไทย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย

คำถามข้อที่ ๘. ทำไมชาวสุโขทัยถึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสามัคคี

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความสัมพันธ์ทางสังคมและค่านิยมแบบไทยในสุโขทัย

ชาวสุโขทัยในยุคโบราณมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นโดยอาศัยค่านิยมและธรรมเนียมประเพณีที่ส่งเสริมความสงบและสามัคคีในชุมชน ค่านิยมที่เด่นชัดคือ “ความเมตตา” และ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” ผู้คนถือว่าการช่วยเหลือกันเป็นหน้าที่สำคัญ การรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ระบบ “พ่อปกครองลูก” ที่ใช้ในสุโขทัย มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามัคคี เพราะกษัตริย์เปรียบเสมือนพ่อของประชาชนและประชาชนเปรียบเสมือนลูกที่ต้องเคารพและเชื่อฟัง การปกครองด้วยความเมตตา และการรับฟังเสียงของประชาชน ทำให้เกิดความไว้วางใจและความสมัครสมานสามัคคีระหว่างกษัตริย์กับประชาชน

การยึดมั่นในพุทธศาสนาเถรวาทยังช่วยสร้างกรอบความคิดทางศีลธรรม ที่สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เช่น ความไม่เบียดเบียนผู้อื่น ความมีเมตตากรุณา และการให้อภัย ชาวสุโขทัยยังยึดมั่นในความยุติธรรมและความเสมอภาคในสังคม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

การมีวัฒนธรรมการเจรจาและการใช้ความคิดสร้างสรรค์แก้ไขปัญหาก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยให้ชาวสุโขทัยอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี ความขัดแย้งมักได้รับการจัดการด้วยการพูดคุยและข้อตกลงมากกว่าการใช้ความรุนแรงแหล่งอ้างอิง

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๖๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๒: บทบาทของพุทธศาสนาและศีลธรรมในการรักษาความสงบ

พุทธศาสนาเถรวาทเป็นแกนกลางสำคัญที่ชาวสุโขทัยยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด พระพุทธศาสนาไม่เพียงแต่เป็นศาสนาเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักธรรมที่ชี้นำการดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม การปฏิบัติตามศีล ๕ และหลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น ความเมตตา กรุณา ความอดทน และความไม่เบียดเบียนกัน ทำให้ชุมชนสุโขทัยมีความสงบสุข การนับถือพระสงฆ์และการเข้าวัดฟังธรรมเป็นกิจกรรมที่ทุกคนให้ความสำคัญ และวัดเองก็เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และกิจกรรมสังคม ทำให้เกิดความรักความสามัคคีระหว่างชาวบ้าน

พระมหากษัตริย์ในสุโขทัยยังทรงส่งเสริมพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การสร้างวัดและสนับสนุนพระสงฆ์ ซึ่งช่วยให้ศีลธรรมและหลักธรรมของพุทธศาสนาฝังลึกในจิตใจของประชาชน นอกจากนี้ การแสดงความเมตตาและความยุติธรรมของกษัตริย์ยังเป็นตัวอย่างที่ทำให้ชาวบ้านรักและเคารพผู้นำ ส่งผลให้เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน

แหล่งอ้างอิง

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (๒๕๖๐). พุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย. สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๓: ระบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูกและการจัดการชุมชนที่เป็นธรรม

ระบบการปกครองแบบ “พ่อปกครองลูก” คือกษัตริย์หรือผู้นำเปรียบเสมือน “พ่อ” ของประชาชน เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ประชาชนเหมือนลูกที่ต้องคอยปกป้อง ให้ความยุติธรรมและความรักใคร่ ระบบนี้แตกต่างจากการปกครองแบบเผด็จการที่เน้นอำนาจเข้มงวด

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนำระบบนี้มาปรับใช้กับการบริหารราชการและการจัดการชุมชน โดยยึดหลักความเมตตาและยุติธรรมในการตัดสินปัญหา ทรงรับฟังเสียงประชาชนและแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็ว ระบบนี้ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในผู้นำ

ชุมชนสุโขทัยยังจัดตั้งระบบการเกษตรและชลประทานที่ช่วยลดความขัดแย้งเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การขุดสระน้ำและระบบคลองชลประทาน ซึ่งช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำใช้เพียงพอในฤดูแล้ง การบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันแบบนี้ทำให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

การใช้กฎหมายและประเพณีในสุโขทัย เช่น กฎหมายเรื่องความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการไม่เบียดเบียนผู้อื่น ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยป้องกันความขัดแย้งและส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนแหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

คำถามข้อที่ ๙. วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยคล้ายกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไหม

ข้อมูลชุดที่ ๑: วิถีชีวิตแบบพอเพียงในสุโขทัยกับรากฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

วิถีชีวิตของชาวสุโขทัยในสมัยก่อนมีลักษณะที่เน้นความพอประมาณและความสมดุลกับธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นรากฐานของแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้รับการส่งเสริมในยุคปัจจุบันโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

ชาวสุโขทัยมักทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยปลูกข้าว ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ การทำงานร่วมกันในชุมชนเพื่อสร้างระบบชลประทานและแบ่งปันน้ำทำให้ทุกคนมีชีวิตที่มั่นคงโดยไม่ต้องพึ่งพาสิ่งของจากภายนอกมากนัก

ความพอประมาณในวิถีชีวิตนี้แสดงให้เห็นในวิธีการใช้ทรัพยากร เช่น ไม่ใช้ที่ดินเกินกำลังผลิต และมีการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้สำหรับเพาะปลูกในฤดูกาลถัดไป ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนทางธรรมชาติและเศรษฐกิจ

การยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการมีน้ำใจต่อเพื่อนบ้าน ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และสามารถช่วยเหลือกันในยามวิกฤต ความร่วมมือเหล่านี้สอดคล้องกับหลักของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของชุมชน

ดังนั้น วิถีชีวิตแบบพอเพียงของชาวสุโขทัยจึงเป็นต้นแบบที่แสดงให้เห็นว่าความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล เป็นแนวทางที่เหมาะสมและยั่งยืน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๒: การจัดการทรัพยากรและความร่วมมือในชุมชนสุโขทัย

ชาวสุโขทัยในอดีตมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีระบบและมีความรับผิดชอบสูง เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินและน้ำสำหรับการเกษตรและการดำรงชีวิต การขุดสระน้ำและระบบคลองชลประทานช่วยให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ตลอดปี โดยลดความเสี่ยงจากภัยแล้งและน้ำท่วม

ความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมวิถีชีวิตแบบพอเพียง ชาวบ้านจะช่วยกันทำงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เช่น การสร้างเขื่อน การซ่อมแซมคลอง และการดูแลพื้นที่เกษตรกรรมอย่างสม่ำเสมอ

แนวคิดนี้สะท้อนความพอประมาณที่ไม่ใช่แค่เรื่องการบริโภคแต่รวมถึงการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ชาวสุโขทัยไม่มุ่งเน้นการสะสมทรัพย์สินหรือการบริโภคเกินตัว แต่เน้นการรักษาคุณภาพชีวิตและความสุขในชุมชน

นอกจากนี้ ชุมชนยังมีระบบการแบ่งปันผลผลิตและช่วยเหลือกันในยามยากลำบาก เช่น การให้ยืมเมล็ดพันธุ์หรือการช่วยงานเก็บเกี่ยว สิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความมั่นคงและความเข้มแข็งของชุมชนเป็นหลัก

แหล่งอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๔). แนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง. กระทรวงมหาดไทย
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา

ข้อมูลชุดที่ ๓: ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตสุโขทัยกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในยุคปัจจุบัน

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เน้นการดำเนินชีวิตโดยใช้ทรัพยากรอย่างพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีเหตุผล ซึ่งตรงกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวสุโขทัยที่เน้นความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย

ในสุโขทัย ผู้คนทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน มีการปลูกพืชหลายชนิดเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางอาหารและเศรษฐกิจ อีกทั้งยังรักษาระบบนิเวศน์อย่างรอบคอบ การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน เช่น ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ช่วยให้คนอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

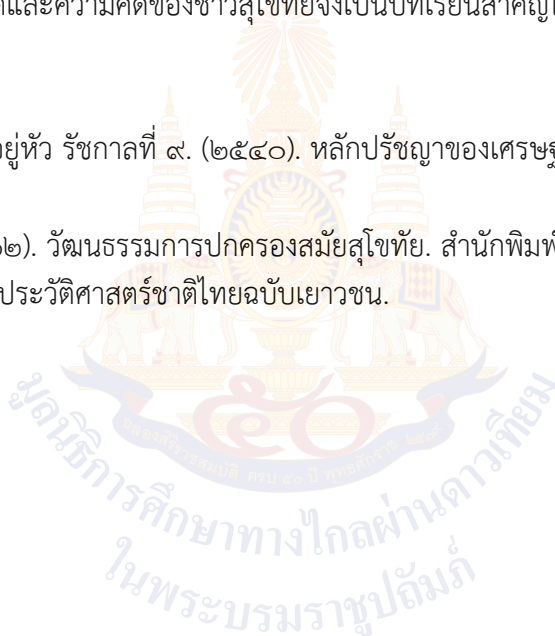
วิถีชีวิตนี้สะท้อนให้เห็นถึงความยั่งยืนและการจัดการทรัพยากรอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นหัวใจของเศรษฐกิจพอเพียงในยุคใหม่ การนำหลักการเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในยุคปัจจุบันช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหาร และสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิถีชีวิตและความคิดของชาวสุโขทัยจึงเป็นบทเรียนสำคัญในการพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืนในยุคปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙. (๒๕๔๐). หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักพิมพ์มูลนิธิชัยพัฒนา

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมการปกครองสมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

คำถามข้อที่ ๑๐:

“ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น เราจะยังมีความเป็นไทยแบบทุกวันนี้หรือไม่?”

ข้อมูลชุดที่ ๑: บทบาทของสุโขทัยในฐานะต้นแบบของอัตลักษณ์ความเป็นไทย

สุโขทัยถือเป็นอาณาจักรแรกที่รวมเอาความเป็นชาติไทยเข้าด้วยกันในหลายมิติ เช่น ภาษา ศิลปะ ศาสนา และระบบการปกครอง ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยวางรากฐานสำคัญของความเป็นไทยในยุคต่อมา แม้ว่าสุโขทัยจะเป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่การที่อาณาจักรนี้มีบทบาทสำคัญทำให้วัฒนธรรมไทยมีจุดรวมตัวและความมั่นคงในตัวเอง ในยุคสุโขทัย พระมหากษัตริย์อย่างพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้าง “อักษรไทย” ขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และทำให้ภาษาไทยแตกต่างจากภาษาอื่นๆ ในภูมิภาค การสร้างอักษรนี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้คนไทยสามารถจดบันทึกประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมของตนเองได้

ถ้าหากไม่มีสุโขทัย การรวมตัวของคนไทยในรูปแบบของชาติและวัฒนธรรมที่เรารู้จักในปัจจุบันอาจไม่เกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในรูปแบบที่แตกต่างออกไปอย่างมาก ความเป็นไทยที่เรามีในวันนี้อาจขาดรากฐานทางภาษา และวัฒนธรรมที่มั่นคง รวมถึงระบบการปกครองแบบพระมหากษัตริย์ที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชาติ แหล่งอ้างอิง

- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.
- สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.

ข้อมูลชุดที่ ๒: ผลกระทบทางวัฒนธรรมและการเมืองหากสุโขทัยไม่เคยมีอยู่

สุโขทัยเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการปกครองแบบไทยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลาง รวมถึงแนวคิด “ธรรมราชา” ซึ่งเน้นความยุติธรรมและความรับผิดชอบของผู้ปกครองต่อประชาชน แนวคิดเหล่านี้มีอิทธิพลต่อระบบการปกครองไทยในยุคต่อมา

หากสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น ไทยอาจถูกปกครองโดยอาณาจักรอื่น เช่น ขอม หรือลาว ที่มีวัฒนธรรมและระบบการปกครองที่แตกต่างออกไป ซึ่งอาจทำให้ลักษณะความเป็นชาติไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงหรือไม่เกิดขึ้นเลย

นอกจากนี้ ศิลปะ วรรณกรรม และประเพณีไทยที่ได้รับการพัฒนาในสมัยสุโขทัยจะไม่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมา หรืออาจมีรูปแบบที่แตกต่างไป การขาดอัตลักษณ์เหล่านี้อาจทำให้คนไทยในยุคปัจจุบันไม่สามารถเชื่อมโยงกับอดีตอย่างเข้มแข็งได้

แหล่งอ้างอิง

- พระยาโบราณราชธานินทร์ (สีบ นาคะเสถียร). (๒๕๓๘). ประวัติศาสตร์ไทย. สำนักพิมพ์บรรณกิจ
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ข้อมูลชุดที่ ๓: การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยจากสุโขทัยถึงปัจจุบัน

สุโขทัยเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการสร้างอัตลักษณ์ชาติไทย ผ่านการสร้างอักษรไทย การเผยแพร่พุทธศาสนา ในรูปแบบที่เหมาะสมกับคนไทย และการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เช่น ศิลปะปูนปั้นและประติมากรรม ที่ยังคงมีอิทธิพลต่อศิลปกรรมไทยในยุคหลัง

การมีสุโขทัยในประวัติศาสตร์ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของชาติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในอัตลักษณ์และความสามัคคีของคนไทย แม้ว่าประวัติศาสตร์ไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการต่อเนื่องมา แต่รากฐานจากสุโขทัยยังคงมีบทบาทสำคัญในความเข้าใจถึง “ความเป็นไทย”

ถ้าสุโขทัยไม่เคยเกิดขึ้น การพัฒนาวัฒนธรรมไทยอาจเกิดความล่าช้าหรือแตกต่างกันไปมาก และความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นไทยอาจไม่แข็งแกร่งเท่าปัจจุบัน การมีสุโขทัยจึงเหมือนการวางรากฐานที่มั่นคงของชาติที่ช่วยให้คนไทยวันนี้ยังคงมีความรู้สึกร่วมและรักในชาติบ้านเมืองของตน

แหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ. (๒๕๒๔). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุโขทัย. สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.
- ธงทอง จันทรางศุ. (๒๕๖๒). วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. สำนักพิมพ์มติชน
- กรมศิลปากร. (๒๕๕๙). ประวัติศาสตร์ชาติไทยฉบับเยาวชน.

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสืบค้นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือทั้ง ๓ แหล่ง

คำถามที่เลือก

.....
 .....

แหล่งข้อมูลที่สืบค้นเพิ่มเติม ๓ แหล่ง

๑).....
 .....
 .....
 .....
 .....

๒).....
 .....
 .....
 .....
 .....

๓).....
 .....
 .....
 .....
 .....

เฉลย... ใบงานที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

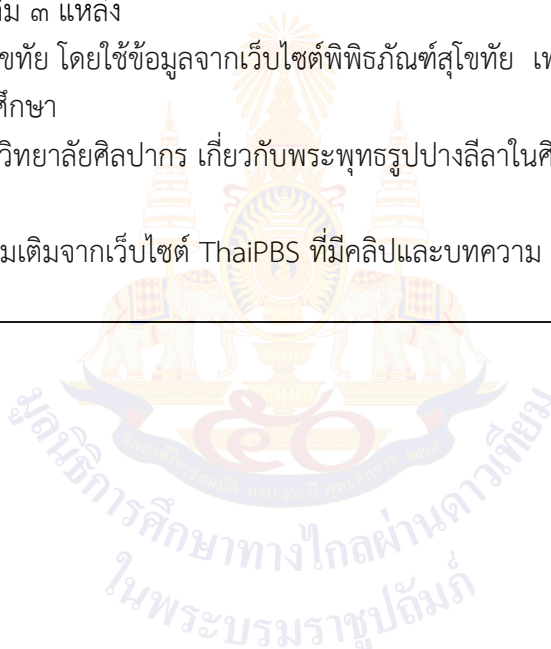
คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสืบค้นแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือทั้ง ๓ แหล่ง

คำถามที่เลือก

....ทำไมศิลปะสุโขทัยถึงงดงามจนยังถูกนำมาใช้ถึงวันนี้.....

แหล่งข้อมูลที่สืบค้นเพิ่มเติม ๓ แหล่ง

๑. เรื่องการค้าขายสมัยสุโขทัย โดยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์สุโขทัย เพราะเป็นเว็บไซต์ทางราชการ มีข้อมูลตรงกับคำถามที่เราศึกษา
๒. ข้อมูลจากเว็บของมหาวิทยาลัยศิลปากร เกี่ยวกับพระพุทธรูปปางลีลาในศิลปะสุโขทัย แล้วก็เพิ่มเข้าไปในหัวข้อศิลปวัฒนธรรม”
๓. เรื่องระบบปกครองเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ ThaiPBS ที่มีคลิปและบทความ มีชื่อผู้เขียนและบอกแหล่งอ้างอิงไว้ชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทาง ประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๒ คือ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจเริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามผู้รู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ผู้คนในอดีตได้รวบรวมไว้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามความสำคัญจะได้เป็นดังนี้

หลักฐานชั้นต้น คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและผู้ร่วมสมัยกับเหตุการณ์รวมทั้งหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นผลผลิตของผู้คนในแต่ละยุค ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหลักฐานที่เป็นตัวเขียนประเภทจารึกเอกสารต้นฉบับเอกสารการปกครอง

หนังสือพิมพ์รายวันหลักฐานเหล่านี้มักจะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์ในฐานะที่ได้มาจากผู้ที่มีส่วนร่วมในใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงในอดีต

หลักฐานชั้นรอง คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่ได้รับทราบเหตุการณ์จากบุคคลอื่นอีกต่อหนึ่งอันได้แก่หนังสือที่เขียนขึ้นภายหลังจากที่เหตุการณ์ล่วงเลยมานานแล้วซึ่งได้อาศัยข้อมูลจากประธานชั้นต้นถึงแม้ว่าหลักฐานประเภทนี้จะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้นแต่ก็มีประโยชน์ในการสืบทราบประวัติศาสตร์คือช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่จะทำการค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องและขอบเขตปัญหาที่จะศึกษา

ส่วนจำแนกตามลักษณะจะได้เป็น

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีคำจารึกไว้ในแผ่นศิลา โลหะ ใบลานตลอดจนตัวหรือตัวพิมพ์ในแผ่นกระดาษ หลักฐานนี้ถือว่าเป็นฐานสมัยประวัติศาสตร์โดยนับจากการประดิษฐ์ตัวอักษรที่นำไปใช้ในการแบ่งระหว่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งย่อยออกเป็น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ เอกสารการปกครอง บันทึกส่วนบุคคล จดหมายชีวประวัติ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม และงานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่งนักประวัติศาสตร์อาจศึกษาได้ด้วยตนเองหรือต้องอาศัยการตีความจากนักวิชาการสาขาอื่นๆ อาทิ นักโบราณคดี นักธรณีวิทยา หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปกรรม หลักฐานประเภทโสตทัศน นาฏศิลป์ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน และหลักฐานประเภทบอกเล่า

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลชั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓) ด้านความรู้ วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็น	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูสร้างการเชื่อมโยงจากชั่วโมงที่ ๓ โดยให้เด็กทบทวนว่าแต่ละกลุ่มได้เขียนอะไรไว้และได้ความเห็นจากเพื่อนกลุ่มอื่นหรือยัง เพื่อเตรียมเข้าสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบที่เป็นระบบ ครูถามนักเรียนว่า “ชั่วโมงที่แล้ว นักเรียนได้หาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตแล้วก็เรียบเรียงเนื้อหาใส่ในเอกสารของกลุ่มตัวเอง วันนี้เราจะนำเนื้อหานั้นมาให้เพื่อนอ่าน แล้วเพื่อนจะช่วยเราวิเคราะห์ดูว่า ๑. ข้อมูลที่เรานำเสนอ ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ ๒. เขียนได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายหรือไม่ ๓. มีอะไรที่ควรเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือลบออกบ้าง	นักเรียนตอบตรวจสอบตามประเด็นที่ครูได้แจ้ง	๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูอธิบายวิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยความเคารพ โดยใช้ “ใบเสนอแนะ” กระดาษโพสต์อิทโน้ตสำหรับนักเรียนเขียนความเห็นลงไปให้เจ้าของกลุ่ม				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์
หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
กับคำถามหรือไม่ และ สามารถแยกแยะข้อดี ข้อจำกัดของงานเขียนทาง ประวัติศาสตร์ได้ ด้านทักษะกระบวนการ - ให้ข้อเสนอแนะอย่าง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ เพื่อน และใช้ความคิดเห็น จากเพื่อนมาปรับปรุง พัฒนาผลงานของตนเอง ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟัง ความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการ เรียนรู้ร่วมกัน	ใบเสนอแนะ: “เสียงจากเพื่อน” ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันอ่านงานของกลุ่ม อื่น (๖ กลุ่มรวมตัวเอง) และเขียนใบเสนอแนะอย่าง ตรงไปตรงมาและสุภาพ จากนั้นกลับมาทบทวนใบ เสนอแนะที่ได้รับ ๒. นักเรียนเวียนไปที่กลุ่มอื่นทีละกลุ่ม และอ่านงาน ในเวลาที่กำหนด ๓. หลังจากอ่านงานแล้ว เขียนใบเสนอแนะ ๑ ใบ แล้วทิ้งไว้กับกลุ่มนั้น ๔. เมื่อเวียนครบ ๕ กลุ่ม (ไม่อ่านงานของตนเอง) แต่ละกลุ่มกลับที่และอ่านความคิดเห็นจากเพื่อน ๕. ครูอธิบาย“ใช้เวลาประมาณ ๔ นาทีต่อกลุ่มนะ ครับ อ่านให้ครบ แล้วเขียนความคิดเห็นที่ช่วยให้ กลุ่มนั้นเห็นว่าควรพัฒนาตรงไหนบ้าง	นักเรียนให้ข้อเสนอแนะ... “กลุ่มนี้เขียนตรงคำถาม แต่เนื้อหายังสั้นไป หน่อย”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์
 หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๖. กิจกรรมที่ ๑ ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลคำตอบตามข้อเสนอแนะ - นักเรียนอ่านข้อเขียนของกลุ่ม - วางแผนจะแก้ไขส่วนใด - ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมถ้าจำเป็น - เพิ่มแหล่งอ้างอิง - แก้ไขจนเสร็จ				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านใบเสนอแนะที่ได้รับ แล้วสรุปว่าจะปรับปรุงอะไรในงานของตนบ้าง พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นโดยสั้น ๆ ว่ากลุ่มตนเห็นอะไร และจะทำอะไรต่อไป ครูสนทนา...ตอนนี้แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นของเพื่อนอยู่ในมือแล้ว เราควรพัฒนาอะไร แล้วสรุปออกมาสั้น ๆ ว่าจะปรับตรงไหนบ้าง”	นักเรียนตอบ.... “กลุ่มของเราได้รับคำแนะนำว่า ยังตอบคำถามได้ไม่ลึกพอ เพื่อนแนะนำให้หาตัวอย่างเพิ่มเติม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์
 หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	จากนั้นครูอยากให้แต่ละกลุ่มเล่าให้เพื่อนฟังว่าได้รับข้อเสนอแนะอะไร แล้วตั้งใจจะปรับปรุงอย่างไรในช่วงโม่งถัดไป ๒. ครูสรุป “ทุกกลุ่มได้แนวทางปรับปรุงชัดเจนแล้ว ช่วงโม่งหน้า เราจะกลับไปปรับปรุงงานของเราให้ดีที่สุด ก่อนสรุปส่งเป็นงานกลุ่มในตอนท้ายของหน่วยนี้”	กลุ่มเราจะกลับไปหาข้อมูลใหม่เพื่อเสริมให้ชัดเจนขึ้น” “เพื่อนบอกว่าการเขียนของเรายังไม่เป็นประโยชน์ที่อ่านสิ้น เราจะช่วยกันปรับสำนวนให้ดีขึ้น” “มีคนเสนอว่าเราไม่ได้บอกแหล่งอ้างอิงไว้ กลุ่มเราจะใส่แหล่งข้อมูลลงไปในส่วนสุดท้าย”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทางประวัติศาสตร์

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้	ตรวจ ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง	ตรวจ ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน	ตรวจ ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) ร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูล พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยใน ด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและเขียนเป็นแผนผังความคิด ด้วยความตระหนักว่าประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานโดยมี พัฒนาการมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓)	ตรวจ ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง	ให้ข้อเสนอแนะที่มีเหตุผล ชัดเจน และสร้างสรรค์ ช่วยให้เพื่อนพัฒนาผลงานได้ดี พร้อมนำข้อเสนอแนะของเพื่อนมาปรับใช้กับผลงานตนเองอย่างเหมาะสม และเห็นผลชัดเจน	ให้ข้อเสนอแนะได้บ้าง แม้จะยังไม่ชัดเจน หรือลืมนึกและนำบางส่วนของข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงผลงานได้บางจุด	ให้ข้อเสนอแนะไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น หรือขาดความสร้างสรรค์ และไม่ได้นำข้อเสนอแนะของเพื่อนมาใช้ปรับปรุงผลงานของตน
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทาง
ประวัติศาสตร์
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

แหล่งที่ ๑

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่ ๒

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่ ๓

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

เฉลย... ใบงานที่ ๔ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานเขียนทาง
 ประวัติศาสตร์
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

แหล่งที่ ๑

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

...../.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

หาแหล่งข้อมูลใหม่ โดยอ้างอิงจากหนังสือประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

แหล่งที่ ๒

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

..... /.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

หาแหล่งข้อมูลใหม่จากหนังสือศิลาจารึกหลักที่ ๑

แหล่งที่ ๓

..... /.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๒ คือ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจเริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามผู้รู้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐานต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้รวบรวมไว้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามความสำคัญจะได้เป็นดังนี้

หลักฐานชั้นต้น คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและผู้ร่วมสมัยกับเหตุการณ์รวมทั้งหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นผลผลิตของผู้คนในแต่ละยุค ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหลักฐานที่เป็นตัวเขียนประเภทจารึกเอกสารต้นฉบับเอกสารการปกครอง หนังสือพิมพ์รายวันหลักฐานเหล่านี้มักจะได้รับเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์ในฐานะที่ได้มาจากผู้ที่มีส่วนร่วมในใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงในอดีต

หลักฐานชั้นรอง คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่ได้รับทราบเหตุการณ์จากบุคคลอื่นอีกต่อหนึ่งอันได้แก่หนังสือที่เขียนขึ้นภายหลังจากที่เหตุการณ์ล่วงเลยมานานแล้วซึ่งได้อาศัยข้อมูลจากประธานชั้นต้นถึงแม้ว่าหลักฐานประเภทนี้จะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้นแต่ก็มีประโยชน์ในการสืบทราบประวัติศาสตร์คือช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่จะทำการค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องและขอบเขตปัญหาที่จะศึกษา

ส่วนจำแนกตามลักษณะจะได้เป็น

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีคำจารึกไว้ในแผ่นศิลา โลหะ ใบลานตลอดจนตัวหรือตัวพิมพ์ในแผ่นกระดาษ หลักฐานนี้ถือว่าเป็นฐานสมัยประวัติศาสตร์โดยนับจากการประดิษฐ์ตัวอักษรที่นำไปใช้ในการแบ่งระหว่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งย่อยออกเป็น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ เอกสารการปกครอง บันทึกส่วนบุคคล จดหมายชีวประวัติ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม และงานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่งนักประวัติศาสตร์อาจศึกษาได้ด้วยตนเองหรือต้องอาศัยการตีความจากนักวิชาการสาขาอื่นๆ อาทิ นักโบราณคดี นักธรณีวิทยา หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปกรรม หลักฐานประเภทโสตทัศน นาฏศิลป์ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน และหลักฐานประเภทบอกเล่า

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลชั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ปรับปรุงข้อเขียนของกลุ่มตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอ้างอิงจากข้อเสนอแนะของเพื่อนและครูได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าของการแก้งานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสารผลงานของตนเองต่อสาธารณะอย่างมั่นใจ

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยเห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสารผลงานของตนเองต่อสาธารณะอย่างมั่นใจ

(๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยเห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสารผลงานของตนเองต่อสาธารณะอย่างมั่นใจ (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูชวนนักเรียนทบทวนสิ่งที่ทำในช่วงที่ผ่านมา และอธิบายเป้าหมายของชั่วโมงนี้ ครูสนทนากับนักเรียน.... “เมื่อชั่วโมงที่แล้ว เราได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับข้อเขียนของแต่ละกลุ่ม ว่าสรุปตรงประเด็นกับคำถามหรือยัง เขียนชัดเจนหรือยัง” ครูสนทนากับนักเรียน.... “เราจะมา ปรับปรุงข้อเขียนของกลุ่ม ให้ดีขึ้นที่สุด ก่อนจะไปสู่การนำเสนอในสัปดาห์หน้า”	นักเรียนตอบ... “ได้ความเห็นว่ามีข้อบกพร่อง จะหาข้อมูลเพิ่มเติม” “ปรับภาษาบางประโยคให้อ่านง่ายขึ้น”	๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูสอนวิธีการปรับปรุงข้อเขียน และแนะนำการวางแผนเตรียมการนำเสนอ ข้อที่ ๑ อ่านข้อเขียนของกลุ่มตนเองใหม่ทั้งหมด ครูสนทนา....				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
นักเรียนสามารถปรับปรุง ข้อเขียนของกลุ่มตนเองให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอ้างอิง จากข้อเสนอแนะของเพื่อน และครูได้ ด้านทักษะกระบวนการ - นักเรียนสามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนเห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะ	“ก่อนอื่นให้อ่านงานกลุ่มของตัวเองตั้งแต่ต้นจนจบ ครับ อย่าเพิ่งรีบแก้ ให้ทุกคนในกลุ่มรู้ว่างานเรากำลังจะสื่ออะไร” “จากนั้นดูว่า ข้อเสนอแนะของเพื่อน ๆ ที่ได้รับมา ชี้ให้เราปรับตรงจุดไหนบ้าง” ข้อที่ ๒ ปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อมูลตามข้อเสนอแนะครูสนทนา.... “ถ้าเพื่อนแนะนำว่าเนื้อหายังไม่ลึกพอ ก็อาจต้องค้นคว้าเพิ่มครบ อย่าลืมระบุแหล่งข้อมูลให้ชัดเจนด้วย” “ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เรียงลำดับความคิดให้ดี อย่าเขียนเหมือนคัดลอกจากแหล่งข้อมูล ต้องเรียบเรียงด้วยภาษาของเราเอง” ข้อที่ ๓ ตรวจสอบงานจนสมาชิกทุกคนเห็นว่าดีที่สุด ครูสนทนา.... “พอแก้ไขเสร็จแล้วให้อ่านทวนอีกครั้ง ตรวจสอบว่าเนื้อหาเข้าใจง่าย ตรงประเด็น มีแหล่งอ้างอิงใหม่ สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันตรวจให้หมดเลย”	นักเรียน “ได้ดัดข้อเสนอว่าอ้างอิงไม่ครบ” “ตรงหัวข้อความถาม เราจะเน้นให้ชัดกว่านี้”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สื่อสารผลงานของตนเองต่อ สาธารณะอย่างมั่นใจ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ให้นักเรียนลงมือแก้ไขงานจริง เตรียมสื่อการนำเสนอ และฝึกซ้อม กิจกรรมที่ ๑ เรียบเรียงข้อมูล ๑.นักเรียนอ่านทบทวนข้อมูลที่ตอบคำถาม จากใบ งานที่ ๒ - ๔ ๒. เรียบเรียงข้อมูลทั้งหมด ให้เป็นที่ตอบคำถาม ชัดเจน และสละสลวย ๓. ระบุแหล่งข้อมูลทั้งหมด ครูสนทนา “ถ้าเพื่อนแนะนำให้ใส่ภาพหรือเหตุการณ์เพิ่มเติม เราก็ลองหาภาพที่เหมาะสมมาใส่ นะครับ อย่าลืม ระบุว่าภาพได้มาจากไหนด้วย” กิจกรรมที่ ๒ เตรียมสื่อและรูปแบบการนำเสนอที่ น่าสนใจ นักเรียนเลือกวิธีการนำเสนอที่เหมาะสมกับกลุ่มตนเอง เช่น - นำเสนอปากเปล่า + PowerPoint - เกมถาม-ตอบ (Quiz หรือ Kahoot!)	นักเรียนลงมือแก้ไขงานจริง เตรียมสื่อการนำเสนอ และฝึกซ้อม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ละครสั้นจำลองเหตุการณ์ - นิทานเล่าเรื่องจากมุมมองตัวละคร - โปสเตอร์สรุปเนื้อหา - เพลงหรือบทร่ายกรอง ครูสนทนา“กลุ่มไหนที่ทำงานเร็วแล้ว ครูอยากให้คิด เลยครีว่า จะนำเสนอแบบไหนให้เพื่อนเข้าใจง่าย และสนุก” “ครูใช้เวลาแสดงไม่เกินกลุ่มละ ๑๕ นาที ต้องบอก ประเด็นคำถามให้ชัด และตอนท้ายอย่าลืมขึ้นแหล่ง อ้างอิงให้เพื่อนเห็นด้วย” กิจกรรมที่ ๓ ฝึกซ้อมการนำเสนอภายในกลุ่ม - วางบทบาทของสมาชิกแต่ละคน - ซ้อมการลำดับเนื้อหา - ทดสอบใช้สื่อ เช่น เปิดสไลด์ วางอุปกรณ์ ฯลฯ ครูสนทนา	นักเรียนตอบ... “อยากทำเป็นละครสั้น จะเล่นตอนที่พระร่วงสร้าง ศิลาจารึก” “จะทำเป็นเกมสุ่มคำถาม แล้วให้เพื่อนตอบ เกี่ยวกับสิ่งที่เราค้นพบ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	“ให้ลองซุ่มกันตอนท้ายชั่วโมงนะครับ ว่าพูดอะไร ใครพูดก่อน-หลัง เวลาไม่เกิน ๑๕ นาที” “ซุ่มให้มันใจ พรุ่งนี้เราจะช่วยกันรีวิวก่อนนำเสนอ จริงในชั่วโมงที่ ๗ และ ๘”				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ครูให้แต่ละกลุ่มรายงานความคืบหน้า พร้อมทั้งครู แจ้งแนวทางชั่วโมงต่อไป ครูสนทนา.... “ชั่วโมงหน้าทุกกลุ่มจะได้ซ้อมการนำเสนอหน้าชั้น เพื่อให้พร้อมจริง ๆ ก่อนโชว์ของจริงในชั่วโมงที่ ๗ และ ๘ อย่าลืมเตรียมให้ครบ ทั้งเนื้อหาและสื่อ”	นักเรียนตอบ... - “กลุ่มของเราแก้ไขข้อมูลเรียบร้อยแล้วครับ เพิ่มแหล่งอ้างอิงครบแล้ว และจะนำเสนอเป็น Quiz Game โดยใช้ PowerPoint” - “กลุ่มของหนูจะทำละครค่ะ ตอนนี้นำกำลังเขียน บทอยู่ และจะฝึกซ้อมที่บ้านค่ะ”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - นักเรียนสามารถปรับปรุง ข้อเขียนของกลุ่มตนเองให้สมบูรณ์ ยิ่งขึ้น โดยอ้างอิงจากข้อเสนอแนะ ของเพื่อนและครูได้	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนสามารถวางแผนการ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกัน อย่างเป็นระบบ	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - นักเรียนเห็นคุณค่าของการแก้ไข งานให้ดีขึ้น เคารพความคิดเห็น ของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะ สื่อสารผลงานของตนเองต่อ สาธารณะอย่างมั่นใจ	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับ ผู้เรียน (KSA) สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิด สร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการ นำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยเห็นคุณค่าของการแก้ไขงานให้ ดีขึ้น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และกระตือรือร้นที่จะสื่อสาร ผลงานของตนเองต่อสาธารณะ อย่างมั่นใจ	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
(๑.๑.๒, ๒.๒.๓, ๓.๒.๒, ๔.๓.๑, ๔.๓.๓, ๔.๔.๑)			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๕ เรื่อง เปรียบเทียบการนำเสนอ	สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ	วางแผนการนำเสนออย่างรอบคอบ เลือก รูปแบบที่เหมาะสมกับ เนื้อหา มีความคิดสร้างสรรค์ และ ฝึกซ้อมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ช่วยให้การนำเสนอราบรื่น	วางแผนการนำเสนอได้ในระดับหนึ่ง เลือกรูปแบบพอเหมาะ มีความคิดสร้างสรรค์ บางส่วน และ ฝึกซ้อมร่วมกันบ้าง แม้ยังไม่ต่อเนื่อง	ขาดการวางแผนที่ชัดเจน เลือก รูปแบบไม่เหมาะสม ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่ได้ ฝึกซ้อมหรือ ฝึกซ้อมอย่างไม่เป็นระบบ
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑. ข้อมูลที่นำเสนอ

๒. แหล่งข้อมูล

เฉลย...ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเองเพื่อเตรียมการนำเสนอ

๑. ข้อมูลที่นำมาเสนอ

คำถามข้อที่ ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความตั้งใจของพ่อขุนรามคำแหงในการสร้างเอกลักษณ์ของบ้านเมือง

ในสมัยสุโขทัย การติดต่อสื่อสารยังคงใช้ตัวอักษรจากอินเดีย เช่น อักษรมอญ-เขมร ซึ่งใช้เขียนคำไทยได้ไม่ชัดเจน และมีความซับซ้อนในการเรียนรู้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งเป็นกษัตริย์นักคิด นักพัฒนา จึงมีแนวคิดว่าจะต้องมี “อักษรไทย” ของตนเอง เพื่อให้คนในบ้านเมืองสามารถเขียนอ่านได้ง่ายขึ้น ใช้ถ่ายทอดความรู้ ศาสนา และประวัติศาสตร์ของตนเองได้ชัดเจน ไม่ต้องพึ่งภาษาหรืออักษรของอาณาจักรอื่นอีกต่อไป

พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงรวบรวมอักษรเดิมที่มีอยู่ เช่น อักษรมอญและเขมร แล้วดัดแปลงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับเสียงของภาษาไทยในยุคนั้น จนกลายเป็น “อักษรไทยสุโขทัย” ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของ “อักษรไทย” ที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน ความตั้งใจของพระองค์ไม่ใช่แค่เรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ของอาณาจักร และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติของตนเองด้วย

พระองค์ยังทรงนำอักษรไทยมาใช้จารึกข้อความลงบนศิลาจารึก เช่น “ศิลาจารึกหลักที่ ๑” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อ การปกครอง และความคิดของผู้คนในสมัยสุโขทัยได้อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง ไม่ใช่เพียงเพราะต้องการให้คนอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการสร้าง “รากฐานทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

๒. สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่

.....เกมส์คำถาม .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต ขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับ

คำถามที่ได้รับ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒, ๒.๒.๓, ๓.๒.๒, ๔.๓.๑, ๔.๓.๓, ๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ สามารถจัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที) ครูชวนนักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้ทำในชั่วโมงที่ผ่านมา พร้อมอธิบายเป้าหมายของชั่วโมงนี้ ครูสนทนา... “ชั่วโมงที่แล้ว แต่ละกลุ่มได้เริ่มเตรียมการนำเสนอ กันไปแล้วใช่ไหมครับ บางกลุ่มเริ่มวางแผน บางกลุ่มเริ่มฝึกซ้อม วันนี้ครูให้เวลาเต็ม ๆ ๑ ชั่วโมง เพื่อเตรียมทุกอย่างให้เรียบร้อย” “เพราะใน ชั่วโมงที่ ๗ และ ๘ พวกเราจะนำเสนอ หน้าชั้น”	นักเรียนตอบ... “กลุ่มยังไม่ได้ซ้อมเลย วันนี้จะเร่งทำให้เสร็จ” “กำลังทำสไลด์ วันนี้จะฝึกบทพูดกันด้วย”	๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ ผลงานกลุ่ม	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการ นำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูแนะนำหลักสำคัญในการเตรียมการนำเสนอให้ครบถ้วนและน่าสนใจ ข้อที่ ๑ โครงสร้างของการนำเสนอ การนำเสนอควรมีโครงสร้าง ๓ ส่วนหลัก ๑. แนะนำชื่อกลุ่มและคำถามที่ได้รับ ๒. นำเสนอเนื้อหาที่ค้นคว้ามา อธิบายให้เข้าใจง่าย ๓. สรุป พร้อมแสดงแหล่งอ้างอิงตอนท้าย				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ ด้านทักษะกระบวนการ - สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน	ข้อที่ ๒ เทคนิคการพูดและสื่อสาร - ให้สมาชิกแต่ละคนพูดอย่างมั่นใจ พูดชัดถ้อยชัดคำ ไม่ต้องท่อง แต่ต้องรู้เนื้อหาที่ตัวเองพูด - ใช้สื่อให้เหมาะ เช่น ถ้ามีภาพประกอบต้องบอกว่าภาพนี้เกี่ยวกับอะไร ไม่ใช่แค่เปิดแล้วเจียบ ข้อที่ ๓ ตัวอย่างรูปแบบการนำเสนอสร้างสรรค์ ครูยกตัวอย่าง พร้อมชี้ให้เห็นจุดเด่นของแต่ละแบบ - ละครสั้น แสดงเหตุการณ์ในอดีต - เกมถาม-ตอบ ให้เพื่อนสนุกกับการเรียนรู้ - โปสเตอร์หรือ Infographic ชัด กระชับ เห็นภาพ - นิทานหรือการเล่าเรื่อง เหมาะกับเรื่องราวที่มีตัวละคร - เพลงหรือคำคล้องจอง จำง่าย สนุก	นักเรียนตอบ... “ทำเป็น Infographic กับละคร จะช่วยกันพูดอธิบายประกอบ” “สร้างเกมถามเพื่อนท้าทายการนำเสนอ เตรียมคำถามไว้ประมาณ ๓ ข้อ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ให้นักเรียนลงมือเตรียมการนำเสนอจริงจังให้เสร็จสมบูรณ์ภายในวันนี้ กิจกรรมที่ ๑ วางแผนโครงเรื่องและบทพูด - นักเรียนจัดลำดับหัวข้อที่จะพูดอะไรก่อน-หลัง - เขียนบทหรือร่างสคริปต์สำหรับแต่ละคน - ซ้อมบทพูดเบื้องต้น กิจกรรมที่ ๒ จัดเตรียมสื่อประกอบ - จัดทำสไลด์ PowerPoint, ป้าย, เกม, วัสดุการแสดง ฯลฯ - เชื้ออุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง, คอมพิวเตอร์, รีโมท ฯลฯ - วางลำดับสื่อให้ตรงกับเนื้อหา กิจกรรมที่ ๓ ฝึกซ้อมการนำเสนอทั้งกลุ่ม - ซ้อมทั้งบทพูด การใช้อุปกรณ์ และการใช้เวลา - เพื่อนในกลุ่มช่วยกันให้ฟีดแบ็ก “ฝึกกันอย่างน้อย ๒ รอบครับ รอบแรกยังไม่ดี รอบสองจะดียิ่งขึ้น”	นักเรียนตอบ...			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	“ครูจะเดินดูแต่ละกลุ่ม ถ้ากลุ่มไหนมีคำถามมา ปรึกษาได้”	“กลุ่มเราซ้อมแล้วรอบนี้ เพื่อนบอกว่าพูดยังไม่ ชัด เดี่ยวจะปรับใหม่” “เราซ้อมจบใน ๑๐ นาทีพอดี ยังเหลือเวลาไว้ถาม คำถามเพื่อนด้วย”			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) แต่ละกลุ่มรายงานความพร้อม พร้อมทั้งครูแจ้งเตือน เรื่องการนำเสนอ ครูสนทนา.... “ชั่วโมงที่ ๗ และ ๘ พวกเราจะนำเสนอจริง กลุ่มละ ไม่เกิน ๑๕ นาที อย่าลืมบอกคำถามก่อนเริ่ม และ สรุปพร้อมแสดงแหล่งอ้างอิงตอนท้าย”	นักเรียนตอบ... “กลุ่มของเราเตรียมเสร็จหมดแล้ว ซ้อมครบทุก คนแล้ว จะนำเสนอเป็นละครกับเกมท้ายเรื่อง” “กลุ่มเรายังต้องจัดสไลด์นิดหน่อย แต่พร้อมซ้อม อีกครั้งตอนเย็น”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๕ เรื่องเตรียมการนำเสนอ	สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ	วางแผนการนำเสนออย่างรอบคอบ เลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ช่วยให้การนำเสนอราบรื่น	วางแผนการนำเสนอได้ในระดับหนึ่งเลือกรูปแบบพอเหมาะ มีความคิดสร้างสรรค์ บางส่วน และฝึกซ้อมร่วมกันบ้าง แม้ยังไม่ต่อเนื่อง	ขาดการวางแผนที่ชัดเจน เลือกรูปแบบไม่เหมาะสม ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่ได้ฝึกซ้อมหรือฝึกซ้อมอย่างไม่เป็นระบบ
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เฉลย...ใบงานที่ ๕ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ปรับปรุงข้อเขียนและเตรียมการนำเสนอ
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเองเพื่อเตรียมการนำเสนอ

๑. ข้อมูลที่นำมาเสนอ

คำถามข้อที่ ๑. ทำไมพ่อขุนรามคำแหงถึงอยากสร้างอักษรไทยขึ้นมาเอง

ข้อมูลชุดที่ ๑: ความตั้งใจของพ่อขุนรามคำแหงในการสร้างเอกลักษณ์ของบ้านเมือง

ในสมัยสุโขทัย การติดต่อสื่อสารยังคงใช้ตัวอักษรจากอินเดีย เช่น อักษรมอญ-เขมร ซึ่งใช้เขียนคำไทยได้ไม่ชัดเจน และมีความซับซ้อนในการเรียนรู้ พ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งเป็นกษัตริย์นักคิด นักพัฒนา จึงมีแนวคิดว่าจะต้องมี “อักษรไทย” ของตนเอง เพื่อให้คนในบ้านเมืองสามารถเขียนอ่านได้ง่ายขึ้น ใช้ถ่ายทอดความรู้ ศาสนา และประวัติศาสตร์ของตนเองได้ชัดเจน ไม่ต้องพึ่งภาษาหรืออักษรของอาณาจักรอื่นอีกต่อไป

พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงรวบรวมอักษรเดิมที่มีอยู่ เช่น อักษรมอญและเขมร แล้วดัดแปลงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมเสียงของภาษาไทยในยุคนั้น จนกลายเป็น “อักษรไทยสุโขทัย” ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของ “อักษรไทย” ที่พวกเราใช้กันในปัจจุบัน ความตั้งใจของพระองค์ไม่ใช่แค่เรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงการสร้างตัวตน สร้างอัตลักษณ์ของอาณาจักร และปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติของตนเองด้วย

พระองค์ยังทรงนำอักษรไทยมาใช้จารึกข้อความลงบนศิลาจารึก เช่น “ศิลาจารึกหลักที่ ๑” ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงวิถีชีวิต ศาสนา ความเชื่อ การปกครอง และความคิดของผู้คนในสมัยสุโขทัยได้อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหง ไม่ใช่เพียงเพราะต้องการให้คนอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการสร้าง “รากฐานทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

๒. สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่

.....เกมส์คำถาม .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต ขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- รับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)
  - เห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็น

หลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็น
หลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑) หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) กิจกรรมที่ ๑ ชี้แจงแผนการเรียนรู้ในวันนี้ ครูสนทนา... “วันนี้เราจะเริ่มฟังการนำเสนอของเพื่อน ๓ กลุ่มแรก กลุ่มที่เหลือจะได้นำเสนอพรุ่งนี้” “การนำเสนอของแต่ละกลุ่มใช้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที” กิจกรรมที่ ๒ ชวนคิด – การนำเสนอที่ดีควรเป็นอย่างไร ใครช่วยเตือนเพื่อน ๆ หน่อยครับว่า ถ้าจะให้นำเสนอได้ดี ควรทำอะไรบ้าง ครูเน้นย้ำถึงประเด็นในการนำเสนอ - เริ่มด้วยบอกคำถาม - อธิบายข้อมูลตรงประเด็น	นักเรียนตอบ... “ต้องพูดให้ชัด ไม่พูดเร็วเกินไป” “มีสื่อที่เข้าใจง่าย” “บอกคำถามก่อนเริ่มนำเสนอ จะได้รู้ว่าพูดเกี่ยวกับอะไร”	๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑) หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- นักเรียนสามารถรับฟังวิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	- ใช้สื่อช่วยให้เข้าใจ - จบด้วยแสดงแหล่งอ้างอิง	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูสอนวิธีฟังอย่างมีประสิทธิภาพและแจ้งข้อตกลงการจดบันทึก กิจกรรมที่ ๑ แจ้งข้อตกลงในชั่วโมงนี้ “ระหว่างที่เพื่อนนำเสนอ ครูจะแจกกระดาษที่มีประเด็นคำถามของแต่ละกลุ่มเอาไว้ให้พวกเราบันทึกข้อมูลสำคัญจากการฟัง” “เขียนให้เรียบร้อย เพราะจะได้เก็บไว้สรุปข้อมูลทั้งหมดกลุ่มในตอนท้าย” กิจกรรมที่ ๒ สอนวิธีฟังและจดบันทึก เวลาจดบันทึก เราไม่ต้องจดทุกคำที่เพื่อนพูด ให้ฟังหา ประเด็นสำคัญ เช่น - เพื่อนตอบอะไรเกี่ยวกับคำถามนั้น - มีตัวอย่างประกอบอะไรบ้าง - แหล่งข้อมูลมาจากไหน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑) หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	“ลองตั้งใจฟังว่าอะไรคือใจความหลัก แล้วจดแบบย่อ ๆ ก็พอ เช่น เขียนเป็นคำสั้น ๆ หรือวลี”				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) นักเรียน ๓ กลุ่มแรกนำเสนอผลงาน พร้อมเพื่อนจดบันทึก กิจกรรมที่ ๑: นำเสนอของกลุ่มที่ ๑-๓ (กลุ่มละ ๑๐ นาที) - นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ออกมานำเสนอ เพื่อนฟังและจดบันทึก - ครูจับเวลาและคอยเตือน ๒ นาทีสุดท้าย - หลังจบการนำเสนอแต่ละกลุ่ม ครูสรุปประเด็นสำคัญ ครูถามเพื่อน ๆ สังเกตอะไรน่าสนใจจากกลุ่มนี้บ้าง	นักเรียน (กลุ่มนำเสนอ) “กลุ่มของเราได้รับคำถามว่า สุโขทัยไม่มีเงินตราใช้ แล้วคนค้าขายกันอย่างไร คำตอบของเราคือ...” (นำเสนอภาพ, เรื่องเล่า, แผนผัง ฯลฯ)			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) สะท้อนการฟังและเตรียมต่อยอดสำหรับกลุ่มที่จะนำเสนอวันรุ่งขึ้น กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนว่าฟังได้ประเด็นหรือไม่ ครูสนทนา... “วันนี้ฟังเพื่อน ๓ กลุ่มแล้ว ใครคิดว่าจดบันทึกได้ครบชัดเจนบ้าง” “ใครยังมีปัญหาฟังไม่ทันบ้าง?มีวิธีไหนช่วยให้เราฟังได้ดีขึ้น” ครั้งต่อไปจะฟังอีก ๓ กลุ่มที่เหลือ อย่าลืมเตรียมใจกับกระดาดบันทึกให้พร้อม หลังฟังครบทั้ง ๖ กลุ่มแล้ว ครูจะให้ทุกคนจับคู่แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน และสรุปภาพรวมของคำถามทั้งหมด	นักเรียนตอบ... “ใช้วิธีฟังแค่หัวใจสำคัญ ไม่จดทุกคำ” “จดเป็นหัวข้อย่อ ทำให้เร็วขึ้น”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - รับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตั้งใจฟังการนำเสนอของผู้อื่นอย่างมีสมาธิ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง และจดบันทึกเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ครบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้นำเสนอกล่าว	ฟังการนำเสนอได้พอสมควร จับประเด็นสำคัญได้บางส่วน และจดบันทึกได้บ้าง แม้อาจยังไม่ครอบคลุมหรือไม่เป็นระบบ	ขาดสมาธิในการฟัง วิเคราะห์ประเด็นไม่ชัดเจน และไม่สามารถจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

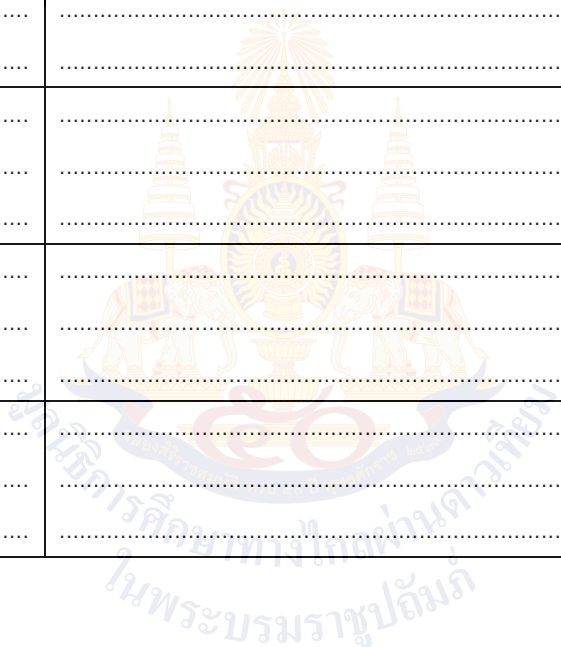
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกการนำเสนอ
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔

รายวิชา ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีตขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- แสดงความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

(๑.๑.๑,๑.๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

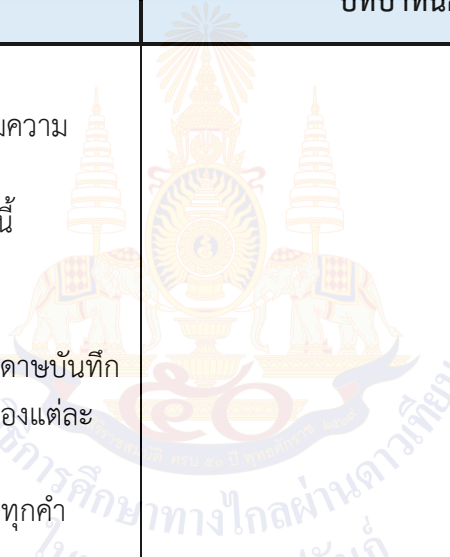
๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถฟัง วิเคราะห์ และ บันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ สรุปรูข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ทบทวนสิ่งที่ได้จากชั่วโมงก่อน และเตรียมความพร้อมสำหรับกลุ่มสุดท้าย กิจกรรมที่ ๑ ทักทายและตั้งเป้าหมายวันนี้ กิจกรรมที่ ๒ เตือนสติก่อนเริ่ม ครูสนทนา “ระหว่างการฟัง ครูอยากให้ทุกคนใช้กระดาษบันทึก เติมต่อไป อย่าลืมเขียนให้ตรงกับคำถามของแต่ละกลุ่ม” “ตั้งใจฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ไม่ต้องจดทุกคำเหมือนเดิม”		๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ทบทวนวิธีฟังและการบันทึกสาระสำคัญ กิจกรรมที่ ๑ ทวนเทคนิคการจดบันทึก “ขอให้นักเรียนลองทบทวนกันหน่อยครับ เทคนิคการฟังแล้วจดบันทึกแบบไหนช่วยให้เราเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น”	นักเรียนตอบ... “ฟังแล้วเขียนเป็นหัวข้อย่อย” “เลือกจดแค่ประเด็นสำคัญ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - แสดงความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ข้อมูลพวกนี้เราจะใช้ตอนแลกเปลี่ยน สรุปภาพรวม และตอบคำถามปลายหน่วย	“ใช้สัญลักษณ์ช่วย เช่น ดอกจันหรือเครื่องหมายคำถามก็ได้”			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) การนำเสนอของกลุ่ม ๔-๖ กิจกรรมที่ ๑ นักเรียน ๓ กลุ่มสุดท้าย นำเสนอ - กลุ่มที่ ๔, ๕, และ ๖ นำเสนอ โดยใช้รูปแบบหลากหลาย เช่น ละคร นิทาน เกม สไลด์ประกอบ ฯลฯ - เพื่อนในห้องนั่งฟังและจดบันทึกลงในกระดาษตามประเด็นคำถามของแต่ละกลุ่ม - ครูจับเวลา และสรุปเนื้อหา สั้น ๆ หลังแต่ละกลุ่มนำเสนอ	นักเรียน (กลุ่มนำเสนอ) “คำถามของกลุ่มเราคือ อาณาจักรสุโขทัยกับศาสนาพุทธเกี่ยวข้องกันอย่างไร เราพบว่า...”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ปิดการนำเสนออย่างเป็นระบบ และเปิดพื้นที่ให้สะท้อนความเข้าใจ กิจกรรมที่ ๑ สะท้อนความเข้าใจจากการฟังกลุ่มครบทั้ง ๖ กิจกรรมที่ ๒: แลกเปลี่ยนเทคนิคการฟังครูสนทนา... “ใครมีเทคนิคอะไรช่วยให้ฟังได้ดีขึ้น มาบอกเพื่อน ” “ใครพบว่าเพื่อนในกลุ่มช่วยกันจด คนละหัวข้อแล้วมาสรุปร่วมกัน มีประโยชน์ไหม”	นักเรียนตอบ... “มีเรื่องเงินตรา, การปกครอง, พระมหากษัตริย์, ความสัมพันธ์กับจีน, ศาสนา, แล้วก็การค้า” นักเรียนตอบ.... “มีประโยชน์มากเลย ทำให้เราจดได้ครบโดยไม่ต้องฟังทุกคำคนเดียว” ใช้วาดแผนผังแทนข้อความ ช่วยจำได้”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของ เพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับ ประเด็นคำถาม	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ฟัง วิเคราะห์ และบันทึก สาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอด กระบวนการ	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - แสดงความเคารพต่อผลงานของ ผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของ การเรียนรู้ร่วมกัน	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับ ผู้เรียน (KSA) สามารถฟัง วิเคราะห์ และบันทึก สาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอด กระบวนการ ด้วยความเคารพต่อ ผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึง คุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓. ๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการ นำเสนอ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียร พยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตการร่วมกับ เพื่อนสืบค้นข้อมูลและ เขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการ ร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตั้งใจฟังการนำเสนอของผู้อื่นอย่างมีสมาธิ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง และจดบันทึกเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ครบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้นำเสนอกล่าว	ฟังการนำเสนอได้พอสมควร จับประเด็นสำคัญได้บางส่วน และจดบันทึกได้บ้าง แม้อาจยังไม่ครอบคลุมหรือไม่เป็นระบบ	ขาดสมาธิในการฟัง วิเคราะห์ ประเด็นไม่ชัดเจน และไม่สามารถจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

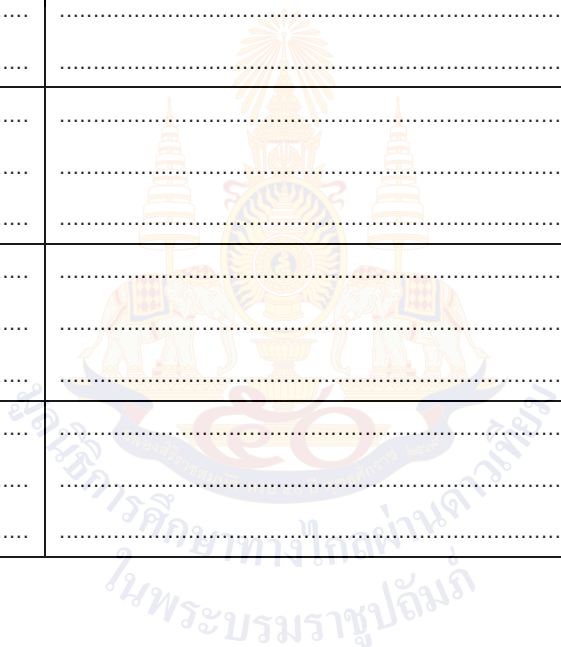
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

[illegible]

[illegible]

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกการนำเสนอ
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้วัด ม ๑/ ๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อาณาจักรสุโขทัยถือเป็นราชอาณาจักรแรกของไทย ที่วางรากฐานด้านการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และแนวคิดแบบไทย ซึ่งส่งอิทธิพลต่อความเป็นไทยในปัจจุบัน

๓. สาระการเรียนรู้

ด้านการเมืองการปกครอง ระบบการปกครองในสมัยช่วงต้นจะเป็นการปกครอง แบบพ่อปกครองลูก หรือปิตุราชา มีคำนำหน้าว่าพ่อขุน จนมาถึงสมัยพระยาเลิไทหรือพระมหาธรรมราชาที่ ๑ ได้รับ แนวคิดตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เกิดการปกครอง แบบธรรมราชา

ด้านเศรษฐกิจ อาชีพที่สำคัญของคนไทยในสมัยสุโขทัยคือ การค้าขาย มี ตลาดปลาน ใช้เบี้ย ใช้เงิน พดด้วง ไม่มีการเก็บ จกอบหรือจังกอบ คือ ค่าผ่านทาง อาณาจักรสุโขทัยมีการจัดระบบชลประทานที่ดี ทำให้น้ำเพาะปลูกในช่วงหน้าแล้ง การสร้าง ฝาย คู ตระพัง และทำนบกั้นน้ำหรือ สรีดภงส์ ด้านหัตถกรรม ส่วนใหญ่เป็นเครื่องปั้นดินเผาหรือเครื่องสังคโลก พบซากเตาเผาที่เรียกว่าเตาทุเรียง พบมากบริเวณเมืองศรีสัชนาลัย

ด้านสังคมวัฒนธรรม สภาพสังคมสมัยสุโขทัย ประชาชนยึดมั่นในพระพุทธศาสนา สามารถแบ่งกลุ่มคนในสังคมได้ ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มคนที่เป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์, ขุนนาง, พระสงฆ์ กลุ่มคนที่เป็นชนชั้นใต้การปกครอง ได้แก่ไพร่และทาส สังคมสุโขทัยยึดมั่นในพระพุทธศาสนา ประชาชนได้รับการขัดเกลาจิตใจให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนิน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปองค์ความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัยจากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย ด้วยเห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล (๑.๑.๓,๑.๑.๔,๒.๑.๓,๒.๒.๒, ๓.๒.๒,๔.๑.๑,๔.๕.๒,๕.๒.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

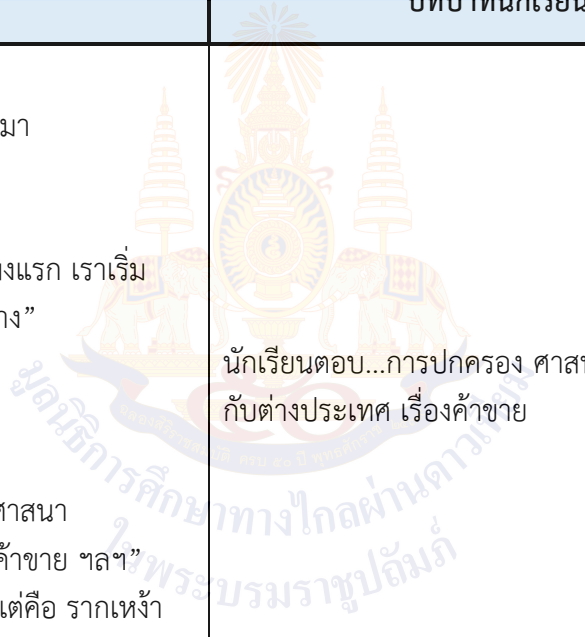
๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย ด้วยเห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล (๑.๑.๓,๑.๑.๔, ๔.๓.๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๒) ด้านความรู้ นักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัยจากการเรียนที่ผ่านมามาได้ด้วยตนเอง ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ปลุกใจและทบทวนภาพรวมที่เรียนมา กิจกรรมที่ ๑: คำถามชวนคิด ครูสนทนา... “นักเรียนจำได้ไหมว่า... ตั้งแต่ชั่วโมงแรก เราเริ่มเรียนรู้ว่าอาณาจักรสุโขทัยมีอะไรบ้าง” ครูสนทนา... “เราศึกษาเรื่องผู้นำ การปกครอง ศาสนา ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เรื่องค้าขาย ฯลฯ” “ทั้งหมดนี้ไม่ใช่แค่ความรู้ในตำรา แต่คือ รากเหง้าของประเทศไทยเราในวันนี้”	นักเรียนตอบ...การปกครอง ศาสนา ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เรื่องค้าขาย	๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) อธิบายภารกิจสะท้อนคิดลงกระดาษ กิจกรรมที่ ๓ อธิบายโจทย์ปลายเปิด ครูแจกใบงาน พร้อมคำสั่ง คำสั่งกิจกรรมสะท้อนคิด (Reflection Writing)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- นักเรียนสามารถสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนเห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	ให้นักเรียนเลือกเขียนตอบคำถามต่อไปนี้อย่างน้อย ๓ ข้อ (จะตอบมากกว่านั้นก็ได้ตามความรู้สึก) ๑. จากเรื่องที่เรียนเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัย คุณได้เรียนรู้อะไรบ้าง ๒. อะไรคือสิ่งที่คุณรู้สึก “ภูมิใจ” มากที่สุดในการเป็นคนไทยเมื่อได้เรียนเรื่องนี้ ๓. คุณคิดว่าพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัยมีบทบาทสำคัญอย่างไรต่อบ้านเมือง ๔. ถ้าคุณได้อยู่ในสมัยนั้น คุณอยากมีส่วนช่วยประเทศชาติด้านใด เพราะอะไร ๕. คุณคิดว่า “คนไทยวันนี้” ควรเรียนรู้อะไรจากสุโขทัย ๖. อะไรคือคุณค่าที่ทำให้ประเทศไทยดำรงอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ ครูอธิบายเพิ่มเติม.... “คำตอบ ขอแค่เขียนจากใจ ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ชัดเจน” “คำถามเหล่านี้ไม่ได้ต้องการแค่ความรู้ แต่ต้องการความคิด และ ความรู้สึก ของนักเรียน”	นักเรียนสามารถเขียนเป็นเรื่องเล่าได้ตามอิสระ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ					
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) กิจกรรมที่ ๔ เขียนและพูดคุยระหว่างครูกับนักเรียน - นักเรียนเลือกคำถามและเริ่มเขียน - ครูเดินดู ถามแทรก ช่วยกระตุ้น เช่น “ข้อไหนที่เธอรู้สึกอยากเขียนมากที่สุด” “เธอคิดว่า ถ้าไม่มีพ่อขุนรามคำแหง ประเทศเราจะ เหมือนวันนี้ไหม” “มีใครอยากเขียนถึงพระมหากษัตริย์ในวันนี้ เปรียบเทียบกับอดีตบ้างไหม”	นักเรียนลงมือเขียนสะท้อนคิด			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) เปิดพื้นที่แบ่งปัน และจุดประกายต่อ กิจกรรมที่ ๕ ใครอยากแชร์ - เชิญนักเรียนอาสาอ่านสิ่งที่เขียนให้เพื่อนฟัง หรือ สรุปสั้น ๆ “ขอบคุณทุกคนที่กล้าเปิดใจเล่าให้เพื่อนฟังนะครับ สุโขทัยไม่ได้สอนแค่เรื่องอดีต... แต่มันบอกเราว่า อนาคตของประเทศอยู่ที่เรา ด้วยเช่นกัน” ปิดด้วยคำถามส่งต่อ	นักเรียนอาสาอ่านสิ่งที่เขียนให้เพื่อนฟัง หรือสรุป สั้น ๆ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

หน่วยที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ถ้าคนไทยทุกคนเห็นคุณค่าแบบที่เธอเห็น ประเทศไทยจะน่าอยู่แค่ไหน - เธออยากให้ลูกหลานไทยรุ่นต่อไปเรียนรู้สิ่งเดียวกับที่เธอได้จากสุโขทัยหรือไม่				

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปองค์ความรู้เรื่องอาณาจักรสุโขทัยจากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย ด้วยเห็นคุณค่าและบทบาทของพระมหากษัตริย์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล (๑.๑.๓, ๑.๑.๔, ๔.๓.๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๒)	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่อง อาณาจักรสุโขทัย	สามารถสะท้อน ความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับ ความเป็นชาติไทย	สะท้อนความคิด ความรู้สึก และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความ เป็นชาติไทยได้ อย่างลึกซึ้ง มี เหตุผล ชัดเจน แสดงให้เห็นถึง ความตระหนัก ในคุณค่าและ ความภาคภูมิใจ ในความเป็นคน ไทย	สะท้อน ความคิดและ ความรู้สึก เกี่ยวกับความ เป็นชาติไทยได้ พอสมควร แม้ ยังไม่ลึกซึ้งหรือ ยังขาดเหตุผล บางประการ แต่แสดงให้เห็น ถึงความเข้าใจ พื้นฐาน	สะท้อน ความคิด ความรู้สึก หรือ ความเข้าใจได้ อย่างไม่ชัดเจน ขาดความ เชื่อมโยงกับ คุณค่าความ เป็นชาติไทย หรือยังไม่แสดง ให้เห็นถึงความ เข้าใจในเรื่อง
แบบสังเกตการทำงาน ร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความ แตกต่างและรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็น ผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

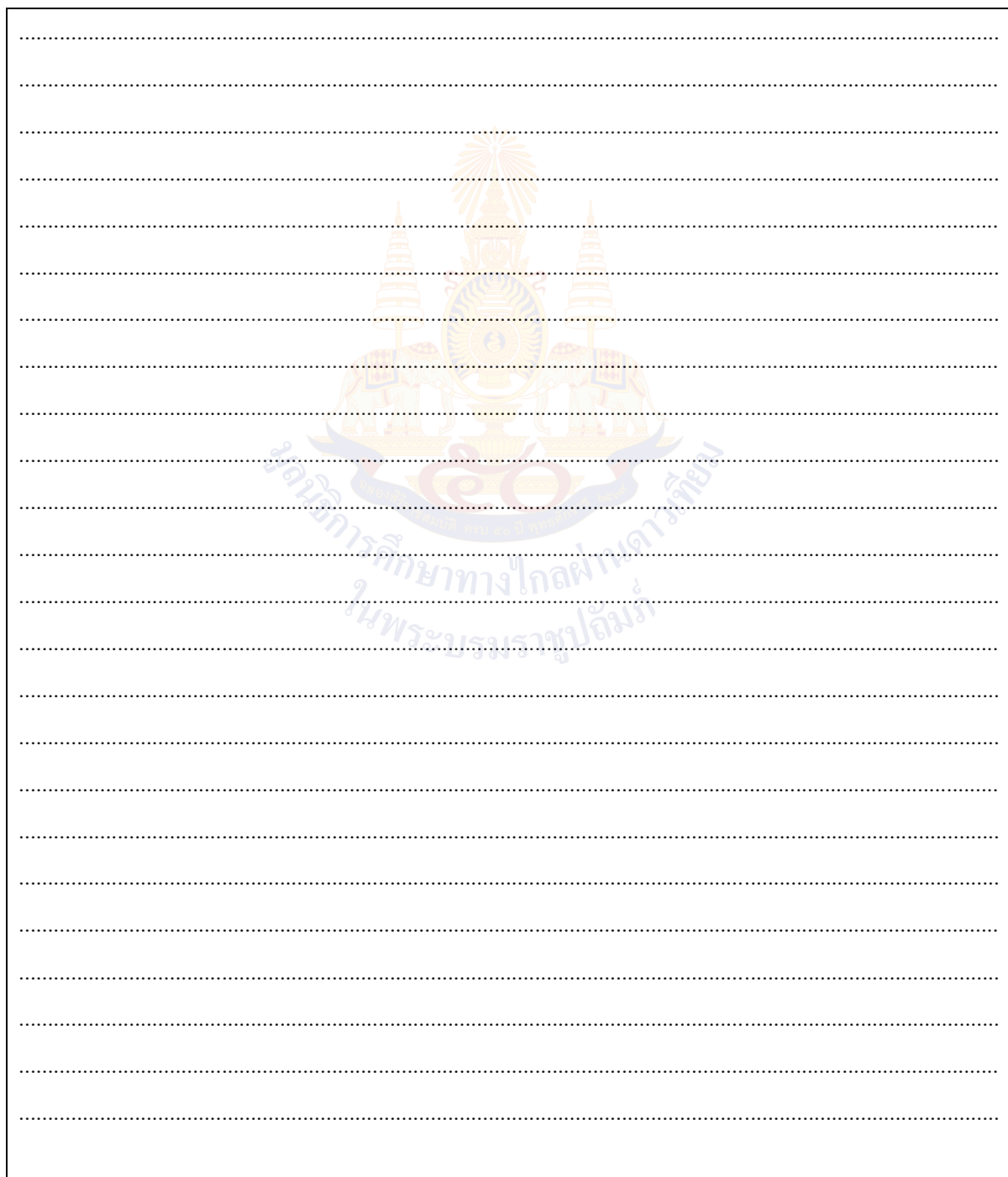
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย

เฉลย...ใบงานที่ ๗ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องอาณาจักรสุโขทัย
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติไทย

เมื่อได้ศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรสุโขทัย ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรแรกของไทยที่ไม่เพียงแต่มีความรุ่งเรืองในด้านการปกครองและศิลปวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังได้วางรากฐานที่มั่นคงให้กับความเป็นไทยในหลายมิติ ซึ่งส่งผลสืบต่อมาถึงปัจจุบัน

สิ่งที่น่าประทับใจเป็นพิเศษ คือ แนวคิด “พ่อปกครองลูก” ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างผู้ปกครองกับประชาชน การที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำที่เปี่ยมด้วยธรรมะ สะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจในความสุขของราษฎร ไม่ใช่เพียงแค่การใช้อำนาจปกครอง นอกจากนี้ การประดิษฐ์อักษรไทยของพ่อขุนรามคำแหงยังทำให้เราได้มีภาษาไทยที่สวยงามและเป็นเอกลักษณ์จนถึงปัจจุบัน

ในด้านศิลปะ ข้าพเจ้ารู้สึกทึ่งกับความงดงามของพระพุทธรูปสุโขทัยที่แสดงถึงจิตวิญญาณและศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง การออกแบบที่อ่อนช้อยแต่มั่นคง เป็นการผสมผสานระหว่างความงามกับความเชื่อได้อย่างลงตัว

การสะท้อนคิดครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่ารากฐานของชาติไม่ได้เกิดขึ้นเพียงชั่วข้ามคืน แต่ต้องอาศัยภูมิปัญญา ความรักในแผ่นดิน และความเสียสละของบรรพบุรุษ การตระหนักถึงความสำคัญของอาณาจักรสุโขทัย จึงไม่ใช่แค่การเรียนรู้ประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็นการเรียนรู้ความเป็นไทย และหน้าที่ของเราที่จะสืบสานสิ่งดีงามเหล่านี้ไว้ต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒		
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้		
รหัสวิชา ส๒๑๐๐๔	รายวิชาประวัติศาสตร์	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
		ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	ภาคเรียนที่ ๒	เวลา ๑๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ส ๔.๑ ม. ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด

ส ๔.๒ ม. ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้

ส ๔.๒ ม ๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกชตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่บริเวณคาบสมุทรและหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะละแหม่ง อาณาจักรมณฑลปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึง พัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเองพร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย

การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ต้องการของชาติตะวันตกในขณะนั้น พร้อมกับชาติตะวันตกเองก็พยายามขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของชาติตะวันตก ซึ่งการเข้ามาของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก

การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการกำหนดทิศทางในการศึกษาหัวข้อในประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียนอาจต้องคำถาม ในประเด็นที่สนใจว่า ต้องการศึกษาระหว่างเวลาไหน สถานที่ใด หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็นต้น

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์ เป็นต้น

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้นเชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ๑) อธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง
- ๒) อธิบายผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเข้าใจ
- ๓) อธิบายความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากยูเนสโกได้อย่างถูกต้อง
- ๔) ระบุและบอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเข้าใจความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างชาติในภูมิภาคนี้
- ๕) อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
- ๖) ระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษทางประวัติศาสตร์
- ๗) วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้
- ๘) จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ
- ๙) สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม
- ๑๐) สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม
- ๑๑) สรุปองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ๑) สืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง
- ๒) วิเคราะห์ข้อมูลสืบจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้
- ๓) วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้
- ๔) วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน
- ๕) ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

๖) สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว

๗) ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

๘) สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้

๙) รับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐) ฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ

๑๑) เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

๑) เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน

๒) แสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม

๓) เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์

๔) ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค

๕) เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง

๖) มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม

๗) มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๘) มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน

๙) เห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย

๑๐) แสดงความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๑๑) เห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๔. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน

สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้ และแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม

สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้วยเกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์

วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค

สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง

สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม

สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน

สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย

สามารถฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๕.๑ ใฝ่เรียนรู้

๕.๒ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

๖.๑ ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๓) ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้
- ๔) ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ
- ๕) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งน่าเชื่อถือ
- ๖) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
- ๗) ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
- ๘) ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ
- ๙)

๖.๒ เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สามารถสะท้อน ความคิด ความรู้สึก และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พัฒนาการ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	สะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างลึกซึ้ง มี เหตุผล ชัดเจน แสดงให้ เห็นถึงความตระหนักใน คุณค่าและความภาคภูมิใจ	สะท้อนความคิดและ ความรู้สึกเกี่ยวกับ พัฒนาการภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ได้ พอสมควร แม้ยังไม่ลึกซึ้ง หรือยังขาดเหตุผลบาง ประการ แต่แสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจพื้นฐาน	สะท้อนความคิด ความรู้สึก หรือความเข้าใจได้อย่างไม่ ชัดเจน ขาดความเชื่อมโยง กับคุณค่าพัฒนาการ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือยังไม่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในเรื่อง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๓	คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน ๒	คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน ๑	คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ พอใช้ ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่บริเวณคาบสมุทรมาเลย์และหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะตะรัม อาณาจักรมัชฌปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึง พัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเองพร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย

๓. สาระการเรียนรู้

รัฐโบราณฟูนัน

ฟูนันเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในปัจจุบันคือ กัมพูชาและเวียดนามใต้ ฟูนันถือเป็นอาณาจักรแรก ๆ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฟูนันมีลักษณะเด่นคือการเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเมืองท่าค้าขายสำคัญ เช่น เมืองออกแก้ว ที่เป็นจุดแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างจีน อินเดีย และประเทศใกล้เคียง ฟูนันรับเอาวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาอย่างชัดเจน เช่น ระบบการปกครองแบบกษัตริย์ ศาสนาพราหมณ์ และการใช้ภาษาสันสกฤตในการจารึก ฟูนันยังส่งบรรณาการให้กับราชวงศ์จีน จึงมีความสัมพันธ์ทางการเมืองและการค้าอย่างใกล้ชิดกับจีน

ผลต่อการพัฒนาของฟูนันคือ การเปิดเส้นทางการค้าและวัฒนธรรมระหว่างทวีป ช่วยสร้างรากฐานให้กับอาณาจักรโบราณอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น เจนละ จามปา และขอม ที่ต่อยอดระบบการปกครอง ศิลปะ และศาสนา ฟูนันเป็นต้นแบบของการตั้งถิ่นฐานที่เจริญรุ่งเรืองในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์และศิลปะไทยและลาวด้วย

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ เช่น เจนละที่อยู่ใกล้เคียงมีการติดต่อค้าขายและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมถึงมีการสืบทอดวัฒนธรรมอินเดียและระบบการปกครองแบบกษัตริย์ไปยังรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาค ฟูนันจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเจริญและการรวมตัวทางวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยโบราณ

เจนละ

อาณาจักรเจนละตั้งอยู่ทางตอนกลางของชายฝั่งทะเลตอนใต้ของเวียดนามปัจจุบัน ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำและชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นเส้นทางค้าขายสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะเด่นเจนละเป็นรัฐโบราณที่มีความเจริญทางวัฒนธรรมและศิลปกรรม มีการนับถือศาสนาฮินดู โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ มีการสร้างวัดและปราสาทแบบฮินดูเดียว เช่น ปราสาทพนมรุ้งและพิมาย มีการใช้ภาษาสันสกฤตในศาสนาและพิธีกรรม การค้าขายกับรัฐอื่นๆ ในภูมิภาคและต่างประเทศค่อนข้างคึกคัก

ผลต่อการพัฒนาเจนละมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมฮินดูในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมและศาสนาในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมการค้าทางทะเลที่สำคัญต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ในยุคหลัง

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นเจนละมีความสัมพันธ์ทั้งทางการค้าและการทูตกับอาณาจักรฟูนันและขอม รวมทั้งมีความขัดแย้งในบางช่วงกับอาณาจักรขอมและญวน (เวียดนาม) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและอำนาจในภูมิภาคนี้

จามปา (Champa)

จามปาเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งตอนกลางของเวียดนามในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ติดกับทะเลจีนใต้ ทำให้จามปามีความสำคัญในด้านการค้าทางทะเลกับชาติต่าง ๆ เช่น อินเดีย จีน และอาณาจักรอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จามปามีเมืองสำคัญหลายแห่ง เช่น เมืองพามบา (Panduranga) และเมืองจามป็น (Champa) ที่เป็นศูนย์กลางการปกครองและวัฒนธรรม

ลักษณะเด่นของจามปาคือการผสมผสานวัฒนธรรมฮินดูเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น จามปามีการสร้างวัดและปราสาทที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะฮินดูเดียว เช่น ปราสาทพนมรุ้งและปราสาทพนมวัน นอกจากนี้ จามปายังเป็นอาณาจักรที่มีระบบการปกครองแบบกษัตริย์ ที่มีความเข้มแข็งและสามารถขยายอิทธิพลในภูมิภาคได้

จามปามีบทบาทสำคัญในด้านการพัฒนาการค้าและวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมระหว่างวัฒนธรรมฮินดูและภูมิภาคนี้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ศาสนา และสินค้า จามปายังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอาณาจักรฟูนันและเจนละ ผ่านทางการค้าขายและการทูต ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในภูมิภาค

ผลที่จามปาทิ้งไว้ในปัจจุบัน คือการส่งต่อวัฒนธรรมฮินดูและศิลปะที่ยังคงเห็นได้ในซากปราสาทและงานศิลปะต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาการค้าทางทะเลที่ทำให้ภูมิภาคนี้เติบโตเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ

พุกาม (Pagan)

พุกามเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี ในประเทศเมียนมา (พม่า) ปัจจุบันพุกามเป็นศูนย์กลางของอารยธรรมพม่าโบราณ โดยมีเมืองหลวงชื่อ “พุกาม” ซึ่งในสมัยนั้นเป็นเมืองสำคัญที่รวมอำนาจและวัฒนธรรมของชาวพม่าเข้าด้วยกัน

ลักษณะเด่นของพุกามคือ การเป็นศูนย์กลางของศาสนาพุทธเถรวาท ซึ่งมีการสร้างวัดและเจดีย์มากมาย เช่น เจดีย์ชเวดิกอง ที่แสดงถึงความมั่งคั่งและความศรัทธาของประชาชน นอกจากนี้ ระบบการปกครองของพุกามเป็นแบบกษัตริย์ที่มีอำนาจสูง รวมถึงการสร้างกฎหมายและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและระบบชลประทาน เพื่อสนับสนุนการเกษตรและการค้า

พุกามมีบทบาทสำคัญในการรวมชาติและวัฒนธรรมของชนชาติพม่าเข้าด้วยกัน และเป็นต้นแบบของการปกครองแบบราชาธิปไตยในภูมิภาค พุกามยังเชื่อมโยงกับอาณาจักรใกล้เคียง เช่น อาณาจักรมอญ และได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับอินเดียและจีนผ่านทางการค้าและศาสนา

ผลจากการพัฒนาของพุกามในยุคโบราณส่งผลให้ภูมิภาคนี้มีความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมพุทธศาสนาเถรวาทได้แพร่หลายไปในบริเวณนี้จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ สิ่งก่อสร้างและศิลปะในยุคพุกามยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเมียนมาและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ล้านช้าง (Lan Xang)

ล้านช้างเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของลาวในปัจจุบัน มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเวียงจันทน์และหลวงพระบาง ลักษณะเด่นของล้านช้างคือเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านศาสนา วัฒนธรรม และการค้า โดยเฉพาะการนับถือพุทธศาสนาแบบเถรวาทอย่างเข้มแข็ง และมีการสร้างวัดวาอารามมากมาย เช่น วัดเชียงทอง

ล้านช้างมีบทบาทสำคัญในการรวมกลุ่มชนชาติไท-ลาวในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์กับอาณาจักรใกล้เคียง เช่น ไทย และเวียดนาม ผ่านทางการเมืองและการค้า อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่ช่วยรักษาและส่งต่อประเพณีดั้งเดิมของชนเผ่าต่าง ๆ

ผลต่อการพัฒนาของล้านช้าง คือ การสร้างฐานความมั่นคงทางการเมืองและวัฒนธรรมในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ทำให้อิทธิพลของล้านช้างยังคงมีอยู่ในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของประเทศลาวและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน เช่น ภาษา ประเพณี และศาสนา

ล้านช้างยังมีความสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น สยาม (ไทย) และเวียดนาม ซึ่งบางครั้งเกิดความขัดแย้งหรือร่วมมือทางการเมืองและการค้า ทำให้อาณาจักรนี้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอำนาจและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ในภูมิภาค

มะตะรัม (Mataram)

อาณาจักรมะตะรัมเป็นรัฐโบราณที่ตั้งอยู่บนเกาะชวาตอนกลาง ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน มีความเจริญอยู่ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๕ ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองย็อกยาการ์ตา อาณาจักรนี้มีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะการก่อสร้างวัดในศาสนาฮินดูและพุทธ เช่น “วัดปรัมบานัน” และ “บุโรพุทโธ” ซึ่งกลายเป็นมรดกโลกในปัจจุบัน

ลักษณะเด่นของมะตะรัมคือการผสมผสานศิลปะอินเดียกับท้องถิ่นอย่างกลมกลืน และมีการบริหารปกครองแบบราชาธิปไตย โดยกษัตริย์มีอำนาจสูงสุดเชื่อมโยงกับศาสนา ถือว่าเป็น “ธรรมราชา” เพื่อรักษาความชอบธรรมในการปกครอง

มะตะรัมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอินเดียผ่านเส้นทางการค้าทางทะเล และยังมีการติดต่อกับจีนในฐานะเมืองท่าค้าขายสำคัญ การเป็นศูนย์กลางการค้าและศาสนาในหมู่เกาะ ทำให้อาณาจักรนี้มีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและศิลปกรรมไปยังรัฐอื่น ๆ เช่น ศรีวิชัย และมัชปาหิต

ผลต่อการพัฒนาในปัจจุบันคือการวางรากฐานศิลปกรรมแบบชวา การเผยแผ่พุทธศาสนาและฮินดู รวมถึงการพัฒนาเมืองที่มีศูนย์กลางศาสนาและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งเห็นได้จากอัตลักษณ์ท้องถิ่นของชาวในยุคปัจจุบัน

ศรีวิชัย (Srivijaya)

อาณาจักรศรีวิชัยเป็นรัฐโบราณที่รุ่งเรืองอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๘ ตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน เมืองศูนย์กลางคือเมืองปาเล็มบัง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำมุซิ ทำให้สามารถติดต่อค้าขายได้สะดวก ทั้งกับอินเดีย จีน และคาบสมุทรมลายู

ลักษณะเด่นของศรีวิชัยคือการเป็นศูนย์กลางพุทธศาสนานิกายมหายาน มีพระภิกษุและนักปราชญ์เดินทางมาเรียนรู้และเผยแผ่ศาสนา เช่น พระอติสะจากอินเดีย และยังเป็นจุดแวะพักของชาวพุทธที่เดินทางไปยังชมพูทวีป ทำให้ศรีวิชัยมีบทบาทสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรมในภูมิภาค

นอกจากนี้ ศรีวิชัยยังเป็นรัฐทางทะเลที่เข้มแข็ง มีอำนาจควบคุมเส้นทางการค้าในช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางการค้าระหว่างจีนกับอินเดีย การควบคุมเส้นทางการค้านี้ทำให้อาณาจักรร่ำรวยและมีอิทธิพลมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลต่อการพัฒนาในเวลาต่อมาคือ การวางรากฐานของเมืองท่าและการค้าระหว่างประเทศ ศรีวิชัยมีบทบาทเป็นต้นแบบของรัฐทางทะเลที่ใช้ภูมิศาสตร์เป็นจุดแข็ง และส่งอิทธิพลต่อรัฐอื่น เช่น มะตะรัมและมัชปาหิต ทั้งในด้านการปกครอง การค้า และศาสนา

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่น เช่น อินเดีย (ด้านศาสนาและการค้า) จีน (การส่งบรรณาการ) และรัฐในคาบสมุทรมลายูที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของศรีวิชัย แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในภูมิภาคซึ่งเป็นรากฐานของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

มัชปาหิต (Majapahit)

อาณาจักรมัชปาหิตเป็นรัฐโบราณที่ตั้งอยู่บนเกาะชวา ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองตรอกุลอ ในเขตชวาตะวันออก เริ่มก่อตั้งในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ (ราว ค.ศ. ๑๒๙๓) โดยพระเจ้าราเดน วิชัยยะ (Raden Wijaya) หลังจากอาณาจักรศรีวิชัยเริ่มอ่อนแอลง

ลักษณะเด่นของมัชปาหิตคือเป็นรัฐที่มีระบบการปกครองเข้มแข็ง มีการบริหารแบบศูนย์รวมอำนาจกลางโดยมีกษัตริย์เป็นใหญ่ และมีการแต่งตั้งขุนนางประจำหัวเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเมืองหลวงให้เป็นศูนย์กลางทางการค้า ศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในยุคของมหาอำมาตย์ “กาจามาตา” ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานในการขยายอิทธิพลไปทั่วเกาะชวา สุมาตรา บอร์เนียว ไปจนถึงบางส่วนของฟิลิปปินส์

อาณาจักรมัชปาหิตได้รับวัฒนธรรมแบบฮินดู-ชวาจากอินเดีย โดยมีการสร้างวัดแบบสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างอินเดียกับท้องถิ่น เช่น วิหารปันตารัน (Panataran Temple) ซึ่งสะท้อนถึงศิลปะและศรัทธาทางศาสนาในยุคนั้น

ผลต่อการพัฒนาในเวลาต่อมาคือ การวางรากฐานรัฐชาติที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งยังส่งอิทธิพลต่อแนวคิด “อินโดนีเซียเป็นหนึ่งเดียว” ในปัจจุบัน มัชปาหิตยังมีบทบาทในการส่งเสริมการค้าระหว่างเกาะ และการพัฒนาเมืองท่าที่ทันสมัย

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นนั้นมัชปาหิตมีทั้งพันธมิตรและคู่แข่ง เช่น มีการค้ากับจีน และอินเดีย มีการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกับรัฐในหมู่เกาะใกล้เคียง เช่น ศรีวิชัย และมะตะรัม ความเชื่อมโยงเหล่านี้ทำให้ภูมิภาคมีความร่วมมือและแข่งขันกันในการพัฒนา

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน (๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๒.๓,๓.๑.๔,๔.๓.๗,๕.๒.๒)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน (๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๒.๓,๓.๑.๔,๔.๓.๗,๕.๒.๒) ด้านความรู้ อธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที) ครูสนทนากับนักเรียน นักเรียนเคยสงสัยไหมว่า ทำไมบางประเทศในอาเซียนจึงมีวัดแบบอินเดีย บางประเทศพูดภาษาล้านนา หรือบางประเทศมีทั้งศาสนาพุทธและฮินดูอยู่ด้วยกัน นั่นเป็นเพราะ อดีตได้ส่งผลกระทบต่อ ปัจจุบันอย่างลึกซึ้ง กิจกรรม “รหัสภาพเปิดเผยอดีต” ๑. ครูแสดงภาพบางส่วนของวัตถุหรือสัญลักษณ์จากรัฐโบราณ	นักเรียนตอบ...เคย นักเรียนตอบ...ทะเลเจดีย์ รัฐพุกาม	๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ตรวจใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สืบค้น วิเคราะห์ และ เชื่อมโยงข้อมูลของรัฐ โบราณกับผลต่อพัฒนาการ ด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม เกิดความตระหนักถึง ความสำคัญของการตั้งถิ่น ฐานในอดีตที่มีผลต่อ ปัจจุบัน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	(https://www.wonderfulpackage.com/article/v/๗๑๑/) (https://th.trip.com/moments/detail/borobudur-๑๔๔๑๗-๑๑๙๕๐๘๘๘๔/) ๒. นักเรียนช่วยกันทายว่าเกี่ยวข้องกับรัฐใด พร้อม เหตุผล ๓. ครูเชื่อมโยงไปยังคำว่า “การตั้งถิ่นฐานส่งผลต่อ การพัฒนาในเวลาต่อมา”	นักเรียนตอบ...ทะเลเจดีย์ รัฐมะตะรัม			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) กิจกรรมหลัก: “ภารกิจไขรหัสรัฐโบราณ” ๑. ครูแจกใบภารกิจ (Mission Card) ให้แต่ละกลุ่ม (กลุ่มละ ๔-๕ คน)	นักเรียนทำกิจกรรม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๑.๑ แต่ละกลุ่มจะได้รับ “รหัสคำใบ้” ๓ ข้อ (เกี่ยวกับลักษณะ ที่ตั้ง หรือวัฒนธรรมของรัฐใดรัฐ หนึ่ง) ๑.๒ นักเรียนต้องค้นหาให้ได้ว่าเป็นรัฐใด จาก ชุด ข้อมูลรัฐโบราณ ๘ รัฐ ที่ครูเตรียมให้ ๒. เมื่อกลุ่มทายถูก ให้ติดชื่อรัฐนั้นบน “แผนที่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้”				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) รหัสคำใบ้ (๓ ข้อ) สำหรับรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐ ๑. พุนัน - เมืองท่าค้าขายสำคัญบริเวณปากแม่น้ำโขง - รับวัฒนธรรมอินเดียมาใช้ รวมทั้งระบบกษัตริย์ - เป็นรัฐแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ส่งทูตไป จีน ๒. เจนละ - รวมดินแดนพุนันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง - แบ่งออกเป็นสองศูนย์กลาง คือ เจนละบก กับ เจนละน้ำ - รุ่งเรืองด้วยศาสนาฮินดูและการสร้างวิหาร				

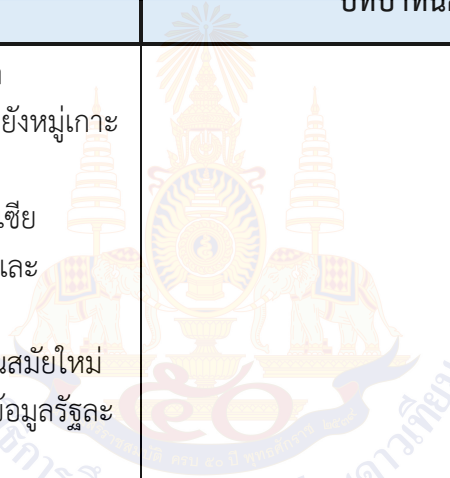
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. จามปา - อยู่ในเวียดนามตอนกลาง ชื่อเดิมในเอกสารจีนว่า “หลินยี” - รับอิทธิพลฮินดูและพุทธ อินเดียได้มากที่สุด - เป็นรัฐคู่แข่งกับเจนละและเวียดโบราณ ๔. พุกาม - ตั้งอยู่ลุ่มแม่น้ำอิรวดีในพม่า - มีพระเจ้าอโนรธาสร้างความมั่นคงให้ประเทศ - รับพระพุทธศาสนาเถรวาทจากลังกา ๕. ล้านช้าง - ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ไม่มีทางออกทะเล - มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรไทและจีนตอนใต้ - ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง ๖. มะตะรัม - อยู่กลางเกาะชวาในอินโดนีเซีย - ปกครองโดยราชวงศ์ไศเลนทร์ - ศาสนาหลักคือฮินดู มีความสัมพันธ์ทางทะเลกับรัฐอื่นๆ ๗. ศรีวิชัย - ตั้งอยู่ที่แหลมมลายู มีเมืองหลวงอยู่ที่ปาเล็มบัง				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- เป็นรัฐพุทธที่รุ่งเรืองในการค้าทางทะเล - มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาไปยังหมู่เกาะ ๘. มัชปาหิต - เป็นรัฐที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะอินโดนีเซีย - ขยายอิทธิพลครอบคลุมชวา สุมาตรา และบอร์เนียว - เป็นจักรวรรดิทางทะเลแห่งสุดท้ายก่อนสมัยใหม่ ๓. เมื่อครบทุกกลุ่ม ครูเฉลย พร้อมเสริมข้อมูลรัฐละ ๒-๓ ประโยค				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) กิจกรรม “โยงอดีตสู่ปัจจุบัน” ครูชวนคิดด้วยคำถามปลายเปิด “ถ้าไม่มีรัฐเหล่านี้ในอดีต ปัจจุบันของอาเซียนจะเป็นอย่างไร” ครูอธิบายเพิ่ม... ถ้าไม่มีรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในอดีต อาเซียนในปัจจุบันอาจจะไม่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศิลปะ และศาสนาอย่างที่เรเห็นทุกวันนี้ เพราะรัฐ	นักเรียนตอบ..ไม่มีรากฐาน ไม่มีความหลากหลาย			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	เหล่านี้เป็นรากฐานของอารยธรรมที่ส่งต่อมาถึงชาติปัจจุบัน เช่น ถ้าไม่มีพุนัน ศรีวิชัย หรือมัชปาหิต ก็อาจจะไม่มีเส้นทางการค้าทางทะเลที่เชื่อมเอเชียกับโลกภายนอก การติดต่อกับอินเดียหรือจีนอาจช้าลง หรือบางรัฐอาจจะไม่เกิดขึ้นเลย ถ้าไม่มีพุกาม ลาว หรือล้านช้าง เราอาจจะไม่รู้จักพระพุทธศาสนาในแบบที่เรานับถือกันทุกวันนี้ หรืออาจไม่มีภาษา ศิลปะ และการแต่งกายแบบไท-ลาวที่เราคุ้นเคย รัฐเหล่านี้ยังเป็นแบบอย่างของการปกครอง ศาสนา และวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา ดังนั้น อาเซียนจะไม่เหมือนเดิมเลย เพราะเราจะขาดรากฐานสำคัญที่หล่อหลอมความเป็นเราในวันนี้ สรุปคือ รัฐโบราณเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้แต่ละประเทศในอาเซียนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถพัฒนาเชื่อมโยงกันเป็นภูมิภาคที่เข้มแข็งในปัจจุบัน ถ้าไม่มีพวกเขา ก็คงไม่มี “พวกเรา” อย่างทุกวันนี้				

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลของรัฐโบราณกับผลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการปกครอง ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งถิ่นฐานในอดีตที่มีผลต่อปัจจุบัน (๑.๓.๑,๒.๑.๑,๒.๒.๓,๓.๑.๑,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	สามารถอธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง	อธิบายลักษณะสำคัญของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐได้อย่างถูกต้องครบถ้วน มีความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบ และสามารถเชื่อมโยงกับบริบททางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม	อธิบายลักษณะของรัฐโบราณได้ถูกต้องบางรัฐ ข้อมูลบางส่วนยังไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจน แต่แสดงถึงความเข้าใจในภาพรวม	อธิบายลักษณะของรัฐโบราณได้คลาดเคลื่อนหรือไม่ ครบถ้วน แสดงความเข้าใจที่ยังไม่ชัดเจน หรือไม่ถูกต้อง
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

รัฐโบราณฟูนัน

ฟูนันเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในปัจจุบันคือกัมพูชา และเวียดนามใต้ ฟูนันถือเป็นอาณาจักรแรก ๆ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฟูนันมีลักษณะเด่นคือการเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ โดยมีเมืองท่าค้าขายสำคัญ เช่น เมืองออกแก้ว ที่เป็นจุดแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างจีน อินเดีย และประเทศใกล้เคียง ฟูนันรับเอาวัฒนธรรมอินเดียเข้ามาอย่างชัดเจน เช่น ระบบการปกครองแบบกษัตริย์ ศาสนาพราหมณ์ และการใช้ภาษาสันสกฤตในการจารึก ฟูนันยังส่งบรรณาการให้กับราชวงศ์จีน จึงมีความสัมพันธ์ทางการเมืองและการค้าอย่างใกล้ชิดกับจีน

ผลต่อการพัฒนาของฟูนันคือ การเปิดเส้นทางการค้าและวัฒนธรรมระหว่างทวีป ช่วยสร้างรากฐานให้กับอาณาจักรโบราณอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น เจนละ จามปา และขอม ที่ต่อยอดระบบการปกครอง ศิลปะ และศาสนา ฟูนันเป็นต้นแบบของการตั้งถิ่นฐานที่เจริญรุ่งเรืองในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศกัมพูชาในปัจจุบัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมขอมที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์และศิลปะไทยและลาวด้วยความสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ เช่น เจนละที่อยู่ใกล้เคียงมีการติดต่อค้าขายและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม รวมถึงมีการสืบทอดวัฒนธรรมอินเดียและระบบการปกครองแบบกษัตริย์ไปยังรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาค ฟูนันจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของความเจริญและการรวมตัวทางวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยโบราณ

เจนละ

อาณาจักรเจนละตั้งอยู่ทางตอนกลางของชายฝั่งทะเลตอนใต้ของเวียดนามปัจจุบัน ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำและชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นเส้นทางค้าขายสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะเด่นเจนละเป็นรัฐโบราณที่มีความเจริญทางวัฒนธรรมและศิลปกรรม มีการนับถือศาสนาฮินดู โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์ มีการสร้างวัดและปราสาทแบบอินเดีย เช่น ปราสาทพนมรุ้งและพิมาย มีการใช้ภาษาสันสกฤตในศาสนาและพิธีกรรม การค้าขายกับรัฐอื่นๆ ในภูมิภาคและต่างประเทศค่อนข้างคึกคัก

ผลต่อการพัฒนาเจนละมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมอินเดียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมและศาสนาในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมการค้าทางทะเลที่สำคัญต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้ในยุคหลัง

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นเจนละมีความสัมพันธ์ทั้งทางการค้าและการทูตกับอาณาจักรฟูนันและขอม รวมทั้งมีความขัดแย้งในบางช่วงกับอาณาจักรขอมและฉวน (เวียดนาม) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและอำนาจในภูมิภาคนี้

แหล่งอ้างอิง

- สุธีร์ รัตนวิจิตร. (๒๕๕๔). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยโบราณ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- กนกพร หาญพานิช. (๒๕๕๘). อาณาจักรโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จามปา (Champa)

จามปาเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งตอนกลางของเวียดนามในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ติดกับทะเลจีนใต้ ทำให้จามปามีความสำคัญในด้านการค้าทางทะเลกับชาติต่าง ๆ เช่น อินเดีย จีน และอาณาจักรอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จามปามีเมืองสำคัญหลายแห่ง เช่น เมืองพามบา (Panduranga) และเมืองจามป็น (Champa) ที่เป็นศูนย์กลางการปกครองและวัฒนธรรม

ลักษณะเด่นของจามปาคือการผสมผสานวัฒนธรรมฮินดูเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น จามปามีการสร้างวัดและปราสาทที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดีย เช่น ปราสาทพนมรุ้งและปราสาทพนมวัน นอกจากนี้ จามปายังเป็นอาณาจักรที่มีระบบการปกครองแบบกษัตริย์ ที่มีความเข้มแข็งและสามารถขยายอิทธิพลในภูมิภาคได้ จามปามีบทบาทสำคัญในด้านการพัฒนาการค้าและวัฒนธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างวัฒนธรรมอินเดียและภูมิภาคนี้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ศาสนา และสินค้า จามปายังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอาณาจักรพุนันและเจนละ ผ่านทางการค้าขายและการทูต ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในภูมิภาค

ผลที่จามปาทิ้งไว้ในปัจจุบัน คือการส่งต่อวัฒนธรรมฮินดูและศิลปะที่ยังคงเห็นได้ในซากปรักหักพังและงานศิลปะต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาการค้าทางทะเลที่ทำให้ภูมิภาคนี้เติบโตเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศแหล่งอ้างอิง

- สมิตา แสงทองคำ. (๒๕๖๐). ประวัติศาสตร์อาณาจักรจามปา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (๒๕๖๔). สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคที่ ๘. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๓). ศิลปะและสถาปัตยกรรมของอาณาจักรจามปา. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

พุกาม (Pagan)

พุกามเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี ในประเทศเมียนมา (พม่า) ปัจจุบัน พุกามเป็นศูนย์กลางของอารยธรรมพม่าโบราณ โดยมีเมืองหลวงชื่อ “พุกาม” ซึ่งในสมัยนั้นเป็นเมืองสำคัญที่รวมอำนาจและวัฒนธรรมของชาวพม่าเข้าด้วยกัน

ลักษณะเด่นของพุกามคือ การเป็นศูนย์กลางของศาสนาพุทธเถรวาท ซึ่งมีการสร้างวัดและเจดีย์มากมาย เช่น เจดีย์ชเวดิกอง ที่แสดงถึงความมั่งคั่งและความศรัทธาของประชาชน นอกจากนี้ ระบบการปกครองของพุกามเป็นแบบกษัตริย์ที่มีอำนาจสูง รวมถึงการสร้างกฎหมายและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและระบบชลประทาน เพื่อสนับสนุนการเกษตรและการค้า

พุกามมีบทบาทสำคัญในการรวมชาติและวัฒนธรรมของชนชาติพม่าเข้าด้วยกัน และเป็นต้นแบบของการปกครองแบบราชาธิปไตยในภูมิภาค พุกามยังเชื่อมโยงกับอาณาจักรใกล้เคียง เช่น อาณาจักรมอญ และได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับอินเดียและจีนผ่านการค้าและศาสนา

ผลจากการพัฒนาของพุกามในยุคโบราณส่งผลให้ภูมิภาคนี้มีความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมพุทธศาสนาเถรวาทได้แพร่หลายไปในบริเวณนี้จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ สิ่งก่อสร้างและศิลปะในยุคพุกามยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของเมียนมาและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แหล่งอ้างอิง

- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๖๒). พุกาม: มหานครแห่งพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์และศิลปะพุกาม. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ไซยรัตน์ วงศ์ประยูร. (๒๕๕๘). ประวัติศาสตร์เมียนมาโบราณ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ล้านช้าง (Lan Xang)

ล้านช้างเป็นอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของลาวในปัจจุบัน มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองเวียงจันทน์และหลวงพระบาง ลักษณะเด่นของล้านช้างคือเป็นอาณาจักรที่มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านศาสนา วัฒนธรรม และการค้า โดยเฉพาะการนับถือพุทธศาสนาแบบเถรวาทอย่างเข้มแข็ง และมีการสร้างวัดวาอารามมากมาย เช่น วัดเชียงทอง

ล้านช้างมีบทบาทสำคัญในการรวมกลุ่มชนชาติไท-ลาวในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์กับอาณาจักรใกล้เคียง เช่น ไทย และเวียดนาม ผ่านทางการเมืองและการค้า อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่ช่วยรักษาและส่งต่อประเพณีดั้งเดิมของชนเผ่าต่าง ๆ

ผลต่อการพัฒนาของล้านช้าง คือ การสร้างฐานความมั่นคงทางการเมืองและวัฒนธรรมในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ทำให้อิทธิพลของล้านช้างยังคงมีอยู่ในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของประเทศลาวและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน เช่น ภาษา ประเพณี และศาสนา

ล้านช้างยังมีความสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น สยาม (ไทย) และเวียดนาม ซึ่งบางครั้งเกิดความขัดแย้งหรือร่วมมือทางการเมืองและการค้า ทำให้อาณาจักรนี้เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายอำนาจและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ในภูมิภาค

แหล่งอ้างอิง

- อุดม กัลป์จาดุก. (๒๕๖๒). ประวัติศาสตร์ล้านช้าง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- กรมศิลปากร. (๒๕๖๔). วัฒนธรรมล้านช้างและอิทธิพลต่อภูมิภาค. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- วิทยา จุลกะมณฑล. (๒๕๕๗). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มะตะรัม (Mataram)

อาณาจักรมะตะรัมเป็นรัฐโบราณที่ตั้งอยู่บนเกาะชวาตอนกลาง ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน มีความเจริญอยู่ในช่วงประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๕ ศูนย์กลางอยู่ที่ใกล้เมืองเยอกยาคาร์ตา อาณาจักรนี้มีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะการก่อสร้างวัดในศาสนาฮินดูและพุทธ เช่น “วัดปรัมบานัน” และ “บุโรพุทโธ” ซึ่งกลายเป็นมรดกโลกในปัจจุบัน

ลักษณะเด่นของมะตะรัมคือการผสมผสานศิลปะอินเดียกับท้องถิ่นอย่างกลมกลืน และมีการบริหารปกครองแบบราชาธิปไตย โดยกษัตริย์มีอำนาจสูงสุดเชื่อมโยงกับศาสนา ถือว่าเป็น “ธรรมราชา” เพื่อรักษาความชอบธรรมในการปกครอง

มะตะรัมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอินเดียผ่านเส้นทางการค้าทางทะเล และยังมีการติดต่อกับจีนในฐานะเมืองท่าค้าขายสำคัญ การเป็นศูนย์กลางการค้าและศาสนาในหมู่เกาะ ทำให้อาณาจักรนี้มีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและศิลปกรรมไปยังรัฐอื่น ๆ เช่น ศรีวิชัย และมัชปาหิต

ผลต่อการพัฒนาในปัจจุบันคือการวางรากฐานศิลปกรรมแบบชวา การเผยแผ่พุทธศาสนาและฮินดู รวมถึงการพัฒนาเมืองที่มีศูนย์กลางศาสนาและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งเห็นได้จากอัตลักษณ์ท้องถิ่นของชวาในยุคปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- สายชล สัตยานุรักษ์. (๒๕๖๐). ภูมิหลังอารยธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๔). ประวัติศาสตร์อินโดนีเซียสมัยโบราณ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

ศรีวิชัย (Srivijaya)

อาณาจักรศรีวิชัยเป็นรัฐโบราณที่รุ่งเรืองอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๘ ตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน เมืองศูนย์กลางคือเมืองปาเล็มบัง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำมุซิ ทำให้สามารถติดต่อค้าขายได้สะดวก ทั้งกับอินเดีย จีน และคาบสมุทรมลายู

ลักษณะเด่นของศรีวิชัยคือการเป็นศูนย์กลางพุทธศาสนานิกายมหายาน มีพระภิกษุและนักปราชญ์เดินทางมาเรียนรู้และเผยแผ่ศาสนา เช่น พระอติสะจากอินเดีย และยังเป็นจุดแวะพักของชาวพุทธที่เดินทางไปยังชมพูทวีป ทำให้ศรีวิชัยมีบทบาทสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรมในภูมิภาค

นอกจากนี้ ศรีวิชัยยังเป็นรัฐทางทะเลที่เข้มแข็ง มีอำนาจควบคุมเส้นทางการค้าในช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางการค้าระหว่างจีนกับอินเดีย การควบคุมเส้นทางการค้านี้ทำให้อาณาจักรร่ำรวยและมีอิทธิพลมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลต่อการพัฒนาในเวลาต่อมาคือ การวางรากฐานของเมืองท่าและการค้าระหว่างประเทศ ศรีวิชัยมีบทบาทเป็นต้นแบบของรัฐทางทะเลที่ใช้ภูมิศาสตร์เป็นจุดแข็ง และส่งอิทธิพลต่อรัฐอื่น เช่น มะตะรัมและมัชปาหิต ทั้งในด้านการปกครอง การค้า และศาสนา

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่น เช่น อินเดีย (ด้านศาสนาและการค้า) จีน (การส่งบรรณาการ) และรัฐในคาบสมุทรมลายูที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของศรีวิชัย แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในภูมิภาคซึ่งเป็นรากฐานของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง

- สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า. (๒๕๔๙). ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปวัฒนธรรม.

- สุรชาติ บำรุงสุข. (๒๕๖๑). ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มัชปาหิต (Majapahit)

อาณาจักรมัชปาหิตเป็นรัฐโบราณที่ตั้งอยู่บนเกาะชวา ประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน มีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองตรอกลอ ในเขตชวาตะวันออก เริ่มก่อตั้งในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๘ (ราว ค.ศ. ๑๒๙๓) โดยพระเจ้าราเดน วิชัยยะ (Raden Wijaya) หลังจากอาณาจักรศรีวิชัยเริ่มอ่อนแอลง

ลักษณะเด่นของมัชปาหิตคือเป็นรัฐที่มีระบบการปกครองเข้มแข็ง มีการบริหารแบบศูนย์รวมอำนาจกลางโดยมีกษัตริย์เป็นใหญ่ และมีการแต่งตั้งขุนนางประจำหัวเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเมืองหลวงให้เป็นศูนย์กลางทางการค้า ศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในยุคของมหาอำมาตย์ “กาจามาตา” ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานในการขยายอิทธิพลไปทั่วเกาะชวา สุมาตรา บอร์เนียว ไปจนถึงบางส่วนของฟิลิปปินส์ อาณาจักรมัชปาหิตได้รับวัฒนธรรมแบบฮินดู-ชวาจากอินเดีย โดยมีการสร้างวัดแบบสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างอินเดียนกับท้องถิ่น เช่น วิหารปนาตารัน (Panataran Temple) ซึ่งสะท้อนถึงศิลปะและศรัทธาทางศาสนาในยุคหนึ่ง

ผลต่อการพัฒนาในเวลาต่อมาคือ การวางรากฐานรัฐชาติที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และ วัฒนธรรม ซึ่งยังส่งอิทธิพลต่อแนวคิด “อินโดนีเซียเป็นหนึ่งเดียว” ในปัจจุบัน มัชปาหิตยังมีบทบาทในการ ส่งเสริมการค้าระหว่างเกาะ และการพัฒนาเมืองท่าที่ทันสมัย

ความสัมพันธ์กับรัฐอื่นนั้นมัชปาหิตมีทั้งพันธมิตรและคู่แข่ง เช่น มีการค้ากับจีน และอินเดีย มีการต่อสู้แย่งชิง อำนาจกับรัฐในหมู่เกาะใกล้เคียง เช่น ศรีวิชัย และมะตะรัม ความเชื่อมโยงเหล่านี้ทำให้ภูมิภาคมีความร่วมมือ และแข่งขันกันในการพัฒนา

แหล่งอ้างอิง

- พิทยะ ศรีวัฒนสาร. (๒๕๕๖). ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[illegible]

เฉลย...ใบงานที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รัฐโบราณในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง 8 รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รัฐโบราณ	บันทึกการนำเสนอ
ฟูนัน	- เมืองท่าค้าขายสำคัญบริเวณปากแม่น้ำโขง - รับวัฒนธรรมอินเดียมาใช้ รวมทั้งระบบกษัตริย์ - เป็นรัฐแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ส่งทูตไปจีน
เจนละ	- รวมดินแดนฟูนันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง - แบ่งออกเป็นสองศูนย์กลาง คือ เจนละบก กับ เจนละน้ำ - รุ่งเรืองด้วยศาสนาฮินดูและการสร้างวิหาร
จามปา	- อยู่ในเวียดนามตอนกลาง ชื่อเดิมในเอกสารจีนว่า “หลินยี” - รับอิทธิพลฮินดูและพุทธ อินเดียได้มากที่สุด - เป็นรัฐคู่แข่งกับเจนละและเวียดโบราณ
พุกาม	- ตั้งอยู่ลุ่มแม่น้ำอิรวดีในพม่า - มีพระเจ้าอโนรธาสร้างความมั่นคงให้ประเทศ - รับพระพุทธศาสนาเถรวาทจากลังกา
ล้านช้าง	- ตั้งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ไม่มีทางออกทะเล - มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรไทและจีนตอนใต้ - ศูนย์กลางอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง
มะตะรัม	- อยู่กลางเกาะชวาในอินโดนีเซีย - ปกครองโดยราชวงศ์ไศเลนทร์ - ศาสนาหลักคือฮินดู มีความสัมพันธ์ทางทะเลกับรัฐอื่นๆ
ศรีวิชัย	- ตั้งอยู่ที่แหลมมลายู มีเมืองหลวงอยู่ที่ปาเล็มบัง - เป็นรัฐพุทธที่รุ่งเรืองในการค้าทางทะเล - มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาไปยังหมู่เกาะ
มัชปาหิต	- เป็นรัฐที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะอินโดนีเซีย - ขยายอิทธิพลครอบคลุมชวา สุมาตรา และบอร์เนียว - เป็นจักรวรรดิทางทะเลแห่งสุดท้ายก่อนสมัยใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ต้องการของชาติตะวันตกในขณะนั้น พร้อมกับชาติตะวันตกเองก็พยายามขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของชาติตะวันตก ซึ่งการเข้ามาของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

๓. สาระการเรียนรู้

เมื่อหลายร้อยปีก่อน ชาติในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และโปรตุเกส เริ่มเดินทางออกนอกประเทศของตน เพื่อแสวงหาทรัพยากรและดินแดนใหม่ๆ พวกเขาเรียกการทำแบบนี้ว่า “การล่าอาณานิคม” ซึ่งหมายถึง การเข้ามาควบคุมและปกครองดินแดนของผู้อื่น

๑. ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เครื่องเทศ ยางพารา ทองคำ ไม้หอม
๒. ต้องการขยายอำนาจ และแข่งขันกับชาติอื่นในยุโรป
๓. ต้องการเผยแพร่ศาสนา และวัฒนธรรมของตน

เมื่อชาวตะวันตกเข้ามาแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลง

ด้านการปกครอง

- เปลี่ยนระบบการปกครองเดิมของชาวพื้นเมือง
- ใช้ กฎหมายของตัวเอง และเก็บภาษีหนักกว่าที่เคย
- เงินภาษีที่เก็บได้ ส่งกลับไปยุโรป เพื่อพัฒนาประเทศของพวกเขาเอง

ด้านเศรษฐกิจ

- นายทุนยุโรป ยึดที่ดินและทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แร่ น้ำมัน
- นำทรัพยากรไปทำสินค้าในโรงงาน แล้วขายทั่วโลก
- ชาวพื้นเมืองถูกบังคับให้ ปลูกพืชที่ตะวันตกต้องการ เช่น ยางพารา อ้อย
- ต้องขายผลผลิตให้พวกตะวันตกใน ราคาถูกมาก

- เกิดระบบ ทุนนิยม คือระบบที่เน้นเงินกำไรและการแข่งขัน
- เกิด ชนาการและหนี้สิน ชาวพื้นเมืองหลายคนจนลงกว่าเดิม

ด้านแรงงานและคนต่างถิ่น

- ชาวพื้นเมืองต้องถูก เกณฑ์แรงงาน ทำงานหนักเพื่อคนตะวันตก
- ชาวจีนจำนวนมากถูกอพยพมา เป็นลูกจ้างในสวนและโรงงาน ทำให้เกิดความขัดแย้งกับคนท้องถิ่น

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

- ชาวพื้นเมืองเริ่ม ซึมซับวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การแต่งกาย ภาษา และการศึกษา
- เด็กๆ เรียนหนังสือตามแบบยุโรป
- ค่านิยมแบบดั้งเดิมถูกเปลี่ยนเป็น แบบสมัยใหม่
- ชาวพื้นเมืองเริ่มมีความคิดใหม่ เช่น เสรีภาพ ความเท่าเทียม และประชาธิปไตย

ผลกระทบในระยะยาวคืออะไร

- คนพื้นเมืองเริ่มมีแนวคิดที่ว่า “ประเทศของเราควรปกครองตัวเอง”
- เกิดกระแส ชาตินิยม ที่นำไปสู่การต่อสู้เพื่ออิสรภาพในหลายประเทศ
- ระบบการศึกษา กฎหมาย และเศรษฐกิจบางอย่างของตะวันตก ยังมีอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน

การที่ตะวันตกเข้ามาควบคุมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้ง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

บางอย่างทำให้เกิดปัญหา แต่บางอย่างก็ทำให้เกิดการพัฒนา และจุดประกายแนวคิดสำคัญอย่าง “เอกราช” และ “ความเป็นชาติ”

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเข้าใจ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- แสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้ และแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม

(๑.๓.๒,๒.๒.๑,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลสั้นจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้ และแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม (๑.๓.๒,๒.๒.๑.๓,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓) ด้านความรู้ อธิบายผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเข้าใจ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูเริ่มตั้งคำถามชวนคิดกับนักเรียน ในอดีต เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพัฒนาการด้านใดบ้าง ครูสรุปเชื่อมโยง “แสดงว่าในอดีต พวกเราไม่ได้ล่าหลังเลยนะ มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมด้วยตัวเองเลย” “รัฐโบราณที่เราเคยเรียน มีจุดแข็งอะไรที่ทำให้รุ่งเรือง”	นักเรียนตอบ... - มีการตั้งถิ่นฐานใกล้น้ำ ใช้แม่น้ำในการค้าขาย - มีการปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ และทำการเกษตร - เริ่มมีรัฐโบราณและระบบปกครองของตนเอง - มีการแลกเปลี่ยนสินค้ากับต่างชาติ เช่น จีน อินเดีย - มีศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และความเชื่อเฉพาะของตน นักเรียนตอบ..... - อยู่ใกล้ทะเลและแม่น้ำ ทำให้ค้าขายสะดวก - มีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง เช่น ตัวอักษร ประเพณี	๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ตรวจใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

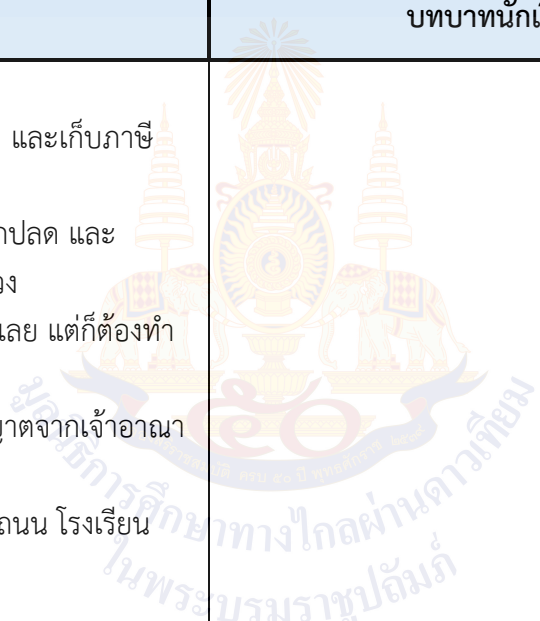
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ วิเคราะห์ข้อมูลสืบจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม แสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	ครูสรุปเชื่อมโยง: “แต่พอรู้เรื่อง ก็ทำให้มีคนสนใจเข้ามาใช้ไหม และบางครั้ง คนที่เข้ามา ไม่ได้แค่ค้าขาย แต่เข้ามา ‘ควบคุม’ ด้วย” “ถ้ามีคนภายนอกเข้ามาแทรกแซง จะเกิดอะไรขึ้น”	- ใช้ศาสนาในการรวมใจคนในรัฐ เช่น พุทธหรือฮินดู - ปกครองโดยกษัตริย์ที่เข้มแข็งและมีระบบชัดเจน - มีการติดต่อกับต่างชาติ ทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ นักเรียนตอบ... - คนในพื้นที่อาจเสียสิทธิในการปกครองตนเอง - วัฒนธรรมเดิมอาจค่อย ๆ หายไป - ต้องทำตามกฎหมายหรือคำสั่งจากคนนอก - คนในพื้นที่อาจถูกเอาเปรียบหรือกดขี่ - เกิดความขัดแย้งระหว่างคนในกับคนต่างถิ่น			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. กิจกรรมกลุ่ม “ติดธง – คิดตาม”				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

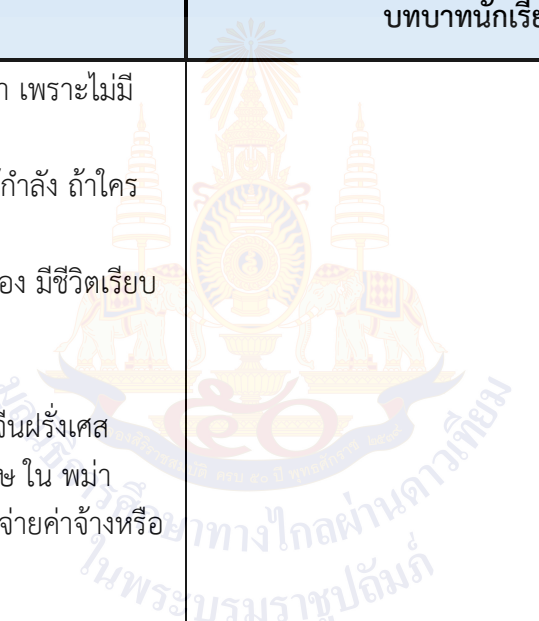
หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม และแจกบัตรข้อความ แต่ละกลุ่ม ดังนี้ กลุ่ม ๑ ด้านเศรษฐกิจ ข้อความหลัก “เราต้องปลูกยางพาราให้พวกเขา และขายในราคา ถูกมาก แม้ว่าเราจะเป็นคนดูแลสวนและทำงานทุกอย่าง แต่ เงินส่วนใหญ่กลับถูกส่งไปยุโรป ชาวบ้านบางคนไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ต้องเช่าจาก นายทุนที่มาจากต่างประเทศ เราถูกบังคับให้ปลูกพืชที่พวกเขาต้องการ แทนที่จะ ปลูกข้าวหรืออาหารไว้กินเอง บางครั้งผลผลิตล้มตลาค แต่เรายังถูกกดราคา ไม่ สามารถต่อรองอะไรได้เลย” บริบทเบื้องหลัง.. อังกฤษ ในพื้นที่ พม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ เข้ามา จัดการเศรษฐกิจโดยให้ชาวพื้นเมืองปลูกพืช เศรษฐกิจ ส่งกลับไปโรงงานในยุโรป นายทุนอังกฤษ เข้ามายึดครองที่ดินจำนวนมาก กลุ่ม ๒ ด้านการปกครอง				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ข้อความหลัก “พวกเขาเปลี่ยนวิธีปกครองของเรา และเก็บภาษีหนักมาก หัวหน้าหมู่บ้านที่เราเคยเลือกเองถูกปลด และเปลี่ยนเป็นข้าราชการจากเมืองหลวง กฎหมายใหม่ที่ออกมา เราไม่เข้าใจเลย แต่ก็ต้องทำตาม แม้แต่การจัดงานบุญ ก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าอาณานิคม เงินภาษีที่เราจ่าย ไม่ได้กลับมาเป็นถนน โรงเรียน หรือของชุมชนเรา” บริบทเบื้องหลัง... ฝรั่งเศส ควบคุม เวียดนาม ลาว กัมพูชา โดยจัดระบบปกครองแบบฝรั่งเศส ยึดอำนาจการปกครองท้องถิ่นไปไว้กับข้าราชการตะวันตก และเก็บภาษีอย่างเข้มงวดเพื่อส่งกลับประเทศแม่ กลุ่ม ๓ ด้านแรงงาน ข้อความหลัก “พ่อของฉันถูกบังคับให้ทำงานตัดไม้โดยไม่ได้รับเงิน เขาทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด และต้องนอนในป่า				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	หลายคนเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษา เพราะไม่มีหมอหรือยา บางครั้งถูกเจ้าหน้าที่ยุโรปดูค่าหรือใช้กำลัง ถ้าใครขัดขึ้น แม่บอกว่า สมัยก่อนเราทำไร่ของเราเอง มีชีวิตเรียบง่ายกว่านี้มาก” บริบทเบื้องหลัง... ฝรั่งเศส ใช้แรงงานพื้นเมืองใน อินโดจีนฝรั่งเศส (เวียดนาม ลาว กัมพูชา) และ อังกฤษ ใน พม่า บังคับให้ตัดไม้ สร้างทางรถไฟ โดยไม่จ่ายค่าจ้างหรือสวัสดิการที่เหมาะสม กลุ่ม ๔ ด้านวัฒนธรรมและการศึกษา ข้อความหลัก “เราต้องเรียนภาษาและแบบเรียนของเขา ทั้งที่ฟังไม่เข้าใจ ครูที่โรงเรียนเป็นชาวยุโรป และไม่สอนเรื่องของเราเลย บางคนเริ่มแต่งตัว พุดจา และใช้ของเหมือนฝรั่ง วัดและวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นของล้าสมัย				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ฉันคิดถึงตอนที่เรารับรู้กันเองจากพ่อแม่หรือพระ ในหมู่บ้าน” บริบทเบื้องหลัง... ฝรั่งเศส ใน เวียดนาม กัมพูชา ลาว และ สเปนใน ฟิลิปปินส์ ส่งเสริมการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของตน ในระบบโรงเรียนและชีวิตประจำวัน ทำให้ชาว พื้นเมืองค่อย ๆ สูญเสียรากเหง้าเดิม กลุ่ม ๕ ด้านสังคม ข้อความหลัก “คนจีนย้ายเข้ามามาก ทำให้เราต้องแข่งขันกันทางาน บางคนได้งานเพราะพูดภาษายุโรปเก่ง หรือมีสาย สัมพันธ์กับนายทุน คนในหมู่บ้านเริ่มทะเลาะกันเรื่องที่ดินและที่ทำกิน มีคนร่ำรวยขึ้นจากการค้ากับต่างชาติ แต่คนส่วนใหญ่ ยิ่งลำบาก ฉันรู้สึกที่เราไม่ใช่เจ้าของบ้านตัวเองอีกต่อไป” บริบทเบื้องหลัง... อังกฤษ เปิดรับแรงงานจีนจำนวนมากใน พม่า มาเลเซีย สิงคโปร์ ทำให้เกิดการแข่งขันในสังคม				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ทรัพยากรเริ่มไม่พอใช้ และชาวพื้นเมืองรู้สึก เสียเปรียบในประเทศของตน กลุ่ม ๖ ด้านแนวคิดและอุดมการณ์ ข้อความหลัก “ลูกหลานเริ่มพูดถึงคำว่า ‘เอกราช’ และ ‘ประชาธิปไตย’ เรารู้แล้วว่าประเทศที่เป็นอิสระสามารถปกครอง ตัวเองได้ นักเรียนนักศึกษาหลายคนเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อ เปลี่ยนแปลง พวกเขาไม่ได้ถืออาวุธ แต่ใช้ปากกา คำพูด และ ความรู้ บางครั้งถูกจับ แต่ก็ไม่ยอมแพ้ เพราะพวกเขาเชื่อใน อนาคตของบ้านเรา” บริบทเบื้องหลัง... เปิดระบบการศึกษาตะวันตกใน อินโดจีน และพม่า ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับแนวคิดประชาธิปไตยและสิทธิ เสรีภาพ จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชในช่วง หลังสงครามโลก	นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข้อความ แล้วอภิปรายกัน ว่า - เหตุการณ์นี้เกี่ยวกับประเทศใดในยุโรป			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	เมื่อวิเคราะห์เสร็จ นักเรียนใช้ “ธงชาติของประเทศในยุโรป” ไปติดในแผนที่ในบริเวณที่เกี่ยวข้อง	- น่าจะเกิดขึ้นที่บริเวณใดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นำเสนอ-เชื่อมโยงแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ - ข้อความที่ได้รับหมายถึงอะไร - คิดว่าเป็นการกระทำของประเทศใด - ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวพื้นเมืองคืออะไร กลุ่ม ๑ เศรษฐกิจนักเรียนพูด... “ข้อความของพวกเราหมายถึงการที่ชาวพื้นเมืองต้องปลูกยางพาราให้ชาติตะวันตก แต่ขายได้ในราคาถูกมาก เราคิดว่าเหตุการณ์นี้เป็นฝีมือของอังกฤษ เพราะอังกฤษเข้ามาคุมเศรษฐกิจในพม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ ผลกระทบคือชาวบ้านไม่มีสิทธิ์เลือกว่าจะปลูกอะไร ต้องทำตามคำสั่ง และไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควรจากแรงงานของตัวเอง”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		กลุ่ม ๒ การปกครอง นักเรียนพูด... “ข้อความของพวกเราพูดถึงการที่พวกตะวันตก เปลี่ยนระบบการปกครอง และเก็บภาษีหนักมาก น่าจะเป็นฝรั่งเศส ที่เข้ามาเปลี่ยนระบบใน เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ผลกระทบคือ ชาวบ้านเสียสิทธิ์ในการเลือกผู้นำ ไม่มีส่วนร่วมในการปกครอง และถูกบังคับทำตาม กฎหมายที่ไม่เข้าใจเลย” กลุ่ม ๓ แรงงาน นักเรียนพูด... “ของเราพูดถึงพ่อที่ถูกบังคับไปตัดไม้โดยไม่ได้ ค่าจ้าง ต้องทำงานหนัก ไม่มีวันหยุด ดูแล้วน่าจะเป็นฝีมือของฝรั่งเศสที่ใช้แรงงานในอิน โดจีน หรืออาจจะเป็นอังกฤษในพม่า ผลกระทบคือคนพื้นเมืองถูกใช้แรงงานอย่างไม่ ยุติธรรม ชีวิตลำบาก และไม่มีโอกาสพัฒนาตัวเอง เลย” กลุ่ม ๔ วัฒนธรรมและการศึกษา นักเรียนพูด...			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		“ข้อความของกลุ่มเราคือ เด็ก ๆ ต้องเรียนแบบฝรั่ง ใช้ภาษาที่ไม่เข้าใจ และวัฒนธรรมเดิมเริ่มหายไป เราคิดว่าน่าจะเป็นฝรั่งเศสในเวียดนาม หรือสเปนในฟิลิปปินส์ ผลกระทบคือ ชาวพื้นเมืองเริ่มละทิ้งรากเหง้าทางวัฒนธรรม และซึมซับสิ่งใหม่โดยไม่เข้าใจความหมายจริง ๆ” กลุ่ม ๕ สังคม นักเรียนพูด... “ของเราพูดถึงคนจีนที่อพยพเข้ามาจำนวนมาก ทำให้คนพื้นเมืองต้องแข่งกันหางาน เรื่องนี้น่าจะเกิดขึ้นในประเทศที่อังกฤษปกครอง เช่น พม่า หรือมาเลเซีย ผลกระทบคือเกิดความขัดแย้งในสังคม มีความเหลื่อมล้ำ คนท้องถิ่นรู้สึกว่กำลังถูกเบียดออกจากพื้นที่ของตัวเอง” กลุ่ม ๖ แนวคิด-อุดมการณ์ นักเรียนพูด...			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		“ข้อความของเราพูดถึงการที่คนรุ่นใหม่เริ่มพูดถึง คำว่าเอกราช และประชาธิปไตย น่าจะเกิดในหลายประเทศที่มีการศึกษาแบบ ตะวันตก เช่น เวียดนาม หรือพม่า ผลกระทบคือ ชาวพื้นเมืองเริ่มตั้งคำถาม และ รวมตัวกันต่อสู้เพื่ออิสรภาพของบ้านเกิด แม้จะถูก ต่อต้านก็ไม่ยอมแพ้”			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามา ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ครูถามคำถามชวนคิด ๑. อะไรคือสิ่งที่ชาวพื้นเมืองได้เรียนรู้จากการล่า อาณานิคม	นักเรียนตอบ.. - ชาวพื้นเมืองเรียนรู้ว่าเสรีภาพและเอกราชเป็นสิ่ง สำคัญมาก ถ้าถูกปกครองโดยคนอื่น ชีวิตจะไม่เท่า เทียม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ถ้าคุณอยู่ในยุคนั้น คุณจะเลือกต่อสู้หรือยอมรับ ๓. มีสิ่งใดบ้างที่ยังส่งผลถึงทุกวันนี้	- ได้เห็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการศึกษา แต่ก็รู้ว่าต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของตนเอง - เรียนรู้วิถีคิดแบบประชาธิปไตย การเรียกร้องสิทธิ และการรวมตัวกันเพื่อเป้าหมายร่วมกันนักเรียนตอบ.. - “ผมจะเลือกต่อสู้ครับ เพราะผมอยากให้ประเทศของผมเป็นอิสระ และไม่ต้องถูกบังคับทำอะไรที่ไม่ยุติธรรม” - “หนูอาจจะยังไม่กล้าสู้แบบใช้กำลัง แต่หนูจะช่วยเขียนบทความ หรือสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจว่าเราควรมีเอกราช” - “ในช่วงแรกบางคนอาจจะยอมรับเพื่ออยู่รอด แต่สุดท้ายคนส่วนใหญ่ก็รวมตัวกันต่อสู้ค่ะ” นักเรียนตอบ.. - ระบบกฎหมาย การศึกษา และเศรษฐกิจของหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังมีรากฐานจากแบบตะวันตก			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		- คนในหลายประเทศยังพูดภาษาของเจ้าอาณานิคม เช่น เวียดนามใช้ภาษาฝรั่งเศสบ้าง มาเลเซียใช้ภาษาอังกฤษ - ความไม่เท่าเทียมบางอย่าง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ หรือการถือครองที่ดิน ยังเป็นผลสืบเนื่องจากยุคนั้น			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเข้าใจ	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อมูลสืบจากกิจกรรมแล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - แสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลสืบจากกิจกรรมแล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้ และแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม (๑.๓.๒, ๒.๒.๑, ๓.๑.๔, ๓.๒.๒, ๔.๒.๓)	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	สามารถอธิบายลักษณะของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างถูกต้อง	อธิบายลักษณะสำคัญของรัฐโบราณทั้ง ๘ รัฐได้อย่างถูกต้องครบถ้วน มีความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบ และสามารถเชื่อมโยงกับบริบททางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม	อธิบายลักษณะของรัฐโบราณได้ถูกต้องบางรัฐ ข้อมูลบางส่วนยังไม่ครบถ้วน หรือไม่ชัดเจน แต่แสดงถึงความเข้าใจในภาพรวม	อธิบายลักษณะของรัฐโบราณได้คลาดเคลื่อนหรือไม่ ครบถ้วน แสดงความเข้าใจที่ยังไม่ชัดเจน หรือไม่ถูกต้อง
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามต่อไปนี้

กลุ่ม 1: ด้านเศรษฐกิจ

ข้อความหลัก:

“เราต้องปลูกยางพาราให้พวกเขา และขายในราคาถูกลงมาก แม้ว่าเราจะเป็นคนดูแลสวนและทำงานทุกอย่าง แต่เงินส่วนใหญ่กลับถูกส่งไปยุโรป ชาวบ้านบางคนไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ต้องเช่าจากนายทุนที่มาจากต่างประเทศ เราถูกบังคับให้ปลูกพืชที่พวกเขาต้องการ แทนที่จะปลูกข้าวหรืออาหารไว้กินเองบางครั้งผลผลิตล้นตลาด แต่เราก็กังถูกกดราคา ไม่สามารถต่อรองอะไรได้เลย”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

กลุ่ม 2: ด้านการปกครอง

ข้อความหลัก:

“พวกเขาเปลี่ยนวิธีปกครองของเรา และเก็บภาษีหนักมาก หัวหน้าหมู่บ้านที่เราเคยเลือกเองถูกปลด และเปลี่ยนเป็นข้าราชการจากเมืองหลวง กฎหมายใหม่ที่ออกมา เราไม่เข้าใจเลย แต่ก็ต้องทำตาม แม้แต่การจัดงานบุญ ก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าอาณานิคม เงินภาษีที่เราจ่าย ไม่ได้กลับมาเป็นถนน โรงเรียน หรือของชุมชนเรา”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

กลุ่ม 3: ด้านแรงงาน

ข้อความหลัก:

“พ่อของฉันถูกบังคับให้ทำงานตัดไม้โดยไม่ได้รับเงิน เขาทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด และต้องนอนในป่าหลายคนเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษา เพราะไม่มีหมอหรือยา บางครั้งถูกเจ้าหน้าที่ยุโรปดุด่าหรือใช้กำลัง ถ้าใครขัดขึ้น แม่บอกว่า สมัยก่อนเราทำไร่ของเราเอง มีชีวิตเรียบง่ายกว่านี้มาก”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

กลุ่ม 4: ด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

ข้อความหลัก:

“เราต้องเรียนภาษาและแบบเรียนของเขา ทั้งที่ฟังไม่เข้าใจ ครูที่โรงเรียนเป็นชาวยุโรป และไม่สอนเรื่องของเราเลย บางคนเริ่มแต่งตัว พุดจา และใช้ของเหมือนฝรั่ง วัดและวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นของล้าสมัย ฉันทัดถึงตอนที่เรารู้จักกันเองจากพ่อแม่หรือพระในหมู่บ้าน”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

กลุ่ม 5: ด้านสังคม

ข้อความหลัก:

“คนจีนย้ายเข้ามามาก ทำให้เราต้องแข่งกันหางาน บางคนได้งานเพราะพูดภาษายุโรปเก่ง หรือมีสายสัมพันธ์กับนายทุน คนในหมู่บ้านเริ่มทะเลาะกันเรื่องที่ดินและที่ทำกิน มีคนร่ำรวยขึ้นจากการค้ากับต่างชาติ แต่คนส่วนใหญ่ยิ่งลำบาก ฉันทัดใจว่าเราไม่ใช่เจ้าของบ้านตัวเองอีกต่อไป”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

กลุ่ม 6: ด้านแนวคิดและอุดมการณ์

ข้อความหลัก:

“ลูกหลานเริ่มพูดถึงคำว่า ‘เอกราช’ และ ‘ประชาธิปไตย’ เราารู้แล้วว่าประเทศที่เป็นอิสระสามารถปกครองตัวเองได้ นักเรียนนักศึกษาหลายคนเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อเปลี่ยนแปลง พวกเขาไม่ได้ถืออาวุธ แต่ใช้ปากกา คำพูด และความรู้ บางครั้งถูกจับ แต่ก็ไม่ยอมแพ้ เพราะพวกเขาเชื่อในอนาคตของบ้านเรา”

บริบทเบื้องหลัง:

.....

.....

เฉลย...ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามต่อไปนี้

กลุ่ม 1: ด้านเศรษฐกิจ

ข้อความหลัก:

“เราต้องปลูกยางพาราให้พวกเขา และขายในราคาถูกลงมาก แม้ว่าเราจะเป็นคนดูแลสวนและทำงานทุกอย่าง แต่เงินส่วนใหญ่กลับถูกส่งไปยุโรป ชาวบ้านบางคนไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ต้องเช่าจากนายทุนที่มาจากต่างประเทศ เราถูกบังคับให้ปลูกพืชที่พวกเขาต้องการ แทนที่จะปลูกข้าวหรืออาหารไว้กินเองบางครั้งผลผลิตล้นตลาด แต่เรายังถูกกดราคา ไม่สามารถต่อรองอะไรได้เลย”

บริบทเบื้องหลัง:

อังกฤษ ในพื้นที่ พม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ เข้ามาจัดการเศรษฐกิจโดยให้ชาวพื้นเมืองปลูกพืชเศรษฐกิจ ส่งกลับไปโรงงานในยุโรป นายทุนอังกฤษเข้ามายึดครองที่ดินจำนวนมาก

กลุ่ม 2: ด้านการปกครอง

ข้อความหลัก:

“พวกเขาเปลี่ยนวิธีปกครองของเรา และเก็บภาษีหนักมาก หัวหน้าหมู่บ้านที่เราเคยเลือกเองถูกปลด และเปลี่ยนเป็นข้าราชการจากเมืองหลวง กฎหมายใหม่ที่ออกมา เราไม่เข้าใจเลย แต่ก็ต้องทำตาม แม้แต่การจัดงานบุญ ก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าอาณานิคม เงินภาษีที่เราจ่าย ไม่ได้กลับมาเป็นถนน โรงเรียน หรือของชุมชนเรา”

บริบทเบื้องหลัง:

ฝรั่งเศส ควบคุม เวียดนาม ลาว กัมพูชา โดยจัดระบบปกครองแบบฝรั่งเศส ยึดอำนาจการปกครองท้องถิ่นไปไว้กับข้าราชการตะวันตก และเก็บภาษีอย่างเข้มงวดเพื่อส่งกลับประเทศแม่

กลุ่ม 3: ด้านแรงงาน

ข้อความหลัก:

“พ่อของฉันถูกบังคับให้ทำงานตัดไม้โดยไม่ได้รับเงิน เขาทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด และต้องนอนในป่าหลายคนเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษา เพราะไม่มีหมอหรือยา บางครั้งถูกเจ้าหน้าที่ยุโรปดุด่าหรือใช้กำลัง ถ้าใครขัดขึ้น แม่บอกว่า สมัยก่อนเราทำไร่ของเราเอง มีชีวิตเรียบง่ายกว่านี้มาก”

บริบทเบื้องหลัง:

ฝรั่งเศส ใช้แรงงานพื้นเมืองใน อินโดจีนฝรั่งเศส (เวียดนาม ลาว กัมพูชา) และ อังกฤษ ใน พม่า บังคับให้ตัดไม้ สร้างทางรถไฟ โดยไม่จ่ายค่าจ้างหรือสวัสดิการที่เหมาะสม

กลุ่ม 4: ด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

ข้อความหลัก:

“เราต้องเรียนภาษาและแบบเรียนของเขา ทั้งที่ฟังไม่เข้าใจ ครูที่โรงเรียนเป็นชาวยุโรป และไม่สอนเรื่องของเราเลย บางคนเริ่มแต่งตัว พุดจา และใช้ของเหมือนฝรั่ง วัดและวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นของล้าสมัย ฉันทิดถึงตอนที่เรารู้จักกันเองจากพ่อแม่หรือพระในหมู่บ้าน”

บริบทเบื้องหลัง:

ฝรั่งเศส ใน เวียดนาม กัมพูชา ลาว และ สเปนในฟิลิปปินส์ ส่งเสริมการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของตนในระบบโรงเรียนและชีวิตประจำวัน ทำให้ชาวพื้นเมืองค่อย ๆ สูญเสียรากเหง้าเดิม

กลุ่ม 5: ด้านสังคม

ข้อความหลัก:

“คนจีนย้ายเข้ามามาก ทำให้เราต้องแข่งขันหางาน บางคนได้งานเพราะพูดภาษายุโรปเก่ง หรือมีสายสัมพันธ์กับนายทุน คนในหมู่บ้านเริ่มทะเลาะกันเรื่องที่ดินและที่ทำกิน มีคนร่ำรวยขึ้นจากการค้ากับต่างชาติ แต่คนส่วนใหญ่ยิ่งลำบาก ฉันทึ่งที่พวกเราไม่ใช่เจ้าของบ้านตัวเองอีกต่อไป”

บริบทเบื้องหลัง:

อังกฤษ เปิดรับแรงงานจีนจำนวนมากใน พม่า มาเลเซีย สิงคโปร์ ทำให้เกิดการแข่งขันในสังคม ทรัพยากรเริ่มไม่พอใช้ และชาวพื้นเมืองรู้สึกเสียเปรียบในประเทศของตน

กลุ่ม 6: ด้านแนวคิดและอุดมการณ์

ข้อความหลัก:

“ลูกหลานเริ่มพูดถึงคำว่า ‘เอกราช’ และ ‘ประชาธิปไตย’ เรารู้แล้วว่าประเทศที่เป็นอิสระสามารถปกครองตัวเองได้ นักเรียนนักศึกษาหลายคนเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อเปลี่ยนแปลง พวกเขาไม่ได้ถืออาวุธ แต่ใช้ปากกา คำพูด และความรู้ บางครั้งถูกจับ แต่ก็ไม่ยอมแพ้ เพราะพวกเขาเชื่อในอนาคตของบ้านเรา”

บริบทเบื้องหลัง:เปิดระบบการศึกษาตะวันตกใน อินโดจีน และพม่า ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับแนวคิด

ประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชในช่วงหลังสงครามโลก

บริบทเบื้องหลัง:

เปิดระบบการศึกษาตะวันตกใน อินโดจีน และพม่า ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับแนวคิดประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชในช่วงหลังสงครามโลก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงคุณค่าและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก

๓. สาระการเรียนรู้

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก : UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก ดังนี้

๑. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารที่ตั้ง ประเทศไทย ความสำคัญ เมืองสำคัญของราชสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองขึ้นเมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ สมัยรักสุโขทัยปกครอง

๒. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร เป็นราชธานีเก่าของไทยต่อจากสุโขทัยซึ่งมีอายุยาวนานถึง ๔๑๗ ปี มีความอุดมสมบูรณ์ด้านการเกษตรและเป็นเมืองท่าสำคัญแห่งหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓. เมืองพระนคร หรืออังกอร์ ที่ตั้ง ประเทศกัมพูชา ความสำคัญ เมืองหลวงของอาณาจักรเขมร เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ มีพื้นที่มากกว่า ๔๐๐ ตารางกิโลเมตรมีโบราณสถานสำคัญเช่นนครวัด นครธม ปราสาทบายน

๔. ปราสาทพระวิหาร เป็นเทวสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่สวยงามยิ่งอยู่บนเขาพนมดงรัก

๕. กลุ่มวัดบุโรพุทโธ ที่ตั้ง ประเทศอินโดนีเซีย ความสำคัญ ศาสนสถานขนาดใหญ่ในพุทธศาสนา มหายานสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔

๖. กลุ่มวัดปรัมบานัน ศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูขนาดใหญ่เพื่อบูชาพระศิวะ

๗. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลิ ระบบชลประทาน หลักการตามปรัชญาไตรทิตครณะ เป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมของนาข้าวแบบขั้นบันได ๕ ชั้น เป็นจุดรวมของระบบการบริหารจัดการแจกจ่ายน้ำด้วยลำคลองและฝายหรือชลประทาน โดยยึดแนวคิดทางปรัชญาไตรทิตครณะ

๘. หมู่โบราณสถานเมืองเว้ ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหอม มีทิวทัศน์สวยงาม เป็นเมืองหลวงเก่าของราชวงศ์เหงียน ระหว่างพุทธศักราช ๒๓๔๕-๒๔๘๘

๙. เมืองโบราณฮอยอัน ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ เมืองท่าโบราณของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รุ่งเรืองตั้งแต่ทศวรรษที่ ๒๐-๒๔ สิ่งก่อสร้างต่างๆสะท้อน อิทธิพลศิลปะแบบท้องถิ่นผสมผสานกับศิลปะต่างชาติ

๑๐. สถานที่ศักดิ์สิทธิ์หมีเซิน เคยเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรมของอาณาจักรจามปา เป็นแบบอย่างสถาปัตยกรรมในศาสนาพราหมณ์ฮินดูในภูมิภาค

๑๑. พระราชวังจักรพรรดิแห่งถังลิ่ง-ฮานอย สร้างโดยราชวงศ์ลี บนซากป้อมเมืองเก่าของจีนในบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดงสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากจีนตอนเหนือและจามปาทางตอนใต้

๑๒. พระราชวังแห่งราชวงศ์โห่ สร้างตามหลักฮวงจุ้ยที่แสดงถึงความนิยมในการตกแต่งด้วยดอกไม้ตามหลักลัทธิขงจื้อใหม่ เป็นตัวอย่างชั้นเยี่ยมของเมืองหลวงรูปแบบใหม่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑๓. กลุ่มเมืองโบราณอาณาจักรพยู ที่ตั้ง ประเทศเมียนมา ความสำคัญ ประกอบด้วยเมืองโบราณของอาณาจักรพยู ๓ เมืองในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี อายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๔-๑๔

๑๔. เมืองหลวงพระบาง ที่ตั้ง ประเทศลาว ความสำคัญ ราชธานีเก่าของอาณาจักรล้านช้าง อยู่ริมแม่น้ำโขงและแม่น้ำคาน สถาปัตยกรรมภายในเมืองผสมผสานระหว่าง ของท้องถิ่นกับสถาปัตยกรรมสมัยอาณานิคมในพุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕

๑๕. ปราสาทวัดพู ที่ตั้งประเทศลาว ความสำคัญ สร้างวัดพู วัดพูเป็นศาสนสถานที่สร้างถวายพระศิวะราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ สมัยพระเจ้ามเหศวรธรรมัน

๑๖. โบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ สะท้อนถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมบาโรกของยุโรปโดยฝีมือช่างชาวจีนและฟิลิปปินส์

๑๗. นครประวัติศาสตร์วิกัน ที่ตั้ง ประเทศฟิลิปปินส์ ความสำคัญ เมืองวิกันสร้างขึ้นเมื่อ พุทธศตวรรษที่ ๒๑ สมัยที่สเปนปกครองฟิลิปปินส์ รูปแบบผังเมืองเป็นแบบเมืองการค้าของสเปน สถาปัตยกรรมของอากาศผสมผสานระหว่างจีนกับยุโรป

๑๘. จอร์จทาวน์ ที่ตั้ง ประเทศมาเลเซีย ความสำคัญ เมืองศูนย์กลางการค้าและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกกับตะวันตก มากกว่า ๕๐๐ ปี จอร์จทาวน์เป็นตัวแทนของยุคอาณานิคมอังกฤษ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากยูเนสโกได้อย่างถูกต้อง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้วยเกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ (๑.๓.๒,๒.๑.๑.๓,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้วยเกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ (๑.๓.๒,๒.๑.๑,๓.๑.๑,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓) ด้านความรู้ อธิบายความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดก	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) กิจกรรม “ตอบไวใจต้องแม่น” เปิดแผ่นป้ายทายถานที่ ๑ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ประเทศไทย ที่มาของภาพ (https://th.m.wikipedia.org/) ๒ ปราสาทนครวัด ประเทศกัมพูชา ที่มาของภาพ(https://th.m.wikipedia.org/)	นักเรียนตอบ...อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ประเทศไทย นักเรียนตอบ...ปราสาทนครวัด ประเทศกัมพูชา	๑) ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒) เขียนการ์ดคำอธิบาย ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ตรวจเขียนการ์ดคำอธิบาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
โลกจากยูเนสโกได้อย่างถูกต้อง ด้านทักษะกระบวนการ วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้	๓. บุโรพุทโธ ประเทศอินโดนีเซีย ที่มาของภาพ(https://www.angelstartravel.com/) ๔. เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม ที่มาของภาพ (https://www.thoongtongtour.com)	นักเรียนตอบ...บุโรพุทโธ ประเทศอินโดนีเซีย นักเรียนตอบ...เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๕. ยอร์ชทาวน์ ประเทศมาเลเซีย ที่มาของภาพ(https://www.thoongtongtour.com/) จากนั้นครูสรุปและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน “วันนี้เราจะออกเดินทางรอบภูมิภาคอาเซียนเพื่อไป เยี่ยมชม ๑๘ แหล่งอารยธรรม ที่ยูเนสโกประกาศให้ เป็นมรดกโลก สถานที่ที่เราจะได้รู้จักวันนี้ล้วนเป็น แหล่งที่โลกยอมรับว่ามีคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติจริง ะ	นักเรียนตอบ...ยอร์ชทาวน์ ประเทศมาเลเซีย			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) กิจกรรม “UNESCO Museum Walk”				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ให้นักเรียน เดินชม วิธีจัดกิจกรรม: ๑. ครูจัดมุมห้องเป็น ๖ ฐาน แต่ละฐานคือ “แหล่งมรดกโลก” (รวมทั้งหมด ๑๘ แห่ง แบ่งกระจายกัน) ๒. ในแต่ละฐานติด: - ภาพถ่ายขนาดใหญ่ของสถานที่นั้น - ข้อมูลตามใบความรู้ ๓. นักเรียนจับกลุ่มละ ๓-๔ คน แล้วเวียนฐาน (ใช้เวลาฐานละ ๓ นาที) พร้อมตอบ คำถามใส่ “สมุดสะสมมรดก” ๔. หลังครบทุกฐาน แต่ละกลุ่มจะได้ “สมุดสะสม มรดกโลก” ที่มีคำตอบสรุป คำถามสถานที่ ละ ๒ ข้อ ๑. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (ไทย) - เมืองสุโขทัยรุ่งเรืองขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษใด - เมืองนี้เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ใดในประวัติศาสตร์ ไทย	นักเรียน เดินชมฐานข้อมูลเหมือนเดินชม พิพิธภัณฑ์			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมือง บริวาร (ไทย) - เมืองอยุธยาเป็นราชธานีของไทยเป็นเวลากี่ปี - อะไรทำให้เมืองอยุธยาเป็นศูนย์กลางทางการค้าใน ภูมิภาค ๓. เมืองพระนคร (อังกอร์) (กัมพูชา) - โบราณสถานสำคัญในเมืองพระนครมีอะไรบ้าง - เมืองพระนครเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรใด ๔. ปราสาทพระวิหาร (กัมพูชา) - ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่บนภูเขาใด - ศาสนสถานแห่งนี้เกี่ยวข้องกับศาสนาใด ๕. กลุ่มวัดบุโรพุทโธ (อินโดนีเซีย) - วัดบุโรพุทโธสร้างขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษใด - วัดบุโรพุทโธเป็นศาสนสถานของศาสนาใด ๖. กลุ่มวัดปรัมบานัน (อินโดนีเซีย) - วัดปรัมบานันสร้างขึ้นเพื่อบูชาพระเจ้าองค์ใด - วัดปรัมบานันเกี่ยวข้องกับศาสนาอะไร ๗. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลี (อินโดนีเซีย) - ระบบการให้น้ำในเขตบาหลีเรียกว่าอะไร				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- แนวคิดทางปรัชญาที่ใช้ในการจัดระบบซูบักคืออะไร ๘. หมูโบราณสถานเมืองเว้ (เวียดนาม) - เมืองเว้เป็นเมืองหลวงของราชวงศ์ใด - เมืองเว้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำอะไร ๙. เมืองโบราณฮอยอัน (เวียดนาม) - เมืองฮอยอันเคยเป็นเมืองท่าสำคัญในช่วงใด - สถาปัตยกรรมของฮอยอันเป็นการผสมผสานระหว่างอะไร ๑๐. สถานที่ศักดิ์สิทธิ์หมีเซิน (เวียดนาม) - หมีเซินเป็นศูนย์กลางทางศาสนาของอาณาจักรใด - สถานที่นี้เป็นตัวอย่างสถาปัตยกรรมของศาสนาใด ๑๑. พระราชวังจักรพรรดิแห่งถังลือ่ง-ฮานอย (เวียดนาม) - พระราชวังนี้สร้างขึ้นโดยราชวงศ์ใด - วัฒนธรรมของพระราชวังนี้ได้รับอิทธิพลจากที่ใดบ้าง ๑๒. พระราชวังแห่งราชวงศ์โห่ (เวียดนาม) - พระราชวังนี้สร้างตามหลักใด				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ศิลปะการตกแต่งพระราชวังได้รับอิทธิพลจากลัทธิไค ๑๓. กลุ่มเมืองโบราณอาณาจักรพยู (เมียนมา) - กลุ่มเมืองโบราณนี้ตั้งอยู่ในลุ่มแม่น้ำไค - เมืองในอาณาจักรพยูมีอายุราวพุทธศตวรรษ ๑๔. เมืองหลวงพระบาง (ลาว) - เมืองหลวงพระบางตั้งอยู่ริมแม่น้ำไค? - สถาปัตยกรรมในเมืองหลวงพระบางผสมผสานระหว่างอะไร? ๑๕. ปราสาทวัดพู (ลาว) - วัดพูสร้างขึ้นเพื่อถวายเทพองค์ใด - วัดพูสร้างขึ้นในสมัยของกษัตริย์พระองค์ใด ๑๖. โบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ - โบสถ์บาโรกในฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลสถาปัตยกรรมจากประเทศใด - ใครเป็นช่างฝีมือในการก่อสร้างโบสถ์เหล่านี้ ๑๗. นครประวัติศาสตร์วิกัน (ฟิลิปปินส์) - เมืองวิกันสร้างขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษใด - ผังเมืองวิกันมีรูปแบบคล้ายกับเมืองของประเทศใด ๑๘. จอร์จทาวน์ (มาเลเซีย)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- เมืองจอร์จทาวน์เป็นศูนย์กลางของอะไรในอดีต - เมืองนี้สะท้อนอิทธิพลจากยุคใดของอังกฤษ				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) กิจกรรม “พินเข้มนบนแผนที่ แหล่งอารยธรรมของฉัน” ๑. แบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม ๒. แต่ละกลุ่มได้รับ “ซองสำรวจ” มีรูปภาพและข้อมูลแหล่งอารยธรรม ๓ แห่ง (คละประเทศ) ๓. นักเรียนทำกิจกรรม ๒ ส่วน - พินเข้มนบนแผนที่ปักตำแหน่งลงบนแผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (แบบแผ่นใหญ่กลางห้อง) - เขียนการดคำอธิบาย ชื่อสถานที่ .... ประเทศ ... จุดเด่น.... คุณค่า	ตัวอย่าง การดอธิบาย: มรดกโลกในอาเซียน ๑. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ประเทศ: ไทย ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ จุดเด่น: เป็นศูนย์กลางอาณาจักรสุโขทัย มีศิลาจารึกแสดงการปกครองแบบพ่อปกครองลูก คุณค่า: แสดงถึงรากฐานของชาติไทย เช่น ภาษา วัฒนธรรม และการปกครอง ๒. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร ประเทศ: ไทย ยุคสมัย: พุทธศักราช ๑๘๙๓-๒๓๑๐ จุดเด่น: เมืองหลวงที่รุ่งเรืองด้านการค้าและวัฒนธรรม คุณค่า: เป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ระหว่างตะวันออก-ตะวันตก ๓. เมืองพระนคร หรืออังกอร์ ประเทศ: กัมพูชา ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ จุดเด่น: มีปราสาทหินใหญ่ เช่น นครวัด นครธม คุณค่า: สะท้อนศิลปกรรมขอมและความเชื่อในศาสนาฮินดู			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๔. ปราสาทพระวิหาร ประเทศ: กัมพูชา ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๕ จุดเด่น: ตั้งอยู่บนยอดเขาสูงมองเห็นภูมิประเทศ กว้างไกล คุณค่า: แสดงศรัทธาต่อพระศิวะและ ความสามารถด้านสถาปัตยกรรมโบราณ ๕. วัดบุโรพุทโธ ประเทศ: อินโดนีเซีย ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔ จุดเด่น: วิหารขนาดใหญ่รูปทรงภูเขา ประดับด้วย ภาพพุทธประวัติ คุณค่า: เป็นศูนย์กลางของศาสนาพุทธนิกาย มหายาน ๖. วัดปรัมบานัน ประเทศ: อินโดนีเซีย ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๔ จุดเด่น: วิหารหินที่สวยงามสำหรับบูชาพระศิวะ คุณค่า: แสดงอิทธิพลของศาสนาฮินดูในหมู่เกาะ ชวา			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		๗. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลี่ – ระบบซุบัก ประเทศ: อินโดนีเซีย ยุคสมัย: ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน จุดเด่น: นาขั้นบันได ๕ ชั้น มีระบบส่งน้ำด้วยฝาย คุณค่า: สะท้อนปรัชญา “ไตรहितครณะ” ที่ผสาน คน ธรรมชาติ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ๘. เมืองเว้ ประเทศ: เวียดนาม ยุคสมัย: พ.ศ. ๒๓๔๕–๒๔๘๘ จุดเด่น: เมืองหลวงราชวงศ์เหงียน มีพระราชวังริม แม่น้ำหอม คุณค่า: สะท้อนวัฒนธรรมราชสำนักแบบเวียดนาม ๙. เมืองโบราณฮอยอัน ประเทศ: เวียดนาม ยุคสมัย: ทศวรรษที่ ๒๐–๒๔ จุดเด่น: เมืองท่าสมัยก่อน มีบ้านไม้ผสมจีน-ญี่ปุ่น คุณค่า: เป็นเมืองตัวอย่างของการผสมวัฒนธรรม ตะวันออกและตะวันตก ๑๐. สถานที่ศักดิ์สิทธิ์หมีเซิน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		ประเทศ: เวียดนาม ยุคสมัย: อาณาจักรจามปา จุดเด่น: วิหารหินเก่าแก่กลางหุบเขา คุณค่า: เป็นศูนย์กลางศาสนาพราหมณ์ของชาวจาม ๑๑. พระราชวังจักรพรรดิแห่งทั้งล่อง – ฮานอย ประเทศ: เวียดนาม ยุคสมัย: ราชวงศ์ลี จุดเด่น: ป้อมโบราณสมัยจีน ผสานสถาปัตยกรรมเวียดนาม คุณค่า: สะท้อนอิทธิพลวัฒนธรรมจากจีนและจามปา ๑๒. พระราชวังแห่งราชวงศ์ไห่ ประเทศ: เวียดนาม ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๒๑ จุดเด่น: เมืองหลวงที่สร้างด้วยศิลปะแบบขงจื้อ คุณค่า: เป็นต้นแบบการวางผังเมืองแบบราชสำนัก ๑๓. เมืองโบราณอาณาจักรพยู ประเทศ: เมียนมา ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๔-๑๔			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		จุดเด่น: เมืองเก่า ๓ แห่งในลุ่มแม่น้ำอิรวดี คุณค่า: แสดงการวางผังเมืองและศาสนสถานแบบ พุทธยุคต้น ๑๔. เมืองหลวงพระบาง ประเทศ: ลาว ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕ จุดเด่น: เมืองริมแม่น้ำ สถาปัตยกรรมผสมฝรั่งเศส กับล้านช้าง คุณค่า: สะท้อนความเป็นเมืองมรดกที่อนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ๑๕. วัดพู ประเทศ: ลาว ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๑๒ จุดเด่น: ศาสนสถานบนเนินเขา สร้างถวายพระ ศิวะ คุณค่า: แสดงอิทธิพลศาสนาฮินดูจากอาณาจักร ขอม ๑๖. โบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ ประเทศ: ฟิลิปปินส์ ยุคสมัย: ช่วงอาณานิคมสเปน			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
		จุดเด่น: โบสถ์หินใหญ่ สร้างด้วยแบบยุโรปโดยช่างพื้นเมือง คุณค่า: ผสมผสานศิลปะยุโรปกับท้องถิ่นได้อย่างลงตัว ๑๗. นครวิกัน ประเทศ: ฟิลิปปินส์ ยุคสมัย: พุทธศตวรรษที่ ๒๑ จุดเด่น: เมืองสมัยอาณานิคมสเปน ผังเมืองแบบยุโรป คุณค่า: แสดงถึงการค้าระหว่างจีน-ยุโรป-เอเชีย ๑๘. จอร์จทาวน์ ประเทศ: มาเลเซีย ยุคสมัย: ต่อเนื่องมากกว่า ๕๐๐ ปี จุดเด่น: เมืองการค้าริมทะเล มีบ้านแบบอังกฤษ-จีน คุณค่า: ตัวอย่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ถอดบทเรียนจาก “การเดินทางรอบอาเซียนกับ UNESCO” ครูถาม – นักเรียนตอบ ๑. สังเกตไหมว่า แหล่งเหล่านี้มีอะไรที่คล้ายกัน ๒. แล้วแหล่งมรดกโลกเหล่านี้เกี่ยวข้องกับคำว่า “อารยธรรม” อย่างไร ๓. ถ้าคนในปัจจุบันไม่สนใจหรือทำลายแหล่งเหล่านี้ จะเกิดอะไรขึ้น?	นักเรียนตอบ...เป็นแหล่งโบราณที่สร้างมานานมาก / สะท้อนความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรมของคนสมัยก่อน / มีคุณค่าให้เราภูมิใจ นักเรียนตอบ...เพราะมันแสดงถึงความเจริญของคนในอดีต ทั้งด้านศิลปะ ความคิด และการสร้างเมือง นักเรียนตอบ... เราอาจจะเสียของมีค่าไปเลย / เด็กๆ รุ่นต่อไปก็จะมีโอกาสเรียนรู้ / ทำให้วัฒนธรรมของเราหายไป			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๔. แล้วพวกเราคิดว่า...เราจะช่วยกันอนุรักษ์มรดกเหล่านี้ได้อย่างไรบ้าง ๕. สรุปแล้ว...สิ่งที่เราได้เรียนวันนี้ช่วยให้เรามอง “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” อย่างไร	นักเรียนตอบ.... ไม่ทำลาย ไม่วาดเขียน / ไปเที่ยวแล้วเคารพสถานที่ / บอกคนอื่นให้รู้ว่าที่นี่มีคุณค่า นักเรียนตอบ...ทำให้เห็นว่าเอเชียของเราก็มีอารยธรรมยิ่งใหญ่ไม่แพ้ที่ไหน			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) เขียนการ์ดคำอธิบาย
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

เขียนการ์ดคำอธิบาย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกจากยูเนสโกได้อย่างถูกต้อง	ตรวจ เขียนการ์ดคำอธิบาย	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้	ตรวจ เขียนการ์ดคำอธิบาย	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์	ตรวจ เขียนการ์ดคำอธิบาย	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ ด้วยเกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ (๑.๓.๒,๒.๑.๑.๓,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓)	ตรวจ เขียนการ์ดคำอธิบาย	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ เขียนการ์ดคำอธิบาย	เขียนการ์ดคำอธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
เขียนการ์ดคำอธิบาย	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้	วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ครบถ้วน พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้เหมาะสม	วิเคราะห์ข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง จำแนกแหล่งอารยธรรมได้บางส่วน หรือยังไม่ครบถ้วน แต่มีความเข้าใจในภาพรวมของลักษณะเด่นของอารยธรรมแต่ละแห่ง	วิเคราะห์ข้อมูลได้ไม่ชัดเจน หรือคลาดเคลื่อน จำแนกแหล่งอารยธรรมผิดหรือไม่ครบ และไม่สามารถอธิบายลักษณะเด่นของแต่ละอารยธรรมได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก : UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก ดังนี้

๑. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารที่ตั้ง ประเทศไทย ความสำคัญ เมืองสำคัญของราชสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองขึ้นเมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ สมัยรักสุโขทัยปกครอง

๒. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร เป็นราชธานีเก่าของไทยต่อจากสุโขทัยซึ่งมีอายุยาวนานถึง ๔๑๗ ปี มีความอุดมสมบูรณ์ด้านการเกษตรและเป็นเมืองท่าสำคัญแห่งหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓. เมืองพระนคร หรืออังกอร์ ที่ตั้ง ประเทศกัมพูชา ความสำคัญ เมืองหลวงของอาณาจักรเขมร เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ มีพื้นที่มากกว่า ๔๐๐ ตารางกิโลเมตรมีโบราณสถานสำคัญเช่นนครวัด นครธม ปราสาทบายน

๔. ปราสาทพระวิหาร เป็นเทวสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่สวยงามยิ่งอยู่บนเขาพนมดงรัก

๕. กลุ่มวัดบุโรพุทโธ ที่ตั้ง ประเทศอินโดนีเซีย ความสำคัญ ศาสนสถานขนาดใหญ่ในพุทธศาสนา มหายานสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔

๖. กลุ่มวัดปรัมบานัน ศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูขนาดใหญ่เพื่อบูชาพระศิวะ

๗. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลี่ ระบบชลประทานหลักการตามปรัชญาไตรหิตครณะ เป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมของนาข้าวแบบขั้นบันได ๕ ชั้น เป็นจุดรวมของระบบการบริหารจัดการแจกจ่ายน้ำด้วยลำคลองและฝายหรือชลบัก โดยยึดแนวคิดทางปรัชญาไตรหิตครณะ

๘. หมู่โบราณสถานเมืองเว้ ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหอม มีทิวทัศน์สวยงาม เป็นเมืองหลวงเก่าของราชวงศ์เหงียน ระหว่างพุทธศักราช ๒๓๔๕-๒๔๘๘

๙. เมืองโบราณฮอยอัน ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ เมืองท่าโบราณของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รุ่งเรืองตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๒๐-๒๔ สิ่งก่อสร้างต่างๆสะท้อน อิทธิพลศิลปะแบบท้องถิ่นผสมผสานกับศิลปะต่างชาติ

๑๐. สถานที่ศักดิ์สิทธิ์หมีเซิน เคยเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรมของอาณาจักรจามปา เป็นแบบอย่างสถาปัตยกรรมในศาสนาพราหมณ์ฮินดูในภูมิภาค

๑๑. พระราชวังจักรพรรดิแห่งถังลิ่ง-ฮานอย สร้างโดยราชวงศ์ลี บนซากป้อมเมืองเก่าของจีนในบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดงสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากจีนตอนเหนือและจามปาทางตอนใต้

๑๒. พระราชวังแห่งราชวงศ์โห่ สร้างตามหลักฮวงจุ้ยที่แสดงถึงความนิยมในการตกแต่งด้วยดอกไม้ตามหลักลัทธิขงจื้อใหม่ เป็นตัวอย่างชิ้นเยี่ยมของเมืองหลวงรูปแบบใหม่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑๓. กลุ่มเมืองโบราณอาณาจักรพยู ที่ตั้ง ประเทศเมียนมา ความสำคัญ ประกอบด้วยเมืองโบราณของอาณาจักรพยู ๓ เมืองในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี อายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๔-๑๔

๑๔. เมืองหลวงพระบาง ที่ตั้ง ประเทศลาว ความสำคัญ ราชธานีเก่าของอาณาจักรล้านช้าง อยู่ริมแม่น้ำโขงและแม่น้ำคาน สถาปัตยกรรมภายในเมืองผสมผสานระหว่าง ของท้องถิ่นกับสถาปัตยกรรมสมัยอาณานิคมในพุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕

๑๕. ปราสาทวัดพู ที่ตั้งประเทศลาว ความสำคัญ สร้างวัดพู วัดพูเป็นศาสนสถานที่สร้างถวายพระศิวะราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ สมัยพระเจ้ามเหศวรธรรมัน

๑๖. โบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ สะท้อนถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมบาโรกของยุโรปโดยฝีมือช่างชาวจีนและฟิลิปปินส์

๑๗. นครประวัติศาสตร์วิกัน ที่ตั้ง ประเทศฟิลิปปินส์ ความสำคัญ เมืองวิกันสร้างขึ้นเมื่อ พุทธศตวรรษที่ ๒๑ สมัยที่สเปนปกครองฟิลิปปินส์ รูปแบบผังเมืองเป็นแบบเมืองการค้าของสเปน สถาปัตยกรรมของอาคารผสมผสานระหว่างจีนกับยุโรป

๑๘. จอร์จทาวน์ ที่ตั้ง ประเทศมาเลเซีย ความสำคัญ เมืองศูนย์กลางการค้าและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกกับตะวันตก มากกว่า ๕๐๐ ปี จอร์จทาวน์เป็นตัวแทนของยุคอาณานิคมอังกฤษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงคุณค่าและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก

๓. สาระการเรียนรู้

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนเก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องกันมานาน เป็นผลให้ มีแหล่ง อารยธรรมเก่าแก่อยู่หลายสถานที่ บางสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือเรียกว่า ยูเนสโก : UNESCO ให้เป็นแหล่งมรดกโลก ดังนี้

๑. เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารที่ตั้ง ประเทศไทย ความสำคัญ เมืองสำคัญของราชสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองขึ้นเมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ สมัยรักสุโขทัยปกครอง

๒. นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาและเมืองบริวาร เป็นราชธานีเก่าของไทยต่อจากสุโขทัยซึ่งมีอายุยาวนานถึง ๔๑๗ ปี มีความอุดมสมบูรณ์ด้านการเกษตรและเป็นเมืองท่าสำคัญแห่งหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓. เมืองพระนคร หรืออังกอร์ ที่ตั้ง ประเทศกัมพูชา ความสำคัญ เมืองหลวงของอาณาจักรเขมร เมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ มีพื้นที่มากกว่า ๔๐๐ ตารางกิโลเมตรมีโบราณสถานสำคัญเช่นนครวัด นครธม ปราสาทบายน

๔. ปราสาทพระวิหาร เป็นเทวสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่สวยงามยิ่งอยู่บนเขาพนมดงรัก

๕. กลุ่มวัดบุโรพุทโธ ที่ตั้ง ประเทศอินโดนีเซีย ความสำคัญ ศาสนสถานขนาดใหญ่ในพุทธศาสนา มหายานสร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔

๖. กลุ่มวัดปรัมบานัน ศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูขนาดใหญ่เพื่อบูชาพระศิวะ

๗. ภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลิ ระบบชลประทาน หลักการตามปรัชญาไตรทิตครณะ เป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมของนาข้าวแบบขั้นบันได ๕ ชั้น เป็นจุดรวมของระบบการบริหารจัดการแจกจ่ายน้ำด้วยลำคลองและฝายหรือชลประทาน โดยยึดแนวคิดทางปรัชญาไตรทิตครณะ

๘. หมู่โบราณสถานเมืองเว้ ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหอม มีทิวทัศน์สวยงาม เป็นเมืองหลวงเก่าของราชวงศ์เหงียน ระหว่างพุทธศักราช ๒๓๔๕-๒๔๘๘

๙. เมืองโบราณฮอยอัน ที่ตั้ง ประเทศเวียดนาม ความสำคัญ เมืองท่าโบราณของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รุ่งเรืองตั้งแต่ทศวรรษที่ ๒๐-๒๔ สิ่งก่อสร้างต่างๆสะท้อน อิทธิพลศิลปะแบบท้องถิ่นผสมผสานกับศิลปะต่างชาติ

๑๐. สถานที่ศักดิ์สิทธิ์หิมาเชิน เคยเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรมของอาณาจักรจามปา เป็นแบบอย่างสถาปัตยกรรมในศาสนาพราหมณ์ฮินดูในภูมิภาค

๑๑. พระราชวังจักรพรรดิแห่งถังลิ่ง-ฮานอย สร้างโดยราชวงศ์ลี บนซากป้อมเมืองเก่าของจีนในบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดงสะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากจีนตอนเหนือและจามปาทางตอนใต้

๑๒. พระราชวังแห่งราชวงศ์โห่ สร้างตามหลักฮวงจุ้ยที่แสดงถึงความนิยมในการตกแต่งด้วยดอกไม้ตามหลักลัทธิขงจื้อใหม่ เป็นตัวอย่างชั้นเยี่ยมของเมืองหลวงรูปแบบใหม่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑๓. กลุ่มเมืองโบราณอาณาจักรพยู ที่ตั้ง ประเทศเมียนมา ความสำคัญ ประกอบด้วยเมืองโบราณของอาณาจักรพยู ๓ เมืองในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี อายุตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๔-๑๔

๑๔. เมืองหลวงพระบาง ที่ตั้ง ประเทศลาว ความสำคัญ ราชธานีเก่าของอาณาจักรล้านช้าง อยู่ริมแม่น้ำโขงและแม่น้ำคาน สถาปัตยกรรมภายในเมืองผสมผสานระหว่าง ของท้องถิ่นกับสถาปัตยกรรมสมัยอาณานิคมในพุทธศตวรรษที่ ๒๔-๒๕

๑๕. ปราสาทวัดพู ที่ตั้ง ประเทศลาว ความสำคัญ สร้างวัดพู วัดพูเป็นศาสนสถานที่สร้างถวายพระศิวะราวพุทธศตวรรษที่ ๑๒ สมัยพระเจ้ามเหศวรธรรมัน

๑๖. โบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ สะท้อนถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมบาโรกของยุโรปโดยฝีมือช่างชาวจีนและฟิลิปปินส์

๑๗. นครประวัติศาสตร์วิกัน ที่ตั้ง ประเทศฟิลิปปินส์ ความสำคัญ เมืองวิกันสร้างขึ้นเมื่อ พุทธศตวรรษที่ ๒๑ สมัยที่สเปนปกครองฟิลิปปินส์ รูปแบบผังเมืองเป็นแบบเมืองการค้าของสเปน สถาปัตยกรรมของอากาศผสมผสานระหว่างจีนกับยุโรป

๑๘. จอร์จทาวน์ ที่ตั้ง ประเทศมาเลเซีย ความสำคัญ เมืองศูนย์กลางการค้าและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกกับตะวันตก มากกว่า ๕๐๐ ปี จอร์จทาวน์เป็นตัวแทนของยุคอาณานิคมอังกฤษ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุและบอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเข้าใจความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างชาติในภูมิภาคนี้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค (๑.๓.๒, ๒.๑.๒, ๓.๑.๔, ๓.๒.๒, ๔.๒.๓)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค (๑.๓.๒,๒.๑.๒,๓.๑.๔,๓.๒.๒,๔.๒.๓) ด้านความรู้ ระบุและบอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเข้าใจความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างชาติในภูมิภาคนี้	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูเปิดบทเรียนโดยเล่าเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับการล่าอาณานิคมและแหล่งมรดกโลกที่สำคัญ ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด ๑. ทำไมยุโรปจึงสนใจเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒. การล่าอาณานิคมมีผลกระทบอย่างไรต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๓. ทำไมเราจึงควรรักษาและอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกในภูมิภาคนี้	นักเรียนตอบ...ยุโรปต้องการขยายอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ควบคุมเส้นทางการค้า โดยเฉพาะเครื่องเทศและสินค้าราคาแพงอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องการแสวงหาวัตถุดิบและตลาดใหม่สำหรับสินค้าของตน รวมถึงเผยแพร่ศาสนาและวัฒนธรรมของตนในภูมิภาคนี้ด้วย นักเรียนตอบ...การล่าอาณานิคมทำให้หลายประเทศสูญเสียเอกราช มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น การถูกบังคับใช้กฎหมายของชาติตะวันตก มีการทำเหมืองแร่ ปลุกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อส่งออก และวัฒนธรรมดั้งเดิมถูกละเลยหรือเปลี่ยนแปลง นักเรียนตอบ...แหล่งมรดกโลกเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่า ช่วยให้เราเรียนรู้เรื่องราวอดีตและความหลากหลายทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว	๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ตรวจใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ		และเศรษฐกิจ หากไม่รักษาแหล่งเหล่านี้ อาจสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์และความรู้ทางประวัติศาสตร์			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) แนะนำกิจกรรมเวียนฐาน ๖ ฐานเพื่อสำรวจข้อมูล ๑. แบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม ๒. แต่ละกลุ่มเวียนอ่านเนื้อหาที่ฐานต่าง ๆ (แต่ละฐานมีเนื้อหาประมาณ ๑ หน้า A๔) ๓. ให้นักเรียนตอบคำถามเชิงคิดที่ฐานนั้น ๆ ๔. ครูสรุปและช่วยชี้แนะประเด็นสำคัญในแต่ละฐาน หัวข้อ ๖ ฐาน ๑. การล่าอาณานิคม สาเหตุและผลกระทบด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ๒. การล่าอาณานิคม ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ๓. แหล่งมรดกโลกในประเทศไทย (สุโขทัย ออยุธยา) ๔. แหล่งมรดกโลกในประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย และเวียดนาม	นักเรียนเป็น ๖ กลุ่มและทำกิจกรรม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๕. แหล่งมรดกโลกในประเทศเมียนมา ลาว และฟิลิปปินส์				
	๖. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. เล่นเกมแข่งขันถามตอบจากข้อมูลที่อ่านใน ๖ ฐาน ๒. ตัวอย่างรูปแบบเกม แบ่งกลุ่มแข่งตอบคำถามเชิงคิดที่ครูเตรียมไว้ ๓. ให้คะแนนและมอบรางวัลเล็ก ๆ เพื่อเพิ่มความสนุก				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. ถ้าชาติตะวันตกไม่เคยเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เลย คุณคิดว่าแหล่งมรดกโลกที่เราศึกษาจะยังมีลักษณะเหมือนทุกวันนี้หรือไม่? เพราะอะไร	แนวคำตอบ...บางแห่งอาจยังคงมีลักษณะดั้งเดิม แต่หลายแห่งอาจไม่มีอิทธิพลของสถาปัตยกรรมยุโรป หรือระบบบริหารแบบตะวันตก เช่น วิถีกันในฟิลิปปินส์อาจไม่เกิดขึ้นเลยถ้าไม่เคยถูกปกครองโดยสเปน แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากต่างชาติได้หลอมรวมเข้ากับวัฒนธรรมดั้งเดิม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. หล่มมรดกโลกกับการล่าอาณานิคมมีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่ อย่างไร ๓. ถ้าให้คุณแนะนำมรดกโลกแห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้ให้คนต่างชาติรู้จักเพื่อเข้าใจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คุณจะเลือกที่ไหน เพราะอะไร ๔. ไม่เราจึงควรศึกษาอดีตของรัฐโบราณและหล่มมรดกโลกในภูมิภาคของเรา	แนวคำตอบ...มีความเกี่ยวข้อง เพราะบางหล่มเกิดขึ้นจากการที่ชาติตะวันตกเข้ามา เช่น โบสถ์บาโรก หรือเมืองวิกัน และบางหล่มเป็นเป้าหมายของการยึดครองเพราะมีความมั่งคั่งทางวัฒนธรรม เช่น อยุธยา จึงถูกโจมตีและล้มสลาย มรดกโลกจึงสะท้อนทั้งอารยธรรมของชนพื้นเมืองและผลกระทบจากการล่าอาณานิคม แนวคำตอบ...เลือกเมืองพระนครของกัมพูชา เพราะเป็นหลักฐานความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมเขมรที่พัฒนาเองภายใต้อิทธิพลอินเดีย และสะท้อนความสามารถด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และศาสนา แนวคำตอบ... เพราะอดีตช่วยให้เราเข้าใจรากเหง้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค เช่น ศิลปะ ภาษา และศาสนาที่คล้ายกัน และยังเป็นสิ่งที่เราควรภาคภูมิใจและอนุรักษ์ให้คนรุ่นหลัง			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบพวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง ทบทวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - ระบุและบอกความสำคัญของแหล่งมรดกโลกที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเข้าใจความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างชาติในภูมิภาคนี้	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานความรู้หลายด้าน ด้วยตระหนักถึงคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในภูมิภาค (๑.๓.๒, ๒.๑.๒, ๓.๑.๔, ๓.๒.๒, ๔.๒.๓)	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้	สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้	วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถจำแนกแหล่งอารยธรรมตามประเทศและลักษณะเด่นได้ครบถ้วน พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้เหมาะสม	วิเคราะห์ข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง จำแนกแหล่งอารยธรรมได้บางส่วน หรือยังไม่ครบถ้วน แต่มีความเข้าใจในภาพรวมของลักษณะเด่นของอารยธรรมแต่ละแห่ง	วิเคราะห์ข้อมูลได้ไม่ชัดเจน หรือคลาดเคลื่อน จำแนกแหล่งอารยธรรมผิดหรือไม่ครบ และไม่สามารถอธิบายลักษณะเด่นของแต่ละอารยธรรมได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบทวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบทวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ฐานที่ ๑ การล่าอาณานิคม: สาเหตุและผลกระทบด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖-๒๐ ประเทศชาติตะวันตก เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส เนเธอร์แลนด์ และ สเปน ได้เข้ามาล่าอาณานิคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเหตุผลหลักหลายประการ ได้แก่ การขยายอำนาจทางการเมืองเพื่อเพิ่มอิทธิพลในโลก การควบคุมเส้นทางการค้าและแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ เช่น เครื่องเทศ ทองคำ และยางพารา รวมถึงการแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายในการเผยแพร่ศาสนาและวัฒนธรรมของตนให้กับประชาชนในพื้นที่

ผลกระทบทางการเมืองที่สำคัญคือหลายประเทศในภูมิภาคสูญเสียเอกราช ถูกบังคับให้รับการปกครองแบบอาณานิคมโดยตรงหรือผ่านระบบรัฐบาลท้องถิ่นที่ถูกควบคุมจากชาติตะวันตก ส่งผลให้โครงสร้างการปกครองและระบบกฎหมายเปลี่ยนไป

ด้านเศรษฐกิจ การล่าอาณานิคมได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม โดยส่งเสริมการเกษตรเชิงเดี่ยว เช่น ปลูกยางพารา กาแฟ และน้ำตาลเพื่อส่งออกไปยังตลาดโลก การทำเหมืองแร่และการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน รถไฟ เพื่อส่งเสริมการขนส่งสินค้า นำมาซึ่งการพัฒนาในบางด้าน แต่ก็ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเหล่านั้นขึ้นอยู่กับาส่งออกวัตถุดิบและถูกควบคุมโดยบริษัทชาติตะวันตก

ฐานที่ ๒ การล่าอาณานิคม: ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

การล่าอาณานิคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่ได้เปลี่ยนแค่การเมืองและเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อสังคมและวัฒนธรรมของชาวพื้นเมืองด้วย ชาตียุโรปได้นำเอาวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ศาสนา และวิถีชีวิตแบบตะวันตกเข้ามาแพร่หลาย ซึ่งส่งผลให้วิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

ในด้านสังคม ชาวพื้นเมืองบางส่วนถูกบังคับให้ทำงานในเหมือง โรงงาน และสวนเกษตรกรรมของชาติล่าอาณานิคม ภายใต้สภาพการทำงานที่เข้มงวดและขาดเสรีภาพ อีกทั้งระบบการศึกษาแบบตะวันตกถูกนำเข้ามา เพื่อให้เยาวชนได้รับการศึกษาแบบยุโรป แม้ว่าจะเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ แต่ก็ทำให้เกิดการเสื่อมถอยของภาษาท้องถิ่นและวัฒนธรรมดั้งเดิม

ในด้านวัฒนธรรม การนำศาสนาและความเชื่อใหม่ ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ เข้ามาเผยแพร่ ทำให้ความเชื่อและประเพณีเดิมบางส่วนถูกลดทอนหายไป บางครั้งเกิดความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ อย่างไรก็ตาม มีบางพื้นที่ที่สามารถผสมผสานวัฒนธรรมได้อย่างกลมกลืน สร้างเอกลักษณ์ใหม่ที่มีความหลากหลาย

ผลลัพธ์รวม ๆ ของการล่าอาณานิคมด้านสังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นการเปลี่ยนผ่านที่ทั้งมีข้อดี เช่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และข้อเสีย เช่น การสูญเสียวัฒนธรรมดั้งเดิม

ฐาน ๓ แหล่งมรดกโลกในประเทศไทย (สุโขทัย ออยุธยา)

ประเทศไทยมีแหล่งมรดกโลกที่สำคัญอยู่หลายแห่ง โดยเฉพาะเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและอยุธยา ซึ่งทั้งสองเมืองนี้เป็นศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรไทยในอดีต

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นราชธานีแรกของไทยในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ สุโขทัยเป็นที่ตั้งของศิลปกรรมและวัฒนธรรมที่โดดเด่น เช่น ศิลปจารึกสุโขทัยซึ่งถือเป็นหลักฐานสำคัญของภาษาไทยและระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ นอกจากนี้ยังมีวัดวาอารามและโบราณสถานที่สะท้อนความรุ่งเรืองในด้านศาสนาและศิลปะ

นครประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นราชธานีที่รุ่งเรืองต่อเนื่องจากสุโขทัย มีอายุยาวนานถึง ๔๑๗ ปี อยุธยาเป็นเมืองท่าที่สำคัญของภูมิภาค มีความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้มีวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมที่หลากหลายสะท้อนอิทธิพลจากชาติต่าง ๆ เช่น จีน ญี่ปุ่น และยุโรป ปราสาทและวัดวาอารามจำนวนมากยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

แหล่งมรดกโลกทั้งสองแห่งนี้จึงไม่ใช่แค่สถานที่ทางประวัติศาสตร์ แต่ยังเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ไทยที่สืบทอดต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ฐาน ๔ แหล่งมรดกโลกในประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย และเวียดนาม

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแหล่งมรดกโลกที่สำคัญในหลายประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมโบราณและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ประเทศกัมพูชา มีเมืองพระนคร หรือ อังกอร์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรเขมรในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ มีพื้นที่กว้างขวางกว่า ๔๐๐ ตารางกิโลเมตร และมีโบราณสถานสำคัญ เช่น นครวัด นครธม และปราสาทบายน ซึ่งเป็นตัวแทนความรุ่งเรืองทางศิลปะและศาสนา

ประเทศอินโดนีเซีย มีแหล่งมรดกโลกสำคัญ เช่น กลุ่มวัดบุโรพุทโธ ซึ่งเป็นศาสนสถานขนาดใหญ่ในพุทธศาสนาหายาน สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔ และกลุ่มวัดปรัมบันัน ศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่ใหญ่โตและมีสถาปัตยกรรมงดงาม

ประเทศเวียดนาม มีหมู่โบราณสถานเมืองเว้ ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าของราชวงศ์เหงียน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำหอม มีทิวทัศน์สวยงาม และเมืองโบราณฮอยอัน ซึ่งเป็นเมืองท่าที่รุ่งเรืองตั้งแต่ทศวรรษที่ ๒๐-๒๔ สะท้อนอิทธิพลศิลปะแบบท้องถิ่นผสมผสานกับศิลปะต่างชาติอย่างลงตัว

แหล่งมรดกโลกเหล่านี้ช่วยรักษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปกรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้เป็นสมบัติของโลก

ฐานที่ ๕: แหล่งมรดกโลกในประเทศเมียนมา ลาว และฟิลิปปินส์

แหล่งมรดกโลกในประเทศเมียนมา ลาว และฟิลิปปินส์ เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงพัฒนาการของอารยธรรมท้องถิ่น การผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติ และความเชื่อทางศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการสร้างบ้านแปลงเมืองในอดีต

ประเทศเมียนมา มีกลุ่มเมืองโบราณของอาณาจักรพยู ๓ เมืองในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี ได้แก่ ฮาลิน เบียตาโน และศรีเกษตร ซึ่งมีอายุเก่าแก่ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๔-๑๔ เป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมพุทธศาสนาเถรวาทตอนต้น และมีความเชื่อมโยงกับอินเดียผ่านเส้นทางการค้า

ประเทศลาว มีเมืองหลวงพระบาง ซึ่งเป็นราชธานีเก่าของอาณาจักรล้านช้าง ตั้งอยู่บริเวณที่บรรจบกันของแม่น้ำโขงและแม่น้ำคาน มีสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างศิลปะพื้นเมืองกับสถาปัตยกรรมอาณานิคม และมีปราสาทวัดพู ซึ่งเป็นศาสนสถานเก่าแก่ในศาสนาพราหมณ์ฮินดู สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้ามเหศวร

ประเทศฟิลิปปินส์ มีโบสถ์บาโรกแห่งฟิลิปปินส์ สะท้อนสถาปัตยกรรมยุโรปแบบบาโรกที่นำเข้ามาโดยสเปน แต่ปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วยฝีมือช่างชาวจีนและฟิลิปปินส์ และยังมีเมืองประวัติศาสตร์วิกัน ซึ่งมีผังเมืองแบบสเปน และอาคารที่ผสมผสานระหว่างจีนกับยุโรป

แหล่งมรดกโลกเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อนประวัติศาสตร์เฉพาะถิ่น แต่ยังเป็นหลักฐานของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและโลก

ฐานที่ ๖: ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ – ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน ด้วยทำเลที่ตั้งอยู่ระหว่างจีน อินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ทำให้ภูมิภาคนี้กลายเป็นศูนย์กลางของการติดต่อค้าขาย การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างตะวันออกกับตะวันตก

ในอดีต รัฐโบราณในภูมิภาคนี้ เช่น ฟูนัน เจนละ จามปา พุกาม ล้านช้าง และศรีวิชัย ล้วนมีความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งทางการเมือง การค้า และศาสนา เช่น

- การรับศาสนาฮินดูและพุทธจากอินเดีย
- การค้าทางทะเลที่เชื่อมโยงเมืองท่าต่าง ๆ
- การเผยแพร่รูปแบบสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และระบบการปกครอง

เมื่อชาติตะวันตกเริ่มเข้ามาในภูมิภาคตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ ความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคก็เปลี่ยนไป มีการล่าอาณานิคม การแบ่งเขตแดนใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

แม้กระนั้น ประเทศในภูมิภาคนี้ยังคงมีความใกล้ชิดกัน เช่น ภาษาในตระกูลมอญ-เขมรและไท-กระไดที่พบได้ในหลายประเทศ ความเชื่อทางศาสนาที่คล้ายคลึงกัน และการจัดงานวัฒนธรรมข้ามประเทศ เช่น เทศกาลสงกรานต์ในไทย ลาว พม่า และกัมพูชา

ปัจจุบัน ประเทศในอาเซียนยังคงส่งเสริมความร่วมมือผ่านด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรม เช่น โครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการขึ้นทะเบียนมรดกโลกร่วมกัน เพื่อแสดงถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันมาแต่โบราณ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบทวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการเข้าชมฐาน

คำถามสำหรับฐานที่ ๑

๑. ทำไมประเทศตะวันตกจึงให้ความสนใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากในช่วงการล่าอาณานิคม

.....

๒. การเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดขึ้นในระบบการปกครองของประเทศในภูมิภาคนี้หลังจากถูกล่าอาณานิคม

.....

๓. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร และส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น

.....

คำถามสำหรับฐานที่ ๒

๑. การนำระบบการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีผลกระทบอย่างไรต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น

.....

๒. ทำไมการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาและความเชื่อจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งในบางพื้นที่

.....

๓. ชาวพื้นเมืองต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงด้านสังคมอย่างไรในช่วงการล่าอาณานิคม

.....

คำถามสำหรับฐานที่ ๓

๑. เมืองสุโขทัยมีความสำคัญอย่างไรในประวัติศาสตร์ไทย

.....

๒. อะไรที่ทำให้อยุธยาเป็นเมืองท่าที่สำคัญในภูมิภาค

.....

๓. คุณคิดว่าอิทธิพลจากชาติต่าง ๆ ที่มีต่ออยุธยาส่งผลดีหรือเสียอย่างไร   ....
คำถามสำหรับฐานที่ ๔   ๑. เมืองพระนครศรีอยุธยาที่มีความสำคัญอย่างไรต่ออารยธรรมเขมร   ....   ๒. วัดบุโรพุทโธในอินโดนีเซียมีความโดดเด่นในด้านใด   ....   ๓. ทำไมเมืองโบราณฮอยอันถึงได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากต่างชาติ   ....
คำถามสำหรับฐานที่ ๕   ๑. เมืองโบราณของอาณาจักรพยูในเมียนมามีบทบาทสำคัญต่อศาสนาใด และส่งผลต่อภูมิภาคอย่างไร   ....   ๒. ทำไมเมืองหลวงพระบางถึงมีสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างท้องถิ่นกับตะวันตก   ....   ๓. โบสถ์บาโรกในฟิลิปปินส์บอกอะไรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในอดีต   ....
คำถามสำหรับฐานที่ ๖   ๑. ทำไมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแต่ก็ยังคงมีสิ่งที่คล้ายกันอยู่มาก   ....   ๒. การติดต่อกันระหว่างรัฐโบราณส่งผลต่อวัฒนธรรมปัจจุบันอย่างไร   ....   ๓. ถ้าไม่มีอาเซียน ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้จะเผชิญความยากลำบากด้านใดบ้างในแง่ของวัฒนธรรมและความร่วมมือ   ....

เฉลย...ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำถามจากฐานการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ทบสวนประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำถามสำหรับฐานที่ ๑

๑. ทำไมประเทศตะวันตกจึงให้ความสนใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากในช่วงการล่าอาณานิคม (เพื่อควบคุมเส้นทางการค้า วัตถุดิบ และขยายอำนาจทางการเมือง)
๒. การเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดขึ้นในระบบการปกครองของประเทศในภูมิภาคนี้หลังจากถูกล่าอาณานิคม (สูญเสียเอกราช และถูกปกครองโดยชาติตะวันตก)
๓. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร และส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น (เน้นการเกษตรเชิงเดี่ยวและการส่งออกวัตถุดิบ ทำให้เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับตลาดต่างประเทศ)

คำถามสำหรับฐานที่ ๒

๑. การนำระบบการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีผลกระทบอย่างไรต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น (ช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา แต่ทำให้ภาษาท้องถิ่นและวัฒนธรรมดั้งเดิมเสื่อมถอย)
๒. ทำไมการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาและความเชื่อจึงก่อให้เกิดความขัดแย้งในบางพื้นที่ (เพราะวัฒนธรรมและความเชื่อเดิมถูกแทนที่หรือถูกลดบทบาทโดยศาสนาใหม่)
๓. ชาวพื้นเมืองต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงด้านสังคมอย่างไรในช่วงการล่าอาณานิคม (ถูกบังคับทำงานภายใต้สภาพที่เข้มงวด และสูญเสียเสรีภาพบางส่วน)

คำถามสำหรับฐานที่ ๓

๑. เมืองสุโขทัยมีความสำคัญอย่างไรในประวัติศาสตร์ไทย (เป็นราชธานีแรกของไทย มีศิลาจารึกสุโขทัยที่เป็นหลักฐานสำคัญของภาษาและการปกครอง)
๒. อะไรที่ทำให้อยุธยาเป็นเมืองท่าที่สำคัญในภูมิภาค (มีความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรและเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ)
๓. คุณคิดว่าอิทธิพลจากชาติต่าง ๆ ที่มีต่ออยุธยาส่งผลดีหรือเสียอย่างไร (ส่งผลดีเพราะเพิ่มความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศิลปะ แต่บางครั้งก็อาจทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในเอกลักษณ์ดั้งเดิม)

คำถามสำหรับฐานที่ ๔

๑. เมืองพระนครศรีอยุธยาที่มีความสำคัญอย่างไรต่ออารยธรรมเขมร (เป็นเมืองหลวงเก่าที่แสดงถึงความรุ่งเรืองทางศิลปะและศาสนา มีโบราณสถานสำคัญหลายแห่ง)
๒. วัดบุโรพุทโธในอินโดนีเซียมีความโดดเด่นในด้านใด (เป็นศาสนสถานขนาดใหญ่ของพุทธศาสนาเถรวาท มีสถาปัตยกรรมและศิลปะที่งดงาม)

๓. ทำไมเมืองโบราณฮอยอันถึงได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากต่างชาติ (เพราะเป็นเมืองท่าที่มีการค้าขายและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศหลายชาติ)
คำถามสำหรับฐานที่ ๕   ๑. เมืองโบราณของอาณาจักรพยูในเมียนมามีบทบาทสำคัญต่อศาสนาใด และส่งผลต่อภูมิภาคอย่างไร (พุทธศาสนาเถรวาท เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อรัฐรอบข้างผ่านเครือข่ายการค้าและศาสนา)   ๒. ทำไมเมืองหลวงพระบางถึงมีสถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างท้องถิ่นกับตะวันตก (เพราะได้รับอิทธิพลจากการเข้ามาของฝรั่งเศสในยุคอาณานิคม และยังคงรักษารูปแบบเดิมของล้านช้างไว้ได้)   ๓. โบสถ์บาโรกในฟิลิปปินส์บอกอะไรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในอดีต (แสดงถึงการผสมผสานวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก การรับอิทธิพลจากยุโรปผ่านการล่าอาณานิคม และการดัดแปลงให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น)
คำถามสำหรับฐานที่ ๖   ๑. ทำไมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแต่ก็ยังคงมีสิ่งที่คล้ายกันอยู่มาก (เพราะเป็นภูมิภาคที่มีการติดต่อค้าขายและรับอิทธิพลร่วมกันจากอารยธรรมใหญ่ เช่น อินเดียและจีน แต่แต่ละรัฐยังคงรักษาเอกลักษณ์ของตนเอง)   ๒. การติดต่อกันระหว่างรัฐโบราณส่งผลต่อวัฒนธรรมปัจจุบันอย่างไร (ทำให้เกิดการผสมผสานด้านศิลปกรรม ภาษา ศาสนา และประเพณี ซึ่งยังคงปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน เช่น ภาษาและสถาปัตยกรรม)   ๓. ถ้าไม่มีอาเซียน ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้จะเผชิญความยากลำบากด้านใดบ้างในแง่ของวัฒนธรรมและความร่วมมือ (อาจเกิดความไม่เข้าใจกัน เสียโอกาสในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมร่วมกัน และขาดความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ใช้ประวัติศาสตร์เป็นฐาน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และ
การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการกำหนดทิศทางการ
ในการศึกษาหัวข้อในประวัติศาสตร์ เช่น นักเรียนอาจต้องคำถาม ในประเด็นที่สนใจว่า ต้องการศึกษาอะไร
ช่วงเวลาไหน สถานที่ใด หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับใคร เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕
ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

การกำหนดปัญหาหรือการตั้งประเด็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ มักจะเริ่มต้น การตั้งคำถามหลัก ๕
คำถาม คือ ๑) เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต ๒) เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ๓) เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน
๔) ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น ๕) เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้ารวบรวม
หลักฐาน ซึ่งมีอยู่มากมายและการจัดกระจายอยู่ในที่ต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒, ๒.๒, ๓.๑.๑.๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๑)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒,๒.๒,๓.๑.๑,๑,๔.๓.๗, ๕.๒.๑) ด้านความรู้ อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับอาณาจักรสุโขทัยจากหัวข้อพื้นฐานทั้ง ๖ ได้ ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูถามทบทวน เนื้อหาจาก ๖ ฐานความรู้ โดยใช้คำถามชัดเจน ตรงประเด็น ดังนี้ ๑. ถ้าชาติตะวันตกไม่เคยเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เลย คุณคิดว่าแหล่งมรดกโลกที่เราศึกษาจะยังมีลักษณะเหมือนทุกวันนี้หรือไม่? เพราะอะไร ๒. แหล่งมรดกโลกกับการล่าอาณานิคมมีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่ อย่างไร	แนวคำตอบ...บางแห่งอาจยังคงมีลักษณะดั้งเดิม แต่หลายแห่งอาจไม่มีอิทธิพลของสถาปัตยกรรมยุโรป หรือระบบบริหารแบบตะวันตก เช่น วิกันในฟิลิปปินส์อาจไม่เกิดขึ้นเลยถ้าไม่เคยถูกปกครองโดยสเปน แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากต่างชาติได้หลอมรวมเข้ากับวัฒนธรรมดั้งเดิม แนวคำตอบ...มีความเกี่ยวข้อง เพราะบางแหล่งเกิดขึ้นจากการที่ชาติตะวันตกเข้ามา เช่น โบสถ์บาโรก หรือเมืองวิกัน และบางแหล่งเป็นเป้าหมายของการยึดครองเพราะมีความมั่งคั่งทางวัฒนธรรม เช่น อยุธยา จึงถูกโจมตีและล่มสลาย มรดกโลกจึงสะท้อนทั้งอารยธรรมของชนพื้นเมือง และผลกระทบจากการล่าอาณานิคม	๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้น ข้อมูล และสรุปข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นความสำคัญของการ ตั้งคำถามและการศึกษา ด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจ ประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๓.ถ้าให้คุณแนะนำมรดกโลกแห่งหนึ่งในภูมิภาคนี้ให้ คนต่างชาติรู้จักเพื่อเข้าใจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คุณจะเลือกที่ไหน เพราะอะไร ๔.ไม่เราจึงควรศึกษาอดีตของรัฐโบราณและแหล่ง มรดกโลกในภูมิภาคของเรา	แนวคำตอบ...เลือกเมืองพระนครของกัมพูชา เพราะเป็นหลักฐานความยิ่งใหญ่ของอารยธรรม เขมรที่พัฒนาเองภายใต้อิทธิพลอินเดีย และ สะท้อนความสามารถด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และศาสนา แนวคำตอบ... เพราะอดีตช่วยให้เราเข้าใจรากเหง้าและ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค เช่น ศิลปะ ภาษา และศาสนาที่คล้ายกัน และยังเป็นสิ่ง ที่เราควรภาคภูมิใจและอนุรักษ์ให้คนรุ่นหลัง			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑. กิจกรรม ใช้ เกม “เรียงลำดับให้ถูก” โดยให้แต่ละกลุ่มได้รับบัตรคำ ที่แสดงขั้นตอนของ “วิธีทางประวัติศาสตร์” ๕ ขั้น ให้กลุ่มนักเรียนช่วยกันเรียงขั้นตอนให้ถูกต้อง พร้อมให้ตัวอย่างประกอบ ๒. ให้นักเรียน ๔-๕ คน ออกมานำเสนอคำถามที่สงสัย ๕. ครูเขียนคำถามเหล่านั้นบนกระดาน พร้อม สนทนาว่าคำถามแบบไหนน่าสนใจ เช่น				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ถามแบบ “ทำไม”, “อย่างไร” จะดีกว่าถามแบบ “คืออะไร” คำถามควรมีประเด็นให้คิดต่อและสืบค้นได้ ๑. ยุโรปอยากได้อะไรจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงขนาดต้องล่าอาณานิคม แล้วตอนนั้นประเทศเรามีอะไรดี ๒. คนในอดีตรู้สึกอย่างไรเมื่อต่างชาติเข้ามาปกครองประเทศของเขา เขาเคยต่อต้านหรือเปล่า ๓. ภาษาและศิลปะในประเทศของเรามีอะไรที่ได้รับอิทธิพลจากต่างชาติบ้าง ๔. นครวัด บุโรพุทโธ และหมีเซิน สร้างขึ้นได้อย่างไรในยุคที่ไม่มีเครื่องจักร ๕. แหล่งมรดกโลกแบบไหนที่ยังมีคนใช้ชีวิตอยู่บ้าง เขาใช้ชีวิตอย่างไรในสถานที่แบบนั้น ๖. มรดกโลกจำเป็นต้องสวยงามเสมอไปไหม แล้วอะไรทำให้สถานที่ธรรมดา ๆ กลายเป็นมรดกโลกได้ ๗. ประเทศเพื่อนบ้านของเรามีวัฒนธรรมอะไรที่คล้ายกับของไทยบ้าง แล้วทำไมถึงคล้ายกัน ๘. ทำไมบางประเทศเคยเป็นอาณานิคมของยุโรป แต่บางประเทศอย่างไทยไม่เคยตกเป็นอาณานิคม				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๙. คนสมัยก่อนดูแลแหล่งโบราณสถานอย่างไร โดยที่ยังไม่มีคำว่า “มรดกโลก” ๑๐. ถ้าเราอยากเสนอ “สถานที่หนึ่งในชุมชนของเรา” ให้เป็นมรดกโลก เราต้องเตรียมอะไรบ้าง				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกคำถามที่สนใจจาก ๑๐ ข้อ หรือคำถามของเพื่อนบนกระดาน ๒. ให้นักเรียน ในกลุ่มประชุมวางแผนการทำงานว่าจะแบ่งงานกันอย่างไรมีข้อมูลให้อ่านสามข้อมูลและต้องร่วมกันเรียบเรียง เช่น อ่านข้อมูลสองคน อ่านอย่างน้อยสองรอบ แล้วเล่าให้เพื่อนฟังว่าข้อมูลของตัวเองมีว่าอย่างไร จากนั้นช่วยกันเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาของตนเอง ๓. ครูแจกใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ โดยให้เขียนคำถามที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่งเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง ไม่ใช่ลอกทั้งหมดแต่ให้อ่านข้อมูลจากสามแหล่ง ให้เข้าใจแล้วแล้วเรียบเรียงใหม่ พร้อมระบุแหล่งอ้างอิงที่ใช้	นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. แต่ละกลุ่ม เล่าว่า กลุ่มตนเอง ทำงาน อย่างไร ๒. ครูบอกว่าชั่วโมงต่อไปจะให้นักเรียนหา ข้อมูล เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต				

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - อธิบายเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูลและสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเองเพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยเห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง (๑.๓.๒, ๒.๒, ๓.๑.๑, ๔.๓.๗, ๕.๒.๑)	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	ตั้งคำถามเพื่อการสืบค้นข้อมูล และสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้	ตั้งคำถามได้ชัดเจน เหมาะสมกับการสืบค้น และสามารถสรุปข้อมูลจากหลายแหล่งได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล	ตั้งคำถามได้บ้าง แต่ยังไม่ชัดเจน และสรุปข้อมูลได้บางส่วนหรือยังไม่ลึก	ไม่สามารถตั้งคำถามหรือสรุปข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
	เห็นความสำคัญของการตั้งคำถามและการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง	สนใจใฝ่รู้ ตั้งใจเรียน แสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการตั้งคำถาม และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	สนใจพอประมาณ ตั้งคำถามหรือค้นคว้าบ้าง แต่ยังไม่สม่ำเสมอ	ขาดความสนใจ ไม่ตั้งคำถาม และไม่แสดงพฤติกรรมของการศึกษาด้วยตนเอง
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ไขข้อสงสัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๑

“ยุโรปอยากได้อะไรจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงขนาดต้องล่าอาณานิคม แล้วตอนนั้นประเทศเรามีอะไรดี”
 ชุดข้อมูลที่ ๑: “ทรัพยากรธรรมชาติที่ยุโรปต้องการ”

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ ประเทศในยุโรปเริ่มขยายอำนาจผ่านการสำรวจทางทะเล พวกเขาต้องการทรัพยากรธรรมชาติที่หายากในทวีปตนเอง เช่น เครื่องเทศ (พริกไทย ลูกจันทน์เทศ กานพลู อบเชย) ซึ่งเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยของชนชั้นสูงยุโรป เพราะใช้ปรุงอาหาร รักษาโรค และถนอมเนื้อสัตว์ เครื่องเทศเหล่านี้มีแหล่งกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในหมู่เกาะมลายูของอินโดนีเซีย เช่น โมลุกกะ (Moluccas) ที่เรียกกันว่า “หมู่เกาะเครื่องเทศ” นอกจากนี้ยุโรปยังต้องการไม้หอม อย่างพารา ดีบุก ทองคำ และแร่ธาตุอื่นๆ ซึ่งมีอยู่มากในภูมิภาคนี้

เมื่อเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ ความต้องการวัตถุดิบของยุโรปยิ่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจอย่างข้าว น้ำตาล ยาง และฝ้ายที่ใช้ในอุตสาหกรรมทอผ้าและยานยนต์ พื้นที่เขตร้อนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เหมาะกับการปลูกพืชเหล่านี้ ประเทศอย่างพม่า อินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ จึงถูกดึงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของตะวันตกอย่างเต็มรูปแบบ ยุโรปยังใช้ภูมิภาคนี้เป็นตลาดระบายสินค้าอุตสาหกรรม เช่น ผ้า เครื่องจักร และของใช้จากอังกฤษ ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์อีกด้วย

แหล่งอ้างอิง:

- สุพจน์ แจ้งเร็ว. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์โลกสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.
- Smith, A. (๒๐๑๕). Colonialism and Resources in Southeast Asia. Oxford University Press.

ชุดข้อมูลที่ ๒: “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสายตายุโรป”

ยุโรปมองว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือดินแดนอุดมสมบูรณ์ที่ยังไม่ถูกครอบครองโดยจักรวรรดิใหญ่ใดอย่างเป็นทางการ พวกเขาจึงเห็นโอกาสในการเข้ามาตั้งอาณานิคมและสถานการค้าก่อนประเทศอื่นจะยึดไป การล่าอาณานิคมจึงไม่ใช่แค่เรื่องเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นการแข่งขันทางอำนาจในเวทีโลก อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส และเนเธอร์แลนด์ ต่างต้องการแสดงอิทธิพลโดยการยึดดินแดนเหล่านี้เป็น “จุดยุทธศาสตร์” ที่ควบคุมเส้นทางเดินเรือและการค้า เช่น สิงคโปร์ เปนัง หรือมะนิลา

ยุโรปยังอ้างว่า พวกเขามีหน้าที่ “นำแสงสว่างทางอารยธรรม” มาสู่โลกตะวันออก โดยเฉพาะการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ การศึกษาแบบตะวันตก และการบริหารจัดการสมัยใหม่ พวกเขาเชื่อว่าชาวพื้นเมืองยังล้าหลังและไร้การศึกษา จึงต้องได้รับการปกครองโดยผู้มีอารยธรรม แม้เหตุผลนี้จะเป็นข้ออ้างในการแสวงหาผลประโยชน์ แต่ก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหญ่ในสังคม เช่น การสร้างโรงเรียน ถนน ระบบขนส่งและการเก็บภาษีที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของยุโรป

แหล่งอ้างอิง:

- Tarling, N. (๑๙๙๒). The Cambridge History of Southeast Asia. Cambridge University Press.
- ศิริพร เนาวกุล. (๒๕๕๙). อาณานิคม: ประวัติศาสตร์และผลกระทบ. กรุงเทพฯ: มติชน.

ชุดข้อมูลที่ ๓: “สยามในสายตาชาวตะวันตก”

สยาม หรือประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นดินแดนที่ชาวตะวันตกให้ความสนใจอย่างมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗-๑๙ เพราะตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ระหว่างอินเดียกับจีน มีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นทางการค้าและการเพาะปลูกที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก เช่น ไม้สัก ข้าว และสมุนไพร สยามมีระบบราชการที่เข้มแข็ง มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำ และสามารถเจรจาต่อรองกับมหาอำนาจตะวันตกอย่างมีไหวพริบ โดยเฉพาะในรัชกาลที่ ๔-๕ ที่สามารถเปิดประเทศเพื่อเจริญสัมพันธ์กับตะวันตก โดยไม่ตกเป็นอาณานิคม

แม้จะไม่ได้เป็นอาณานิคม แต่สยามต้องยอมทำสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ เช่น สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty) กับอังกฤษในปี พ.ศ. ๒๓๙๘ ที่เปิดเสรีทางการค้า ลดภาษีนำเข้า และให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนอังกฤษ สนธิสัญญาเหล่านี้ส่งผลให้สยามเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจแบบยังชีพไปสู่เศรษฐกิจเพื่อการส่งออก และเริ่มพัฒนาเมือง ระบบคมนาคม และการศึกษาให้ทันสมัยขึ้น

แหล่งอ้างอิง:

- Baker, C., & Phongpaichit, P. (๒๐๑๗). A History of Thailand. Cambridge University Press.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (๒๕๖๑). สยามในเงาอาณานิคม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราฯ.

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๒

“ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ละประเทศเจอผลกระทบจากการล่าอาณานิคมยังงัย”

ชุดข้อมูลที่ ๑: “เวียดนาม – ความสูญเสียและการต่อต้านอันยาวนาน”

เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญกับการล่าอาณานิคมอย่างรุนแรงและยาวนานที่สุด โดยเริ่มจากการที่ฝรั่งเศสเข้ายึดครองในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และตั้งเวียดนามเป็นส่วนหนึ่งของอินโดจีนฝรั่งเศส (French Indochina) เวียดนามถูกควบคุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ชาวเวียดนามต้องจ่ายภาษีหนัก ทำงานในไร่ยางและเหมืองโดยได้ค่าจ้างต่ำ และถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ ฝรั่งเศสส่งคนของตนมาปกครองท้องถิ่น และปลูกฝังภาษาฝรั่งเศสในระบบการศึกษา

แต่เวียดนามก็เป็นประเทศที่มีการต่อต้านอาณานิคมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขบวนการชาตินิยมพื้นเมือง เช่น ขบวนการกบฏ “เกชตรกร” (Phong Trao Can Vuong) ไปจนถึงขบวนการชาตินิยมของโฮจิมินห์ ซึ่งนำไปสู่สงครามอินโดจีนและในที่สุด เวียดนามก็สามารถประกาศเอกราชได้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ (๑๙๔๕) แม้จะต้องผ่านสงครามเวียดนามกับสหรัฐฯ อีกช่วงหนึ่งก่อนรวมประเทศในปี ๒๕๑๘ (๑๙๗๕) ประสบการณ์จากการล่าอาณานิคมทำให้เวียดนามกลายเป็นชาติที่เข้มแข็งทางการเมือง และให้ความสำคัญกับเอกราชเป็นอย่างยิ่ง แหล่งอ้างอิง:

- Marr, D. (๑๙๘๑). Vietnamese Anticolonialism ๑๘๘๕-๑๙๒๕. University of California Press.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (๒๕๖๓). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: ประวัติศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราฯ.

ชุดข้อมูลที่ ๒: “อินโดนีเซีย – การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจเพื่อจักรวรรดินิยม”

อินโดนีเซียตกเป็นอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์มานานกว่า ๓๕๐ ปี เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๗ เมื่อบริษัทอินเดียตะวันออกของดัตช์ (VOC) เข้ามาควบคุมการค้าเครื่องเทศในหมู่เกาะมลายู รัฐบาลอาณานิคมเนเธอร์แลนด์เปลี่ยนอินโดนีเซียให้กลายเป็นฐานผลิตสินค้าเพื่อส่งออก โดยเฉพาะน้ำตาล ยาง กาแฟ และชาที่ชาวพื้นเมืองต้องปลูกเพื่อส่งให้รัฐในระบบที่เรียกว่า Cultivation System (ระบบบังคับปลูก) ชาวอินโดนีเซียจำนวนมากต้องเสียที่ดิน และแรงงานจำนวนมากถูกใช้ไปกับไร่นาของบริษัทต่างชาติ

แม้ชาวอินโดนีเซียจะพยายามต่อต้าน แต่การปกครองที่เข้มงวดและการแบ่งแยกชนชั้นระหว่างชาวยุโรปและชาวพื้นเมือง ทำให้ประชาชนถูกกดขี่มายาวนาน จนในต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เริ่มเกิดขบวนการชาตินิยม เช่น พรรคอินโดนีเซียนาโซนาล (PNI) ของซูการ์โน ซึ่งต่อสู้เพื่อเอกราช จนได้อิสรภาพในปี ๑๙๔๕ การตกเป็นอาณานิคมทิ้งมรดกของการพึ่งพิงเศรษฐกิจแบบผูกขาดไว้ในหลายพื้นที่ของประเทศ

แหล่งอ้างอิง:

- Ricklefs, M. C. (๒๐๐๑). A History of Modern Indonesia since c.๑๒๐๐. Stanford University Press.

- สรศักดิ์ ธรรมโน. (๒๕๖๑). อินโดนีเซียในยุคอาณานิคม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ชุดข้อมูลที่ ๓: “พม่า – การล่มสลายของระบบดั้งเดิมและผลทางสังคม”

พม่าเป็นประเทศที่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๖๙ (๑๘๒๖) หลังสงครามอังกฤษ-พม่า พม่าถูกผนวกเข้ากับบริติชอินเดีย (British India) ระบบราชวงศ์พม่าและอำนาจกษัตริย์ถูกทำลายลง และอังกฤษเข้าควบคุมระบบราชการ การค้า และระบบการศึกษา พื้นที่เพาะปลูกข้าวในพม่า โดยเฉพาะบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอิรวดี กลายเป็นพื้นที่ผลิตข้าวเพื่อส่งออก โดยใช้แรงงานชาวอินเดียที่อังกฤษนำเข้ามา การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้สังคมพม่ารู้สึกว่าคุณค่าและสูญเสียอัตลักษณ์

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ความไม่พอใจสะสมกลายเป็นการลุกฮือของขบวนการต่อต้านอาณานิคม เช่น ขบวนการของพระสงฆ์ กลุ่มเยาวชน และนักศึกษาที่เรียกร้องเอกราช โดยมีองซาน (บิดาขององซานซูจี) เป็นผู้นำการเจรจาและต่อสู้ทางการเมืองกับอังกฤษ พม่าจึงได้รับเอกราชในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ (๑๙๔๘) หลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ การล่าอาณานิคมทำให้สังคมพม่ามีความขัดแย้งทางชาติพันธุ์และศาสนาที่ยังคงหลงเหลือ มาจนปัจจุบัน

แหล่งอ้างอิง:

- Taylor, R. H. (๒๐๐๙). The State in Myanmar. University of Hawaii Press.

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๓

“มรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ละแห่งมีคุณค่าอะไร ทำไมถึงได้ขึ้นทะเบียน”

ชุดข้อมูลที่ ๑: “เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย – มรดกของอารยธรรมแรกแห่งสยาม”

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกโดยยูเนสโกในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เพราะเป็นหลักฐานที่แสดงถึงการถือกำเนิดของอารยธรรมไทยยุคต้น สุโขทัยเป็นอาณาจักรไทยแห่งแรกที่มีระบบการปกครอง ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และพุทธศาสนาแบบเถรวาทที่มั่นคง มีจารึกพ่อขุนรามคำแหงที่แสดงถึงการใช้อักษรไทยและแนวคิดด้านการปกครองที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง อีกทั้งยังมีศิลปกรรมแบบสุโขทัยที่โดดเด่น เช่น พระพุทธรูปปางมารวิชัยในอิริยาบถสง่างาม ซึ่งมีอิทธิพลต่อศิลปะไทยในเวลาต่อมา

สุโขทัยยังเป็นแบบอย่างของการวางผังเมืองอย่างชาญฉลาด มีคูเมือง คันดิน และโบราณสถานที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น วัดมหาธาตุ วัดศรีชุม และวัดศรีสวาย มรดกนี้จึงไม่เพียงสะท้อนเรื่องสถาปัตยกรรมเท่านั้น แต่ยังสื่อถึงความคิด ความเชื่อ และโครงสร้างสังคมในอดีตอีกด้วย คุณค่าของสุโขทัยอยู่ที่การเป็นรากฐานของชาติไทย และการแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างอิทธิพลภายนอกกับภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งอ้างอิง:

- กรมศิลปากร. (๒๕๔๕). อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย. กรุงเทพฯ: สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ.
- สุภัทรดิศย์ วณิชศิลป์. (๒๕๖๓). สุโขทัย: รากฐานรัฐไทย. กรุงเทพฯ: สารคดี.

ชุดข้อมูลที่ ๒: “นครวัด – ความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมเขมรโบราณ”

นครวัด (Angkor Wat) ตั้งอยู่ในจังหวัดเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากเป็นศาสนสถานที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกและสะท้อนความรุ่งเรืองของอาณาจักรเขมรในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ นครวัดเป็นตัวอย่างของสถาปัตยกรรมแบบเขมรที่สมบูรณ์และซับซ้อน ทั้งในด้านโครงสร้าง ผังเมือง และงานแกะสลักที่ละเอียดวิจิตร ตัววิหารสร้างจากหินทรายทั้งหมด มีปราสาทประธานสูงตระหง่านกลางวิหาร ล้อมด้วยปรางค์ย่อยและคูน้ำขนาดใหญ่

คุณค่าของนครวัดไม่ได้อยู่เพียงแค่ความใหญ่โตของสถาปัตยกรรม แต่ยังรวมถึงเนื้อหาที่บรรยายบนผนัง เช่น ภาพเทพปกรณัมฮินดู ภาพการเดินทัพ ภาพเทพอัปสร และการแสดงความเคารพต่อพระราชา แสดงถึงการรวมศาสนา ศิลปะ และอำนาจไว้ด้วยกัน มรดกนี้จึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงจินตนาการ ความเชื่อ และวิทยาการของมนุษย์ในยุคโบราณได้อย่างลึกซึ้ง

แหล่งอ้างอิง:

- ศูนย์มรดกโลก (สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ). (๒๕๔๖). นครวัด: อารยธรรมในหิน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมมรดกโลก.
- พงศ์ธร เทพพิทักษ์. (๒๕๖๑). นครวัด นครธม: โลกของเขมรโบราณ. เชียงใหม่: ซิลค์เวิร์ม.

ชุดข้อมูลที่ ๓: “โบราณสถานเมืองฮอยอัน – มรดกแห่งการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม”

เมืองฮอยอันของประเทศเวียดนาม ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยเหตุผลที่เมืองนี้เป็นศูนย์กลางการค้าและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกกับตะวันตกมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ เมืองมีสถาปัตยกรรมที่หลากหลาย เช่น อาคารไม้แบบญี่ปุ่น บ้านจีนโบราณ และอาคารสไตล์ยุโรปแบบโคโลเนียล สะท้อนการเป็น “ชุมทางของวัฒนธรรม” ที่ปรับตัวตามยุคสมัยได้อย่างกลมกลืน

แม้จะเคยเป็นเมืองท่าค้าขายที่พลุกพล่าน แต่ฮอยอันกลับสามารถอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้เป็นอย่างดี เช่น สะพานญี่ปุ่น บ้านตระกูลตันเค และวิถีชีวิตชาวเมืองริมแม่น้ำ ซึ่งยังคงผสมผสานความเก่าและใหม่อย่างมีเอกลักษณ์ มรดกโลกแห่งนี้จึงแสดงถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการอยู่ร่วมกันระหว่างผู้คนต่างชาติพันธุ์ได้อย่างน่าชื่นชม

แหล่งอ้างอิง:

- วิมลมาศ พรหมประสิทธิ์. (๒๕๖๐). เวียดนาม: การเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สมเกียรติ ชูวงศ์. (๒๕๕๙). มรดกโลกในเวียดนาม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยมรดกโลก.

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๔

“ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้มีประสบการณ์จากการล่าอาณานิคมแตกต่างกันอย่างไร”

ชุดข้อมูลที่ ๑: เวียดนาม – การต่อสู้เพื่ออิสรภาพจากฝรั่งเศส

เวียดนามเคยตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ โดยฝรั่งเศสเข้ามายึดครองพื้นที่ตอนใต้ก่อนแล้วขยายอิทธิพลไปยังตอนกลางและตอนเหนือ จากนั้นรวมเวียดนามเข้ากับลาวและกัมพูชาเป็น “อินโดจีนฝรั่งเศส” ฝรั่งเศสควบคุมเศรษฐกิจ การเกษตร และการศึกษา ทำให้เวียดนามสูญเสียอำนาจในการปกครองตนเอง ชาวเวียดนามจำนวนมากต้องทำงานหนักในไร่ยางและเหมืองแร่โดยได้ค่าจ้างน้อย ขณะเดียวกันก็มีการเผยแพร่อิทธิพลตะวันตกเข้ามา เช่น ศาสนาคริสต์และระบบราชการแบบยุโรป การลุกขึ้นสู้ของชาวเวียดนามเกิดขึ้นหลายครั้ง โดยเฉพาะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อฝรั่งเศสพยายามกลับมายึดอำนาจอีกครั้ง ขบวนการเวียดมินห์ที่นำโดยโฮจิมินห์ได้รวบรวมชาวเวียดนามและประกาศเอกราชในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ จนนำไปสู่สงครามอินโดจีนระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศส และในที่สุดฝรั่งเศสก็พ่ายแพ้ที่สมรภูมิเอียงเปียนฟูในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ทำให้เวียดนามได้รับเอกราชในเวลาต่อมา

แหล่งอ้างอิง:

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๒). ประวัติศาสตร์อาเซียน. กรุงเทพฯ: อจท.

ชุดข้อมูลที่ ๒: เมียนมา – จากการเป็นอาณานิคมอังกฤษสู่การยึดอำนาจของทหาร

เมียนมาตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ หลังสงครามอังกฤษ-พม่าทั้ง ๓ ครั้ง อังกฤษได้ผนวกพม่าเข้าเป็นส่วนหนึ่งของบริติชอินเดียน เมียนมาถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จ ระบบการปกครองดั้งเดิมถูกยุบเลิก ชนชั้นสูงพม่าเสียอำนาจไป อังกฤษเข้ามามีการบริหารราชการแทนทั้งหมด ขณะเดียวกันก็นำแรงงานอินเดียเข้ามาทำงานในพม่า ทำให้เกิดความตึงเครียดทางสังคม และความรู้สึกรักต่อต้านทั้งอังกฤษและแรงงานต่างชาติในหมู่ชาวพม่า

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขบวนการอิสรภาพของเมียนมาเข้มแข็งขึ้น โดยมีองซานเป็นผู้นำเจรจากับอังกฤษจนได้รับเอกราชในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ อย่างไรก็ตาม หลังได้เอกราช เมียนมากลับประสบปัญหาความไม่สงบภายในและการรัฐประหารหลายครั้ง จนนำไปสู่การปกครองของทหารที่ยาวนาน ทำให้กระบวนการพัฒนาประเทศล่าช้ากว่าชาติอื่นในภูมิภาค

แหล่งอ้างอิง:

- อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (๒๕๖๔). พม่ากับอังกฤษ: จากเอกราชสู่เผด็จการ. กรุงเทพฯ: มติชน.

- สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์. (๒๕๖๒). สังคมศึกษาฯ ม.๓. กรุงเทพฯ: อจท.

ชุดข้อมูลที่ ๓: ไทย – ประเทศเดียวในภูมิภาคที่ไม่ตกเป็นอาณานิคม

ประเทศไทย (ในอดีตคือสยาม) เป็นชาติเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ไม่เคยตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก การรักษาเอกราชไว้ได้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการปฏิรูปภายในอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่มีการยกเลิกระบบไพร่ ทาส และจัดระบบราชการใหม่ตามแบบตะวันตก สยามยังใช้ยุทธศาสตร์การทูตที่ชาญฉลาด เช่น การทำสนธิสัญญากับอังกฤษและฝรั่งเศสเพื่อถ่วงดุลอำนาจ

อย่างไรก็ตาม ไทยก็ต้องแลกกับการยอมเสียดินแดนบางส่วนให้กับอำนาจตะวันตก เช่น ลาว กัมพูชา และมลายูตอนบน เพื่อรักษาสันติภาพของประเทศไทย การไม่ตกเป็นอาณานิคมทำให้ไทยสามารถพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไปและคงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์และพุทธศาสนา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ชาติ

แหล่งอ้างอิง:

- วรชาติ มีชูบท. (๒๕๖๒). สยามกับการรักษาเอกราช. กรุงเทพฯ: สารคดี.

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๕

“ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ฟื้นตัวหลังยุคอาณานิคมได้อย่างไร”

ชุดข้อมูลที่ ๑: ฟิลิปปินส์ – การฟื้นตัวหลังยุคอาณานิคมสหรัฐอเมริกา

หลังจากที่ฟิลิปปินส์ได้รับเอกราชจากสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ (ค.ศ. ๑๙๔๖) ประเทศต้องเผชิญกับความท้าทายในการจัดการปัญหาเศรษฐกิจที่เสียหายจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ และระบบการเมืองที่ยังพึ่งพาสหรัฐฯ อย่างมาก ช่วงแรกของการฟื้นฟู ฟิลิปปินส์ได้รับเงินช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา ทั้งในด้านเงินทุน การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการศึกษา มีการจัดตั้งระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยตามแบบอเมริกัน และเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและการส่งออก

แม้จะมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในบางช่วง แต่ประเทศก็ต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงทางการเมือง การทุจริต และช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนที่ยังสูง อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ก็พยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเองผ่านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยและใฝ่รู้ ซึ่งเป็นรากฐานในการฟื้นตัวอย่างยั่งยืน

แหล่งอ้างอิง:

- วิชัย กาญจนธีระ. (๒๕๖๓). อาเซียนศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๒). สังคมศึกษา ม.๓. กรุงเทพฯ: อจท.

ชุดข้อมูลที่ ๒: อินโดนีเซีย – การรวมชาติหลังปลดแอกจากเนเธอร์แลนด์

อินโดนีเซียได้รับเอกราชจากเนเธอร์แลนด์ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ หลังจากการต่อสู้ที่ยาวนานทั้งในรูปแบบสงครามและการทูต หลังได้เอกราช ประเทศต้องเผชิญความท้าทายในการรวมเกาะต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมและศาสนาแตกต่างกันให้เป็นชาติเดียว โดยใช้ภาษาชวาเป็นฐานและ “ภาษาบาฮาซาอินโดนีเซีย” เป็นภาษากลางของชาติ การสร้างชาติผ่านระบบการศึกษา การปกครอง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนในด้านเศรษฐกิจ อินโดนีเซียพยายามลดการพึ่งพาอดีตเจ้าอาณานิคม และเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ เช่น เหมืองแร่ น้ำมัน ปาล์มน้ำมัน และการท่องเที่ยว แม้จะมีช่วงที่ประเทศเข้าสู่เผด็จการภายใต้ประธานาธิบดีซูฮาร์โต แต่การปฏิรูปในช่วงหลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ ทำให้อินโดนีเซียเริ่มฟื้นฟูระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างจริงจัง

แหล่งอ้างอิง:

- สุภัตตรา ภูมิประภาส. (๒๕๖๑). การเมืองและสังคมในอินโดนีเซีย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๖๕). ข้อมูลประเทศอินโดนีเซีย. www.asean-thai.net

ชุดข้อมูลที่ ๓: ไทย – การพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยอิงแนวคิด “ทันสมัยแต่ไม่เสียอัตลักษณ์”

แม้ไทยจะไม่ตกเป็นอาณานิคม แต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศก็จำเป็นต้องฟื้นตัวจากผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไทยใช้แนวทางการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเน้นการมีสัมพันธ์ทางการทูตกับมหาอำนาจทั้งสหรัฐฯ และอังกฤษ เพื่อรักษาความมั่นคงในภูมิภาค ขณะเดียวกันก็เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติอย่างจริงจังตั้งแต่ทศวรรษ ๒๕๐๐

การปฏิรูปการศึกษา การคมนาคม การเกษตร และการพัฒนาเมืองถูกผลักดันอย่างเป็นระบบ โดยรัฐบาลเน้นการสร้างถนน หน่วยงานราชการ และสถาบันการศึกษาในต่างจังหวัด ทำให้เกิดการกระจายความเจริญจากเมืองสู่ชนบท แม้จะมีความเหลื่อมล้ำอยู่ แต่ไทยก็สามารถฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและสังคมได้เร็ว และยังคงเอกลักษณ์วัฒนธรรม เช่น ภาษา ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ได้อย่างมั่นคง

แหล่งอ้างอิง:

- สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร. (๒๕๖๓). พัฒนาการของไทยหลังสงครามโลก. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). รายงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
แห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๓

คำถามนำสืบค้นข้อที่ ๖

“การล่าอาณานิคมส่งผลอย่างไรต่อการที่ประเทศในภูมิภาคของเราเริ่มมีความเป็น ‘ชาติ’ และ ‘อัตลักษณ์’ ของตนเอง”

ชุดข้อมูลที่ ๑: การล่าอาณานิคมกระตุ้นแนวคิด “ชาตินิยม” ในเวียดนาม

เวียดนามถูกฝรั่งเศสยึดครองตั้งแต่วัยกลางศตวรรษที่ ๑๙ ฝรั่งเศสพยายามควบคุมทั้งการปกครอง การศึกษา และศาสนา ทำให้ชาวเวียดนามจำนวนมากรู้สึกถูกลบเลือนอัตลักษณ์ของตนเอง ปัญญาชนเวียดนามบางกลุ่ม เริ่มศึกษาแนวคิดสมัยใหม่จากตะวันตก เช่น เสรีภาพ ความเสมอภาค และสิทธิมนุษยชน แล้วนำมาเชื่อมโยงกับอุดมการณ์ชาตินิยมเพื่อปลุกกระตุ้นผู้คนให้ลุกขึ้นสู้

ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ เกิดขบวนการชาตินิยมหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเวียดนามินห์ ที่มีโฮจิมินห์เป็นผู้นำ พวกเขาไม่ได้ต้องการแค่ไล่เจ้าอาณานิคมออกไป แต่ยังต้องการฟื้นฟูความภาคภูมิใจในชาติและสร้างเวียดนามใหม่ที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน เวียดนามจึงเป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ชัดเจนของประเทศซึ่งใช้การล่าอาณานิคมเป็นแรงผลักดันในการสร้างแนวคิด “ชาติ” ขึ้นมาอย่างแท้จริง

แหล่งอ้างอิง:

- ศุภชัย เอกอุดม. (๒๕๖๒). ประวัติศาสตร์เวียดนามสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: มติชน
- สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (๒๕๖๑). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคอาณานิคม

ชุดข้อมูลที่ ๒: ไทย – การใช้ “ชาตินิยม” เพื่อดำเนินอิทธิพลตะวันตกโดยไม่ตกเป็นอาณานิคม

แม้ประเทศไทยไม่เคยตกเป็นอาณานิคม แต่แรงกดดันจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกทำให้ผู้นำไทยเริ่มสร้างแนวคิด “ชาตินิยม” เพื่อรวมประชาชนให้เป็นปึกแผ่น สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา มีการปฏิรูปการปกครอง การศึกษา และระบบราชการ เพื่อให้ไทยทันสมัยและสามารถเจรจากับชาติตะวันตกได้อย่างมีศักดิ์ศรี

แนวคิดความเป็น “ชาติ” ถูกส่งผ่านทางการศึกษา หนังสือเรียน และการเผยแพร่ข่าวสารในพระราชสำนัก เช่น การใช้ภาษาไทยกลาง การยกย่องวัฒนธรรมไทยแบบชาววัง การสถาปนาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาติ สิ่งเหล่านี้ทำให้คนไทยจำนวนมากรู้สึกถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แม้มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ไทยจึงสร้างแนวคิดเรื่อง “อัตลักษณ์ชาติ” เพื่อปกป้องตนเองจากภัยอาณานิคมโดยไม่ต้องต่อสู้ด้วยอาวุธ

แหล่งอ้างอิง:

- ธงชัย วินิจจะกุล. (๒๕๔๘). ความเป็นมาของความเป็นไทย. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวกัน

ชุดข้อมูลที่ ๓: การฟื้นฟูอัตลักษณ์ในอินโดนีเซียหลังยุคอาณานิคมดัตช์

อินโดนีเซียเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของเนเธอร์แลนด์มายาวนาน ชาวอินโดนีเซียถูกจำกัดสิทธิและถูกแบ่งแยกชนชั้นผ่านระบบการศึกษาและการปกครองแบบเชื้อชาติ ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ ปัญญาชนอินโดนีเซียเริ่มสร้างขบวนการชาตินิยม เช่น กลุ่ม “บูดิอุโตโม” และ “ซาเรกัต อิสลาม” เพื่อเรียกร้องสิทธิความเป็นมนุษย์และสิทธิในดินแดนของตน

เมื่อได้รับเอกราชในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ อินโดนีเซียใช้โอกาสนั้นฟื้นฟูอัตลักษณ์อย่างเข้มข้น ทั้งการกำหนดภาษาบาฮาซาอินโดนีเซียให้เป็นภาษาประจำชาติ การใช้ดนตรีพื้นเมืองในงานรัฐพิธี และการยกย่องศิลปะพื้นถิ่น เช่น ละครบาราวา และการทำเงา (Wayang Kulit) ในสื่อสาธารณะ แนวทางเหล่านี้ไม่เพียงฟื้นฟูวัฒนธรรม แต่ยังช่วยรวมชาติให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวหลังจากถูกเจ้าอาณานิคมพยายามแบ่งแยก

แหล่งอ้างอิง:

- สุพรรณิ ภู่วโรดม. (๒๕๖๐). ประวัติศาสตร์อินโดนีเซียสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาฯ

- มูลนิธิอาเซียนศึกษา. (๒๕๖๓). วัฒนธรรมอาเซียนในมุมมองเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง

คำถามข้อ ๗

“ยุโรปเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงได้อย่างไร”

ชุดข้อมูลที่ ๑: การเข้ามาของโปรตุเกส — ผู้บุกเบิกเส้นทางทะเลสู่เอเชีย

ในช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๕ ยุโรปเริ่มเข้าสู่ยุคแห่งการสำรวจทางทะเล ด้วยแรงผลักดันจากความต้องการเครื่องเทศจากเอเชีย ซึ่งเป็นสินค้าหรูหราที่มีค่าที่ขายได้ในราคาสูงในยุโรป โปรตุเกสเป็นชาติแรกที่ประสบความสำเร็จในการเดินเรือรอบแอฟริกาเข้าสู่อินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในปี พ.ศ. ๒๐๕๔ (ค.ศ. ๑๕๑๑) กองเรือของโปรตุเกสยึดเมืองท่ามะละกาได้สำเร็จ และใช้ที่นี่เป็นฐานในการขยายอิทธิพลสู่หมู่เกาะอินโดนีเซีย

การยึดครองมะละกาเป็นจุดเริ่มต้นของการแทรกแซงทางการค้าในภูมิภาค โปรตุเกสนำระบบการผูกขาดสินค้าเข้ามา ใช้กำลังทหารคุมทางเดินเรือ และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีทางการทหาร เช่น ปืนไฟและป้อมปราการ ส่งผลให้รัฐท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงด้านการป้องกันและการทหาร นอกจากนี้ โปรตุเกสยังนำคริสต์ศาสนาเข้ามาเผยแผ่ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะในหมู่เกาะที่มีการยอมรับอย่างเปิดเผยมากกว่า อย่างไรก็ตาม โปรตุเกสไม่ได้สร้างอาณานิคมขนาดใหญ่ในภูมิภาคนี้เหมือนชาติยุโรปอื่น แต่ใช้วิธีตั้งฐานการค้าริมชายฝั่งและเจรจากับรัฐท้องถิ่นเป็นหลัก แม้จะมีการใช้กำลังในบางครั้ง การเข้ามาของโปรตุเกสจึงถือเป็นต้นแบบของการ “เข้ามาทางการค้าและศาสนา” มากกว่าการล่าอาณานิคมเต็มรูปแบบ

แหล่งอ้างอิง:

- อังคารศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์. (๒๕๕๐). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในมิติประวัติศาสตร์. สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุพจน์ แจ้งเร็ว. (๒๕๖๑). ประวัติศาสตร์อาณานิคมโปรตุเกสในเอเชีย. สำนักพิมพ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ชุดข้อมูลที่ ๒: เนเธอร์แลนด์และระบบการค้าผูกขาดในอินโดนีเซีย

หลังโปรตุเกสเริ่มอ่อนกำลังลงในศตวรรษที่ ๑๗ เนเธอร์แลนด์ก็เข้ามาแทนที่และกลายเป็นชาติมหาอำนาจทางการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐบาลดัตช์จัดตั้ง “บริษัทอินเดียตะวันออกของดัตช์” (VOC) ซึ่งเป็นบริษัทกึ่งรัฐบาลที่มีสิทธิเผด็จการทางการค้า เช่นผูกขาดการค้ากับชาวพื้นเมือง, ตั้งกองทัพส่วนตัว, ออกเหรียญเงิน, และลงนามสนธิสัญญากับรัฐท้องถิ่น

VOC ใช้ทั้งการทูต การค้า และกำลังทหารในการขยายอำนาจ โดยเริ่มจากการยึดเมืองจากโปรตุเกส เช่น มะละกา และตั้งฐานใหญ่อยู่ที่เมืองบาตาเวีย (ปัจจุบันคือจาการ์ตา) อินโดนีเซียจึงกลายเป็นจุดศูนย์กลางของกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศของ VOC ซึ่งเน้นการผูกขาดเครื่องเทศ เช่น ลูกจันทน์และกานพลู การแทรกแซงนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจในหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างมาก ชาวบ้านต้องปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อส่งให้ VOC ในราคาต่ำ ขณะที่ VOC ควบคุมการส่งออกในราคาสูงเพื่อหากำไรในตลาดยุโรป เมื่อเวลาผ่านไป รัฐท้องถิ่นสูญเสียอำนาจอธิปไตยและกลายเป็นรัฐในอาณัติของดัตช์อย่างสมบูรณ์

แหล่งอ้างอิง:

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๔๘). การค้า การเมือง และอาณานิคมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.

- ศุภมาส เสนะเวสน์. (๒๕๕๓). ดัตช์ในเอเชีย: ประวัติศาสตร์อาณานิคม VOC. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุดข้อมูลที่ ๓: อังกฤษกับการยึดครองพม่าและคาบสมุทรมลายู

อังกฤษเป็นอีกหนึ่งชาติมหาอำนาจที่เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในช่วงศตวรรษที่ ๑๙ ความต้องการขยายตลาดสินค้าอุตสาหกรรม และหาแหล่งวัตถุดิบ เช่น ดีบุก ยางพารา และไม้สัก ทำให้อังกฤษเริ่มแผ่ขยายอิทธิพลมายังพม่าและมลายู โดยเริ่มจากการสร้างสถานีการค้า เช่น ปีนัง สิงคโปร์ และมะละกา ซึ่งต่อมาเรียกรวมว่า “ช่องแคบอังกฤษ” (Straits Settlements)

เมื่อพม่ายังคงเป็นรัฐอิสระและมีอำนาจในภูมิภาค อังกฤษใช้วิธีสงครามเพื่อยึดครอง โดยเริ่มจากสงครามพม่า-อังกฤษ ครั้งที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๓๖๗ จนถึงสงครามครั้งที่ ๓ ที่พม่าแพ้โดยสิ้นเชิง และกลายเป็นอาณานิคมของอังกฤษในปี พ.ศ. ๒๔๒๘ จากนั้นอังกฤษได้ปรับระบบการปกครองในพม่าเป็นแบบอาณานิคม นำระบบราชการ ศาล และการเก็บภาษีแบบตะวันตกเข้ามาใช้

ผลกระทบที่สำคัญคือระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากเกษตรแบบเลี้ยงตนเองไปสู่ระบบพาณิชย์เพื่อการส่งออก ขณะที่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมถูกทำลายจากการเข้ามาของศาสนาคริสต์ และการศึกษาตะวันตก ซึ่งบางส่วนขัดกับค่านิยมดั้งเดิมของพม่าและมลายู นอกจากนี้ ความไม่พอใจต่ออำนาจของเจ้าอาณานิคมยังนำไปสู่การตื่นตัวทางการเมืองในเวลาต่อมา

แหล่งอ้างอิง:

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (๒๕๔๗). พม่าในอุ้งมืออังกฤษ. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุนทร ชูตินธรานนท์. (๒๕๕๔). อังกฤษในอุษาคเนย์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามข้อ ๘

“ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตอบโต้กับการล่าอาณานิคมอย่างไร”

ชุดข้อมูลที่ ๑: สยามกับการปรับตัวเพื่อรักษาเอกราช

สยามเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สามารถรักษาเอกราชไว้ได้ท่ามกลางการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตก สาเหตุสำคัญมาจากการปรับตัวเชิงนโยบายของผู้นำ โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ ที่ตระหนักถึงภัยคุกคามจากมหาอำนาจ จึงเปิดประเทศติดต่อกับชาติตะวันตกอย่างเป็นทางการ เช่น การลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริง พ.ศ. ๒๓๙๘ ที่เปิดเสรีทางการค้า และยอมรับข้อเสียเปรียบเพื่อหลีกเลี่ยงสงคราม

นอกจากนี้ สยามยังปรับโครงสร้างประเทศตามแบบตะวันตก เช่น การปฏิรูประบอบราชการ กฎหมาย การศึกษา และเศรษฐกิจ เพื่อให้ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในสายตาชาวตะวันตก สิ่งเหล่านี้ทำให้สยามสามารถดำรงอยู่ในสถานะรัฐกึ่งชนระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส

แม้ว่าสยามจะต้องยอมสละดินแดนบางส่วน เช่น ลาว กัมพูชาตะวันตก และมลายูบางส่วนให้กับเจ้าอาณานิคม แต่ก็ถือเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยคงไว้ซึ่งเอกราชในภาพรวม การตอบโต้ของสยามจึงเป็นการใช้ “การทูตผสมการปรับตัว” ซึ่งแตกต่างจากหลายประเทศที่ต้องต่อสู้ด้วยอาวุธ

แหล่งอ้างอิง:

- ธงชัย วินิจจะกุล. (๒๕๔๔). ความเป็นไทยกับการต่อต้านอาณานิคม. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวัน
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (๒๕๕๒). การเมืองไทยกับการปรับตัวในยุคอาณานิคม. สำนักพิมพ์มติชน

ชุดข้อมูลที่ ๒: เวียดนามกับการลุกขึ้นสู้ฝรั่งเศส

เวียดนามถูกฝรั่งเศสเข้ายึดครองตั้งแต่กลางศตวรรษที่ ๑๙ และกลายเป็นส่วนหนึ่งของ “อินโดจีนฝรั่งเศส” ราวปี พ.ศ. ๒๔๓๖ การปกครองของฝรั่งเศสทำให้เวียดนามสูญเสียอำนาจอธิปไตย ถูกบังคับใช้ภาษีแรงงาน การศึกษาแบบตะวันตก และวัฒนธรรมฝรั่งเศส สิ่งนี้จุดชนวนให้เกิดการต่อต้านในหลายรูปแบบตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ ๒๐

การตอบโต้ของเวียดนามเริ่มจากขบวนการชาตินิยม เช่น ขบวนการฟุกโห่ (Phong Trào Phục Quốc) ที่ต้องการฟื้นฟูอำนาจอาณาจักร ต่อมาเกิดขบวนการปฏิวัติที่มีแนวคิดสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะการก่อตั้ง “พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน” โดยโฮจิมินห์ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ขบวนการนี้นำการต่อสู้ด้วยอาวุธและอุดมการณ์ทางการเมือง สุดท้ายเวียดนามสามารถขับไล่ฝรั่งเศสออกไปได้ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ หลังสงครามเวียดนาม

การตอบโต้ของเวียดนามจึงเป็นตัวอย่างของการ “ต่อต้านด้วยอุดมการณ์และกำลังทหาร” ที่มีความต่อเนื่องและนำไปสู่เอกราชอย่างเด็ดขาดในเวลาต่อมา

แหล่งอ้างอิง:

- กษิตติ อนันตนาธร. (๒๕๖๓). โฮจิมินห์: ชาตินิยมและการปลดแอก. สำนักพิมพ์มติชน
- สุพรรณิ ปันมณี. (๒๕๕๘). เวียดนามในยุคอาณานิคมฝรั่งเศส. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดข้อมูลที่ ๓: อินโดนีเซียกับการก่อกำเริบขบวนการชาตินิยม

อินโดนีเซียอยู่ภายใต้การปกครองของดัตช์มานานกว่า ๓๐๐ ปี โดยเริ่มจากการเข้ามาของบริษัท VOC และต่อเนื่องด้วยการปกครองแบบอาณานิคมโดยรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ในศตวรรษที่ ๑๙ การเก็บภาษี การบังคับปลูกพืชเศรษฐกิจ และการควบคุมแรงงานส่งผลให้ชาวพื้นเมืองประสบปัญหาอย่างหนัก

ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ ขบวนการชาตินิยมเริ่มก่อตัว เช่น ขบวนการบูดีอุโตโม (Budi Utomo) และชาเรกัตอิสลาม ซึ่งเน้นความสามัคคีของชาวพื้นเมือง ต่อมา ซูการ์โน ได้ก่อตั้ง “พรรคชาตินิยมอินโดนีเซีย” (PNI) และ

ปลูกเร้าแนวคิดเอกราชทั่วประเทศ การเคลื่อนไหวดังกล่าวนำไปสู่การประกาศเอกราชในปี พ.ศ. ๒๔๘๘
 ภายหลังญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งอินโดนีเซียใช้จังหวะนั้นเพื่อปลดแอกจากดัตช์
 อย่างไรก็ตาม ดัตช์ไม่ยอมรับเอกราชทันที จึงเกิดสงครามปลดปล่อยอาณานิคมอีกระยะหนึ่ง จนกระทั่งในปี
 พ.ศ. ๒๔๙๒ อินโดนีเซียได้รับการรับรองเอกราชอย่างเป็นทางการ การตอบโต้ของอินโดนีเซียเป็นการ
 ผสมผสานระหว่างขบวนการรากหญ้า อุดมการณ์ และภาวะผู้นำของนักชาตินิยมรุ่นใหม่
 แหล่งอ้างอิง:

- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (๒๕๖๑). อินโดนีเซียกับการต่อสู้เพื่อเอกราช. สำนักพิมพ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (๒๕๕๖). เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับกระแสชาตินิยม. สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำถามข้อ ๔

“เราจะรักษาแหล่งมรดกโลกไว้ได้อย่างไร”

ชุดข้อมูลที่ ๑: การอนุรักษ์เชิงกายภาพและเชิงกฎหมาย

การอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกต้องเริ่มจากการเข้าใจว่าโบราณสถานเหล่านี้เป็นทรัพย์สินสมบัติของมนุษยชาติ ไม่ใช่เพียงของประเทศใดประเทศหนึ่ง ดังนั้น การซ่อมแซมและดูแลจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง มีการศึกษาและอ้างอิงทางวิชาการเพื่อรักษาคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่างเช่น การบูรณะวัดมหาธาตุในสุโขทัยจะต้องใช้วัสดุที่ใกล้เคียงกับของเดิม และใช้ช่างที่มีความรู้ด้านงานอนุรักษ์

กฎหมายก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน ประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับเพื่อคุ้มครองโบราณสถาน เช่น พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พ.ศ. ๒๕๐๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายนี้ให้สิทธิกรมศิลปากรในการดูแล ขึ้นทะเบียน และควบคุมการใช้พื้นที่ เพื่อป้องกันการบุกรุก การก่อสร้าง หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่อาจทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ยังต้องวางแผนเชิงพื้นที่ โดยออกกฎควบคุมอาคาร การท่องเที่ยว และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่รอบโบราณสถานอย่างรอบคอบ เพื่อให้การพัฒนาไม่กลายเป็นภัยต่อแหล่งมรดก

แหล่งอ้างอิง:

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๖). รายงานการอนุรักษ์อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
- ศูนย์มรดกโลกแห่งชาติ. (๒๕๖๔). คู่มือกฎหมายและการอนุรักษ์โบราณสถานในประเทศไทย

ชุดข้อมูลที่ ๒: บทบาทของชุมชนในการดูแลแหล่งมรดกโลก

แม้หน่วยงานของรัฐจะมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์มรดกโลก แต่ชุมชนในพื้นที่ก็เป็นกำลังหลักที่แท้จริง เพราะพวกเขาอยู่กับโบราณสถานทุกวันและรู้จักพื้นที่อย่างลึกซึ้ง หากชุมชนเข้าใจคุณค่าของมรดกโลก พวกเขาจะกลายเป็นผู้พิทักษ์ที่แข็งแกร่งที่สุด

ตัวอย่างเช่น ชุมชนบ้านพระร่วง จ.สุโขทัย มีการจัดเวรยามดูแลโบราณสถาน และเป็นมัคคุเทศก์อาสาที่ถ่ายทอดเรื่องราวท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการสืบทอดประเพณีดั้งเดิม เช่น ประเพณีแห่นางแมว และการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งสะท้อนความเชื่อและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่โบราณสถานโดยตรง

ชุมชนยังสามารถเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น โครงการ “มรดกวัฒนธรรมมีชีวิต” (Living Heritage) ที่เน้นการใช้แหล่งโบราณสถานเพื่อการเรียนรู้ การจัดงานเทศกาล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

แหล่งอ้างอิง:

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลมรดกวัฒนธรรม
- ยูเนสโกสำนักงานกรุงเทพ. (๒๕๖๓). ชุมชนกับมรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ชุดข้อมูลที่ ๓: การใช้เทคโนโลยีเพื่อการอนุรักษ์และส่งต่อความรู้

เทคโนโลยีสมัยใหม่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการรักษาและถ่ายทอดคุณค่าของแหล่งมรดกโลก เทคโนโลยีอย่าง ๓D Laser Scan ช่วยให้เราสามารถจำลองโครงสร้างโบราณสถานได้อย่างละเอียด ช่วยในการซ่อมแซมหรือศึกษาความเสียหายโดยไม่ต้องสัมผัสของจริง เช่น การสแกนโบราณสถานวัดชนะสงคราม หรือพระราชวังจันทน์ที่พิษณุโลก

เทคโนโลยี AR (Augmented Reality) และ VR (Virtual Reality) ก็ช่วยให้นักเรียนและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าชมและเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสวมแว่น VR เพื่อสำรวจอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยาแบบเสมือนจริง

นอกจากนี้ การใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และ AI ยังช่วยติดตามสภาพแวดล้อม เช่น ความชื้น ฝน หรือการบุกรุกพื้นที่ได้อย่างแม่นยำ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนอนุรักษ์ได้ทันทั่วทั้งที่ ทั้งหมดนี้ช่วยให้การอนุรักษ์มีประสิทธิภาพ และทำให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงความรู้ในรูปแบบที่ทันสมัย

แหล่งอ้างอิง:

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๕). รายงานการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับแหล่งมรดกโลกในประเทศไทย
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (๒๕๖๖). โครงการจำลองโบราณสถานด้วยเทคโนโลยี ๓ มิติ

คำถามข้อ ๑๐

“นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกได้อย่างไร”

ข้อมูลชุดที่ ๑: การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการอนุรักษ์มรดกโลก

การอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานรัฐหรือผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียว แต่ทุกคนในสังคม รวมถึงนักเรียน ก็มีบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและรักษามรดกโลกให้คงอยู่ต่อไปได้ นักเรียนสามารถเริ่มจากการเรียนรู้และเข้าใจคุณค่าของแหล่งมรดกโลกในประเทศและภูมิภาค เช่น การศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานเหล่านั้น

นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ เช่น การจัดทำโครงการนำเสนอข้อมูลให้กับเพื่อนในโรงเรียน หรือการจัดนิทรรศการเล็ก ๆ ในชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของการรักษามรดกโลก

อีกสิ่งที่สำคัญคือการปฏิบัติตัวอย่างมีความรับผิดชอบเมื่อไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก เช่น ไม่ทำลายหรือเขียนข้อความบนโบราณสถาน ไม่ทิ้งขยะในบริเวณพื้นที่ และเคารพกฎระเบียบที่กำหนดไว้ การส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกและเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ในกลุ่มเพื่อนและครอบครัว ก็เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างเครือข่ายผู้พิทักษ์มรดกในอนาคต

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดพื้นที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมรดกวัฒนธรรม ก็ช่วยเสริมสร้างทักษะความรับผิดชอบและความรักในมรดกของชาติ

ในระยะยาว การสนับสนุนและเรียกร้องนโยบายสาธารณะที่เน้นการอนุรักษ์มรดกโลก ทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน และประเทศ จะช่วยให้มรดกโลกได้รับการดูแลอย่างยั่งยืนและสามารถส่งต่อสู่คนรุ่นหลังได้อย่างแท้จริง แหล่งอ้างอิง:

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๕). คู่มือกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกในโรงเรียน

- กรมศิลปากร. (๒๕๖๔). บทบาทของเยาวชนในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม

ชุดที่ ๒: บทบาทของนักเรียนในกิจกรรมอนุรักษ์มรดกโลก

นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกโลกโดยการสร้างความตระหนักรู้ในหมู่เพื่อนและคนในชุมชน เริ่มจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกและการแบ่งปันความรู้เหล่านั้นผ่านกิจกรรมในโรงเรียน เช่น การจัดเวิร์กช็อปหรือการนำเสนอผ่านโครงการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

การร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นหรือชุมชนในกิจกรรมอนุรักษ์ เช่น การเก็บขยะบริเวณพื้นที่แหล่งมรดกโลก การปลูกต้นไม้ และการฟื้นฟูแหล่งมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในการปกป้องมรดกของชาติ

นอกจากนี้ การมีวินัยและความรับผิดชอบในการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในพื้นที่มรดกโลก เช่น การไม่ทำลายหรือรบกวนโบราณสถาน การไม่สร้างเสียงดังรบกวน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ จะช่วยรักษาคุณค่าของแหล่งมรดกโลกให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

นักเรียนยังสามารถสนับสนุนการอนุรักษ์ด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ความสำคัญของมรดกโลกและกระตุ้นให้คนทั่วไปมีจิตสำนึกในการดูแลรักษา โดยการผลิตคลิปวิดีโอ การเขียนบทความ หรือการจัดกิจกรรมออนไลน์เกี่ยวกับมรดกโลก

การร่วมมือกันของเยาวชนในกิจกรรมอนุรักษ์ถือเป็นการวางรากฐานที่ดีในการสร้างสังคมที่มีความรับผิดชอบ ต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศในอนาคต

แหล่งอ้างอิง:

- กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๓). คู่มือการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมสำหรับเยาวชน
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (๒๕๖๔). แนวทางการส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์มรดกโลก

ในโรงเรียน

ชุดที่ ๓: การเรียนรู้และส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่สำคัญในการสร้างความรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกโลก นักเรียนสามารถเรียนรู้ เรื่องราวของแหล่งมรดกโลกผ่านบทเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือกิจกรรมพิเศษ เช่น ทักษะศึกษา เพื่อเห็นคุณค่าและความสำคัญของการรักษาแหล่งมรดก

การจัดกิจกรรมในโรงเรียน เช่น การประกวดวาดภาพเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก การเขียนเรียงความ หรือการ แสดงละครที่สะท้อนประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นช่องทางให้นักเรียนได้แสดงออกและเชื่อมโยงกับมรดก โลกอย่างลึกซึ้ง

นอกจากนี้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้พลาสติก การ จัดการขยะ และการปลูกต้นไม้ ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบต่อแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

นักเรียนที่ได้รับความรู้และประสบการณ์เหล่านี้ จะมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ และสามารถนำความรู้นี้ไป เผยแพร่ในครอบครัวและชุมชน สร้างเครือข่ายของผู้รักมรดกโลกในวงกว้าง

ทั้งนี้ การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรพิทักษ์มรดกโลก หรือกรมศิลปากร จะช่วยเสริมสร้าง กิจกรรมและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการรักษามรดกโลกไว้ให้คนรุ่นหลัง

- แหล่งอ้างอิง:
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๕). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกในสถานศึกษา
  - กรมศิลปากร. (๒๕๖๓). คู่มือการเรียนรู้และอนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรมในโรงเรียน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

คำถามที่เลือก

.....

.....

สรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

เฉลย...ใบงานที่ ๔ เรื่อง คำถามที่สนใจ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เลือกคำถามที่สนใจ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำถามที่เลือก และสรุปข้อมูลจากทั้ง ๓ แหล่ง เรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

ตัวอย่าง

คำถามที่เลือก ยุโรปอยากได้อะไรจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงขนาดต้องล่าอาณานิคม แล้วตอนนั้นประเทศเรามีอะไรดี

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕-๑๙ ประเทศในยุโรปเริ่มขยายอำนาจผ่านการสำรวจทางทะเล พวกเขาต้องการทรัพยากรธรรมชาติที่หายากในทวีปตนเอง เช่น เครื่องเทศ (พริกไทย ลูกจันทน์เทศ กานพลู อบเชย) ซึ่งเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยของชนชั้นสูงยุโรป เพราะใช้ปรุงอาหาร รักษาโรค และถนอมเนื้อสัตว์ เครื่องเทศเหล่านี้มีแหล่งกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในหมู่เกาะมลายูของอินโดนีเซีย เช่น โมลุกกะ (Moluccas) ที่เรียกกันว่า “หมู่เกาะเครื่องเทศ” นอกจากนี้ยุโรปยังต้องการไม้หอม ยางพารา ดีบุก ทองคำ และแร่ธาตุอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่มากในภูมิภาคนี้

เมื่อเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘-๑๙ ความต้องการวัตถุดิบของยุโรปยิ่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจอย่างข้าว น้ำตาล ยาง และฝ้ายที่ใช้ในอุตสาหกรรมทอผ้าและยานยนต์ พื้นที่เขตร้อนของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เหมาะกับการปลูกพืชเหล่านี้ ประเทศอย่างพม่า อินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ จึงถูกดึงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของตะวันตกอย่างเต็มรูปแบบ ยุโรปยังใช้ภูมิภาคนี้เป็นตลาดระบายสินค้าอุตสาหกรรม เช่น ผ้า เครื่องจักร และของใช้จากอังกฤษ ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์อีกด้วย

แหล่งอ้างอิง:

- สุพจน์ แจ้งเร็ว. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์โลกสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาฯ.
- Smith, A. (๒๐๑๕). Colonialism and Resources in Southeast Asia. Oxford University Press.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
 ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
 ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

- ๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา
- ๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
- ๓) การจัดระบบข้อมูล
- ๔) การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๒ คือ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจเริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามผู้รู้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐานต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้รวบรวมไว้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามความสำคัญจะได้เป็นดังนี้

หลักฐานชั้นต้น คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและผู้ร่วมสมัยกับเหตุการณ์รวมทั้งหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นผลผลิตของผู้คนในแต่ละยุค ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหลักฐานที่เป็นตัวเขียนประเภทจารึกเอกสารต้นฉบับเอกสารการปกครอง

หนังสือพิมพ์รายวันหลักฐานเหล่านี้มักจะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์ในฐานะที่ได้มาจากผู้ที่มีส่วนร่วมในใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงในอดีต

หลักฐานชั้นรอง คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่ได้รับทราบเหตุการณ์จากบุคคลอื่นอีกต่อหนึ่งอันได้แก่หนังสือที่เขียนขึ้นภายหลังจากที่เหตุการณ์ล่วงเลยมานานแล้วซึ่งได้อาศัยข้อมูลจากประธานชั้นต้นถึงแม้ว่าหลักฐานประเภทนี้จะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้นแต่ก็มีประโยชน์ในการสืบทราบประวัติศาสตร์คือช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่จะทำการค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องและขอบเขตปัญหาที่จะศึกษา

ส่วนจำแนกตามลักษณะจะได้เป็น

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีคำจารึกไว้ในแผ่นศิลา โลหะ ใบลานตลอดจนตัวหรือตัวพิมพ์ในแผ่นกระดาษ หลักฐานนี้ถือว่าเป็นฐานสมัยประวัติศาสตร์โดยนับจากการประดิษฐ์ตัวอักษรที่นำไปใช้ในการแบ่งระหว่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งย่อยออกเป็น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ เอกสารการปกครอง บันทึกส่วนบุคคล จดหมายชีวประวัติ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม และงานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่งนักประวัติศาสตร์อาจศึกษาได้ด้วยตนเองหรือต้องอาศัยการตีความจากนักวิชาการสาขาอื่นๆ อาทิ นักโบราณคดี นักธรณีวิทยา หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปกรรม หลักฐานประเภทโสตทัศน นาฏศิลป์ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน และหลักฐานประเภทบอกเล่า

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลชั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- ระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษทางประวัติศาสตร์

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒) ด้านความรู้ นักเรียนสามารถระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ๑.ครูเริ่มต้นชั่วโมงด้วยการชวนให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และทำไปในชั่วโมงก่อน โดยใช้คำถามกระตุ้นให้แต่ละกลุ่มรื้อฟื้นบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงคำถามที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานก่อนจะเริ่มกิจกรรมค้นคว้าเพิ่มเติมในวันนี้ ครูสนทนา...ทบทวนกันก่อนว่า ชั่วโมงที่แล้วเราทำอะไรกันไปบ้างนะครับ	นักเรียนตอบ... กลุ่ม ๑ “กลุ่มของเราศึกษาเรื่องยุโรปอยากได้อะไรจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงขนาดต้องล่าอาณานิคม แล้วตอนนั้นประเทศเรามีอะไรดี” กลุ่ม ๒ “กลุ่มเราคำถามคือประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ละประเทศเจอผลกระทบจากการล่าอาณานิคมยังไง	๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ตรวจใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ๑.ครูอธิบายเป้าหมายของชั่วโมงนี้ว่าจะเป็นการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมผ่านอินเทอร์เน็ต จากนั้นชักชวนให้สนทนาเกี่ยวกับการเลือกแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความเห็น				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษทางประวัติศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ - นักเรียนสามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และ	เปรียบเทียบลักษณะเว็บไซต์ต่าง ๆ และตั้งข้อสังเกตของตนเอง เพื่อฝึกทักษะการประเมินข้อมูลก่อนใช้ในการเรียนรู้ “วันนี้ครูอยากให้พวกเราช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต แต่ก่อนจะเริ่ม ครูอยากถามว่า... ถ้าเราจะเลือกใช้ข้อมูลสักแหล่งหนึ่ง เราจะรู้ได้อย่างไรว่าข้อมูลนั้น น่าเชื่อถือ” ๒.ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างเว็บ A เป็นของสำนักพิมพ์ทางวิชาการ มีชื่อผู้เขียนและอ้างอิงชัดเจน เว็บ B เป็นบล็อกส่วนตัว ไม่บอกแหล่งอ้างอิง พวกเราจะเลือกเว็บไหนเอามาใช้ดีครับ	นักเรียน “ถ้าเป็นเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐ หรือมหาวิทยาลัยก็น่าเชื่อถือ” “มีชื่อผู้เขียน ระบุวันเวลาไว้ชัดเจน” “เว็บไซต์ที่ไม่มีโฆษณาป๊อปอัพเยอะ ๆ ก็ดูน่าเชื่อถือกว่าใช้ไหม” นักเรียน “เว็บ A เพราะมีแหล่งอ้างอิงชัดเจน”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
เคารพความคิดเห็นของ ผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	๓.ครูสรุป หลัก ๆ แล้ว เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือควรมี ๓ อย่างนะ ครับ ๑. ผู้เขียนหรือหน่วยงานที่เชื่อถือได้ ๒. อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล ๓. อัปเดตข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีเจตนาแฝงขาย ของหรือชักนำผิด ๆ	“เว็บ B ไม่ได้บอกว่าเขาเอาข้อมูลมาจากไหน ดูไม่ น่าไว้วางใจ”			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. นักเรียนทำงานกลุ่มเพื่ออ่านบททวนข้อมูลเดิมที่ ได้เรียบเรียงไว้เมื่อชั่วโมงก่อน จากนั้นลงมือค้นคว้า ข้อมูลเพิ่มเติมผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเลือกใช้ แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อนำมาเสริมข้อมูลเดิม พร้อมบันทึกแหล่งอ้างอิงใหม่ไว้ในชิ้นงานด้วย ๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มเปิดอุปกรณ์ (แท็บเล็ต/ โทรศัพท์)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๓. สมาชิกกลุ่มแบ่งหน้าที่กันค้นหา ประเมินความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ แล้วเรียบเรียงเพิ่มลงใน ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ ๔. ครูเดินตรวจ ช่วยสะท้อนความคิด และแนะนำการตรวจสอบแหล่งข้อมูล				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑.ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานความคืบหน้าว่าวันนี้กลุ่มตนค้นคว้าอะไรเพิ่มเติมจากชั่วโมงก่อน ใช้แหล่งข้อมูลใด และเพราะเหตุใดจึงเลือกแหล่งนั้น โดยให้นักเรียนฝึกการพูดนำเสนออย่างมั่นใจ มีเหตุผลประกอบ พร้อมฝึกการให้ข้อมูลแบบมีแหล่งอ้างอิง “ตอนนี้เรามาฟังความคืบหน้าจากแต่ละกลุ่มกันนะครับ ว่าวันนี้ไปค้นคว้าอะไรเพิ่มเติมมา แล้วได้ข้อมูลจากแหล่งไหนกันบ้าง”	ตัวอย่างคำพูดของนักเรียน: “กลุ่มของเราเพิ่มเติมเรื่องการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	ครูสรุปบทเรียน “วันนี้ทุกกลุ่มทำได้ดีมากครับ แสดงให้เห็นว่าเรารู้จักเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อเสริมความเข้าใจของเราให้ลึกยิ่งขึ้น การเรียนประวัติศาสตร์ไม่ใช่แค่ท่องจำ แต่คือการตั้งคำถามและรู้จักค้นคว้าให้ลึกลงไปครับ”	“กลุ่มเราหาข้อมูลจากเว็บของมหาวิทยาลัยศิลปากร เกี่ยวกับครับ แล้วก็เพิ่มเข้าไปในหัวข้อศิลปวัฒนธรรม” “กลุ่มเราสืบค้นเรื่องแหล่งมรดกโลกจากเว็บไซต์ ThaiPBS ที่มีคลิปและบทความครับ มีชื่อผู้เขียน และบอกแหล่งอ้างอิงไว้ชัดเจน”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
- ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ
- ๔) บัตรภาพ/บัตรคำ/เกม ฯลฯ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชั้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - นักเรียนสามารถระบุแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมอธิบายลักษณะของแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมต่อการศึกษาศาสตร์ประวัติศาสตร์	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนสามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถสืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้แล้ว ด้วยความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพิ่มเติม สนใจค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการทำงานกลุ่ม	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
(๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ	สืบค้นและเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือทางอินเทอร์เน็ตมาพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาที่กลุ่มของตนสรุปไว้	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้หลายแหล่ง และนำมาพัฒนาเนื้อหาในกลุ่มได้เหมาะสมและชัดเจน	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้บางส่วน และนำมาใช้พัฒนาเนื้อหาได้พอประมาณ	ไม่สามารถสืบค้นหรือนำข้อมูลมาใช้พัฒนาเนื้อหาในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสืบค้นแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือทั้ง ๓ แหล่ง

คำถามที่เลือก

.....
 .....

แหล่งข้อมูลที่สืบค้นเพิ่มเติม ๓ แหล่ง

๑).....

.....
 .....
 .....

๒).....

.....
 .....
 .....

๓).....

.....
 .....
 .....

เฉลย... ใบงานที่ ๗ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งนำเชื่อถือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมัยสุโขทัย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งนำเชื่อถือ
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสืบค้นแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือทั้ง ๓ แหล่ง

คำถามที่เลือก

.... “มรดกโลกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แต่ละแห่งมีคุณค่าอะไร ทำไมถึงได้ขึ้นทะเบียน” .....

แหล่งข้อมูลที่สืบค้นเพิ่มเติม ๓ แหล่ง

- “กลุ่มของเราเพิ่มเติมเรื่องการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร”
- “กลุ่มเราหาข้อมูลจากเว็บของมหาวิทยาลัยศิลปากร เกี่ยวกับครับ แล้วก็เพิ่มเข้าไปในหัวข้อศิลปวัฒนธรรม”
- “กลุ่มเราสืบค้นเรื่องแหล่งมรดกโลกจากเว็บไซต์ ThaiPBS ที่มีคลิปและบทความครับ มีชื่อผู้เขียนและบอกแหล่งอ้างอิงไว้ชัดเจน”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
 ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
 มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
 ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เมื่อมีประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาแล้ว ก็ต้องหาข้อมูลหรือรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ จะศึกษาหลักฐานที่เป็นตัวหนังสือหรือจากหลักฐานอื่น ๆ ที่ผู้ศึกษาเข้าใจความหมายได้ เช่น ได้งานการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหลาย หรือการสอบถามจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์เป็นต้น

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

- ๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา
- ๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
- ๓) การจัดระบบข้อมูล
- ๔) การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๒ คือ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การค้นคว้ารวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์อาจเริ่มต้น รวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถามผู้รู้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาหรืออ่านจากเอกสาร ทั้งอาจศึกษาจากหลักฐานต่างๆ ที่ผู้คนในอดีตได้รวบรวมไว้

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามความสำคัญจะได้เป็นดังนี้

หลักฐานชั้นต้น คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ผู้พบเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและผู้ร่วมสมัยกับเหตุการณ์รวมทั้งหลักฐานทางโบราณคดีซึ่งเป็นผลผลิตของผู้คนในแต่ละยุค ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุหลักฐานที่เป็นตัวเขียนประเภทจารึกเอกสารต้นฉบับเอกสารการปกครอง

หนังสือพิมพ์รายวันหลักฐานเหล่านี้มักจะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์ในฐานะที่ได้มาจากผู้ที่มีส่วนร่วมในใกล้ชิดกับข้อเท็จจริงในอดีต

หลักฐานชั้นรอง คือ บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้ที่ได้รับทราบเหตุการณ์จากบุคคลอื่นอีกต่อหนึ่งอันได้แก่หนังสือที่เขียนขึ้นภายหลังจากที่เหตุการณ์ล่วงเลยมานานแล้วซึ่งได้อาศัยข้อมูลจากประธานชั้นต้นถึงแม้ว่าหลักฐานประเภทนี้จะได้รับความเชื่อถือจากนักประวัติศาสตร์น้อยกว่าหลักฐานชั้นต้นแต่ก็มีประโยชน์ในการสืบทราบประวัติศาสตร์คือช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่จะทำการค้นคว้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องและขอบเขตปัญหาที่จะศึกษา

ส่วนจำแนกตามลักษณะจะได้เป็น

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีคำจารึกไว้ในแผ่นศิลา โลหะ ใบลานตลอดจนตัวหรือตัวพิมพ์ในแผ่นกระดาษ หลักฐานนี้ถือว่าเป็นฐานสมัยประวัติศาสตร์โดยนับจากการประดิษฐ์ตัวอักษรที่นำไปใช้ในการแบ่งระหว่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งย่อยออกเป็น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ เอกสารการปกครอง บันทึกส่วนบุคคล จดหมายชีวประวัติ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม และงานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ หลักฐานที่มีทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ซึ่งนักประวัติศาสตร์อาจศึกษาได้ด้วยตนเองหรือต้องอาศัยการตีความจากนักวิชาการสาขาอื่นๆ อาทิ นักโบราณคดี นักธรณีวิทยา หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วย หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปกรรม หลักฐานประเภทโสตทัศน นาฏศิลป์ ดนตรี เพลงพื้นบ้าน และหลักฐานประเภทบอกเล่า

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดระบบข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ต้องนำข้อมูลมาจัดให้เป็นระบบก่อนนำมาวิเคราะห์ตีความ การจับกระทบบข้อมูลอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น จัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ให้เป็นระบบตามประเภทของข้อมูลที่ได้มา หรืออาจจัดระบบข้อมูลออกไปตาม ลักษณะสาระข้อมูลก็ได้ เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลมากพอตามต้องการ และจะได้เป็นระบบแล้วจึงนำหลักฐานหรือข้อมูลนั้นมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และพิจารณาความเชื่อถือของข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้ศึกษาจะต้องพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มานั้นมีความน่าเชื่อถือแค่ไหนโดยปกติข้อมูลชั้นต้นจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าข้อมูลชั้นรอง แต่ก็ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่นๆ ด้วย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเลือกสรรข้อเท็จจริงให้สามารถปรับประเด็นปัญหาหรือครอบคลุมหัวข้อในการศึกษาได้โดยปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์ในการตีความหลักฐาน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒) ด้านความรู้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ครูสร้างการเชื่อมโยงจากชั่วโมงที่แล้ว โดยทบทวนว่าแต่ละกลุ่มได้เขียนอะไรไว้และได้ความเห็นจากเพื่อนกลุ่มอื่นหรือยัง เพื่อเตรียมเข้าสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบที่เป็นระบบ ครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนจำได้ไหมครับว่าชั่วโมงที่แล้ว เราได้หาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตแล้วก็เรียบเรียงเนื้อหาใส่ในเอกสารของกลุ่มตัวเอง วันนี้เราจะนำเนื้อหานี้มา让同学们อ่าน แล้วเพื่อนจะช่วยเราวิเคราะห์ดูว่า ๑. ข้อมูลที่เรานำเสนอ ตรงประเด็นกับคำถามไหม ๒. เขียนได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่ายไหม ๓. มีอะไรที่ควรเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือลบออกบ้าง”	นักเรียนตอบ... “เข้าใจ ครูจะให้เราอ่านงานของเพื่อนแล้วให้ข้อเสนอแนะ” “เราจะได้รู้ด้วยว่างานของเราขาดตรงไหน จะได้แก้ไข”	๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ตรวจใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ได้ว่า ตรงประเด็นกับ คำถามหรือไม่ และสามารถ แยกแยะข้อดีข้อจำกัดของ งานเขียนทางประวัติศาสตร์ ได้ ด้านทักษะกระบวนการ - นักเรียนสามารถให้ ข้อเสนอแนะอย่าง สร้างสรรค์ต่อผลงานของ เพื่อน และใช้ความคิดเห็น จากเพื่อนมาปรับปรุง พัฒนาผลงานของตนเอง ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนมีทัศนคติที่เปิดใจ รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน	ครูอธิบายวิธีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยความ เคารพ โดยใช้ “ใบเสนอแนะ” กระดาษโพสต์อิทโน้ต สำหรับนักเรียนเขียนความเห็นลงไปให้เจ้าของกลุ่ม ใบเสนอแนะ “เสียงจากเพื่อน”	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันอ่านงานของกลุ่ม อื่น (๖ กลุ่มรวมตัวเอง) และเขียนใบเสนอแนะอย่าง ตรงไปตรงมาและสุภาพ จากนั้นกลับมาทบทวนใบ เสนอแนะที่ได้รับ ๒. นักเรียนเวียนไปที่กลุ่มอื่นที่ละกลุ่ม และอ่านงาน ในเวลาที่กำหนด ๓. หลังจากอ่านงานแล้ว เขียนใบเสนอแนะ ๑ ใบ แล้วทิ้งไว้กับกลุ่มนั้น ๔. เมื่อเวียนครบ ๕ กลุ่ม (ไม่อ่านงานของตนเอง) แต่ละกลุ่มกลับที่และอ่านความคิดเห็นจากเพื่อ ๕. ครูอธิบาย“ใช้เวลาประมาณ ๔ นาทีต่อกลุ่มนะ ครับ อ่านให้ครบ แล้วเขียนความคิดเห็นที่ช่วยให้ กลุ่มนั้นเห็นว่าควรพัฒนาตรงไหนบ้าง นักเรียนทำกิจกรรม			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านใบเสนอแนะที่ได้รับ แล้วสรุปว่าจะปรับปรุงอะไรในงานของตนบ้าง พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นโดยสั้น ๆ ว่ากลุ่มตนเห็นอะไร และจะทำอะไรต่อไป ครู “ตอนนี้แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นของเพื่อนอยู่ในมือแล้วครับ อ่านดูสิว่าเพื่อนมองว่าเราควรพัฒนาอะไร แล้วสรุปออกมาสั้น ๆ ว่าจะปรับตรงไหนบ้าง” “จากนั้นครูอยากให้แต่ละกลุ่มเล่าให้เพื่อนฟังว่าได้รับข้อเสนอแนะอะไร แล้วตั้งใจจะปรับปรุงอย่างไรในชั่วโมงถัดไป”	“กลุ่มนี้เขียนตรงคำถาม แต่เนื้อหายังสั้นไป” ตัวอย่างคำพูดของนักเรียน: “กลุ่มของเราได้รับคำแนะนำว่า ยังตอบคำถามได้ไม่ลึกพอค่ะ เพื่อนแนะนำให้หาตัวอย่างเพิ่มเติม กลุ่มเราจะกลับไปหาข้อมูลใหม่เพื่อเสริมให้ชัดเจนขึ้นค่ะ” “เพื่อนบอกว่าการเขียนของเรายังไม่เป็นประโยชน์ที่อ่านแล้ว เราจะช่วยกันปรับสำนวนให้ดีขึ้นครับ”			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	๒. ครูสรุป “ทุกกลุ่มได้แนวทางปรับปรุงชัดเจนแล้วนะครับ ครูดีใจที่เราให้ความเห็นกันอย่างสุภาพและสร้างสรรค์ ช่วยมองเห็นพร้อมกันนะครับ เราจะกลับไปปรับปรุงงานของเราให้ดีที่สุด ก่อนสรุปส่งเป็นงานกลุ่มในตอนท้ายของหน่วยนี้”	“มีคนเสนอว่าเราไม่ได้บอกแหล่งอ้างอิงไว้ กลุ่มเราจะใส่แหล่งข้อมูลลงในเวอร์ชันสุดท้ายครับ”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - วิเคราะห์เนื้อหาที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอได้ว่า ตรงประเด็นกับคำถามหรือไม่ และสามารถแยกแยะข้อดีข้อจำกัดของงานเขียนทางประวัติศาสตร์ได้	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - ทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง ด้วยทัศนคติที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพผลงานของเพื่อน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๓.๑,๑.๓.๒,๒.๒.๓,๓.๑.๒,๔.๓.๗,๕.๒.๒)	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกรีวิวข้อเสนอแนะ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ	ให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ต่อผลงานของเพื่อน และใช้ความคิดเห็นจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง	ให้ข้อเสนอแนะที่มีเหตุผล ชัดเจน และสร้างสรรค์ ช่วยให้เพื่อนพัฒนาผลงานได้ดี พร้อมนำข้อเสนอแนะของเพื่อนมาปรับใช้กับผลงานตนเองอย่างเหมาะสม และเห็นผลชัดเจน	ให้ข้อเสนอแนะได้บ้าง แม้จะยังไม่ชัดเจน หรือลืมนึกและนำบางส่วนของข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงผลงานได้บางจุด	ให้ข้อเสนอแนะไม่ชัดเจน ไม่ตรงประเด็น หรือขาดความสร้างสรรค์ และไม่ได้นำข้อเสนอแนะของเพื่อนมาใช้ปรับปรุงผลงานของตน
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

แหล่งที่ ๑

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....
 .....
 .....
 .....

แหล่งที่ ๒

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....
 .....
 .....
 .....

แหล่งที่ ๓

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น
 .....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....
 .....
 .....
 .....

เฉลย... ใบงานที่ ๖ เรื่อง บันทึกข้อเสนอแนะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกข้อเสนอแนะจากเพื่อนมาปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

แหล่งที่ ๑

...../.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่ ๒

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

...../.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

หาแหล่งข้อมูลใหม่ที่น่าเชื่อถือ

แหล่งที่ ๓

.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบตรงประเด็น

...../.....แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ คำตอบไม่ตรงประเด็น

.....แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ

การแก้ไข

หาแหล่งข้อมูลใหม่ที่คำตอบตรงประเด็น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

---

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่งที่คุณได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

- ๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา
- ๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล
- ๓) การจัดระบบข้อมูล
- ๔) การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่งที่คุณได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต ขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒, ๒.๒.๓, ๓.๒.๒, ๔.๓.๑, ๔.๓.๓, ๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

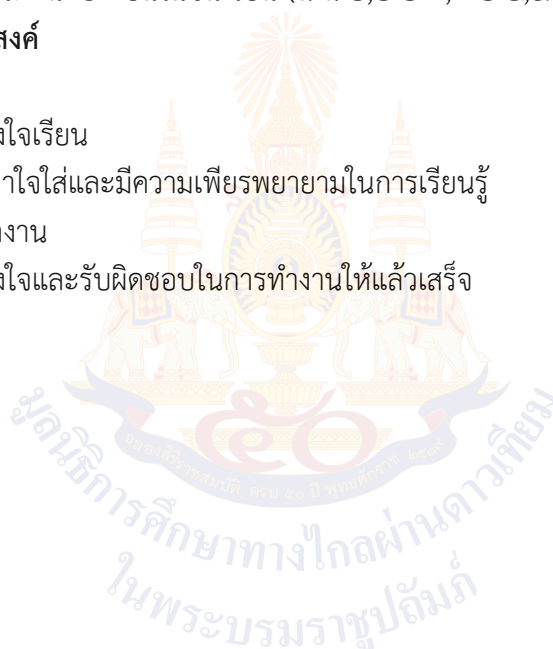
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ จัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียม	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที) ครูชวนนักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้ทำในชั่วโมงที่ผ่านมา พร้อมอธิบายเป้าหมายของชั่วโมงนี้ “ชั่วโมงที่แล้ว แต่ละกลุ่มได้เริ่มเตรียมการนำเสนอไปแล้วใช่ไหมครับ บางกลุ่มเริ่มวางแผน บางกลุ่มเริ่มฝึกซ้อม วันนี้ครูให้เวลาเต็ม ๆ ๑ ชั่วโมง เพื่อเตรียมทุกอย่างให้เรียบร้อย”	นักเรียนตอบ... “วันนี้จะเร่งทำให้เสร็จ” “กำลังทำสไลด์ครับ และฝึกบทพูดกัน”	๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูแนะนำหลักสำคัญในการเตรียมการนำเสนอให้ครบถ้วนและน่าสนใจ ข้อที่ ๑ โครงสร้างของการนำเสนอ ๑. แนะนำชื่อกลุ่มและคำถามที่ได้รับ ๒. นำเสนอเนื้อหาที่ค้นคว้ามา ๓. สรุปและแสดงแหล่งอ้างอิงตอนท้าย ข้อที่ ๒ เทคนิคการพูดและสื่อสาร “ให้สมาชิกแต่ละคนพูดอย่างมั่นใจ พูดชัดถ้อยชัดคำ ไม่ต้องท่องให้เป๊ะ แต่ต้องรู้เนื้อหาที่ตัวเองพูด”				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ ด้านทักษะกระบวนการ สื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม มีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้	“ใช้สื่อให้เหมาะ เช่น ถ้ามีภาพประกอบต้องบอกว่าภาพนี้เกี่ยวกับอะไร ไม่ใช่แค่เปิดแล้วเจียบ” ข้อที่ ๓ ตัวอย่างรูปแบบการนำเสนอสร้างสรรค์ (ครูยกตัวอย่าง พร้อมชี้ให้เห็นจุดเด่นของแต่ละแบบ) “ใครยังลังเลว่าจะนำเสนอแบบไหนดี ลองดูตัวอย่างนะครับ: - ละครสั้น แสดงเหตุการณ์ในอดีต - เกมถาม-ตอบ ให้เพื่อนสนุกกับการเรียนรู้ - โปสเตอร์หรือ Infographic ชัด กระชับ เห็นภาพ - นิทานหรือการเล่าเรื่อง เหมาะกับเรื่องราวที่มีตัวละคร - เพลงหรือคำคล้องจอง จำง่าย สนุก	นักเรียนตอบ... “ทำเป็น Infographic กับละคร” “สร้างเกมถามเพื่อนท้ายการนำเสนอ”			
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) นักเรียนลงมือเตรียมการนำเสนอจริงจังให้เสร็จสมบูรณ์ภายในวันนี้	นักเรียนลงมือเตรียมการนำเสนอจริงจังให้เสร็จสมบูรณ์ภายในวันนี้			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	กิจกรรมที่ ๑ วางแผนโครงเรื่องและบทพูด - นักเรียนจัดลำดับหัวข้อว่าจะพูดอะไรก่อน-หลัง - เขียนบทหรือร่างสคริปต์สำหรับแต่ละคน - ซ้อมบทพูดเบื้องต้น “แบ่งกันพูดชัดเจนนะครับ ว่าใครพูดช่วงไหน อย่าให้ พูดซ้ำกันหรือเว้นช่วงนานเกินไป” กิจกรรมที่ ๒ จัดเตรียมสื่อประกอบ - จัดทำสไลด์ PowerPoint, ป้าย, เกม, วัสดุการ แสดง ฯลฯ - เช็กอุปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง, คอมพิวเตอร์, รีโมท ฯลฯ - วางลำดับสื่อให้ตรงกับเนื้อหา “ใครมีสื่อบนคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์ ต้องเช็คว่า เปิดได้หรือไม่ และต้องส่งให้ครูรวบรวมไว้ภายใน วันนี้นะครับ” กิจกรรมที่ ๓ ฝึกซ้อมการนำเสนอทั้งกลุ่ม - ซ้อมทั้งบทพูด การใช้อุปกรณ์ และการใช้เวลา - เพื่อนในกลุ่มช่วยกันให้ฟีดแบ็ก “ฝึกกันอย่างน้อย ๒ รอบครับ รอบแรกยังไม่ดี รอบ สองจะดียิ่งขึ้น”				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	“ครูจะเดินดูแต่ละกลุ่ม ถ้ากลุ่มไหนมีคำถามมา ปรึกษาได้เลย”	นักเรียนตอบ... “กลุ่มเราซ้อมแล้ว เพื่อนบอกว่าพูดยังไม่ชัด เดี๋ยวจะปรับใหม่” “เราซ้อมจบใน ๑๐ นาทีพอดี ยังเหลือเวลาไว้ถาม คำถามเพื่อน”			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) แต่ละกลุ่มรายงานความพร้อม พร้อมทั้งครูแจ้งเตือน เรื่องการนำเสนอ ครูสนทนา “ทุกกลุ่มดูมีความคืบหน้า ครูขอให้แต่ละกลุ่มมั่นใจ ในสิ่งที่ตัวเองเตรียมมา”	นักเรียนตอบ... “เตรียมเสร็จหมดแล้ว ซ้อมครบทุกคนแล้ว จะ นำเสนอเป็นละครกับเกมท้ายเรื่อง” ”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - นักเรียนสามารถจัดเรียงเนื้อหาและประเด็นสำคัญให้ชัดเจน และเตรียมสื่อประกอบการนำเสนอได้ตรงกับคำถามที่ได้รับ	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนสามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - -นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถสื่อสารข้อมูลผ่านรูปแบบที่สร้างสรรค์ ฝึกฝนการนำเสนอร่วมกันอย่างมีระบบ และบริหารเวลาในการนำเสนอได้ ด้วยความมั่นใจในการแสดงออก เชื่อมั่นในความร่วมมือของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอผลงานต่อเพื่อนในชั้นเรียน (๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ	สามารถวางแผนการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมการนำเสนอร่วมกันอย่างเป็นระบบ	วางแผนการนำเสนออย่างรอบคอบ เลือก รูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหา มีความคิดสร้างสรรค์ และฝึกซ้อมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ช่วยให้การนำเสนอราบรื่น	วางแผนการนำเสนอได้ในระดับหนึ่ง เลือกรูปแบบพอเหมาะ มีความคิดสร้างสรรค์ บางส่วน และฝึกซ้อมร่วมกันบ้าง แม้ยังไม่ต่อเนื่อง	ขาดการวางแผนที่ชัดเจน เลือก รูปแบบไม่เหมาะสม ขาดความคิดสร้างสรรค์ และไม่ได้ฝึกซ้อมหรือฝึกซ้อมอย่างไม่เป็นระบบ
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

[illegible]

เฉลย....ใบงานที่ ๗ เรื่อง เตรียมการนำเสนอ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เตรียมการนำเสนอผลงานกลุ่ม
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเองเพื่อเตรียมการนำเสนอ

๑. ข้อมูลที่นำเสนอ

เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญกับการล่าอาณานิคมอย่างรุนแรงและยาวนานที่สุด โดยเริ่มจากการที่ฝรั่งเศสเข้ายึดครองในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ และตั้งเวียดนามเป็นส่วนหนึ่งของอินโดจีนฝรั่งเศส (French Indochina) เวียดนามถูกควบคุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ชาวเวียดนามต้องจ่ายภาษีหนัก ทำงานในไร่ยางและเหมืองโดยได้ค่าจ้างต่ำ และถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ ฝรั่งเศสส่งคนของตนมาปกครองท้องถิ่น และปลูกฝังภาษาฝรั่งเศสในระบบการศึกษา

แต่เวียดนามก็เป็นประเทศที่มีการต่อต้านอาณานิคมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขบวนการชาตินิยมพื้นเมือง เช่น ขบวนการกบฏ “เกชตรกร” (Phong Trao Can Vuong) ไปจนถึงขบวนการชาตินิยมของโฮจิมินห์ ซึ่งนำไปสู่ สงครามอินโดจีนและในที่สุด เวียดนามก็สามารถประกาศเอกราชได้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ (๑๙๔๕) แม้จะต้องผ่าน สงครามเวียดนามกับสหรัฐฯ อีกช่วงหนึ่งก่อนรวมประเทศในปี ๒๕๑๘ (๑๙๗๕) ประสบการณ์จากการล่าอาณานิคมทำให้เวียดนามกลายเป็นชาติที่เข้มแข็งทางการเมือง และให้ความสำคัญกับเอกราชเป็นอย่างยิ่ง

๒. สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่

.....เกมส์คำถาม .....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔

รายวิชา ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม ๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็นการสรุปและอธิบาย สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต ขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- รับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็น

หลากหลาย

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจัดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็น
หลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒,๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

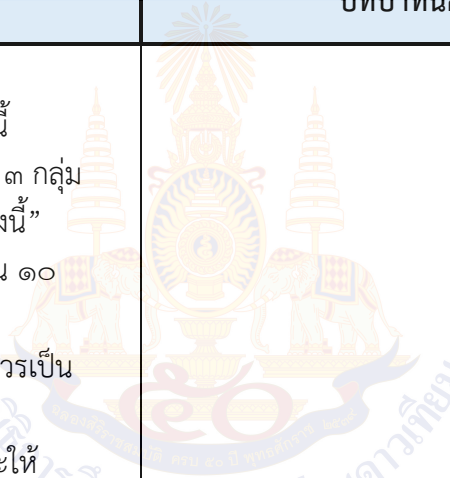
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม ด้านทักษะกระบวนการ	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) กิจกรรมที่ ๑: ชี้แจงแผนการเรียนรู้ในวันนี้ “วันนี้เราจะเริ่มฟังการนำเสนอของเพื่อน ๓ กลุ่มแรกนะครับ กลุ่มที่เหลือจะได้นำเสนอพรุ่งนี้” “การนำเสนอของแต่ละกลุ่มใช้เวลาไม่เกิน ๑๐ นาที” กิจกรรมที่ ๒ ชวนคิด – การนำเสนอที่ดีควรเป็นอย่างไร ใครช่วยเตือนเพื่อน ๆ หน่อยครับว่า ถ้าจะให้นำเสนอได้ดี ควรทำอะไรบ้าง	นักเรียนตอบ... “ต้องพูดให้ชัด ไม่พูดเร็วเกินไป” “มีสื่อที่เข้าใจง่าย” “บอกคำถามก่อนเริ่มนำเสนอ จะได้รู้ว่าพูดเกี่ยวกับอะไร”	๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ครูสอนวิธีฟังอย่างมีประสิทธิภาพและแจ้งข้อตกลงการจดบันทึก กิจกรรมที่ ๑: แจ้งข้อตกลงในชั่วโมงนี้				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
- นักเรียนสามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึก สาระสำคัญจากการ นำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - นักเรียนเห็นคุณค่าใน ผลงานของเพื่อน เคารพ การแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็น หลากหลาย	“ระหว่างที่เพื่อนนำเสนอ ครูจะแจกกระดาษที่มี ประเด็นคำถามของแต่ละกลุ่มเอาไว้ให้พวกเราบันทึก ข้อมูลสำคัญจากการฟัง” กิจกรรมที่ ๒: สอนวิธีฟังและจดบันทึก “เวลาจดบันทึก เราไม่ต้องจดทุกคำที่เพื่อนพูดนะ ครับ ให้ฟังหา ประเด็นสำคัญ เช่น - เพื่อนตอบอะไรเกี่ยวกับคำถามนั้น - มีตัวอย่างประกอบอะไรบ้าง - แหล่งข้อมูลมาจากไหน ลองตั้งใจฟังว่าอะไรคือใจความหลัก แล้วจดแบบย่อ ๆ ก็พอ เช่น เขียนเป็นคำสั้น ๆ หรือวลี				
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) นักเรียน ๓ กลุ่มแรกนำเสนอผลงาน พร้อมเพื่อนจด บันทึก กิจกรรมที่ ๑: นำเสนอของกลุ่มที่ ๑-๓ - นักเรียนกลุ่มที่ ๑ ออกมานำเสนอ เพื่อนฟังและ จดบันทึก				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

หน่วยที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	- ครูจับเวลาและคอยเตือน ๒ นาทีสุดท้าย - หลังจบการนำเสนอแต่ละกลุ่ม ครูสรุปประเด็นสำคัญ	นักเรียนนำเสนอ “กลุ่มของเราได้รับคำถาม“ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้มีประสบการณ์จากการล่าอาณานิคมแตกต่างกันอย่างไร”			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) สะท้อนการฟังและเตรียมต่อยอดสำหรับกลุ่มที่จะนำเสนอชั่วโมงต่อไป กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนว่าฟังได้ประเด็นหรือไม่ “วันนี้ฟังเพื่อน ๓ กลุ่มแล้ว ใครคิดว่าจดบันทึกได้ครบชัดเจนบ้างครับ” “ใครยังมีปัญหาฟังไม่ทันบ้าง มีวิธีไหนช่วยให้เราฟังได้ดีขึ้น” หลังฟังครบทั้ง ๖ กลุ่มแล้ว ครูจะให้ทุกคนจับคู่แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน และสรุปภาพรวมของคำถามทั้งหมดนะครับ”	นักเรียนตอบ...ไม่จดทุกคำ จดเป็นหัวข้อย่อ ทำให้เร็วขึ้น			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๑)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนสามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - -นักเรียนเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตั้งใจฟังการนำเสนอของผู้อื่นอย่างมีสมาธิ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง และจดบันทึกเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ครบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้นำเสนอกล่าว	ฟังการนำเสนอได้พอสมควร จับประเด็นสำคัญได้ บางส่วน และจดบันทึกได้บ้าง แม้อาจยังไม่ครอบคลุมหรือไม่เป็นระบบ	ขาดสมาธิในการฟัง วิเคราะห์ ประเด็นไม่ชัดเจน และไม่สามารถจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

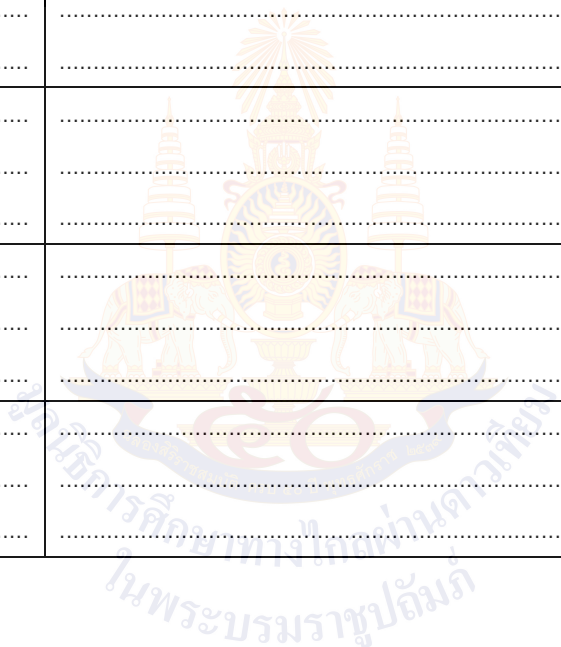
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

[illegible]

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกการนำเสนอ
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

[illegible]

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔

รายวิชา ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม.๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์

๓. สาระการเรียนรู้

วิธีการทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นวิธีการศึกษาความรู้ที่เป็นระบบระเบียบและเป็นสากล มีอยู่ ๕ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดประเด็นปัญหาหรือหัวข้อในการศึกษา

๒) การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

๓) การจัดระบบข้อมูล

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล

๕) การเรียบเรียงและนำเสนอ

ในขั้นตอนที่ ๕ การเรียบเรียงและนำเสนอ

การเรียบเรียงและนำเสนอ ขั้นตอนนี้เป็น การสรุปและอธิบาย สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ตั้งประเด็นไว้ จากนั้นจึงเผยแพร่ทำให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจเรื่องที่เราศึกษา และยินยอมให้ผู้อื่นเปิดสอบว่าสิ่งที่เราได้ศึกษาตีความนั้น เชื่อถือได้เพียงใด ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเรื่องราวที่ศึกษาหากถูกต้องต้องมีเหตุผลเป็นที่ ยอมรับข้อความก็จะได้รับการยอมรับว่าเป็นประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจำลองภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต ขึ้นใหม่

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- แสดงความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

สามารถฟัง วิเคราะห์ และบันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการ ด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน

(๑.๑.๑,๑.๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

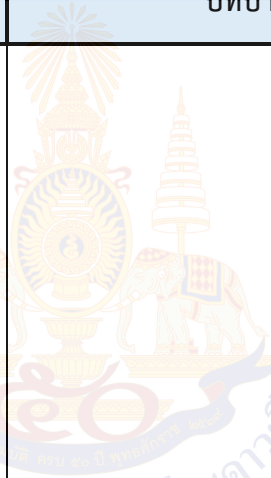
๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน สามารถฟัง วิเคราะห์ และ บันทึกสาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการด้วยความเคารพต่อผลงานของผู้อื่น และตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกัน (๑.๑.๑,๑.๑.๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔) ด้านความรู้ สรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนครบทั้ง ๖ กลุ่มได้ตรงกับประเด็นคำถาม ด้านทักษะกระบวนการ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที) ทบทวนสิ่งที่ได้จากชั่วโมงก่อน และเตรียมความพร้อมสำหรับกลุ่มสุดท้าย กิจกรรมที่ ๑: ทักทายและตั้งเป้าหมายวันนี้ “สวัสดีครับนักเรียนทุกคน! เมื่อวานเราได้รับฟังการนำเสนอจากเพื่อน ๓ กลุ่มแรกไปแล้ว” “วันนี้เราจะฟังอีก ๓ กลุ่มที่เหลือนะครับ เพื่อให้ครบ ๖ คำถามที่เราค้นคว้ามา” กิจกรรมที่ ๒: เตือนสติก่อนเริ่ม “ระหว่างการฟัง ครูอยากให้ทุกคนใช้กระดาษบันทึกเดิมต่อไปนะครับ อย่าลืมเขียนให้ตรงกับคำถามของแต่ละกลุ่ม” “ตั้งใจฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ไม่ต้องจดทุกคำเหมือนเดิม”	 นักเรียนตั้งใจฟัง	๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ ๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ตรวจใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ
	ขั้นสอน (๑๕ นาที) ทบทวนวิธีฟังและการบันทึกสาระสำคัญ กิจกรรมที่ ๑: ทวนเทคนิคการจดบันทึก				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ฟัง วิเคราะห์ และบันทึก สาระสำคัญได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดกระบวนการ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม แสดงความเคารพต่อผลงาน ของผู้อื่น และตระหนักถึง คุณค่าของการเรียนรู้ ร่วมกัน	“ขอให้นักเรียนลองทบทวนกันหน่อยครับ เทคนิค การฟังแล้วจดบันทึกแบบไหนช่วยให้เราเข้าใจเนื้อหา ดีขึ้น?” “อย่าลืมว่าวันนี้คือการฟัง กลุ่มสุดท้าย ข้อมูลพวกนี้เราจะใช้ตอนแลกเปลี่ยน สรุปภาพรวม และตอบคำถามปลายหน่วยด้วย”	นักเรียนตอบ... “ฟังแล้วเขียนเป็นหัวข้อย่อยครับ” “เลือกจดแค่ประเด็นสำคัญค่ะ” “ใช้สัญลักษณ์ช่วย เช่น ดอกจันหรือเครื่องหมาย คำถามก็ได้ครับ”			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) การนำเสนอของกลุ่ม ๔-๖ กิจกรรมที่ ๑ นักเรียน ๓ กลุ่มสุดท้าย นำเสนอ - กลุ่มที่ ๔, ๕, และ ๖ นำเสนอ โดยใช้รูปแบบ หลากหลาย เช่น ละคร นิทาน เกม สไลด์ประกอบ ฯลฯ - เพื่อนในห้องนั่งฟังและจดบันทึกลงในกระดาษ ตามประเด็นคำถามของแต่ละกลุ่ม				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- ครูจับเวลา และสรุปเนื้อหา สั้น ๆ หลังแต่ละกลุ่มนำเสนอ “กลุ่มนี้ใช้ละครเล่าเรื่องนักอนุรักษ์มรดกโลก ประเด็นหลักคือ ส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลก ใครจดหัวข้อนี้ไว้บ้าง”	นักเรียน (กลุ่มนำเสนอ): “คำถามของกลุ่มเราคือ นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกได้อย่างไร เราพบว่า...”			
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) ปิดการนำเสนออย่างเป็นระบบ และเปิดพื้นที่ให้สะท้อนความเข้าใจ กิจกรรมที่ ๑ สะท้อนความเข้าใจจากการฟังกลุ่มครบทั้ง ๖ “ ตอนนี้เราก็ได้ฟังครบทั้ง ๖ กลุ่มแล้ว ใครพอจะเล่าว่า จำได้ไหมว่ามีคำถามอะไรบ้างที่เราฟังตลอด ๒ ชั่วโมงนี้?”	นักเรียนตอบ...			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	กิจกรรมที่ ๒ แลกเปลี่ยนเทคนิคการฟัง “ใครมีเทคนิคอะไรช่วยให้ฟังได้ดีขึ้น มาบอกเพื่อน ” “ใครพบว่าเพื่อนในกลุ่มช่วยกันจด คนละหัวข้อแล้วมาสรุปร่วมกัน มีประโยชน์ไหม” กิจกรรมที่ ๓ ปูพื้นสำหรับชั่วโมงถัดไป “ยอดเยี่ยมครับ ชั่วโมงต่อไปเราจะใช้กระดาษที่เราจดวันนี้มา สรุปออกมาเป็น ภาพรวมความรู้เรื่อง พัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยกัน”	“มีแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมหลายแหล่งหลายประเทศ” นักเรียนตอบ.... “มีประโยชน์มากเลย ทำให้เราจดได้ครบโดยไม่ต้องฟังทุกคำคนเดียว” “ผมใช้วาดแผนผังแทนข้อความ ช่วยจำได้”			

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑) ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

๒) สื่อ PowerPoint เรื่อง นำเสนอผลงาน (๒)

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - นักเรียนสามารถสรุปข้อมูลจากการนำเสนอของเพื่อนได้ตรงกับประเด็นคำถาม	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - นักเรียนสามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - -นักเรียนเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเห็นคุณค่าในผลงานของเพื่อน เคารพการแสดงออกของผู้อื่น และเปิดใจกับความคิดเห็นหลากหลาย (๑.๑.๑,๑.๑,๒,๒.๒.๓,๓.๒.๒,๔.๓.๑,๔.๓.๓,๕.๑.๔)	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน	- สังเกตการร่วมกับเพื่อนสืบค้นข้อมูลและเขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ			

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๘ เรื่อง บันทึกการนำเสนอ	สามารถรับฟัง วิเคราะห์ และจดบันทึกสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ตั้งใจฟังการนำเสนอของผู้อื่นอย่างมีสมาธิ วิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง และจดบันทึกเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้นำเสนอกล่าว	ฟังการนำเสนอได้พอสมควร จับประเด็นสำคัญได้บางส่วน และจดบันทึกได้บ้าง แม้อาจยังไม่ครอบคลุมหรือไม่เป็นระบบ	ขาดสมาธิในการฟัง วิเคราะห์ประเด็นไม่ชัดเจน และไม่สามารถจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญจากการนำเสนอของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการทำงาน ๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

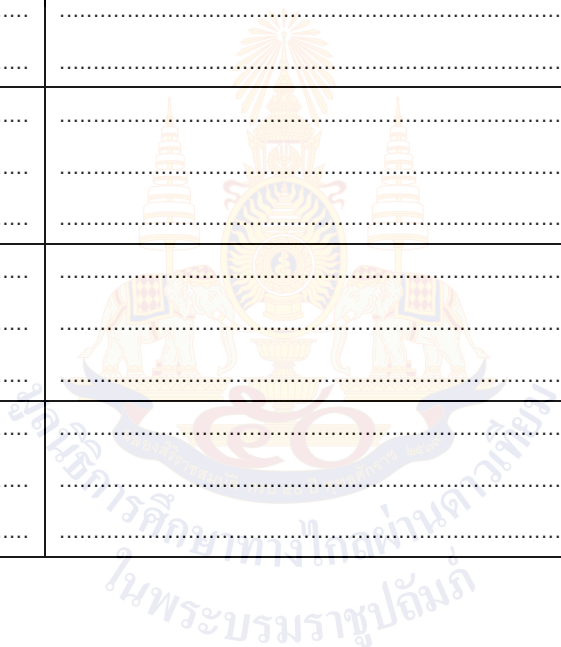
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

[illegible]

ประเด็นที่ศึกษา	บันทึกการนำเสนอ
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชา ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด ม ๑/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่บริเวณคาบสมุทรมาเลย์และหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะหะรัม อาณาจักรมัมหมปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึง พัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเองพร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย

การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ต้องการของชาติตะวันตกในขณะนั้น พร้อมกับชาติตะวันตกเองก็พยายามขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของชาติตะวันตก ซึ่งการเข้ามาของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

๓. สาระการเรียนรู้

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์และพัฒนาการมาเป็นรัฐโบราณต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นทวีป เช่น อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรจามปา อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรศรีเกษตร อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรัฐโบราณที่อยู่บริเวณคาบสมุทรมาเลย์และหมู่เกาะ เช่น อาณาจักรมะหะรัม อาณาจักรมัมหมปาหิต ทั้งหมดนี้ล้วนแสดงให้เห็นถึง พัฒนาการในสมัยโบราณของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้มีการสร้างสรรค์ อารยธรรมเป็นของตนเองพร้อมกับการผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดีย จีน และอิสลาม ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาจนถึงปัจจุบันด้วย

การที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ต้องการของชาติตะวันตกในขณะนั้น พร้อมกับชาติตะวันตกเองก็พยายามขยายอำนาจเข้ามาในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของชาติตะวันตก ซึ่งการเข้ามา

ของชาติตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ส่งผลต่อพัฒนาการของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

- สรุปลงค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๓ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล

๕. สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล (๑.๑.๓,๑.๑.๔,๒.๑.๓,๒.๒.๒, ๓.๒.๒,๔.๑.๑,๔.๕.๒,๕.๒.๔)

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๔. ใฝ่เรียนรู้

๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน

๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที					
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึกร และความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเห็นคุณค่าและ ความสำคัญของพัฒนาการ ทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมของภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อ การพัฒนาบ้านเมืองอย่างมี เหตุผล (๑.๑.๓,๑. ๑.๔,๒.๑.๓,๒.๒.๒, ๓.๒.๒,๔.๑.๑,๔.๕.๒,๕.๒.๔)	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐นาที) ปลุกใจและทบทวนภาพรวมที่เรียนมา กิจกรรมที่ ๑ คำถามชวนคิด ๑. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ใดทำให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นศูนย์กลางการค้าตั้งแต่อดีต	นักเรียนตอบ...ภูมิภาคนี้อยู่ระหว่างมหาสมุทร อินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก มีช่องแคบสำคัญ เช่น ช่องแคบมะละกา ทำให้เป็นเส้นทางเดินเรือ และการค้าระหว่างประเทศ	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อน คิดเรื่อง พัฒนาการน ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิด เรื่อง พัฒนาการน ภูมิภาค เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	ตรวจใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่อง พัฒนาการน ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้
	๒. การติดต่อกับอินเดียและจีนในอดีตมีผลต่อ วัฒนธรรมของภูมิภาคอย่างไร ๓. หลังได้รับเอกราช ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เผชิญความท้าทายอะไร	นักเรียนตอบ...ทำให้เกิดการรับศาสนา เช่น พุทธ และฮินดูจากอินเดีย ขงจื้อและลัทธิเต๋าจากจีน รวมถึงรูปแบบศิลปกรรม ภาษา และประเพณีที่ ผสมผสานกัน นักเรียนตอบ...ต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังสงคราม จัดตั้งระบบการเมืองที่มั่นคง และรับมือกับความ เหลื่อมล้ำทางสังคม			
	ขั้นสอน (๑๕ นาที)				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
ด้านความรู้ สรุปลงความรู้เรื่อง พัฒนาการเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้จากการ เรียนที่ผ่านมามีได้ด้วยตนเอง ด้านทักษะกระบวนการ - เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม - เห็นคุณค่าและ ความสำคัญของพัฒนาการ ทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และ	กิจกรรมที่ สะท้อนคิดลงกระดาษ ครูแจกใบงาน พร้อมคำสั่ง คำสั่งกิจกรรมสะท้อนคิด (Reflection Writing) ให้นักเรียนเลือกเขียนตอบคำถามต่อไปนี้อย่างน้อย ๓ ข้อ ๑. คุณคิดว่า การที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี วัฒนธรรมและภาษาที่หลากหลายส่งผลอย่างไรต่อ การใช้ชีวิตและการอยู่ร่วมกันในยุคปัจจุบัน ๒. อะไรคือสิ่งที่คุณรู้สึกภูมิใจที่สุดในฐานะคนไทยที่ เป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๓. การล่าอาณานิคมในอดีตส่งผลต่อชีวิตและ วัฒนธรรมของคนในภูมิภาคนี้อย่างไร และเราควร เรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์นั้นเพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวัน ๔. ถ้าคุณเป็นนักเรียนในยุคสมัยก่อน คุณอยากช่วย ประเทศชาติในด้านใดเพื่อรักษาวัฒนธรรมและ อีสราภาพของชาติ ๕. คุณคิดว่าในยุคโลกาภิวัตน์ คนไทยและคนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ควรมีบทบาทอย่างไรในการ	นักเรียนเลือกเขียนตอบคำถามต่อไปนี้อย่างน้อย ๓ ข้อ			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
วัฒนธรรมของภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อ การพัฒนาบ้านเมืองอย่างมี เหตุผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ เพียรพยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำงานให้แล้วเสร็จ	รักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมและความร่วมมือระหว่าง ประเทศ ๖. อะไรคือคุณค่าหรือบทเรียนที่คุณคิดว่าสำคัญ ที่สุดจากประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะ ช่วยให้เราดำเนินชีวิตอย่างมีความหมายและร่วมมือ กับเพื่อนบ้านได้ดีขึ้นครูอธิบายเพิ่มเติม: - คำตอบไม่ต้องสวย ไม่ต้องถูกต้องตามตำรา ขอแค่ เขียนจากใจ - คำถามเหล่านี้ไม่ได้ต้องการแค่ความรู้ แต่ต้องการ ความคิด และ ความรู้สึก' ของนักเรียน - นักเรียนสามารถเขียนเป็นเรื่องเล่าได้ตามอิสระ				
	ขั้นปฏิบัติ (๑๕ นาที) นักเรียนลงมือเขียนสะท้อนคิด เขียนและพูดคุย ระหว่างครูกับนักเรียน - นักเรียนเลือกคำถามและเริ่มเขียน - ครูเดินดู ถามแทรก ช่วยกระตุ้น				
	ขั้นสรุป (๑๐ นาที) เปิดพื้นที่แบ่งปัน และจุดประกายต่อ กิจกรรมที่ ใครอยากแชร์				

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ รายวิชาประวัติศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๕๐ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อ /แหล่งเรียนรู้	ภาระงาน /ชิ้นงาน	การวัดและ ประเมินผล (วิธีวัด/เครื่องมือวัด)
	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน			
	- เชิญนักเรียนอาสาอ่านสิ่งที่เขียนให้เพื่อนฟัง หรือ สรุปสั้น ๆ				

๘. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- ๑) ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง รุ่งอรุณแห่งความสุข
- ๒) ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๓) สื่อ PowerPoint เรื่อง เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัย
- ๔) บัตรภาพ/บัตรคำ/เกม ฯลฯ

๙. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัย

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K) - สรุปองค์ความรู้เรื่องพัฒนาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการเรียนที่ผ่านมาได้ด้วยตนเอง	ตรวจ ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) - เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ตรวจ ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
คุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A) - เห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล	ตรวจ ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA) เขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเห็นคุณค่าและความสำคัญของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อการ	ตรวจ ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป
	ตรวจ ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
พัฒนาบ้านเมืองอย่างมีเหตุผล (๑. ๑.๓,๑.๑.๔,๒.๑.๓,๒.๒.๒, ๓.๒.๒,๔.๑.๑,๔.๕.๒,๕.๒.๔)			
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๔. ใฝ่เรียนรู้ ๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน ๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความเพียร พยายามในการเรียนรู้ ๖. มุ่งมั่นในการทำงาน ๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการ ทำงานให้แล้วเสร็จ	- สังเกตการร่วมกับ เพื่อนสืบค้นข้อมูลและ เขียนแผนผังความคิด	- แบบสังเกตการ ร่วมกับเพื่อน	ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับ คุณภาพ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่อง พัฒนาการภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	สามารถสะท้อน ความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับ พัฒนาการภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	สะท้อนความคิด ความรู้สึก และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พัฒนาการ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้ได้อย่างลึกซึ้ง มีเหตุผล ชัดเจน แสดงให้เห็นถึง ความตระหนัก ในคุณค่าและ ความภาคภูมิใจ	สะท้อน ความคิดและ ความรู้สึก เกี่ยวกับ พัฒนาการ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้ได้พอสมควร แม้ยังไม่ลึกซึ้ง หรือยังขาด เหตุผลบาง ประการ แต่ แสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจ พื้นฐาน	สะท้อน ความคิด ความรู้สึก หรือ ความเข้าใจได้ อย่างไม่ชัดเจน ขาดความ เชื่อมโยงกับ คุณค่า พัฒนาการ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียง ใต้ หรือยังไม่ แสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจใน เรื่อง
แบบสังเกตการทำงาน ร่วมกับเพื่อน	๑. มีการวางแผนในการ ทำงาน	๘ - ๙ คะแนน	๖ - ๗ คะแนน	๐ - ๕ คะแนน

เครื่องมือ	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
		๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
	๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			

แบบสังเกตการทำงานร่วมกับเพื่อน (กรณีให้ครูเป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ครูเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับประเด็นการประเมิน

เกณฑ์การประเมิน ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการ									รวม
		๑. มีการวางแผนในการทำงาน			๒. ยอมรับความแตกต่างและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			๓. มีภาวะความเป็นผู้นำ			
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๘ - ๙	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๓ (ดี)
คะแนน ๖ - ๗	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๒ (พอใช้)
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง ระดับคุณภาพ ๑ (ปรับปรุง)

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ๒ ขึ้นไป

๑๐. บันทึกผลหลังสอน*

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ความสำเร็จ

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะ/แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

*หมายเหตุ : คู่มือคำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูในภาคผนวก ค

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑๑. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

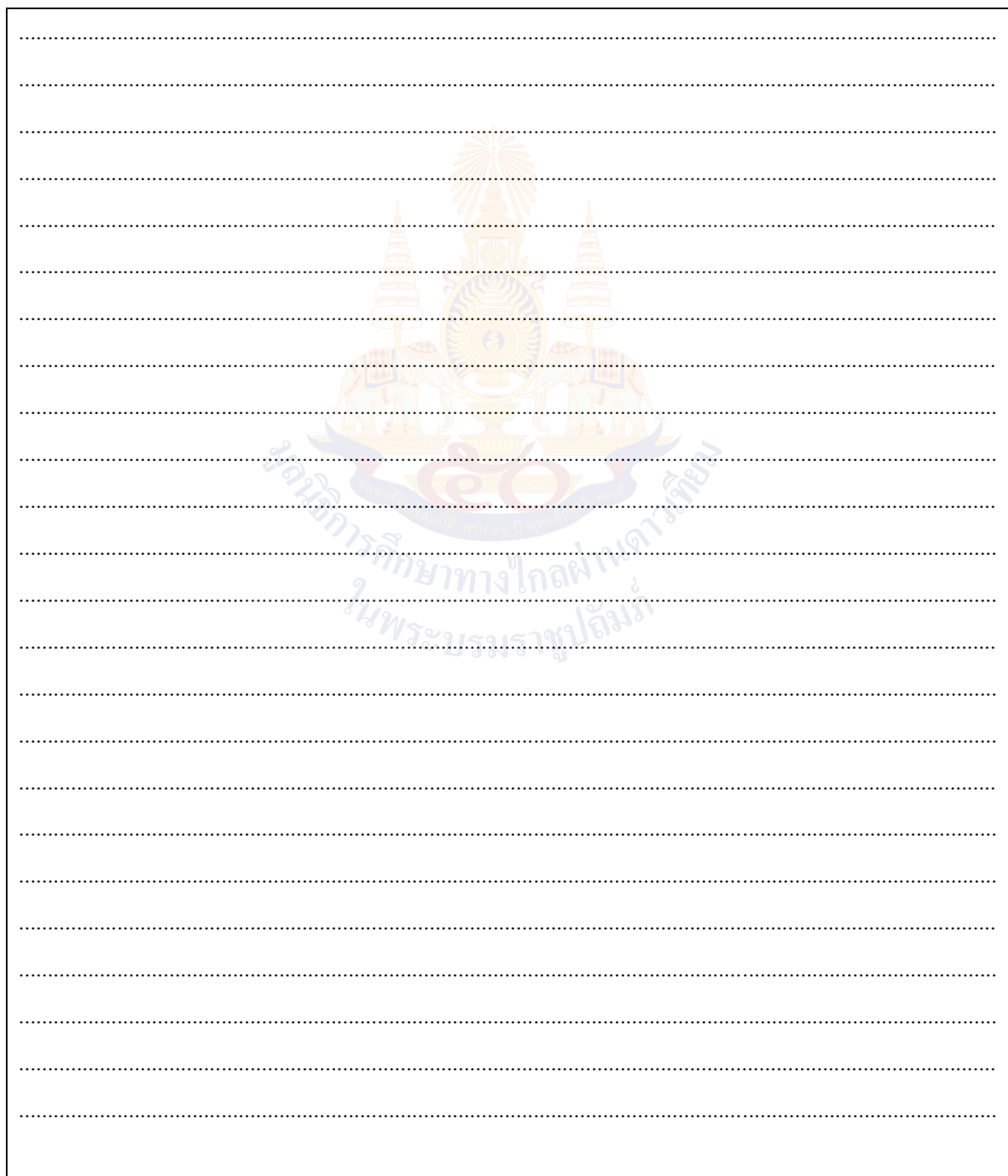
.....

ลงชื่อ ..... ผู้ตรวจ
(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เฉลย...ใบงานที่ ๙ เรื่อง สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
สะท้อนคิดเรื่องพัฒนาการในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คุณรู้จักแหล่งมรดกโลกในประเทศไทยหรือประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บ้างไหม? เล่าให้ฟังว่าที่ไหนและมีความสำคัญอย่างไร

ผมรู้จักแหล่งมรดกโลกในประเทศไทย เช่น อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา ซึ่งเป็นเมืองหลวงเก่าที่มีโบราณสถานและวัดเก่าแก่มากมาย นอกจากนี้ยังมีนครวัดในกัมพูชา ที่เป็นวัดโบราณที่มีสถาปัตยกรรมสวยงาม แหล่งมรดกโลกเหล่านี้สำคัญเพราะช่วยให้เราเห็นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของคนในอดีต

2. ทำไมเราควรรักษาและดูแลแหล่งโบราณสถานและมรดกโลกเหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไป?

เราควรรักษาแหล่งโบราณสถานและมรดกโลกเพราะเป็นสมบัติของชาติและของโลกที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีต การดูแลช่วยให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเรา นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

3. การที่ภูมิภาคนี้เคยถูกล่าอาณานิคม มีผลต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในปัจจุบันอย่างไร?

การล่าอาณานิคมทำให้วัฒนธรรมของหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลจากยุโรป เช่น ภาษา ศาสนา และระบบการปกครอง บางอย่างยังคงอยู่ในชีวิตประจำวันของเรา เช่น ภาษาอังกฤษที่ใช้กันมากขึ้น แต่เรายังรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ด้วย

4. ถ้าคุณได้ไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก เช่น อยุธยา หรือนครวัด คุณคิดว่าจะได้เรียนรู้อะไรจากสถานที่นั้น? ถ้าได้ไปเยี่ยมชมอยุธยาหรือนครวัด ผมคิดว่าจะได้เรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ของชาติ ความเก่งกาจของคนในอดีตที่สร้างสถาปัตยกรรมสวยงาม และวิถีชีวิตของคนในยุคนั้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เห็นความสำคัญของการรักษามรดกทางวัฒนธรรม

5. คุณคิดว่าการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ช่วยให้เราอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้อย่างไร?

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเพื่อนบ้านช่วยให้เราเข้าใจและเคารพความแตกต่างกันมากขึ้น เมื่อรู้จักกันดี เราจะลดความขัดแย้งและช่วยกันพัฒนาภูมิภาคให้เจริญรุ่งเรืองร่วมกันได้

6. ในยุคที่โลกเปลี่ยนเร็ว คุณคิดว่าเราควรทำอย่างไรเพื่อรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติและภูมิภาคนี้ให้ยังคงอยู่?

เราควรเรียนรู้และภูมิใจในวัฒนธรรมของเรา พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีและความทันสมัยมาประยุกต์ใช้โดยไม่
ลืมรากเหง้า การส่งเสริมการศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจะช่วยให้คนรุ่นใหม่รักและรักษา
เอกลักษณ์ของชาติได้ดีขึ้น

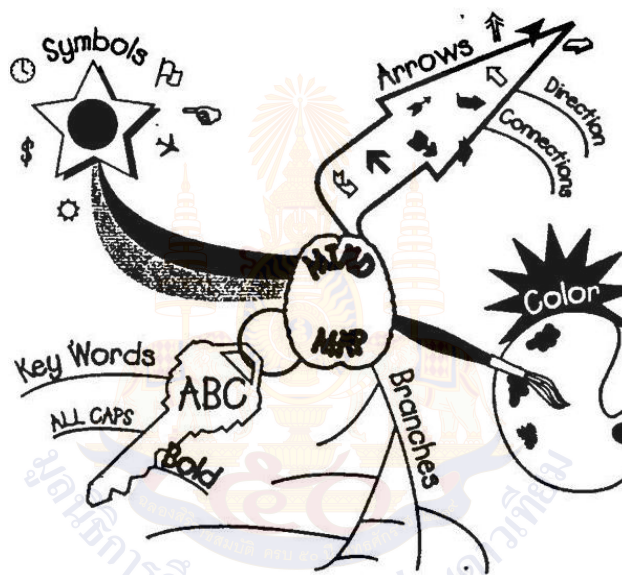
ภาคผนวก ก
ผังกราฟิก
(Graphic Organizers)

ผังกราฟิก

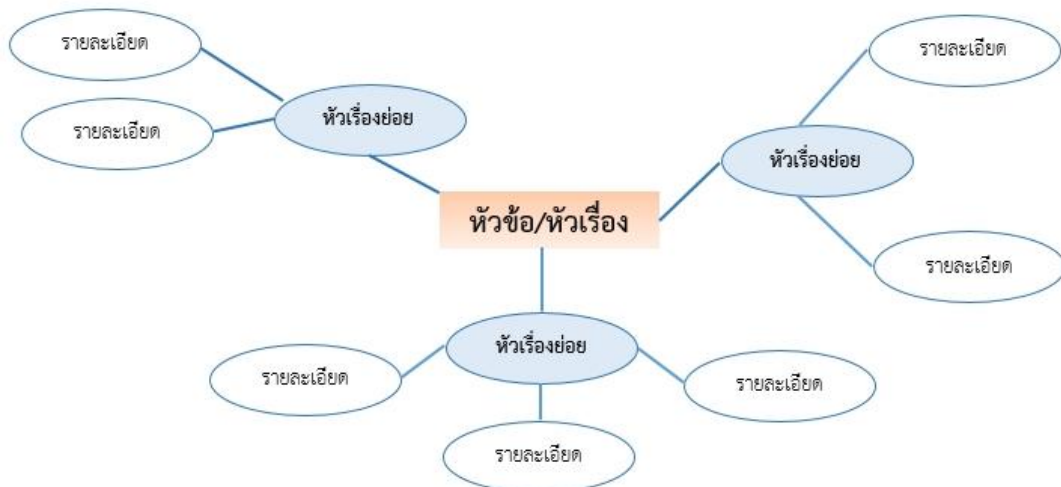
(Graphic Organizers)

๑. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ (Concept Development Organizers)

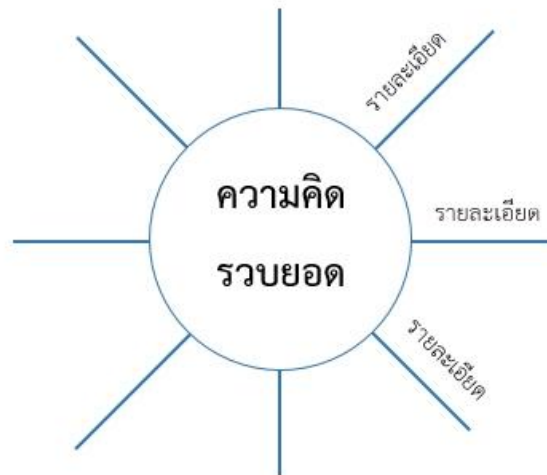
★ ผังความคิด (Mind Map)

★ ผัง Word Web

★ ผังมโนทัศน์ (Concept Map)

★ ตารางมโนทัศน์ (Concept Charts)

ใคร - Who
อะไร - What
ที่ไหน - Where
เมื่อไหร่ - When
ทำไม - Why

5W Chart

รูป/เห็น - Looks
รสชาติ - Tastes
กลิ่น - Smells
เสียง - Sounds
สัมผัส - Feels

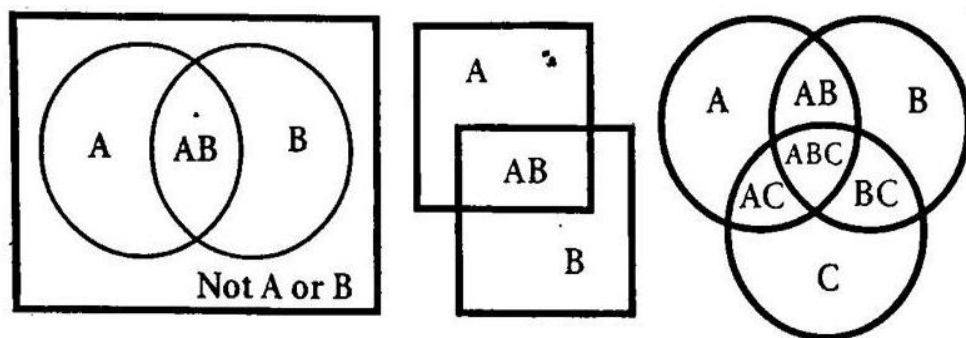
Senses Chart

รู้แล้ว Know	อยากรู้ Wonder	เรียนรู้ Learned

KWL (Know - Wonder - Learned Chart)

๒. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบ (Compare/Contrast Organizers)

★ เวนน์ไดอะแกรม (Venn Diagrams)

★ ตารางเปรียบเทียบ (Comparison charts)

ความเหมือน	ความต่าง

T-Chart

รายการที่ 1	รายการที่ 2
คุณลักษณะที่ 1	
คุณลักษณะที่ 2	
คุณลักษณะที่ 3	

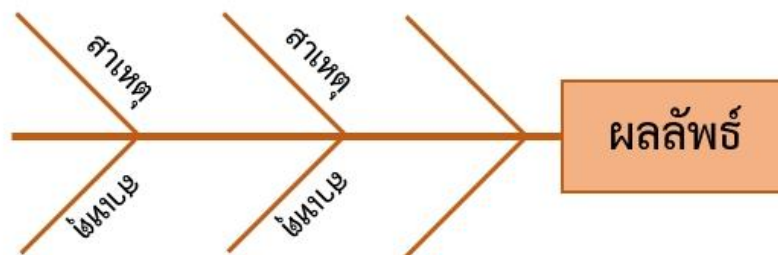
Compare or Contrast Chart

รายการที่ 1	รายการที่ 2	รายการที่ 1	รายการที่ 2
Compare		Contrast	
คุณลักษณะที่ 1		คุณลักษณะที่ 1	
คุณลักษณะที่ 2		คุณลักษณะที่ 2	
คุณลักษณะที่ 3		คุณลักษณะที่ 3	

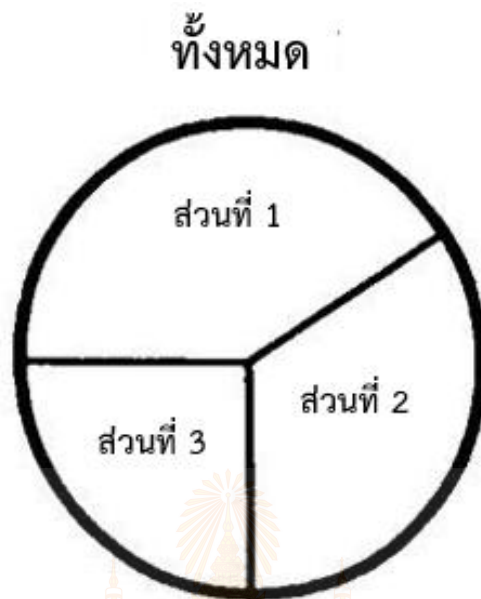
Compare & Contrast Chart

๓. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล (Relational Organizers)

★ ผังก้างปลา (Fish Bone)

★ แผนภูมิรูปพาย (Pie Chart)

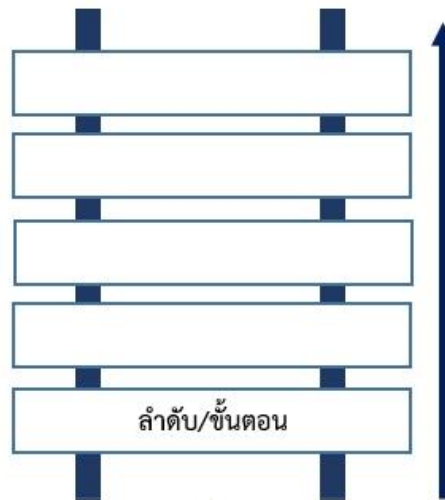

๔. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นารเรียงลำดับเหตุการณ์/ขั้นตอน (Sequence Organizers)

★ ผังลูกโซ่ (Chains)

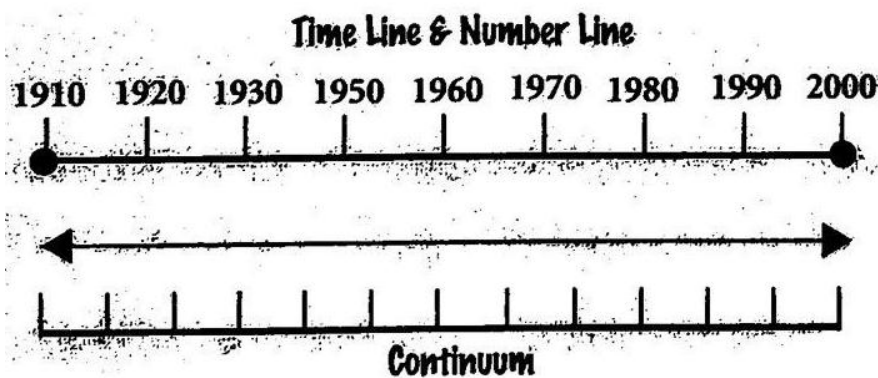
★ ผังขั้นบันได (Ladder)

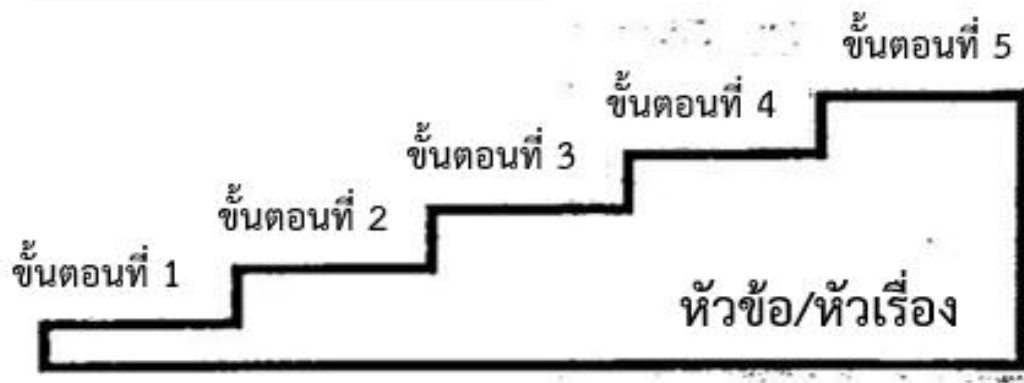
★ ผังวัฏจักร (Cycle Graphs)

★ ผังกราฟเส้น (Line Graphs)

★ ตารางขั้นบันได (Step Chart)

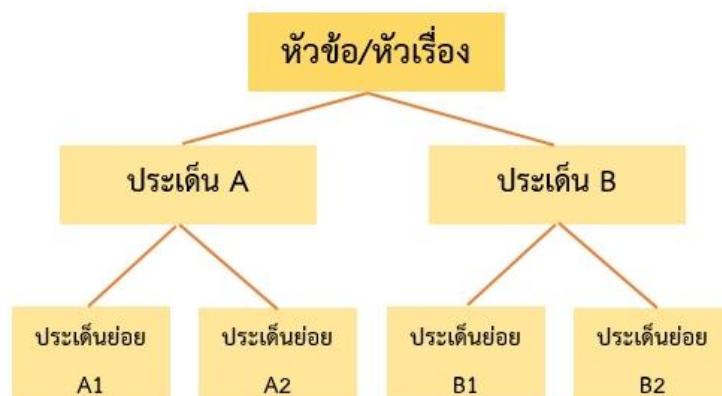

★ ผังแผนภาพ/การ์ตูน (Cartoon & Picture Strips)

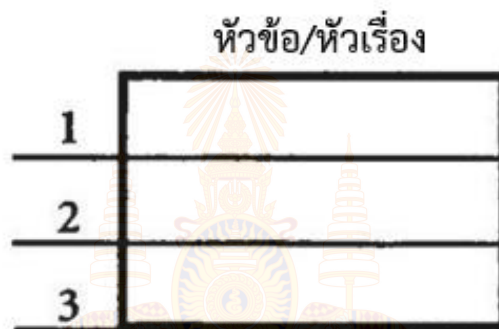
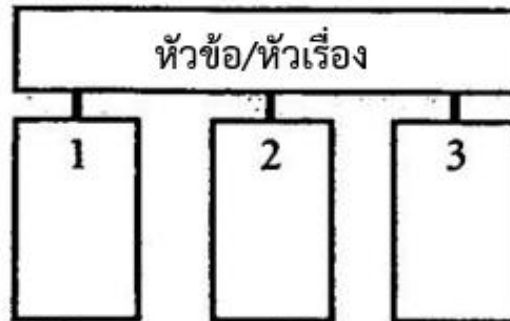
ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	ภาพที่ 5

๕. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่เป็นการจัดหมวดหมู่/การแบ่งประเภท (Categorize/Classify Organizers)

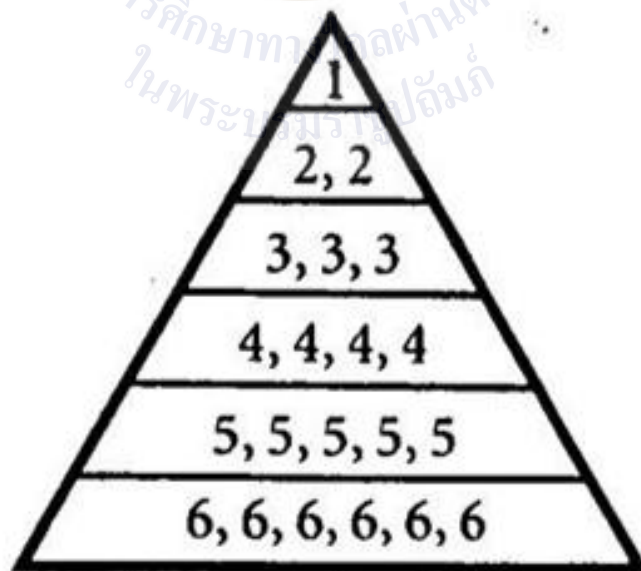
★ ผังต้นไม้ (Tree)

★ ผังประเภท/หมวดหมู่ (Categories)

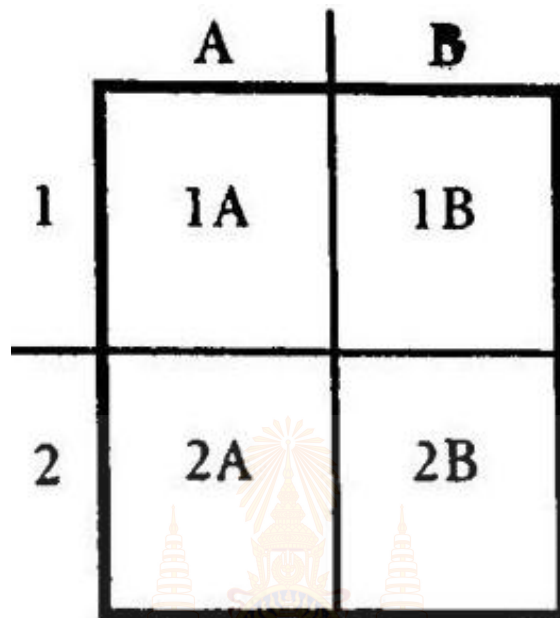

★ ผังพีระมิด (Pyramid)

จัดลำดับตามความสำคัญ

★ ผังเมทริกซ์ (Matrix)

2 x 2 Matrix

๖. ผังกราฟิกประเภทนำเสนอข้อมูลที่ใช้เป็นการประเมินผล (Evaluation Organizers)

★ Evaluation Charts

- PMI Chart

P	M	I
สิ่งที่ดี (Plus)	สิ่งที่ไม่ดี (Minus)	สิ่งที่น่าสนใจ (Interesting)

PMI Chart

- Plus/Minus Chart

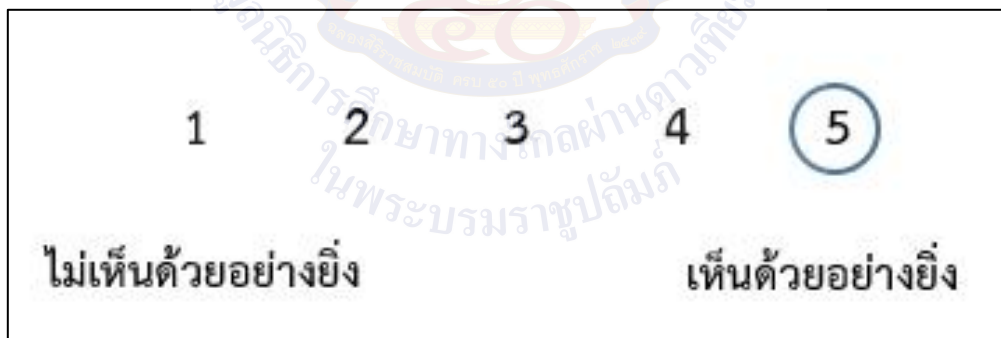
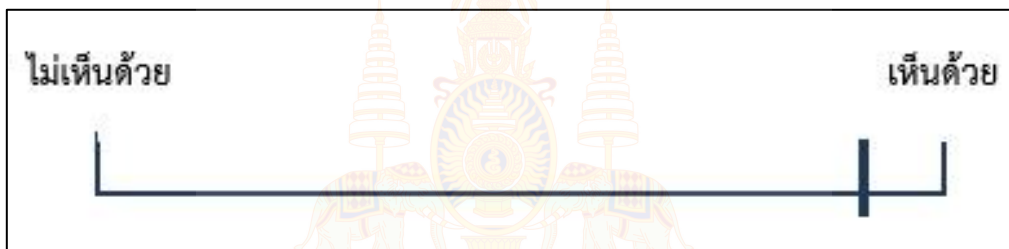
+	-
บวก	ลบ
หรือ	หรือ
ชอบ	ไม่ชอบ
หรือ	หรือ
เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย

Plus/Minus T-Chart

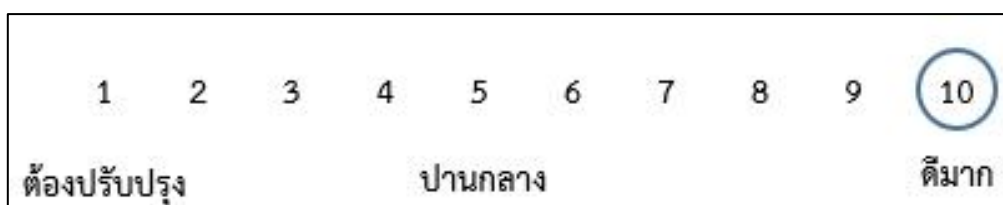

Scales

- Agreement Scales

- Evaluation Scales

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินตนเอง (Self Reflection Form)
- แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs)
- แนวคำถามการบันทึกผลหลังการสอนสำหรับครู (Reflection Question)

การประเมินตนเอง (Self Reflection) และการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เป็นการประเมินตนเอง/บันทึกสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จาก เนื้อหา บทเรียน หรือวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการที่ได้จากการเรียนรู้ของตน การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการค้นพบปัญหาการเรียนรู้ รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรารู้กับประสบการณ์เดิม

แนวทางการใช้แบบประเมินตนเอง (Self Reflection Form)/แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ก่อนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ ลักษณะของการบันทึกประโยชน์ ความยาวของการบันทึก การเรียนรู้ที่เขียนในแต่ละครั้ง เกณฑ์การเขียน การกำหนดเวลาส่งบันทึกการเรียนรู้ การยกตัวอย่างของการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนวางแผนการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ของตนเองได้ ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรให้เวลากับการทำแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน โดยทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการประเมิน/การบันทึกแบบสะท้อนคิด

การประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ในระยะเริ่มต้น ควรให้นักเรียนบันทึกการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน เพราะสามารถเขียนได้ง่ายกว่า จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการบันทึกการเรียนรู้

การให้ผลสะท้อนกลับของครูต่อนักเรียนควรทำด้วยความเต็มใจ ครูอ่านบันทึกการเรียนรู้แล้วพูดหรือเขียนตอบกลับไปบนบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนในทันที สิ่งที่ครูตอบกลับควรเป็นการแนะนำแนวทางการให้ความคิดเห็น การให้กำลังใจ การชมเชย หรือตอบกลับปัญหาที่นักเรียนถาม รวมไปถึงการตั้งคำถามเพื่อให้ นักเรียนได้มีการคิดและตอบกลับมายังครูผู้สอน หากครูมีเวลาควรอ่านบันทึกการเรียนรู้และตอบกลับในชั้นเรียน และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ ข้อเสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์

การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน โดยการประเมินตนเอง/การบันทึกการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรารู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา นักเรียนทำแบบประเมินตนเองหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้ย่อย และทำแบบบันทึกการเรียนรู้ในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน/หลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยประเมินตนเองตามประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หรือหัวเรื่องของแต่ละวิชา และเพื่อให้ครูได้นำข้อมูลจากแบบประเมินตนเอง/แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน ไปพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

๑. กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้				สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑.					☐
๒.					☐
๓.					☐
๔.					☐
๕.					☐

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

๒. สิ่งที่ฉันทำได้ดีและภูมิใจ (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๓. สิ่งที่ยังไม่เข้าใจ / ยังทำได้ไม่ดี คือ..... (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

๔. สิ่งที่ยังตั้งใจจะทำให้ดีขึ้นในการเรียนหน่วยต่อไป (สามารถเขียนได้มากกว่า ๑ อย่าง)

.....

.....

.....

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ประจำ : ☐ กลางภาค

☐ ปลายภาค

☐ หน่วยการเรียนรู้ที่.....

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียน คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันชอบ / ทำได้ดี .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ .....

.....

.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ .....

.....

.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก .....

.....

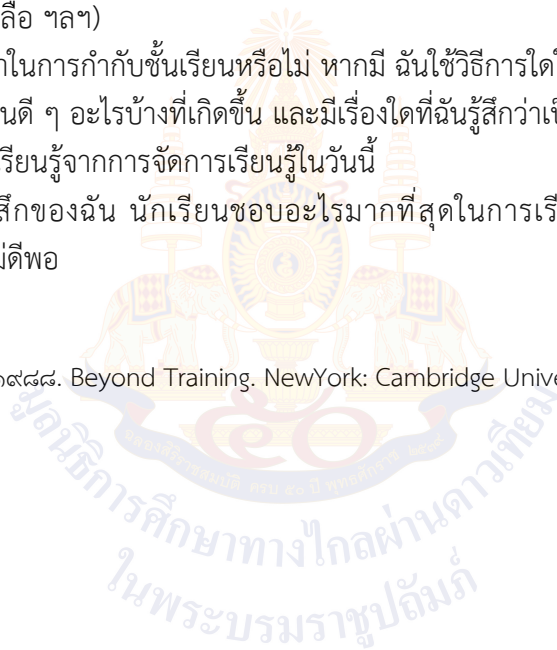
.....

คำถามการบันทึกผลหลังสอนสำหรับครูปลายทาง

*****

๑. การเข้าสู่บทเรียนช่วยให้นักเรียนของฉันกระตือรือร้น กับบทเรียนที่จะเรียนต่อไปหรือไม่ เพียงใด
ฉันมีบทบาทในการช่วยให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงกับบทเรียนหรือไม่ อย่างไร
๒. วันนี้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด ในบทเรียน
ต่อไปฉันควรจะทำอย่างไร เพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น
๓. การจัดกิจกรรมในวันนี้ราบรื่นดีหรือไม่ ฉันพอใจกับการจัดกลุ่มของนักเรียนในระดับใด เพราะเหตุใด
มีสิ่งใด/เทคนิคใดที่ควรปรับให้การจัดการราบรื่น/ดีขึ้นกว่าเดิม
๔. วันนี้ฉันดูแลนักเรียนทั่วถึงและเป็นไปตามความแตกต่างของนักเรียนในชั้นหรือไม่ อย่างไร
๕. ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่น่าสนใจหรือแตกต่างในระหว่างการเรียนรู้จากที่ผ่านมหรือไม่ อย่างไร
๖. ในวันนี้ฉันมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนของฉันในรูปแบบใดบ้าง (เช่น ให้กำลังใจ กล่าวชมเชย
ให้ความช่วยเหลือ ฯลฯ)
๗. วันนี้ฉันมีปัญหาในการกำกับชั้นเรียนหรือไม่ หากมี ฉันใช้วิธีการใดในการแก้ปัญหา
๘. ในชั่วโมงนี้มีส่วนดี ๆ อะไรบ้างที่เกิดขึ้น และมีเรื่องใดที่ฉันรู้สึกว่าเป็นไปตามความคาดหวัง
๙. สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ในวันนี้
๑๐. ตามความรู้สึกของฉัน นักเรียนชอบอะไรมากที่สุดในการเรียนวันนี้ และสิ่งใดที่นักเรียน
ยังตอบสนองไม่ดีพอ

(ปรับจาก Richards,J.C. ๑๙๘๘. Beyond Training. NewYork: Cambridge University Press. หน้า ๑๖๙-๑๗๐.)

ภาคผนวก ค

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สมรรถนะที่ ๑ ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนคติของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. พุดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ด้วยภาษาของตนเองได้	พุดถ่ายทอดประเด็นสำคัญที่ได้รับตาม วัตถุประสงค์ของสารที่ได้รับ	พุดถ่ายทอดประเด็นสำคัญจากสถานการณ์ หรือหัวข้อที่กำหนด โดยเรียบเรียงประเด็นเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ	พุดถ่ายทอดประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจาก สารที่ได้รับ
๒. พุดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนคติของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ด้วยภาษาของตนเองได้	พุดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบและทัศนคติของตนเองจากสารที่ได้รับ	- พุดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนคติของตนเอง จากสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่ง ข้อมูลที่หลากหลาย	- พุดแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนคติของตนเอง - ประเมินค่าของสารที่ได้รับ - มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานประกอบ
๓. เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้	เขียนประเด็นสำคัญที่ได้รับตาม วัตถุประสงค์ของสารที่ได้รับ	เขียนถ่ายทอดประเด็นสำคัญจากสถานการณ์หรือ หัวข้อที่กำหนดโดยเรียบเรียงประเด็นเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ	เขียนถ่ายทอดประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล จากสารที่ได้รับ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๔. เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือ ดูด้วยภาษาของตนเองได้	เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเอง จากสารที่ได้รับ	- เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเอง จากสารที่ได้รับ - <u>มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จากแหล่ง ข้อมูลที่หลากหลาย</u>	- เขียนแสดงความคิด ความรู้สึก ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบ และทัศนะของตนเอง - <u>ประเมินค่าของสารที่ได้รับ</u> - <u>มีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย</u> <u>โดยมีข้อเท็จจริงและหลักฐานจริงประกอบ</u>

ตัวชี้วัดที่ ๒ พูดเจรจาต่อรอง

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. พูดเจรจาโน้มน้าวได้ อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พูดเจรจาโน้มน้าว ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูล ประกอบคำพูด ท่าทาง และน้ำเสียง	พูดเจรจาโน้มน้าว ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดย <u>เสนอ มุมมองและเหตุผล เพื่อประโยชน์ ต่อตนเองและสังคม</u>	พูดเจรจาโน้มน้าว โดยมีหลักการ <u>เหตุผล หลักฐานอ้างอิง ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ในการเสนอความคิดและสามารถตอบ ข้อซักถามของผู้ฟัง เพื่อประโยชน์ ต่อตนเองและสังคม</u>

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒. พุดเจรจาต่อรองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	พุดเจรจาต่อรอง ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ข้อมูล ประกอบคำพูด ท่าทาง และน้ำเสียง	พุดเจรจาต่อรอง ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสถานการณ์ต่าง ๆ <u>โดยเสนอมุมมองและเหตุผล เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม</u>	พุดเจรจาต่อรอง โดยมีหลักการ เหตุผล <u>หลักฐานอ้างอิง</u> ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ในการเสนอความคิดและสามารถตอบ <u>ข้อซักถามของผู้ฟัง</u> เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ตัวชี้วัดที่ ๓ เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์	รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล	- รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล - <u>วิเคราะห์และตีความข้อเท็จจริงเป็นแนวคิด หรือความรู้ และข้อคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่นำไปใช้ได้</u>	- รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล - วิเคราะห์และตีความข้อเท็จจริงเป็นแนวคิด หรือความรู้ และข้อคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ - <u>สามารถเชื่อมโยงแนวคิดของสารที่ได้รับกับ มุมมอง แนวคิดหรือประสบการณ์ของตนเองได้</u>

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒. ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับ ข้อมูลข่าวสารได้อย่าง มีเหตุผล	ตรวจสอบ และประเมินความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับ ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีเหตุผล สนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์และตรงตาม วัตถุประสงค์	ตรวจสอบ และประเมินความน่าเชื่อถือ ของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร อย่างมีเหตุผลสนับสนุนที่ผ่านการวิเคราะห์ และตรงตามวัตถุประสงค์ <u>โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาตนเองและส่วนรวม</u>	ตรวจสอบ และประเมินความถูกต้อง ของข้อเท็จจริง ความน่าเชื่อถือ <u>และความเป็นกลางของข้อมูล</u> ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาตนเอง และส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่ ๔ เลือกใช้วิธีการสื่อสาร

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม	เลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่างๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ตลอดจนการสื่อสารผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง	- เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ - สามารถสรุปประเด็น ดีความ มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร - มีการผลิตสื่อและการออกแบบการสื่อสาร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม	- เลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ - มีการสรุปประเด็น ดีความ วิเคราะห์ และประเมินค่า ในขั้นตอนที่ซับซ้อนขึ้น - เข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการสื่อสาร - มีชั้นเชิงในการสื่อสารที่มีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

สมรรถนะที่ ๒ ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ ๑ คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญ และเปรียบเทียบข้อมูลในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนด และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน	<u>ระบุองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์</u> จำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่กำหนด และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้ <u>อย่างสมเหตุสมผล</u>	ระบุองค์ประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ <u>ตั้งเกณฑ์และจำแนก จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้</u> และเปรียบเทียบข้อมูลจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล
๒. หาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหาหรือรายละเอียด ระบุความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหาหรือรายละเอียดที่มากขึ้น <u>อธิบายความสัมพันธ์</u> ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล	หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีเนื้อหา <u>และมีรายละเอียดที่มากขึ้น</u> <u>เชื่อมโยงความสัมพันธ์</u> ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งที่วิเคราะห์ การนำไปใช้อธิบายหรือทำความเข้าใจในสถานการณ์ในชีวิตจริง และนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมเหตุสมผล
๓. สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	ระบุข้อเท็จจริง แนวคิด หลักการสำคัญ หรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง	<u>อธิบายแนวคิด หลักการสำคัญ หรือความรู้ที่เพิ่มขึ้น</u> ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง	อธิบายแนวคิด หลักการสำคัญ หรือ <u>ความรู้ที่เชื่อมโยงกัน</u> ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นจากสถานการณ์ในชีวิตจริง <u>และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์</u>

ตัวชี้วัดที่ ๒ คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. คิดสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การวางแผน ออกแบบ คาดการณ์ กำหนดเป็นเป้าหมาย ในอนาคต เพื่อประกอบ การตัดสินใจต่อตนเองและ สังคม	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการผสมผสาน ร่วมกันสร้างเป็นสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์ อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบ การตัดสินใจต่อตนเอง	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการผสมผสาน ร่วมกันสร้างเป็นสิ่งใหม่ <u>จัดทำกรอบแนวคิดในการสร้างสิ่งใหม่</u> สร้างสิ่งใหม่ตามวัตถุประสงค์และตาม <u>กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้</u> อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้อื่นเข้าใจ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบ การตัดสินใจต่อตนเอง	กำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่ที่ต้องการสร้าง เลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการผสมผสาน ร่วมกัน สร้างเป็นสิ่งใหม่ จัดทำกรอบแนวคิด ในการสร้างสิ่งใหม่ สร้างสิ่งใหม่ ตามวัตถุประสงค์และตามกรอบแนวคิดที่ กำหนดไว้ อธิบายและนำเสนอสิ่งใหม่ ให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยแสดงให้เห็นถึงลักษณะ <u>เอกลักษณ์ และคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งนั้น</u> เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการประกอบ การตัดสินใจต่อตนเอง <u>และสังคม</u>
๒. คิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ คิดในทางบวก และสามารถประยุกต์สร้าง สรรค์สิ่งใหม่ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด หรือสามารถจินตนาการ ความคิดแปลกใหม่ จนได้แนวคิด ที่หลากหลายในการสร้างสิ่งใหม่ ตลอดจนนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด หรือสามารถจินตนาการ ความคิดแปลกใหม่โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ <u>ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม</u> จนได้แนวคิดที่หลากหลายในการสร้าง สิ่งใหม่ ตลอดจนนำเสนอ และอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง	กำหนดเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ ประมวลทบทวนความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่คิด <u>และสามารถจินตนาการ</u> ความคิดแปลกใหม่โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม จนได้แนวคิดที่หลากหลาย มีการประเมิน <u>และคัดเลือกความคิดเพื่อนำไปสร้างสิ่งใหม่</u> <u>ที่ใช้งานได้ผลดีกว่าเดิม</u> ตลอดจนนำเสนอและอธิบายสิ่งใหม่ที่สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง <u>และสังคม</u>

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๓. คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่หลากหลาย โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทาง ด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิด วิเคราะห์ข้อมูล และเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิด ตามเกณฑ์ที่กำหนด พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งและความคิดเห็น ตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือก และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทาง ด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดอย่างหลากหลาย และคิดอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่กำหนด พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้ง และความคิดเห็นตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด	ระบุประเด็นที่คิด ประมวลข้อมูลทั้งทาง ด้านข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดอย่างหลากหลาย คิดอย่างลึกซึ้ง และคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการหาคำตอบ โดยตั้งเกณฑ์ในการพิจารณาข้อมูล ประเมินข้อมูลที่ใช้ในการคิดตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งและความคิดเห็นตามหลักเหตุผล ระบุทางเลือก ประเมินทางเลือก และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด และไตร่ตรอง ทบทวนทางเลือก ที่เลือกไว้อีกครั้ง

สมรรถนะที่ ๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. วิเคราะห์ปัญหา			
๑.๑ ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง	ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบที่สอดคล้องกับปัญหา จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย	ระบุปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมที่สอดคล้องกับปัญหา จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือที่ตนเองสนใจ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย	ระบุปัญหา สาเหตุและต้นตอของปัญหา และผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สอดคล้องกับปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ หรือที่ตนเองสนใจ ผ่านการพูด เขียน แผนภาพหรือแผนผัง วาดภาพ หรือเคลื่อนไหวร่างกาย
๒. ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิด			
๓. ระบุสาเหตุของปัญหา			
๔. จัดระบบข้อมูล	ระบุเกณฑ์และจำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	ระบุเกณฑ์และจำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุของปัญหาและเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหา และผลกระทบ โดยมีข้อมูลสนับสนุน	<u>แตกปัญหาที่มีความซับซ้อนให้เป็นปัญหาย่อยที่มีความซับซ้อนน้อยลง</u> ระบุเกณฑ์ จำแนกสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด พร้อมจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุของปัญหา และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหาและผลกระทบ โดยมีข้อมูลสนับสนุน
๑. การจำแนก			
๒. การจัดลำดับ			
๓. เชื่อมโยง			

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๕. การตั้งสมมติฐาน	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ระบุแนวโน้มของผลที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการ แก้ปัญหานั้นและตัดสินใจเลือกวิธีการ แก้ปัญหาโดยพิจารณาความเหมาะสมกับ ปัญหาและความยากง่ายของวิธีการแก้ ปัญหา	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเป็นไปได้ ระบุแนวโน้มของผล ที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหานั้น และตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดย พิจารณาความเหมาะสมกับปัญหาและ ความยากง่ายของวิธีการแก้ปัญหา <u>พร้อมบอกข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการ แก้ปัญหานั้นที่เลือก</u>	เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเป็นไปได้ ระบุแนวโน้ม ของผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ที่จะเกิดขึ้นจากวิธีการแก้ปัญหานั้น <u>รวมทั้ง</u> <u>คาดการณ์อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและตัดสินใจ</u> เลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยพิจารณา ความเหมาะสมกับปัญหาและความยากง่าย ของวิธีการแก้ปัญหา พร้อมบอกข้อดี และข้อจำกัดของวิธีการแก้ปัญหานั้นที่เลือก
๖. การกำหนดทางเลือก			
๗. การตัดสินใจเลือกวิธีการ			
๒. การวางแผนในการแก้ปัญหา			
	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอน ของแผนงานอย่างชัดเจน	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหาโดย ใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอนของแผนงาน <u>และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน</u>	ออกแบบและวางแผนวิธีการแก้ปัญหาโดย ใช้ข้อมูลประกอบ ระบุขั้นตอนของแผนงาน กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน <u>มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง</u> <u>เมื่อการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่</u> <u>กำหนดไว้</u>

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๓. การดำเนินการแก้ปัญหา			
๓.๑ การปฏิบัติตามแผน	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น	ดำเนินงานตามแผนการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติงาน รวบรวมจุดเด่น ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้น
๓.๒ การตรวจสอบทบทวนแผน	เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน	เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน <u>พร้อมทั้งเสนอแนะ</u>	เพื่อระบุข้อดีและข้อบกพร่องของแผนการดำเนินงาน <u>พร้อมทั้งดำเนินการ</u>
๓.๓ การบันทึกผลการปฏิบัติ		<u>แนวทางในการลดหรือแก้ไขข้อบกพร่อง</u>	<u>ลดหรือแก้ไขข้อบกพร่อง</u>
๔. สรุปผลและรายงาน			
	นำเสนอผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน และข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุน	นำเสนอผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น	<u>นำเสนอและเขียนรายงานผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบที่กำหนด</u> โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ข้อค้นพบที่มีหลักฐานสนับสนุนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น

ตัวชี้วัดที่ ๒ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. คุณภาพของผลงาน/การแก้ปัญหา			
	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์และแผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผล	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์และแผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผล <u>พร้อมเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผล</u>	ผลงาน/การแก้ปัญหามีประสิทธิผล <u>และประสิทธิภาพ</u> ตรงตามวัตถุประสงค์และตามแผนการแก้ปัญหาที่ได้ออกแบบไว้หรือระบุปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ผลงาน/การแก้ปัญหาไม่มีประสิทธิผล <u>และประสิทธิภาพ</u> พร้อมเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
๒. นำไปประยุกต์ใช้			
	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการ <u>ป้องกันหรือแก้ปัญหา</u> ในสถานการณ์ <u>ที่มีบริบทใกล้เคียง</u>	นำผลงาน/การแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในการ <u>ป้องกันและแก้ปัญหา</u> ในสถานการณ์ <u>ที่มีบริบทใกล้เคียง</u>

สมรรถนะที่ ๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ ๑ นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. นำความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างผลงาน/โครงการที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	<u>นำความรู้ ทักษะมาสร้างชิ้นงาน /ผลงานโดยระบุวิธีการทำงาน</u> เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตประจำวันและ สถานการณ์ปัจจุบัน ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึง ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	<u>นำความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่หลากหลายมา สร้างผลงาน/โครงการที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน</u> ไปใช้ในการแก้ปัญหาและดำเนินชีวิต ประจำวันและสถานการณ์ปัจจุบันได้ อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึง ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	<u>นำความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างผล งาน/โครงการ/นวัตกรรมที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน</u> มีประสิทธิภาพไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตประจำวันและสถานการณ์ ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๒ เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ใช้วิธีการที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรอง ข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)	ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ <u>จับประเด็นสำคัญทั้งเชิงบวกและลบ</u> รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรอง ข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)	ใช้วิธีการที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ได้ตามจุดประสงค์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยประเมินความน่าเชื่อถือ <u>จับประเด็นสำคัญทั้งเชิงบวกและลบ และนำเสนอองค์ความรู้</u> รวมทั้งประเมินความถูกต้องและกลั่นกรอง ข้อมูลที่อาจเป็นข่าวลวง (fake news)
๒. สามารถเชื่อมโยงความรู้	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการสังเคราะห์กับ <u>บทเรียน</u>	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการสังเคราะห์กับ <u>เรื่องที่ต้องการศึกษาได้</u>	สังเคราะห์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และสามารถนำเสนอประเด็นที่เป็นแก่นสาระ <u>สำคัญครบถ้วน และเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ</u> หลักการ ทฤษฎีได้อย่างสอดคล้องน่าเชื่อถือ
๓. มีวิธีการในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจอย่างต่อเนื่อง	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้ <u>สิ่งใหม่</u>	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้ <u>สิ่งใหม่ และสร้างองค์ความรู้ตามความสนใจ</u>	มีวิธีการที่หลากหลายในการศึกษาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อสร้างองค์ความรู้ตามความสนใจ และ <u>ประเด็นการเรียนรู้ใหม่ ๆ และนำไปประยุกต์ใช้</u>

ตัวชี้วัดที่ ๓ ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีการวางแผนการทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยกิริยา วาจาที่สุภาพ เข้าใจยอมรับความแตกต่าง และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบจนสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ <u>แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล</u> รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น <u>โดยสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยกิริยา วาจาที่สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น</u> - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบโดยพยายามพัฒนางานให้สำเร็จด้วยดี โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	- ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็น <u>อย่างมีหลักการและเหตุผล โดยมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือประกอบการสนับสนุน</u> รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยวาจาที่สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น - ทำงานของกลุ่มที่ตนรับผิดชอบโดยพยายามพัฒนางาน <u>และใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือทีมด้วยความเข้าใจและยอมรับความสามารถของสมาชิกทีมที่แตกต่างกัน ให้สำเร็จด้วยดี</u> โดยใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
๒. ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา หน้าที่ ความรับผิดชอบ	- รับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎ กติกา และแนวปฏิบัติตามวิถัวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่นด้วยความเข้าใจ - เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	- รับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา <u>ข้อตกลง กฎหมาย</u> และแนวปฏิบัติตามวิถัวัฒนธรรมของชุมชน และท้องถิ่น <u>ด้วยความเข้าใจในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</u>	- รับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา <u>ข้อตกลง กฎหมาย</u> และแนวปฏิบัติตามวิถัวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายด้วยความเข้าใจในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
		- เคารพต่อสถาบันหลักของชาติ	
๓. การเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกายและวาจา - ยอมรับกับผู้อื่นที่แตกต่างทางร่างกาย ทางความคิด ต่างเพศ ต่างวัย	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกาย วาจาและความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) - ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น ไม่อคติ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy)	- รู้จักปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น - ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่น ทางร่างกาย วาจาและความสัมพันธ์ทางสังคม (Social bullying) และความสัมพันธ์ในโลกไซเบอร์ (Cyber bullying) - ให้เกียรติผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ - ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่เลือกปฏิบัติ
๔. เห็นคุณค่าของการมีชีวิต	- บอกคุณลักษณะทางบวกของตน - รับรู้และจัดการอารมณ์ ความรู้สึก และละเว้นการกระทำที่ไม่ควรทำ	- <u>ตัดสินใจ วางแผน บอกเป้าหมาย และแนวทางในการไปสู่เป้าหมายในชีวิต</u> - <u>รับรู้และจัดการอารมณ์และความเครียด</u> - <u>แสดงออกถึงความเชื่อทางบวกในความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ</u>	- ตัดสินใจ วางแผน บอกเป้าหมาย และแนวทางในการไปสู่เป้าหมายในชีวิต - <u>กำกับตนเองให้ลงมือทำตามแผน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด</u> - รับรู้ จัดการอารมณ์และความเครียด - <u>แสดงพฤติกรรมตามความเชื่อและจุดยืนของตนเอง</u>

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๕. เข้าใจ ยอมรับ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ความเสมอภาคทางเพศ	เข้าใจความแตกต่างของบุคคลทั้งทางกาย ทางความคิด ต่างเพศ ต่างวัย	ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ที่แตกต่างทางกาย ทางความคิด เพศ และวัยได้	ยอมรับผู้ร่วมกิจกรรมที่แตกต่างทางกาย ทางความคิด เพศ และวัยอย่างจริงใจ
๖. ใช้ภาษา กิริยา ท่าทางเหมาะสมกับ บุคคล และโอกาส ตามมารยาทสังคม	- ใช้ภาษา กิริยา มารยาทและแต่งกาย เหมาะสมตามโอกาส	- ใช้ภาษา กิริยามารยาทและแต่งกาย เหมาะสมในทุกสถานที่และ โอกาสต่างๆ - พูดกับบุคคลทั่วไปด้วยความ เป็นมิตร	- ใช้ภาษา กิริยา มารยาทและแต่งกายเหมาะสมใน ทุกสถานที่และโอกาสต่างๆ - พูดอย่างมีเหตุผล ไม่ส่อเสียดให้เกิดความเดือดร้อนต่อตน เองและผู้อื่น
๗. ปฏิบัติงาน ในส่วนรวม อย่างมีความสุข	ร่วมปฏิบัติงานของตนเองและของ กลุ่ม ในฐานะผู้นำ หรือในฐานะสมาชิกที่ดีของกลุ่ม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและ ผู้อื่น	ร่วมปฏิบัติงานของตนเองและของ กลุ่มด้วยความเต็มใจ ในฐานะผู้นำ หรือในฐานะสมาชิกที่ดีของกลุ่ม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม	มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ชื่นชม และเห็นความทุ่มเท พยายาม ในการทำงานของสมาชิกของกลุ่ม โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคคลและ สถานการณ์ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดที่ ๔ จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและมีการจัดการที่เหมาะสม	- เข้าใจปัญหา แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิต ด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	- <u>เผชิญปัญหาและยอมรับผลของปัญหาที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง</u> - แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิต ด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย	- <u>เผชิญปัญหาและยอมรับผลของปัญหาที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่นที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและส่วนรวม</u> - แก้ปัญหาและความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ชีวิตด้วยการยอมรับความแตกต่างของบุคคล - ใช้วิธีการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งที่ <u>หลากหลาย</u> ที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัดที่ ๕ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคมโลก	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งเล่าและแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งอธิบายผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	ติดตาม สืบข่าวสาร และเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากแหล่งเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒.ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสภาพแวดล้อม	หาแนวทางรับมือกับปัญหาจากสถานการณ์ ทางสังคมและ <u>เข้าร่วมกิจกรรม</u> ที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรม ด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย	<u>เลือกใช้วิธีการ</u> แก้ไขปัญหาเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมและ <u>เสนอกิจกรรม</u> ที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมและเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย	เลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้ง <u>สร้างสรรค์กิจกรรมและเชิญชวน</u> ผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเท่าเทียม และเป็นธรรมด้วยสันติวิธีและวิถีประชาธิปไตย

ตัวชี้วัดที่ ๖ หลีกเลียงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. รู้จักป้องกัน หลีกเลียงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพการล่วงละเมิดทางเพศ อุบัติเหตุ สารเสพติด และความรุนแรง	- หลีกเลียงบุคคล สถานการณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ	- หลีกเลียงและ <u>ป้องกันตนเอง</u> จาก บุคคล สถานการณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ	- หลีกเลียงและป้องกันตนเองและ <u>ผู้อื่น</u> จาก บุคคล สถานการณ์ สถานที่ สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การติดเกม การพนัน ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๒.จัดการกับอารมณ์และ ความเครียดได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึก ทางลบ หรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการ ต่อหน้า ผู้อื่น	- ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึก ทางลบ หรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการ ต่อหน้า ผู้อื่น - <u>ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์</u>	- ควบคุมอารมณ์โดยไม่แสดงความรู้สึกทางลบ หรือไม่พอใจด้วยคำพูดกิริยาอาการต่อหน้าผู้อื่น - <u>ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์</u> - <u>ใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริม สุขภาวะจิตของตน</u>

สมรรถนะที่ ๕ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ ๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อออนไลน์	- เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายในการสืบค้นข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ - เปรียบเทียบข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์	- เลือกและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสืบค้นข้อมูล - วิเคราะห์ จำแนกข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศก่อนนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์หรือนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้
๒. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่มีตนเอง	- เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลข่าวสาร ผ่านช่องทางที่หลากหลาย - ไม่แบ่งปันข้อมูลที่เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น	- เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับส่งข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย - แบ่งปันข้อมูลโดยคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริง และคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม
๓. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดขั้นตอนเวลา ทรัพยากรในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดขั้นตอนเวลา ทรัพยากรในการทำงาน การแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีความหลากหลายแปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่ลอกเลียนแบบไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
๔. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม			

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
			ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้

ตัวชี้วัดที่ ๒ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๑. การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ	กำหนดปัญหาหรือความต้องการในชีวิตประจำวัน	กำหนดปัญหาหรือความต้องการ <u>ค้นหาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น</u>	กำหนดปัญหาหรือความต้องการ วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น
๒. การรวบรวมข้อมูล	รวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุและ <u>ผลกระทบที่เกิดขึ้น</u>	- รวบรวมและจัดอันดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น - <u>รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุต่างๆ และผลกระทบที่เกิดขึ้น</u>
๓. เลือกวิธีการ	เลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	เลือกวิธีการแก้ปัญหา <u>เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของวิธีการ</u> ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น	เลือกวิธีการแก้ปัญหา <u>เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ความสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ความประหยัด และการนำไปใช้ได้จริงของแต่ละวิธี</u> ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมบ่งชี้	ม.๑	ม.๒	ม.๓
๔. การออกแบบและปฏิบัติการ	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือสนองความต้องการออกแบบและสร้างผลงานตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผน	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนเกี่ยวกับ <u>วิธีการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน</u> หรือสนองความต้องการลงมือปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน <u>ออกแบบและสร้างผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ</u>	วางแผนและถ่ายทอดความคิดหรือจัดลำดับความคิดหรือจินตนาการให้เป็นขั้นตอนและเป็นระบบเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนหรือสนองความต้องการลงมือปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนและสร้างผลงานตามแนวทางที่ได้คิดและวางแผน
๕. ทดสอบ	ทดสอบผลงานตามวิธีการที่กำหนด	ออกแบบวิธีการทดสอบผลงานและทดสอบผลงาน ตามวิธีการที่ออกแบบ	ออกแบบวิธีการทดสอบผลงานและทดสอบผลงานอย่างเป็นระบบ ระบุข้อแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผลงาน
๖. ปรับปรุงแก้ไขงาน	นำผลจากการทดสอบผลงานมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการ	นำผลจากการทดสอบผลงาน มาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลงานให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้น	- นำผลจากการทดสอบผลงานมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลงานที่สามารถแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้น - เกิดความคิดใหม่ในการพัฒนาผลงาน
๗. การประเมินผล	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดให้	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับวิธีการประเมิน	ประเมินวิธีการและประสิทธิภาพของผลงานโดยออกแบบและสร้างเครื่องมือให้เหมาะสมกับวิธีการประเมิน

คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครู - แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๒
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

ที่ปรึกษามูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล	คณะกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายภูริวัตร คำอำย์กาวิ	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจรรุณศรี แจบไธสง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการอำนวยการ

รองศาสตราจารย์นราพร จันทร์โอชา	ประธานคณะกรรมการ
รองประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล	รองประธานคณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	รองประธานคณะกรรมการ
กรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นายอนุสรณ์ ฟูเจริญ	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นายภูริวัตร คำอำย์กาวิ	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
นางสาวจรรุณศรี แจบไธสง	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
นางสาวสุพัตรา ผาติวิสันต์	คณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	

นางสาวกุศลีน มุสิกกุล	คณะกรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	
นายสมเกียรติ เพ็ญทอง	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการ สาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	
นางสาวจิระพร สังขเวทย์	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการ สาขาเทคโนโลยี สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	
นางราตรี ศรีไพรวรรณ	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นายธีระพล เช่งวา	คณะกรรมการ
รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ฝ่ายมัธยมศึกษา โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางสาวศิริรัตน์ มูลไชยศรี	คณะกรรมการ
นักทรัพยากรบุคคล กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษ	คณะกรรมการ
นักทรัพยากรบุคคล กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางวิภา ตันจุลพงษ์	คณะกรรมการและเลขานุการ
รองหัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางสาวณัฐพร เผือดจันทิก	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางสาวนิสาชล แสงฟ้า	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นายพันธ์พัทธ์ ชัยด้วง	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	
นางสาวสรिता แก้วหาวงค์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิชาการศึกษา กลุ่มวิชาการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	

คณะกรรมการตรวจและแก้ไขคู่มือครู - แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดนุชา ปนคำ	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
นางสาวภัทรสุดา แก้วโวหาร	อาจารย์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
นางสาววัลยา แซ่จิ้ว	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางลี่วิทยา สพม.สุพรรณบุรี
นายธนวัต เปรมปรีชา	ครูชำนาญการ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สพม.กรุงเทพมหานคร เขต ๒
นายอาทิตย์ ชัยเทพา	ข้าราชการครู โรงเรียนหัวหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ที่ไปปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์